12 Kasım 2026 Perşembe
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.04
BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)
BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)
SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)
KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)
----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, YÖK Başkanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum, hayırlı sabahlar diliyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonumuzun 14'üncü Birleşimini açıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gündemimizde Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları ile üniversitelere ait 128 bütçe, 127 kesin hesap ve 127 Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanımıza söz vermeden önce Komisyonumuzdaki bürokratların kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Bakana konuşmaları için otuz dakika süre veriyorum.

Sayın Bakanım, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkan, değerli milletvekillerim; Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanlığı, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı ve üniversitelerimizin 2027 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifleri ile 2025 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tekliflerini sunmak, 2025 Yılı Sayıştay Raporu ve Bakanlığımız uygulamaları ile yeni hedeflerimiz hakkında bilgi vermek üzere huzurlarınızda bulunmaktayım.

Sözlerime geçmeden önce, cumhuriyetimizin kurucusu ve milletimizin Başöğretmeni Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ebediyete intikalinin 88'inci yıl dönümünde rahmet ve minnetle anıyorum. Atatürk Haftası'nı idrak ettiğimiz bugünlerde, silah arkadaşlarını ve bu vatanı bize emanet eden aziz şehitlerimizi de saygıyla yâd ediyorum.

Atatürk, Millî Mücadele'nin en çetin günlerinde bile maarifi bir milletin kaderini belirleyen ana mesele olarak görmüş; maarifin bir milleti ya hür, müstakil ve şanlı bir topluluk olarak yaşatacağını ya da esaret ve sefalete terk edeceğini söylemişti. Bu idrakle yüklenilen sorumluluk, cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında da omuzlarımızdadır. Onu var gücümüzle taşımaya devam edeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle Komisyonumuzun Sayın Başkanını ve değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üç yılı aşkın bir süredir bu çatının altında sizlerle buluştuk. Eğitime dair çizdiğimiz çerçeveyi bütün yönleriyle, gerekçeleri ve rakamlarıyla takdirlerinize sunduk. Huzurunuza bu yıl da aynı kararlılıkla, milletimize verdiğimiz sözlerin sınıflarımızda birer birer hayat bulduğunu görmenin vakarıyla çıktık. Ancak, yüksek müsaadelerinizle, bugün bir istisna yapmak ve sözlerime varoluşumuzun en esaslı sorumluluğuna denk düştüğüne ve müntesibi olduğum siyasal hareketin özünü oluşturduğuna inandığım bir yerden başlamak istiyorum; şahsi ve kolektif aidiyetlerimin ontolojik ve ahlaki temelini oluşturan, mensubu olmakla şeref duyduğum kadim medeniyetimizin insana dair bütün ilke ve değerlerini de içinde taşıyan bir yerden.

Evet, hiçbirimiz tarihin ve toplumun şartlarından azade, dokunulmaz bir ahlaki konumun ve o konumun sağladığı konforun sahibi olamayız. Bu nedenle, bulunduğumuz makamları şahsımıza ya da zümremize tanınmış birer imtiyazdan çok, iyinin ve doğrunun, güzelin ve adilin toplumun hayatına yerleşmesi için üstlendiğimiz birer emanet olarak bildik. Emanetin hilafına davranmanın hukuken, ahlaken ve siyaseten ağır bir eleştiriyi beraberinde getireceğinden hiçbir zaman kuşku duymadık. Eleştirel aklın gücüne ve ahlaki sorumluluğun ağırlığına inanan herkesin bir yanlışı kimden ve nereden gelirse gelsin bütün gücüyle eleştirmesini de haklı bulduk. Tabii, bu tespitleri, az önce de ifade ettiğimiz gibi, müntesibi olmakla gurur duyduğumuz siyasal hareketimizin pozisyonunu tarif etmek için yapıyoruz. Bizim hareketimiz, haklı olan her eleştiriye kapıyı açık tuttuğu gibi kendi eylemlerinin sonuçlarıyla yüzleşebilme olgunluğunu ortaya koyan öz eleştiri bilincine de sahiptir. Belirli bir anın kötülüğü ya da krizi karşısında maruz kaldığımız eleştiriler her ne kadar çoğunlukla kendi konumunun temyiz ya da bağışık olduğu varsayımıyla karşı

tarafı mahkûm eden, cepheleştirici, ötekileştirici bir bakışı yansıtıyor olsa da bu eleştirilerden varsa payımıza düşen onu mutlaka alır ve gereğini yaparız.

Sayın Cumhurbaşkanımızın bilge ve adil liderliği nezaretinde süregelen çeyrek asırlık yönetim tecrübemiz bunun sayısız örnekleriyle doludur çünkü bizler iyiliği emreden, kötülüğü nehyeden o mutlak ve kadim emre muhatap olduğumuz andan itibaren hep bunu yaptık, yapıyoruz ve yapmaya da devam edeceğiz. Aziz milletimizin arzu ve desteği doğrultusunda, doğru olanı sahiplenerek yanlış olandan uzaklaşmaya, faydalı olanı benimseyerek zararlı olandan sakınmaya, zulme karşı durarak adaleti savunmaya dönük gayretimizi sürdüreceğiz. İdeolojik ve siyasal pozisyonlar uyarınca araçsallaştırılmış eleştirilerin yapay ahlakçılığıyla dillendirilen söylemlere itibar etmeyecek; kimden, neden ve nereden kaynaklanırsa kaynaklansın kötülüğün her türünden arınma yönündeki samimi arayış ve çabalarımızı motive eden öz eleştiriye dayalı ahlakımızı koruyacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çeyrek asrı geride bırakan siyasal hareketimizin eğitime verdiği önemin ve hasrettiği emeğin ana perspektifini de bu duygu ve düşünceler oluşturmaktadır. Bugün görüşeceğimiz bütçeyi bir yıllık bir takvimin ihtiyaçlarından çok, eğitime ayırdığımız her kuruşun hesabını vereceğimizin bilinci ve hassasiyetiyle hazırladık. Kuşkusuz ki burada konuştuklarımızın asıl muhatabı bugün sıralarında oturan ve yarın bu ülkenin mukadderatını omuzlayacak olan evlatlarımız olacak. Az önce de ifade ettiğim gibi, bilimsel ve rasyonel eleştirilere kapımız açık ancak eğitimi bu çatının altında konuşurken siyasetin gündelik ve konjonktürel hesaplarını da popülizmin kolay vaatlerini de aşan bir mesuliyeti hep birlikte omuzlamak zorunda olduğumuzu hatırlatmak isterim. Biz de nezaket dairesinde ve usulüne uygun bir biçimde dile getirilecek her itirazı Meclisimizin vakarına ve hakkaniyetin icabına riayetle samimiyetle cevaplayacağız.

İzninizle, bu yılki değerlendirmeme her devirde yeniden açılan ve bütün tartışmalarımızın kökünde yatan o meseleyle başlamak istiyorum; bir milleti millet kılan değerlerin yarına hangi idrakle taşınacağı meselesiyle.

Malumunuz, milletlerin asırlara uzanan hikâyesine baktığımızda onları ayakta tutanın toprakları ve servetleri olduğu kadar, kendilerini yapan hafızayı ve değerleri her yeni nesilde yeniden diriltebilme kudretleri olduğunu görürüz. Kendi değerlerini evlatlarına kendi diliyle ve kendi idrakiyle aktarabilen milletlerin en ağır sarsıntıların ardından dahi yeniden ayağa kalktığına, o aktarımın yönünü başkalarına bırakan toplumların ise topraklarını muhafaza etseler bile kendilerine ait bir istikbal kuramadığına tarih defalarca şahitlik etmiştir. Medeniyetimiz de ilmi ahlaktan, aklı vicdandan ayırmayan maarif anlayışıyla bu hakikati asırlar boyunca nesilden nesle taşımıştır. Kanaatimiz odur ki bir nesle hangi hafızanın devredileceğine ve o neslin şahsiyetinde hangi değerlerin yer edineceğine dair tercih, eğitim politikalarının sınırlarına sığmayacak kadar ağır, bir milletin istiklalini ve istikbalini doğrudan ilgilendirecek kadar hayati bir egemenlik meselesidir.

Biz de bu idrakle, eğitime dair her kararımızda evlatlarımızın hangi hafızayla yetişeceği ve hangi değerlerle büyüyeceği sorusunu esas aldık. Bilgiyi değerden, beceriyi şahsiyetten ayırmayan bir maarif anlayışını kendi dilimiz ve kendi idrakimizle yeniden kurmayı hedefledik. Gayemiz, değerlerini tahkikle kavrayıp sorgulayarak sahiplenen, dünyanın bütün birikimine açık olduğu hâlde köklerinden kopmayan bir nesil yetiştirmektir. Bir milletin çocuklarına kim olduklarını öğretme hakkının meşruiyetini ancak o milletin iradesinden alabileceğine inandık. O iradenin aziz Meclisimizde temsil edilen sesini attığımız her adımın dayanağı saydık, adımlarımızı da kamuoyunun görüşüne açarak istişareyle attık. Hızın derinliğe galebe çaldığı, algoritmaların evlatlarımıza her gün yeni ve hazır kimlikler sunduğu bir çağda ise o hafızayı ve değerleri yaşatmak, geçmişin hiçbir döneminde olmadığı kadar basiret ve sebat istiyor. Dolayısıyla maarifi bir Bakanlığın hizmet alanından ibaret görmedik, milletimizin istiklalini ve istikbalini teminat altına alan asli bir vazife olarak üstlendik.

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılının ufkunu adında taşıyan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'mizi de bu vazifeyi yerine getirmenin kurucu çerçevesi olarak ilk defa bir neslin okul öncesinden liseye uzanan eğitim hayatının tamamını kuşatacak biçimde inşa ettik. Modelimizin fikrî zeminini, bilmeyi insanın kendini ve varlığı anlamlandırma yolculuğunun ayrılmaz bir parçası sayan irfan geleneğimizin insana dair bütüncül tasavvuru oluşturdu.

Söz konusu bakışı, öğretim programlarımızdan ders kitaplarımıza, sınıf içindeki öğretimden ölçme anlayışımıza kadar eğitimin bütün katmanlarında temel bir ilke hâline getirdik. Modelimize yöneltilen itirazların önemli bir kısmının ise pedagojik bir kaygıdan çok, ahlak ile bilginin ilişkisini doğru kuramayan, pozitivist bir indirgemeciliğin ve modernleşmeyi kendi değerlerinden uzaklaşmakla özdeşleştiren tek boyutlu bir anlayışın mirasından beslendiğini gördük. Açıkça ifade etmeliyim ki evlatlarını hem yetkin hem erdemli görmek isteyen bir milletin en tabii arzusunu ideolojik bir sapma gibi takdim etmek, milletin değerlerine hâlâ eski Türkiye'nin mesafesinden bakmanın bir yansıması olabilir. Kaldı ki Türkiye, hakkında hüküm verilen edilgen bir inceleme nesnesi olma dönemini çoktan geride bıraktı. Eğitimin sömürgesizleştirilmesi, pek çok ülkede hâlâ üniversite kürsülerinde ve kongre salonlarında entelektüel bir tartışma olarak kalırken biz o tartışmayı Maarif Modeli'mizle okul öncesinden başlayarak bütün kademelerde nazari bir tartışmadan uygulama aşamasına geçmiş olduk. Kaynağını bu topraklardan alan, dünyaya da sırtını dönmeyen bir eğitim anlayışını, bir millî eğitim sistemi ölçeğinde vücuda getiren öncü ülkelerden biri olduk. Dahası, dünya müfredatlarını ve küresel pedagoji eğilimlerini aynı yöntemsel derinlikle inceleyip karşılaştıran çalışmaları Bakanlığımız bünyesinde yürütüyoruz. Hiçbir milletin müfredatına başkasının ölçüsüyle hüküm biçmeye kalkmadan, kendi ölçümüzü dünyanın önüne koyabilecek bir müktesebat biriktirdik.

Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi'yle değerleri ders kitabının sayfalarından evlatlarımızın gündelik hayatlarına taşıdık. Bilgiyi davranışa, değeri eyleme dönüştürerek erdemlerin edinildiği bir eğitim iklimi oluşturduk. Bir değerin sahiciliğini sınıfta

ezberlenmesinden çok, evde ve sokakta yaşanmasında aradık. Üçüncü uygulama yılına giren modelimizle bu yolda azim ve sebatla yürümeye devam edecek, hiçbir vesayet zihniyetinin evlatlarımızı kendi değerlerinden uzaklaştırmasına asla müsaade etmeyeceğiz.

Burada bir hususun altını çizmek isterim. Eğitimin sömürgesizleştirilmesini sınıflarımıza taşırken işe de tarihimizi yeniden kendi dilimizle anlatmakla başladık. Geçmişini başkasının kavramlarıyla okuyan bir neslin farkına bile varmadan o kavramların taşıdığı hükmü de devraldığını gördük. Yıllar boyunca bu toprakların çocukları Anadolu'yu yakıp yıkan, Kudüs'ü kana bulayan orduların yürüyüşünü "sefer" diye ezberledi. Soykırımların yaşandığı, kıtaların talan edildiği bir çağı "keşif" diye okudu. Atalarının yurdu Türkistan'ı İkinci Dünya Savaşı sonrasının siyasal ikliminde dolaşıma sokulan bir adla tanıdı. Ecdadımızın "Adalar Denizi" diye andığı sulara dahi başkalarının verdiği adla baktı. Biz o dili değiştirdik, hem de bir düşünce alışkanlığını kökünden değiştirmenin ağırlığını bilerek. Saldırıya "saldırı" sömürgeciliğe "sömürgecilik" dedik; Türkistan'a "Türkistan" Adalar Denizi'ne de "Adalar Denizi" dedik; asılsız Ermeni iddialarını da gerçek mahiyetiyle anlattık. Hakikati kendi adıyla anmaktan daha ilmî bir tavır düşünülebilir mi? Söz konusu adımlarımızın ilmî gerekçesini soranların aynı soruyu evlatlarımıza on yıllar boyunca başkalarının diliyle tarih öğreten anlayışa bir kez dahi olsun yöneltmemiş olması da dikkate değer. Biz o soruyu sorduk, cevabını da ders kitaplarımıza yazdık.

"Millî Mücadele" ifadesini tercih ettiğimiz için Atatürk'ü okullarımızdan silmekle itham edildik. Oysa Gazi Mustafa Kemal bu destanı bizzat Nutuk'ta "Millî Mücadele" ve onun bir aşaması olarak "İstiklal Harbi" diye anmıştı. Atatürk'ün kendi tabirine sahip çıkmayı "Atatürk'ü silmek" diye yaftalayanların onu ne ölçüde tanıdığını takdirlerinize sunuyorum.

İstikbalini kendi iradesiyle kuracak bir neslin tarihini de önce kendi idrakiyle okuması gerektiğine inandık. Okullarımızda okunan tarihin ufkunu da Türkistan'dan Balkanlara uzanan tarihimizi ve kültürümüzü evlatlarımıza yeniden tanıtarak genişlettik. "Hakan ve Bilge'nin Türk Dünyası Yolculuğu"nu bütün ortaokulu öğrencilerimize ulaştırdık. Lise öğrencilerimiz için hazırladığımız Türk Dünyası Kültür Atlası'yla de Kâşgarlı Mahmut'un Divanü Lûgat-it-Türk'teki haritasından hareketle gençlerimizi Malazgirt'ten başlayıp Semerkant'tan Ötüken'e, Bakü'den Mostar'a uzanan ve Ankara'da tamamlanan bir yolculuğa çıkardık. Eserlerimizi Türk Devletleri Teşkilatı üyesi kardeş ülkelerin dillerine de çevirerek oradaki öğrencilerin istifadesine hazır hâle getirdik. Arzumuz, Ankara'daki bir gencin Semerkant'ı tanırken Taşkent'teki akranının da Anadolu'nun tarihî birikimini öğrenmesi.

İstiklal Marşı'mızın "Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı!" mısrası, vatanı tanımanın bir coğrafya bilgisinden çok, bir vefa borcu olduğunu her nesle yeniden hatırlattı. Bizim topraklarımızda bayrak, şehidini uğurlayan bir ailenin tabuta sardığı, evladını askere gönderen bir annenin kapısına astığı bir ahdin adı oldu. Milletimiz en derin yasını da en coşkulu sevincini de hep bayrağının altında yaşadı; dededen toruna aktardığı ortak hafızasını da o hilal ile yıldızda sakladı. Okullarımızda her hafta başında göndere çekilen, hafta sonunda özenle indirilen bayrağımızla o ahdi evlatlarımızın gündelik hayatına da taşıdık. Bayrağın evlatlarımızın gözünde istiklalimizin ve ortak aidiyetimizin şuuruna dönüşmesini ayrı bir özenle takip ettik. Geçen eğitim öğretim yılının ikinci döneminin ilk dersini bayrak sevgisine ayırmamız da bu özenin bir halkası idi. "İstiklal bayrakla, istikbal maarifle." dedik. O hafta 81 ilimizde resmî ve özel bütün okullarımızda evlatlarımızın bayrağımızın tarihini öğrendiği bir hafta organize ettik. Marşımızın daha ilk mısrasında "sönmez" diye müjdelenen o al sancağı da o gün bayrağı için şiir yazan evlatlarımız taşıyacak.

Vatan sevgisini millî ve manevi değerlerimizle bütünüyle buluşturmak için millî bayramlarımızı ve mübarek günlerimizi evlatlarımızla okullarımızda birlikte yaşamayı maarifimizin tabii sorumluluğu saydık. 23 Nisanda, 19 Mayısta ve ramazan ayında maarif coşkusunu bütün ülke geneline yaymaya çalıştık. Milletimizin kendi inancını ve geleneğini yaşatma arzusu da maalesef gerici azınlık söylemleriyle karşılandı. Annesinden öğrendiği iftar yemeğinin tarifini sınıf arkadaşlarıyla paylaşan ya da mahyanın ışıklarını resmeden evlatlarımıza dayatma, milyonlarca ailemizi de bir azınlık görebilmek için bu milletin hayatına ne kadar uzaktan bakmak gerektiğini izaha hacet görmüyorum.

Biz Bakanlık olarak laikliği her zaman inanç hürriyetinin bir teminatı olarak gördük. Devletin bütün inançlara eşit mesafede durmasını da kimseyi inancından dolayı dışlamaması ve kimseye inancını dayatmaması olarak anladık. Nitekim İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi de din ve vicdan hürriyetini inancın öğretim, uygulama, ibadet ve ayin yoluyla açığa vurulmasını kapsayacak biçimde tanımlarken anne ve babalara, çocuklarına verilecek eğitimin türünü seçmede öncelikli bir hak tanıdı.

"Maarifin Kalbinde" programlarımızı da Anayasa'mızın 2'nci maddesindeki laiklik ilkesi ve 24'üncü maddesinde güvence altına alınan din ve vicdan hürriyeti çerçevesinde yürüttük. Evlatlarımıza kendi inançlarının güzelliklerini okullarında da yaşatmaktan hiçbir zaman mahcubiyet duymadık. Evlatlarımızın kendi inancı ve kendi geleneği içinde hür ve huzurlu bir biçimde büyümesini de temel hak ve hürriyetlerin ailelerimizin tercihini esas alan gönüllülük ilkemizi de demokratik bir toplum düzeninin doğrudan bir gereği saydık. Farklı inançların ve tercihlerin birbirine saygıyla bir arada yaşayabildiği bir maarifin toplumsal barışımızı güçlendireceğine inandık.

İnanç hürriyetini esas alan bu anlayışla, Anadolu'nun irfan iklimini asırlardır besleyen Alevilik-Bektaşilik geleneğine de sahip çıktık. Hacı Bektaş Veli'nin "Eline, diline, beline sahip ol." öğüdü yüzyıllar boyunca bu toprakların ahlak anlayışına yön verdi. Hak âşıklarının sazında ve sözünde yaşayan gönül dili de asırlar boyunca birliğimizin en berrak ifadelerinden biri oldu. Geleneği aslına sadık biçimde yaşatmak için Alevi-Bektaşi, Kültür ve Cemevi Başkanlığıyla istişareli olarak alanın akademisyenlerinden ve ilgili sivil toplum örgütlerinden de katkı alarak 12 kurs programı hazırladık. 13 yaş üzerindeki vatandaşlarımız için 8; 7-13 yaş arasındaki evlatlarımız için de 4 program geliştirdik. Yol ve erkândan ocaklar ve dergâhlara, Hak âşıklarından semaha kadar geleneğin bütün veçhelerine yer verdik.

Buraya kadar izah etmeye çalıştığım mesele yani bir milleti millet kılan değerlerin yarına hangi idrakle taşınacağı meselesi içinden geçtiğimiz süreçte belki de hiç olmadığı kadar hayati bir anlam kazandı. Malazgirt'ten Çanakkale'ye bin yıla yakın bir süredir aynı kaderi paylaşarak bu toprakları yurt edinen milletimiz "terörsüz Türkiye" hedefiyle kardeşliğini kalıcı bir huzura dönüştürecek tarihî bir eşiğe ulaştı. Yüce Meclisimizin de Millî Dayanışma ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun'la bu iradenin zeminini kurduğunu memnuniyetle gördük. Kanunların barışın hukukunu tesis edebildiğinin, o huzuru nesiller boyu yaşatacak ortak hafızayı ise ancak maarifin inşa edebileceğini bilerek bu sürece omuz verdik. Ülkemizin doğusundan batısına farklı şivelerle konuşup aynı türküde buluşan, aynı sınıfta büyüyüp aynı teneffüste oyun oynayan evlatlarımız o hafızanın bugün taşıyıcısı yarın da muhafızı olacaklar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir yandan bu topraklarda kardeşliğimizi millî ve manevi değerlerimizle büyütmeye, öte yandan o kardeşlikten beslenen bir iyiliği bütün insanlığa ulaştırmaya gayret ederken evlatlarımızı kuşatan yeni tehditleri de bütün ciddiyetiyle görmek zorundayız. Çocuklar ve gençler arasında yükselen şiddetten dijital bağımlılığa, çevrim içi istismardan aile bağlarının zayıflamasına, oradan da anlam ve aidiyet arayışında büyüyen boşluğa kadar uzanan bu tehditler, bugün dünyanın neresinde olursa olsun her ailenin kapısını çalıyor. Sınır tanımayan ve kimsenin evladını ayırt etmeyen bu sınamanın karşısında hiçbir toplumun tek başına bir set kurabildiğini görmedik.

Dolayısıyla, evlatlarının geleceğini, milletinin istikbaliyle özdeş gören her toplumda siyasetin de bu meseleyi gündelik hesapların çok üzerinde, bir varoluş meselesi olarak ele alması gerektiğine inanıyorum. Ülkemiz de bu sınamayla yüz yüze, bizde devletimizin bütün imkânlarıyla ve milletimizin bütün kesimleriyle birlikte o sınamaya göğüs germeye kararlıyız.

Dijital çağda tehditlerin de mekânı değişti. Nevzuhur tehlikelerin en sinsisi ise evlatlarımızın zihnine her an yeni bir yalanla sızabilen bilgi kirliliği olarak karşımıza çıkıyor. Doğrunun ve yalanın aynı kolaylıkla dolaştığı bir dünyada haberin kaynağına kimin hâkim olduğunu, bir milletin istikbalini doğrudan ilgilendiren bir mesele olarak gördük. Geçmişimizi kendi dilimizle anlatırken bugünü ve yarını da kendi diliyle anlatabilecek "Haberimiz Olsun" projemizi hayata geçirdik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milletimizin alın teriyle oluşan ve her kuruşunun hesabını bu Komisyonun huzurunda verdiğimiz bütçemizde eğitime ayırdığımız payı her zaman bir milletin istikbaline dair tercihinin en üst göstergesi olarak gördük. Nitekim, hükûmetlerimiz eğitimi ülkemizin kalkınmasının temeli saydı ve her bütçede aslan payını eğitime ayırdı. Eğitimi göreve geldiği ilk günden bu yana devletimizin en öncelikli meselesi sayan ve her bütçede bu önceliği kararlılıkla koruyarak evlatlarımıza güven, bizlere güç veren Sayın Cumhurbaşkanımıza şahsım ve Bakanlığım adına şükranlarımı sunuyorum. Maarif davamıza emek vermiş önceki dönem bakanlarımıza ve bugünlere ulaşmamızda payı olan bütün maarif mensuplarımıza, bilhassa öğretmenlerimize teşekkür ediyorum. Hakk'ın rahmetine kavuşanlara rahmet, hayatta olanlara sağlık ve afiyet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; süreyi özenli kullanmak adına bu kısım zaten size dağıttığım metinlerde olduğu için geçip PISA skorlarıyla ilgili kısımda bazı şeyler söylemek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; PISA'da elde ettiğimiz tarihî başarıyı sizlerle paylaşmadan önce önemli bulduğum ve zamanında çokça tartışılan bir hususu hatırlatmak isterim. PISA, yıllar boyunca evlatlarımızı ve öğretmenlerimizi yargılamak için en çok başvurulan delil oldu. Daha ilk katıldığımız araştırmanın sonuçları açıklandığında 2004 yılında gazetelerimiz "Türk öğrenciler sınıfta kaldı." ve "Eğitimde ürkütücü tablo." manşetleriyle çıktı. Aynı hüküm zamanla manşetlerden Meclisimizin kayıtlarına da taşındı. Mesela, muhalefetin 11 Nisan 2016'da verdiği gensoru önergesinin gerekçesinde "2002 sonrası yapılan değişiklikler sonucunda Türkiye eğitim ve öğretim faaliyetlerinde sınıfta kalmıştır." cümlesi yer aldı, argüman olarak da PISA 2012'de Türkiye'nin 34 OECD ülkesi arasında 32'nci olabildiği gösterildi. O satırların altında kimlerin imzalarının bulunduğunu hepimiz biliyoruz.

Şimdi o satırları evlatlarımızın verdiği cevaplarla birlikte okuyalım: Bugün 38 OECD ülkesi arasında fen bilimlerinde 14, okumada 13, matematikte 23'üncü sıradayız. "Sınıfta kaldı." denilen Türkiye, fen bilimlerinde ve okumada OECD ülkelerinin yarısından fazlasını geride bıraktı.

Aynı eleştiriler, 2016 yılının sonunda muhalefet milletvekillerinin verdiği bir araştırma önergesinde ise Türkiye'nin fen bilimleri, matematik ve okuma becerilerinde 2003 yılının gerisine düştüğü şeklinde kayda geçirildi. PISA 2003'te 3 alanda da 29 OECD ülkesi arasında 28'inci sıradaydık. 2003'te 434 olan fen bilimleri puanımız 494'e, 441 olan okuma puanımız 472'ye, 423 olan matematik puanımız 462'ye yükseldi. Ertesi yıl muhalefet sıralarından Genel Kurul kürsüsüne taşınan konuşmada evlatlarımızın okuduğunu anlamada, ana dilini konuşmada, matematikte, fen bilimlerinde geriye gittiği söylendi. Bugün evlatlarımızın okuma becerilerindeki performansını 461 puan olan OECD ortalamasının üzerine çıkardık, fen bilimlerinde tarihimizin en yüksek puanına ulaşarak 482 puan olan OECD ortalamasının üzerine çıktık, matematikte OECD ortalamasını yakaladık. "Geriye gidiyor." denilen evlatlarımız aralarında OECD ülkelerinin de bulunduğu 72 ülkeyi fen bilimlerinde ve okumada, 62 ülkeyi de matematikte geride bıraktı.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Size rağmen, size rağmen çocuklar yaptı bunu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - 2018'de muhalefetin verdiği bir başka araştırma önergesinde PISA sonuçlarının kaygı verici ve düşündürücü sonuçlar içerdiği yazılı idi. Oysa 2015-2025 döneminde fen bilimleri, okuma becerileri ve matematik alanlarının tamamında ortalama performansını artıran tek OECD ülkesi Türkiye oldu. "Kaygı verici" denilen tablo on yılın sonunda gıptayla bakılan bir yürüyüşe dönüştü. PISA 2018'de puanlarımız 3 alanda da yükseldiğinde de bu dil değişmedi; manşetlerde bu kez "Güya başarılıyız." "Gelenek bozulmadı, ortalama yakalanamadı." yazıyordu evlatlarımız hakkında; "Öğrenciler vasat ve sorgulamıyor." hükmü verildi.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Evlatlarımız hakkında değil, sizin yürüttüğünüz politikalar hakkında.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Muhalefet de 2019'da verdiği önergede "Bu artışı büyük bir gelişme olarak yorumlamamak gerekir." dedi. Okuma alanında üst düzey beceri gösteren öğrencilerin oranının düşüklüğü kayda geçirildi. 2025'te gelenek bozuldu. 2020'de ana muhalefet partisinin yayımladığı bir raporda Türkiye'nin uluslararası sınavlarda OECD ülkelerinin en alt sıralarında yer aldığı yazıldı. "2025'te sizi göreceğiz." dediniz. Değerli milletvekilleri, 2025'i gördük, 2025'te ilk kez fen bilimlerinde ve okuma becerilerinde OECD'nin üzerine çıktık. Bu başarıyı nasıl yakaladığımızı sizlerle paylaşmak istiyorum. Ben burada 2013 yılından itibaren hemen hemen bütün bütçelerde değişik görevler sebebiyle bulundum. O görüşmelerde de Müsteşar olarak bulunduğum süreçte de burada sizlere çok yakın bir gelecekte bu başarıyı elde edeceğimizi taahhüt etmiştim. Şimdi size 15 maddeyle o süreçten itibaren ne yaptık, hızlıca ifade etmek istiyorum.

1) Öncelikle, eğitimin merkezî bütçe içerisindeki payını 2002'de yüzde 7,6'dan 2 katı bir düzeye taşıdık.

2) Erişimi her kademede genişlettik. Okul öncesinde okullaşma oranını 7 katına çıkardık. Ortaöğretimde bu oranı 30 puanı aşkın yükselttik. Taşımalı eğitimde en uzak köydeki evladımızı da okullarına ulaştırdık.

3) Derslik sayımızı 2 katına çıkardık. Evlatlarımızı daha az kalabalık sınıflarda daha nitelikli öğrenme ortamlarıyla buluşturduk.

4) Öğretmen sayımızı 2 katına çıkardık, her sınıfımıza alanının öğretmeninin ulaştırılmasını esas gördük.

5) Öğretmenlik mesleğinin genel yeterliklerini yeniden tanımladık. Öğretmen yetiştirmeyi millî akademimizle bu yeterlilikler üzerine kurduk.

6) Kariyer basamaklarıyla öğretmenlerimize uzman öğretmenlik ve başöğretmenlikten oluşan mesleki bir ilerleme yolu açtık.

7) Sözleşmeli öğretmenlik modelini, öğretmen ihtiyacının en yoğun olduğu bölgelerimizde öğretmen hareketliliğini azaltmak ve fırsat eşitliğini güçlendirmek için hayata geçirdik. Asgari görev süresi şartıyla oradaki evlatlarımızın da öğretmenleriyle kalıcı bir bağ kurabilmesini sağladık.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Hangi bağdan bahsediyorsunuz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Koca, lütfen...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - 8) Dershaneleri kapatarak öğrenmenin merkezini yeniden okula taşıdık.

9) Ücretsiz ders kitapları ve destekleme ve yetiştirme kurslarıyla ihtiyaç duydukları desteği evlatlarımıza okullarında, ailelerine hiçbir yük getirmeden sunduk.

10) Bursluluktan parasız yatılılığa, şartlı eğitimden ücretsiz öğle yemeğine kadar sosyal politikalarımızla imkânı kısıtlı ailelerimizin evlatlarının eğitim haklarını devletimizin güvencesi altına aldık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, bir saniye...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Okullardan oluk oluk kan akıyor, bir başarı masalı anlatıyorsunuz burada, gerçekten...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Milletvekili...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sıra gelince konuşursunuz.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Sıra gelince de konuşacağız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bu kadar saygısızlık olmaz ya!

PERİHAN KOCA (Mersin) - Ne istiyorsunuz ya! Oluk oluk kan akmış, siyasi nezaket mi göstereceğiz? Siyasi nezaket mi gösterelim, aferin mi diyelim?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Koca, susabilirsiniz mesela.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Saygı göster, saygı!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kırkpınar, ben mikrofondan senin kadar ses çıkaramıyorum, vallahi helal olsun.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Okullardan oluk oluk kan akıyor; öğretmenin, öğrencinin, velinin, toplumun kaygısı kelle koltukta yaşamaktan arşa çıkmış, bizden siyasi nezaket mi bekliyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Koca, bir saniye... Bundan zevk mi alıyorsunuz Sayın Milletvekili? Komisyonu sabote etmek hoşunuza mı gidiyor?

PERİHAN KOCA (Mersin) - Sabote etmekle ne alakası var Sayın Muş?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Niye sabote ediyorsunuz Komisyonu? Bir bekler misiniz, sıranız gelince konuşursunuz.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Sabote etmiyorum, gerçekten akıl almaz bir...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sıranız geldi mi, ben size söz hakkı verdim mi? Vermedim. Burada bu kadar milletvekili dinlemeye çalışıyor...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Dinlemeyi artık bünyemiz kaldırmıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye... Burası sizin istediğiniz gibi hareket edeceğiniz bir alan değil; sıranız gelince, size söz hakkı verilince konuşursunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Evet, bünyeniz kaldırmıyor, doğru; aklınız da almıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Size söz hakkı verilince konuşursunuz. Bakın, burada 100'e yakın milletvekili var, sizi çekmek zorunda değiller, lütfen...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Ben bunları çekmek zorunda mıyım? Ben bunu çekmek zorunda mıyım?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Dışarı çıkabilirsiniz, dışarı çıkabilirsiniz.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Siz mi karar vereceksiniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - O zaman sessizce oturun ve dinleyin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya, saygı duyun bize ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kırkpınar, bir saniye...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Başkanım, böyle bir şey...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Koca, size söz hakkı verilince konuşursunuz. Siz her bütçede bunu yapıyorsunuz, ben sizi tanıyorum. Her bütçede bunu yapıyorsunuz ve bu kadar milletvekilinin hakkına giriyorsunuz.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Tanıyın tabii! Midem kaldırmıyor bunları.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bakın, sıranız gelince konuşursunuz. Söz hakkı verildi mi size? Verilmedi. Bekleyin o zaman. Sayın Bakanım, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hanımefendinin "masal" dediği şeyler... Fransa'da Le Figaro "Türkiye, bu yıl dünyadaki en büyük ilerlemeden birini nasıl başardı?" manşetiyle çıktı.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Fransa'da öğrenciler sokakta, haberiniz var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - The Economist, gelişmiş ülkelerdeki gerilemeyi konu alan haberinde "Türkiye hızla yükseliyor." tespitini yaptı. Almanya'da Tagesspiegel, kendi ülkesinin tarihindeki en düşük sonuçlarını tartışırken Türkiye'nin örnek olabileceğini söyledi. Bunlar masalsa... Ben hanımefendinin kendi konuşmasının zaten masal olacağını tahmin ettiğim için...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Benimkiler hakikat olur ancak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, yükseköğretimde literatürün elit bir yapıdan kitlesel bir yapıya geçiş için adlandırdığı dönüşümü kısa bir zaman diliminde yaşadı. Üniversiteleri yurdun dört bir yanına yaygınlaştırma hedefimizin 81 ilimizin tamamında karşılık bulmasıyla yükseköğretim, toplumumuzun çok daha geniş kesimlerinin erişebildiği bir imkân hâline geldi. Kitlesel yükseköğretimin dünyanın her yerinde karşılaştığı asıl sınavın ise erişimde ulaşılan genişliği nitelikte buluşturmak olduğunu gördük. YÖK, erişimdeki genişlemeyi gençlerimizin sosyal ve ekonomik şartlarından bağımsız olarak üniversite öğreniminden yararlanabilmesinin teminatı saydı; fırsat eşitliğini korumayı ve ekonomik ya da sosyal sebeplerle yükseköğretimin dışında kalan gençlerimizin önündeki engelleri azaltmayı önceliklerinin başında tuttu; erişimde ulaşılan tabanı programların niteliği, mezunların yetkinlikleri, araştırmanın etkisi ve üniversitelerin bölgesel kalkınmaya katkısıyla güçlendirmeyi hedefledi. Mezunların edindiği yetkinlikleri iş gücü piyasasının ihtiyaçlarıyla örtüştürmeyi "eğitim ekonomisinin beceri uyumsuzluğu" başlığı altında tartıştığı ve her yükseköğretim sisteminin yüzleştiği bir mesele olarak gören Kurul, yükseköğretim planlamasını istihdamla daha güçlü bir biçimde ele aldı. Program ve kontenjan kararlarında mezun sayılarını, iş gücü piyasasına geçiş sürelerini, kamu ve özel sektörün personel ihtiyacını ve mesleklerin geleceğine dair öngörüleri birlikte değerlendirdi. İş gücü piyasasında karşılığı daralan programları dönüştürürken stratejik alanlarda da kapasiteyi artırmayı esas aldı. Üniversite ile sektör arasındaki iş birliğini de bilgi üretim süreçleriyle buluşturan yapısal bir unsur olarak gördü. Uzun yıllardır uygulanan klasik stajın yerine meslek yüksekokullarında ve uygun lisans programlarında öğrencilerin bir ya da iki dönemini doğrudan iş yerinde geçirdiği "işletmede mesleki eğitim" modelini hayata geçirdi. Modeli, staj süresini uzatmanın ötesinde kredilendiren, ölçme ve değerlendirmeye tabi tutulan ve akademik olarak izlenen bir yapıyla eğitim programımızın ayrılmaz bir parçası olarak kurguladı. İlk aşamada Konya'dan İzmir'e 7 ilimizde yaklaşık 120 bin öğrencinin eğitim gördüğü 185 ön lisans programında pilot uygulamayı başlattı. Modelle, öğrencilerin mesleklerini gerçek iş ortamında tanımasını, üretim disiplinini, iş güvenliği kültürünü bizzat yaşayarak edinmesini, işletmelerin de ihtiyaç duydukları yetkinlikleri üniversitelerimizle birlikte tanımlamasını amaçladı.

Yükseköğretim Kurulumuz, program yapısını da yeni teknolojilerle ve geleceğin meslekleriyle birlikte yeniledi; yapay zekâ, büyük veri, siber güvenlik, yeşil dönüşüm ile sağlıkta ve tarımda dijitalleşme alanlarını, program geliştirme çalışmalarını merkezine aldı. Yapay zekâ ve dijitalleşme alanında 100'ü aşkın üniversitemiz yeni program türlerini öğrencileriyle buluşturdu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmelerimiz kapsamında faaliyetlerine dair sözlerimi Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının çalışmalarıyla tamamlayacağım.

Yükseköğretimin niteliğini güvence altına almak kadar üniversiteye ve kamu hizmetine giden yolda adayların emeğini adil ve güvenilir biçimde ölçmek de büyük bir sorumluluktur. ÖSYM, bu sorumluluğu, bütün hizmetlerini e-devlet standartlarında yürüterek bilimsel ve teknolojik yeniliklerle hizmet kalitesini her yıl artırarak üstlendi. Tek ve çift yıllarda her yıl 11 ila 14 milyon adaya hizmet veren ÖSYM, Yükseköğretim Kurumları Sınavı'ndan Kamu Personeli Seçme Sınavı'na, kurum sınavlarından yabancı dil sınavlarına kadar yılda yaklaşık 70 sınav, farklı kurumlar için de yaklaşık 25 yerleştirme işlemi yürüttü. 2026 yılında, bugüne kadar gerçekleştirdiği 61 sınava yaklaşık 13 milyon 600 bin aday katıldı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim bütçemiz, 2 trilyon 458 milyar 762 milyon 249 bin TL'si Bakanlığımız bütçesi olmak üzere toplamda 3 trilyon 755 milyar 688 milyon 206 bin TL olarak öngörülmektedir.

Son olarak, Sayıştay raporlarında yer alan bulguları titizlikle değerlendirdik. Bu bulgular doğrultusunda gerekli adımları da attık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığı 2027 yılı bütçesinin eğitim camiamıza, tüm paydaşlarımıza ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum. Hem Komisyon Başkanı ve üyelerine katkıları için teşekkür ediyorum hem de bize bu desteği sunan başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere bütün büyüklerimize teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, sayın milletvekillerimize konuşmaları için söz vereceğiz.

Değerli milletvekilleri, şimdi ilk olarak Sayın Suat Özçağdaş'a söz vereceğim.

Hazırsanız mikrofonunuzu açayım Sayın Özçağdaş.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hazır değilim Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, hazır olan milletvekillerimizden kim varsa ona söz vereceğiz...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkanım, şöyle hazır değilim: Önümdeki kameralar devam ederken konuşamam takdir ederseniz.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Başkanım, kameralar çıksın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Efendim?

CAVİT ARI (Antalya) - Kameralar çıkacak mı, kalacak mı? Bu tarafı çeksin.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Kameralar beni de çeksin mesela cevap vereceğim ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Siz kameraları kurmuşsunuz zaten.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hayır ama kayıtlara geçsin diye söylüyorum Sayın Muş. Sadece iktidarın konuşmasını çekmek değil muhalefeti de çekmeniz lazım değil mi efendim?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İktidarı çekmedik, sadece Hükûmeti çektik.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - İktidar, Hükûmet değil mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İktidar partisini çekmiyoruz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hükûmet iktidar partisinde Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, hazırsanız mikrofonunuzu açıyorum Sayın Özçağdaş.

Süreniz 20 dakika.

Buyurun.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin Millî Eğitimin sorunları dışındaki hemen hemen her şeyden bahsettiği ama aslında siyasi olarak nerede durduğuna dair uzun söylemini dinledik. Önce şunu düzeltmek gerekir: Millî Eğitim Bakanlığı koltuğunda oturan birisinin gerçeklerden bahsetmesi gerekir. Örneğin "Kurtuluş Savaşı Nutuk'ta yoktur." dediğinde Atatürk'ün Onuncu Yıl Nutku'nda 29 Ekim 1933'te kendi el yazısıyla İstiklal Harbi yazdığını, üstünü çizerek "Kurtuluş Savaşı" diye düzelttiğini söylemesi gerekir. "Kurtuluş Savaşı" terimi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ündür dolayısıyla burada gerçekleri eğip bükmenin bir anlamı yoktur.

Şimdi, gelelim eğitim bütçesinin merkezî yönetim bütçesindeki oranına. 2005'te yani yirmi yıl önce 13,78; bu seneki bütçeniz 13,74 yani yirmi yıldan daha geridesiniz, 19'ları görmüştü, geçen sene 15,5'tu. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin merkezî yönetim bütçesi içindeki payına bakalım: 2005'te 9,5'ti, bugün 9,01; sadece geçen yıl 10,26'ydı. Merkezî yönetim bütçesi içinde yatırımlara ayrılan pay nedir? Beğenmediğiniz, kızdığınız, hakaret ettiğiniz -Allah rahmet eylesin- Bülent Ecevit'in döneminde 37,33'tü. Siz devraldığınızda büyük bir ekonomik krizin olduğu sene yüzde 22,34'tü, geçen sene 12,22'di, bu sene 10,27. Siz sayıları eğip bükebilirsiniz, gerçekler gün gibi ortada.

Yine, YÖK için aynı şey geçerli. YÖK Başkanımız konuşma yapma şansı geldiğinde şöyle diyecek: "AK PARTİ iktidarlarında 76 olan üniversitelerin sayısı 207'ye çıktı." Çok güzel, peki gayrisafi millî hasıladan aldığı pay yüzde 0.69'du, bugün 0,78 yani 3 katı üniversite hemen hemen aynı bütçeyi kullanıyor. Demek ki çok net bir niteliksel gerileme var.

Yaklaşık 19 milyon öğrenci ve öğretmenimiz var, siz bunlar için AK PARTİ olarak 2018'de "İkili öğretimi 2020'de bitiriyoruz." diye söz vermiştiniz, 2023'te bu vaadinizi tekrar etmiştiniz. Bugün itibarıyla ilkokulların yüzde 37'si, 1.9 milyon hâlâ ikili öğretimde, toplamda 3.2 milyon öğrencimiz ikili öğretimde devam ediyor. Sayılar sizi mutsuz edebilir ama okullaşma oranlarına baktığımızda -ki Millî Eğitim Bakanı bunlardan bahsetmiyor- okullaşma oranlarının tamamında 2011, 2012'ye göre geridesiniz. Yine, bol bol vaat verdiniz, 3-5 yaş için örneğin 49,78'desiniz. En az bir yıl zorunlu erken öğretim demiştiniz 2018'de, hâlâ yok. 3-5 yaş için yüzde 90 hedefi koymuştunuz 2023'te, bugün itibarıyla yarısına ulaşabilmiş değilsiniz. Dahası, katkı payını getirdiniz, yemekleri iptal ettiniz, hâlâ iki farklı programla okul öncesini devam ettirebiliyorsunuz ama çok başarılı olduğunuz alanlar var, hiç bahsetmiyorsunuz. Mesela, özel okulların sayısını ve öğrenci sayısını 3 kat artırdınız, köy okullarından 20 binini kapattınız, yatılı ilköğretim bölge okullarını neredeyse yok ettiniz. 278 bin olan öğrenci sayısı 33 bine düştü. Bunlardan hiç bahsetmiyorsunuz.

Sayın Bakan, benim önümde sizin Bakanlığınız döneminde hayatını kaybetmiş olan yurttaşlarımızın resimleri var. Dünya tarihinde sizin kadar kendi sorumluluk alanında yurttaşın öldüğü bir eğitim bakanı yoktur. 63 olayda 51 kişi öldü. En son, geçen hafta MESEM'in ilk gününde, gördüğünüz gibi, Halil İbrahim Yağız Antep'te öldü. Halil İbrahim gibi 24 çocuğumuz öldü. Toplamda 51 kişi

hayatını kaybetti ve siyasi değerlerden, erdemden bahseden birisinin kendi yönetimi döneminde 51 değil 1 kişi bile ölmüş olsaydı istifa etmesi gerekirdi. 51 kişi öldü ve siz bununla ilgili hiçbir şey yapmadınız.

Şanlıurfa'da Maraş'ta, Başakşehir'de, Manisa'da okul saldırıları oldu; üstelik siz buna kalktınız, dediniz ki: "Turgutlu'da okul saldırısı olmadı, okulun dışında oldu." Saldıran okul öğrencisi, saldırılan okul öğrencileri; bunu bile eğip büktünüz. Ben Bartın'da, hayatını kaybeden Eslem Sare'nin cenazesindeydim, Sayın Bakan Yardımcısı da vardı ama siz aynı gün İzmir'de gasbetmiş olduğunuz Büyükşehir Belediye Başkanını alkışlamak için buradaydınız. Dolayısıyla, okul saldırılarının başmüsebbibi sizsiniz. Yıllarca size bunların büyük bir sorun olduğunu, okullarda şiddet problemi olduğunu söyledik. Hani okuyorsunuz ya geçmişten bugüne "Muhalefet şunu dedi, bunu dedi." diye. Evet, söyledik. Bizzat benim verdiğim bir araştırma önergesini reddettiniz, İYİ Parti Grubunun Fatma Nur Çelik öğretmenin vefatından sonra vermiş olduğu önergeyi reddettiniz, Kahramanmaraş'tan sonra apar topar okul saldırıları komisyonunu kabul ettiniz. Peki, en yeni ne oldu? Kahramanmaraş'taki 4 öğretmen, müdür, müdür yardımcısıyla ilgili soruşturma izni verdiniz. Peki, bugün Kahramanmaraş Valisi ne yaptı? 11 kişiyle ilgili olarak soruşturma izni vermedi. Kim onlar? İl Millî Eğitim Müdürü, İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı, İlçe Millî Eğitim Müdürü; bunlarla ilgili soruşturma izni vermedi. Sorumluluk sizde, öğretmenleri sorumlu olarak bulmak çok kolay; 4 gariban öğretmeni silahlı saldırıda suçlu bulabilirsiniz, onlara soruşturma izni verebilirsiniz. Bir ülkede okul saldırısı olduğunda ilk istifa etmesi gereken İçişleri Bakanıdır, Millî Eğitim Bakanıdır, onun yardımcılarıdır ama sizin için hiç problem değil; 51 kişi mi ölmüş, 40 kişi mi ölmüş, 100 kişi mi ölmüş hiç problem değil. "Okulların ciddi bir fiziksel güvenlik sorunu var." dedik, önce dalga geçtiniz, dediniz ki: "Ne alakası var? Her okulun kapısına birini mi koyacağız?" Ben size anlattım, geçen sene de söyledim; Bakanlığın kapısında güvenlikçi varsa, Meclisin kapısında güvenlikçi varsa, Külliye'nin kapısında güvenlikçi varsa, AVM'de varsa, postanede varsa bu ülkenin bir numaralı korunması gereken yurttaşları çocuklardır. Okullara güvenlik görevlisi koymanız lazım dedim. Siz neyi beklediniz? Güzellik uykusundaydınız. Bunca vatandaş öldükten sonra bu sene açıklama yaptırdınız: "31 bin bahçe güvenlik görevlisi alıyoruz." Sebep? Benim vermiş olduğum 65 bin deneyimli, uzman, bu ülkeye canıyla hizmet etmiş olan kişileri, uzman çavuşları kabul etmediniz, 31 bin kendi teşkilatlarından topladığınız isimlerle bahçe güvenlik görevlisi ilan ettiniz. Onun da 25 binini aldığınızı kendiniz söylüyorsunuz, çıkardığınızı da almış değilsiniz, onu da becermiş durumda değilsiniz. Okulların fiziksel güvenlik sorunu var. Okul saldırıları komisyonununda olanlar gözyaşları içerisinde dinledik; bunların mağdurlarını dinledik, görevlileri dinledik, öğretmenleri dinledik, Millî Eğitimi dinledik.

Psikososyal destek ve okul sosyal hizmet programına ihtiyacımız olduğunu gördük, öğrendik, söyledik. Daha önceki bakanın söz verdiğini yapmayan bir bakanla karşı karşıyız. Burada anlatılıyor: Ahlak, erdem, vesaire.

Öğretmenlerin ve yöneticilerin ne kadar mesleki saygınlığı ve yetkileriyle ilgili sorun olduğunu öğrendik. Rehber öğretmenlerin defalarca görüştüğünü ama sistem sorunu nedeniyle çözemediğini öğrendik. AK PARTİ vekilleri açıklasınlar, öyle olmuş mu olmamış mı? Okul saldırıları komisyonunun raporunda görüyor olacağız. Cezalandırıcı yaklaşım yerine pozitif disiplin ve demokratik okul ikliminin şart olduğunu öğrendik, gördük ama Hükûmetiniz 2016'dan bu yana protokol imzalıyor Aile Bakanlığıyla, İçişleri Bakanlığıyla; 21 Eylülde imzaladınız, 22 Eylülde Turgutlu'da saldırı oldu ama Bakan için problem yok çünkü zaten okulun içinde olmamış o saldırı. Okul aile birlikleri, toplumda şiddet ve kutuplaşma gibi okul saldırılarının bütün boyutlarıyla ele alınması gerektiğini söyledik. Bugün herhangi bir şey duyduk mu Bakandan? Umurunda değil, birileri okullara silahla mı saldırıyor, umurunda değil; çocuklar mı ölüyor burada, 51 kişi, umurunda değil. Ne dinledik? Ahlak, erdem, değerler. Peki, onlar uygulanabilmiş mi kendi hayatında? Öyle bir şey yok.

Peki, bunu çözmek için ne yapmamız lazım?

Bir, Türkiye'de 100 bin öğretmen açığı var. Neden? Çünkü ücretli öğretmenler var. Eğer ücretli öğretmen varsa -Bakan adını değiştirince "web" sitesinden, sorun ortadan kalktı zannediyor- 100 bin öğretmen açığı var demektir, bunu bütün Millî Eğitim camiası biliyor.

İki, 65 bin güvenlik görevlisine ihtiyaç var; uzmanlığını almış, güvenliği olacak, pedagojisini alacak kişiye ihtiyaç var.

100 bin temizlik görevlisine ihtiyaç var bizim çocukluğumuzda olduğu gibi, o okullarda kadrolu temizlik görevlisi. Şimdiki Millî Eğitim Bakanlığı bahsetmiyor okulların temizlenememesinden; kız çocuklarının tuvalete gitmemesinden, gidememesinden bahsetmiyor. Hâlbuki okullarda yeterli temizlik görevlisi yok. Öyle ki sürekli yeni model açıklıyor altı ay sonrası için, okullar devam ederken bu kişilerin sözleşmesi bitiyor, İŞKUR'la geri dönüyorlar, onlardan bahsetmiyor.

Okul sağlığı hemşiresi; Millî Eğitim Şûra kararı, 75 bin kişi, burada programda konuşulmuyor.

Rehber öğretmen; bir önceki Bakan Mahmut Özer söz verdi "Külliyeye gönderdim, bu iş tamam." dedi. Oy istediniz, böyle milletvekili oldunuz ama bununla ilgili olarak "O sözü ben vermedim." dedi Bakan.

Sosyal hizmet programına ihtiyacımız var, 60 bin sosyal hizmet uzmanına, RAM'larda 5 bin psikoloğa ihtiyacımız var.

Bunların tamamının maliyeti -şimdi, diyeceksiniz ki muhalefetsiniz, söylemesi kolay. Hiç muhalefet olduğumuzdan falan değil, şûra kararlarında var, okul ihtiyaçlarında var- 482 milyar lira. 482 milyar lira nedir biliyor musunuz; bu 420 bin kişiyle belki de çağ atlatacak Millî Eğitim Bakanlığı. Maliyeti 482 milyar lira 420 bin kişi için. Ekrem İmamoğlu'nun cezalandırılması için, tutuklanması için, ondan kurtulmak için 2.2 trilyon harcadınız. Fon krizinde yandaşlarınıza, hısım, akrabalarınıza sadece fondan 187.6 milyar lira, toplamda ekonomiye şu gün itibarıyla 900 milyar lira zarar verdiniz. Bu bütçede, bütçeyi görüşüyoruz, 4 trilyona yakın faiz ödüyorsunuz yani faiz bütçesinin yüzde 12,15'i; Millî Eğitim bütçesinin yaklaşık yüzde 19 civarı dolayısıyla para var, irade yok, istek yok; ahlak, erdem anlatıyoruz burada.

Her sene Millî Eğitim Bakanının mutat açıklamaları var. Çıkıyor "Okul müdürleri arasından kim bağış alıyorsa öğrencilerden gelsin, bana söylesin." diyor. Ben de her sene kendisine diyorum ki bu vaazı niye veriyorsun, okullara bütçe gönder, öğrenci başına 2.500 lira gönder, bütçede paran var. Bin kişinin olduğu bir okula 2.500 lira gönderseniz öğrenci başına, 2,5 milyon yapıyor. O müdür orada kimseden para toplamakla uğraşmaz ama göndermiyor, bütçede var ama göndermiyor. Okul bütçelerini neden uygulamıyorsunuz, daha önceki dönemde uygulanıyordu.

Peki, okul yemeğini neden vermiyorsunuz? Okul yemeğini yıllardır söylüyoruz, Bakanın yaklaşımı ne: Verecek olsak yer yok, yapacak personel yok, zaten versek öğrenciler yemez. Bir de şimdi anket yapmışlar, yer misiniz yemez misiniz diye öğrencilere. Öğrencilerin üçte 1'i okula aç gidiyor, bodurluk almış başını gidiyor. Kantinlerden aldıkları için obezite; bir yandan bodurluk ve açlık bir yandan obezite almış başını gitmiş. Peki, maliyeti nedir? 280 milyar lira. 13 milyon 350 bin öğrenciye yemek vermeye ihtiyacımız var. Olayın toplumsal boyutu var, sosyolojik boyutu var, herkesin aynı yemeği yemesi, eşitsizliklerin giderilmesi, sağlık ve buraya yapacağınız her yatırım -burada Kayıhan Pala var sağlıktan sorumlu arkadaşımız- ileriki yıllarda yapacağınız sağlık harcamalarının hepsini düşürecek olan işler. Vermiyorsunuz, bu ülkenin yoksul çocuklarına bu parayı vermiyorsunuz. Mesela TEPAV'ın bir araştırması var; çocuk yoksulluğu yüzde 34. Sizin harcadığınız paralar Türkiye'de yüzde 19 iyileştirmeye yararken Avrupa Birliği ortalaması yüzde 54. Peki, halk eğitimciler; paralarını ödemiyorsunuz. Peki, bütçede şeffaflık meselesi; bütçe konuşuyorsunuz değil mi? Bakan bütçeden hiç bahsetmedi, normal çünkü şeffaflık 100 üzerinden 64, gözetim 100 üzerinden 61, katılım sıfır. Halkın katılımı bütçeye sıfır. Ben topladım hepsini, bütün STK'leri burada topladım, sendikaları topladım; geldiler, anlattılar, ne istiyorlar diye. Siz niye çağırmıyorsunuz? Öğretmenler yoksulluk sınırı altında maaşlara mahkûm edilmişler, 100 bin ücretli öğretmen var. Öğretmenlerimizin birtakım işleriyle uğraşılıyor, konuyla alakası olmayan işler; önlük giydin mi giymedin mi vesaire falan gibi.

Peki, eğitim öğretim yılına hazırlık ödeneği. Sizler iktidar olmadan önce 2002'de neydi? Asgari ücretin yüzde 70'i, siz ne veriyorsunuz şimdi; yüzde 30. Biz buna her sene teklif veriyoruz, bu sene de vereceğim, bir maaş kadar hazırlık ödeneği. Sen öğretmene bir hazırlık ödeneği vermeyi başar ya da en azından iktidar olduğunuz yıl kadar verebilmeyi başarın, ondan sonra öğretmenlere bir şey söyleme şansınız olabilir. 2024 Kasımda öğretmenlere bir maaş ikramiye verin; yok, vermeyiz. Sözleşmeli ücretli öğretmenleri kaldırın, basamaklandırmayı kaldırın. Proje okul atamalarını, 10 binlerce insanı, 100 bine yakın insanı Bakanın tanıması mümkün mü? Bunlardan vazgeçin; yok. 100 bin norm açığı var, 100 bin norm fazlası var; bu Millî Eğitim Bakanlığının nasıl yönetilmediğini gösteren başka bir şey. 1 milyona yakın atanmayan öğretmen var, bu öğretmenleri mülakatlarda katlettiniz. Bu çocuklar bir buçuk yıl kavga etmek zorunda kaldılar, haklarını savunmak zorunda kaldılar, nihayetinde sorunları çözülmek durumunda kaldı, zorla. Bakan onlara hakaret etti, onları dışladı ve şimdi Millî Eğitim Akademisi diye bir şey var. Bu Millî Eğitim Akademisinde öğretmenlerin diplomasını kamuda geçersiz saydınız, asgari ücretle geçinmelerini sağlıyorsunuz, bölgelerde topluyorsunuz, az atama yapıyorsunuz ve milyonlarca öğrenci daha fazla atama bekliyor. Özel sektör öğretmenlerinin 1965'ten beri sahip olduğu hakları tabii, Yusuf Tekin müsteşar olduğunda bir gece yarısı operasyonuyla, bir torba kanunla onların taban maaş hakkını, süreli sözleşmeli haklarını ellerinden aldınız, eşit özlük haklarını ellerinden aldınız. İl emri var, mazeret izinleri kabul edilenler var, onları bir biçimde atamıyorsunuz, kabul ettiğinizi söylemiyorsunuz. Neyle uğraşıyorsunuz; 10 Kasımla. Bu sene sınav, geçen sene tatil. Sürekli bir Gazi'yle uğraşma. Bugün bir bilgi veriliyor; yanlış, doğru bilgi değil. Kurtuluş Savaşı'yla uğraşılıyor, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli anlatılıyor. İktidar partisinin ortakları sürekli okullarda geziyorlar. Ya, bu doğru değil kardeşim, bunu siz kendi seçmenlerinize sormuyor musunuz? Siyasi partilerin okullara gidip kendi genel başkanlarının resimlerini göstererek iş yapması yanlıştır ya, buna "Doğrudur." diyecek birisi var mı? Devam ediyor çünkü neden? Millî eğitimle ilgili uğraşmadığı için, sürekli siyaset mesajı veriyor, devam ediyor. Özel eğitim kurumları bitmiş, batmış.

Peki, şimdi, gelelim bugünün önemli bir konusuna. Değerli arkadaşlar, ben otuz beş yıldır siyasetle uğraşıyorum. Birisi benimle ilgili olarak bir iddiada bulunsaydı ben on beş dakika sonra onunla ilgili cevap verirdim. Ben 6 Kasım 2026 tarihinde kalktım, bir açıklama yaptım, dedim ki: Sayın Bakanın yönettiği Bakanlıkta benim elimde 600 milyon, toplamda 1 milyara yakın kamu zararı var, yolsuzluk var. Altı gündür, yüz kırk beş saattir Millî Eğitim Bakanından cevap yok. Millî Eğitim Bakanı buraya yazmış "Efendim, Sayıştayla ilgili açıklama yapacağım." Aha, burada, biraz önce. Biraz önce okudu, efendim, 28'inci sayfada "Bulguları titizlikle değerlendirdik, bulgular doğrultusunda gerekli adımları attık." Bulguların işaret ettiği kişi tam arkasında oturuyor, doğru yer seçmişsiniz Destek Hizmetleri Genel Müdürü çünkü Bakanın tam arkasındaki kişisin. Senin yapmış olduğu işler nedeniyle Sayıştayın 3 tane kararı var. Ben bir muhalefet milletvekili olarak iddia da ederim yani ama iddia etmiyorum, 3 tane, bunlar mahkeme kararı. Sayıştayın 7. Dairesi Bakanın tam arkasında oturan ihale sorumlusunun yapmış olduğu ihalelerden benim elimdeki 3 karara göre 600 milyona yakın yolsuzluk olduğunu tespit etmiş, tespit etmiş bunu ve yüz altmış iki yıllık Sayıştay tarihinde...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayıştay size mi gönderdi bunu?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ben bulmuşum, senin de biliyor olman lazım, biliyor olman lazım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bize niye göndermiyor Sayıştay?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sen "Belgeler yalan!" demiyorsun, belgeler gerçek.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayıştaya sor, bize niye soruyorsun?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bize göndermediğini size nasıl gönderiyor?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Türkiye neden bilmiyor? Çünkü yüz altmış iki yıllık Sayıştay tarihinde Sayıştay ilk defa yargı kararlarını tebliğ etmemiş. Sayıştay Başkanı Metin Yener'e sordum: Sen hangi yetkiyle bunları açıklamıyorsun? dedim, bloke etmişler,

Sayıştay kararını bloke etmişler. Sen aradın mı Sayıştay Başkanını? "Bu mesele bir sorundur." dedin mi? Sayıştayın bu raporları gidiyor, oy birliğiyle, bakın, oy birliğiyle karar alınıyor, 600 milyon. Mesela öğrenci taburesi almışlar.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Suat Bey, rapor değil bunlar, bunlar rapor değil.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sonunda cevap verirsiniz. Sonuçta... Rapor değil bu, mahkeme kararı, mahkeme kararı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tamam, rapor değil. Hukuken mahkeme kararı gelmez.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Mahkeme kararı, mahkeme kararı...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Mahzuru mu var?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ben diyorum ki bu mahkeme kararlarını...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Bize de gönder.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ne güzel, aferin, bravo!

CAVİT ARI (Antalya) - Mahkeme kararı var.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - ...nasıl olmuş da Sayıştay, yüz altmış iki yıllık kurum bu mahkeme kararlarını tebliğ etmiyor. Tebliğ etse arkada oturan Genel Müdür yargılanacak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sen nasıl aldın, onu söyle!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - "Yargılansın." diyor zaten, "Yargılansın." diyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Nasıl aldığı değil, siz bu işleri nasıl çevirdiniz, onu anlatsanıza!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hayır, sözümü kesmek istiyor çünkü Mehmet Muş ekstra süre vermeyecek. Bak, bu tabure, bak, öğrenci taburesi, 17 milyon çarpmışsınız. Toplamda satış olarak ne kadara almışlar? 5.668 liraya. Aynısı DMO'da kaç paraya satılıyormuş? 1.569 liraya. Aşağıda ne var? Bilgisayar masası. Kaç paraya almışlar? 5,6 bin liraya. DMO'da satışı 1,7. Arkada oturan DMO'ya sormamış; ne DMO'dan fiyat teklifi almış ne bir değerlendirme yapmış. Tek tek yazmışlar. Bir başka ihale, öğrenci taburesi 5,6; 1,5; böyle gidiyor, buradan çarpılan para 600 milyon lira, 600 milyon lira.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bunların yalan olduğunu söyleyince yalancı olacak mısınız?

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Ya, sen daha sonra cevap ver, konuşuyor adam!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Şimdi, bu Sayıştay raporlarında var, lafı boğuntuya getirme.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, laf atıyor Bakan!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sen burada ahlaktan, erdemden bahsediyorsun, "Sayıştay raporlarında gereğini yaptık." diyorsun, arkandaki kişiyle ilgili olarak Yargıtay kararı var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Elimde belgeler var, yalan!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sen eğer, burada yaptığın şey, ahlaklı, erdemli bir Bakan olsaydın o arkandaki kişiyi beş dakika tutamazdın.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Ya, Sayıştay kararları var.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - 2024'te bu harcamalar yapılmış, 2025'te Sayıştay tespit etmiş.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Mahkemeye "Yalancı!" diyor, Sayıştaya "Yalancı!" diyor.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Peki, bu paşalar ne yapmışlar? Sayıştaydaki daireyi tehdit etmişler, "Sizi FETÖ'cü ilan ederiz." demişler. Sayıştayın o dairesindeki kişi, Sayıştayın WhatsApp grubunda Sayıştay Başkan Yardımcısının adını vererek "Sen bizi tehdit edemezsin kardeşim." demiş. Bende hepsi metin, metin var, hepsi metin, metin var.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Yalan söylüyorsun! Yalan söylüyorsun!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Burada bır, bır, bır, bır "Yalan söylüyorsunuz." demeyeceksin, Sayıştaya diyeceksin ki "Tebliğ et, tebliğ et, tebliğ et."

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Yalan söylüyorsun!

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Ya, yine hırsızlığı konuşmak mı suç sizin gözünüzde!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Dolayısıyla 600 milyon....

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sen ahlaktan bahsedemezsin ya!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ben etik davranıyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Bastırarak konuşamazsın! Para kulelerinden bahset!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bunları susturabilir misin Sayın Muş, sadece bizi susturmayın.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - 600 milyon, 600 milyon...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Çoğaltsın size de versin; çoğaltsın size de versin!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ahlaktan bahsetme!

CAVİT ARI (Antalya) - Al da bir oku, al da bir oku, utan!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Mahkeme kararı yalan, Sayıştay yalan, sizler doğrusunuz!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sonuçta ne yapmışlar? Hasta yatağındaki denetim raporu hazırlayan adama hastaneye gitmişler, adamdan zorla rapor istemişler. Yargılamanın iadesi ancak tebliğiyle mümkün, tebliğ yapılmadan 7. Ceza Dairesine "Yargılamayı yeniden yapın." demişler, baskı yapmışlar. Sayıştayın Kanunu'na uygun değil, mümkün değil, bu mümkün değil. Dolayısıyla hâlâ 17 Şubatta bu kararlar alınmış, 17 Şubattan bugüne kadar ilan edilmemiş. Dolayısıyla arkada bu işleri yapanlar

oturuyorlar, bende 600 milyonu var, Sayıştay kaynakları "1 milyara yakın." diyor. Ben etik birisi olduğum için bendekileri söylüyorum, bunların kararı var, hepsi var burada. Peki, ne demişler ona? "Nitelikli ürün aldık." Sayıştay yazmış "Ne niteliklisi kardeşim, işte ürünler burada." demiş.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Kim demiş ya!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - "DMO'da kargo ücreti yok." demiş. Adamlar demiş ki: "Ne söylüyorsunuz? Biz ücrete gittik." DMO'ya onlar sormuş, bunlar sormadıkları için. "Ben sordum, nakliye ve kargo ücreti dâhil." demiş. "Peki, hızlı almamız lazım." demiş. Ne üzerinden almışlar? Çok becerikli arkadaşımız 21/B üzerinden, afet üzerinden almış. Sayıştaydaki demiş ki konu değil ama ben söyleyeyim: "Siz bunu martta başlatmıştınız, ihalesini yedi ay sonra yaptınız. Burada zaman baskısı yok, zaman baskısı olsa da bunu bahane olarak kabul edemezsiniz."

Tabii, arkada oturan arkadaşımız aslında talihsiz bir arkadaşımız. Kim o? İşte, bak, daha önce Fatma Betül Sayan Kaya'nın Özel Kalem Müdürü olmuş, çok yetenekli birisi olduğu için Gençlik Spor Genel Müdürlüğünde olmuş. Kendisi AK PARTİ Sivas milletvekili aday adayı. Zaten başka birisinin olması mümkün değil bu kadar adam içerisinde. Yani aslında kısmetli bir arkadaşımız olsaydı, orada değil de şurada oturuyor olacaktı. Ya, siz de utanmak yoksa ben neyi anlatsam hiçbir şey olmayacak. (Gürültüler)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Utanın, utanın!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika, bir dakika...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ben size Sayıştay raporlarıyla açıkça Sayıştay raporlarını ortaya koyuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye... Öyle "Utanmak yok mudur?" diye bir şey olmaz. (Gürültüler)

Sayın Arı, öyle bir şey olmaz. (Gürültüler)

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Neyi bağırıyorsunuz? Yakalandınız, yakalandınız, açıkça yakalandınız, açıkça yakalandınız.

Sayın Bakan, bunların her birini biliyorum. Bu kişiyi tedbiren görevden niye almamış? 2024... Alacak görevden, görevden alacaksın.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sizde yok utanma, sizde!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ne bağırıyorsun! Utanma...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Bak burada ne yazıyor? "Eline, beline, diline hâkim ol." diyor. Sizde var mı?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bağırma, bağırma! Utanman lazım!

Görevden alman gerekiyor.

2024, 2025 Sayıştay raporu, 2026... Adam orada gülüyor ama ben size söyleyeyim. Ben devam edeceğim. Daha açıklayacaklarım da var. Siz bir an evvel gereğini yapmazsanız ben gereğini yapmaya devam edeceğim. Hırsızlıkta suçüstü yakalandınız. Bu suç üstünü...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Siz yakaladınız!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ben yakalamadım. Eli öpülesi Sayıştaylar yakaladı, Sayıştay üyeleri yakaladı. Dolayısıyla burada bütçeden bahsetmemenizin nedeni o. Siz bize anlatıyorsunuz ahlak, erdem, değer; anlatmaya devam edin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Siz hırsızlar için miting yapıyorsunuz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sen şu an ne yapıyorsun!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hepsini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Hırsızlar için miting yapıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri... Sayın Kırkpınar... Devam edin.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sen niye bağırıyorsun!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Hadi oradan!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Niye bağırıyorsun!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlıoğlu... Değerli milletvekilleri... Sayın Kırkpınar... Bir saniye, bir saniye...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Yakalandınız, yakalandınız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Belgeleri al da bak, belgeleri al da bak.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, bir saniye...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Rahatsız olma!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayıştay... Millî Eğitim Bakanı da bunun hesabını verecek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...

CAVİT ARI (Antalya) - Orada oturuyorsa...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Altı gündür ölü taklidi yapıyor. Benim bakanlığımla ilgili böyle bir açıklama yapacak, altı dakikada...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli milletvekilleri... Tamam ya; arkadaşlar, yeter!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hayır, Başkanım, sağ tarafa söylüyorsun, biraz da onlara bağırın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yeter, yeter! Onlara da söyledim. Yeter ya!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, söylemiyorsunuz.
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Her seferinde aynı şey.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Suat Bey, her seferinde... Bana akıl öğretme ya!
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Öğretirim, burayı düzgün yöneteceksiniz.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Akıl öğretme bana ya! Senin her konuşmanda...
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Siz burayı düzgün yönetmekle mükellefsiniz. Siz her seferinde bu taraf konuşurken o tarafı susturmuyorsunuz.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş, ben ilk defa bütçe yönetmiyorum, on beş senedir buradayım. Sen de...
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Siz Komisyon Başkanı olarak tarafsız yöneteceksiniz.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş, süreniz bitti.
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sürem bitti tabii. Bağırırlarken niye sesiniz çıkmıyor?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, bir saniye...
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Niye sesiniz çıkmıyor da onlara...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş, bir saniye...
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bağırırlarken niye sesiniz çıkmıyor!
YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Başkanım, on sekiz dakika sesimizi çıkarmadık, dinledik.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Kırkpınar.
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sol taraftan bağıranlara sesinizi çıkarmıyorsunuz.
CAVİT ARI (Antalya) - Bundan rahatsız olmuyorsan o senin sorunun, orası cevap vermiyorsa da oranın sorunu.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, bir saniye...
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sen bundan rahatsız olmuyorsan o senin problemin.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...
Değerli milletvekilleri, Sayın Özçağdaş, "Sizde utanma yok mu?" diye bir ifadeyi kullanamazsınız. Bu sözü size iade ediyorum. Haddinizi bilin!
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Siz bana had bildiremezsiniz!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben burada Komisyon Başkanıyım, bana böyle bir şey diyemezsiniz, anlatabiliyor muyum?
Şimdi, görüşmelere on dakika ara veriyorum.
Kapanma Saati: 12.08

İKİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 12.21
BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)
BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)
SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)
KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)
----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 14'üncü Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.
Sayın Sevilay Çelenk, buyurun lütfen.
Süreniz on dakika.
SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.
Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanı dinlerken konuşmam önemli ölçüde değişti. Eğitim alanının çok sorunu var, ben daha çok, eğitim anlayışı ve üniversitelerle ilişkili söyledikleri üzerinden bir konuşma yapmak istiyorum DEM PARTİ adına.
Yükseköğrenimin bütçesinin azlığı çokluğu, kalemleri üzerine -ki 3 trilyon olduğu biraz evvel ilan edildi- konuşmak istemiyorum çünkü bu bütçe 100 katına bile çıksa bu eğitimin niteliği değişmeyecek; bunu konuşmalarınızdan anlıyoruz. Eğitim bütçesi öğrencinin açlığına, özel okul öğretmenlerinin çaresizliğine, KHK'lilere ilaç olmayacak. Herhangi bir kaleme fazla bütçe istediğinizde iktidarlarınız döneminde o bütçenin nereye gittiğini yaşadıklarımızdan biliyoruz. Sorun çok. Üniversitelerin hâli, Ankara'nın, başkentin göbeğindeki birçok üniversiteden de belli. Devlet üniversiteleri düşünsel anlamda ölüme terk edildi. Fiziksel kampüs koşulları anlamında her zaman yarı ölüydü zaten. Kampüsü olmayan üniversitemsi binalardan hiç söz etmeyelim bugün, tamam. Özel üniversitelerin çoğu da teknik donanım, bina kapasitesi, kampüs güvenliği ve refahı bakımından yerlerde sürünüyor. Her iki tarafta da üniversitelerde cinayetler işlendi, işleniyor. Nitelik sorunu zaten çok ağır. Özel üniversitelerde, Bilgi örneğinde gördüğümüz gibi, iyi olanların hepsi hedefte. Vakıf üniversitelerinin nitelikli öğretim kadroları saldırı altında. Devlet üniversitelerine dönelim; işte, çıkın buradan, 2,8 kilometre kadar yürüyün -ben o yolu çok yürüdüm- Çankaya Kapısı'ndan çıkın; SBF, Hukuk Fakültesi, İletişim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi olan Cebeci Kampüsü'ne gidin; dersliklerin doğru dürüst ısınmadığı, öğrencilerine çalışmak için bile olsun bir alan açamayan, kütüphanede yer kapmak için yarışan öğrenciler... Bu, cumhuriyetin en eski, en köklü üniversitelerinden, bir iki üniversitesinden biri. Bir şey değiştiğini sanmıyorum, oradaydım; bütçe arttığında da değişeceğini sanmıyorum. Üniversite öğrencilerinin çok sorunu var. YÖK'ün ekim ayındaki açıklamalarına göre 6,3 milyon yükseköğretim öğrencisi

var. Bu öğrencilerin sadece 1 milyonu KYK yurtlarında ve bu rakamla övünüyorsunuz; geri kalanı kiralarla boğuşuyor, yetersiz burslarla boğuşuyor ve güvenli yaşam savaşı veriyor. Öğrencilerin aldığı 4 bin TL'lik KYK bursuyla bir öğrenim savaşı verilebilir ancak öğrenim yapılamaz, istatistiğe gerek yok. On yıl evvel ben üniversitede akademisyenken bir öğrencim yanıma gelip demişti ki "Hocam, ben iki şeyden birini seçmek zorundayım eğitimime devam etmek için; ya öğle yemeği yiyeceğim ya 5 kilometre gidiş, 5 kilometre dönüş, günde 10 kilometre yürüyeceğim; ikisini birden yapamıyorum." 4 bin lira da bugün herhâlde bu öğrencileri -on yıl sonra da- bu durumda tutuyor, bugün de bunu aynı anda yapamayan öğrenci çok. Yine de o kampüslerde bir zamanlar bir başka şey vardı; ilham vardı, esin vardı, heves ve heyecan vardı; hangi yayın çıksa okuyan, hangi eser çevrilse haberdar olan, dünya filozoflarını kendi ülkeleriyle eş zamanlı olarak tanıyan, okuyan, tartışan, tartışmaya çalışan, gece yarılarına kadar ders hazırlayan hocalar, dersler bittikten sonra hocaların odalarından ayrılmak istemeyen öğrenciler vardı; bir zamanlardı, bir zamanlar. Hiçbir şeyi romantize de etmiyorum, etmek de istemiyorum. Eksik gedik çoktu, öğrenciler ve hatta belki akademisyenler okuduklarının bir kısmını yanlış anlamakta, bir kısmını yanlış yorumlamaktaydı belki fakat yine de "eğitim" dendiğinde "üniversitel eğitim" dendiğinde elimizdeki en kıymetli şey, Antik Yunan'dan, Atina'daki agoralardan bu yana en kıymetli şey aç karınla bile oluyordu bazen, esinle, hevesle, heyecanla oluyordu; hepsini kökünden söküp attınız. Zihin bahçelerinde hiçbir evrensel değer filizlenmemiş, zihin bahçeleri bahar görmemiş, üniversite katili ibişlere terk ettiniz üniversiteleri.

İşte sendikalı, özgürlükçü, seküler, demokrat eğitim kadrolarının on yıllık KHK zulmü, işte barış akademisyenleri, işte yargı, işte hukukun üstünlüğü, AYM, Danıştay tanımayan idare mahkemesi kararları. Sadece barış imzacılarına yakından bakalım. Attığınız her adımın hesabını verdiğinizi söylediniz az evvel, biz bu adımları oradan çok iyi biliyoruz. 11 Ocak 2016 tarihli bildirinin ilk imzacısı 1.128 kişidir, daha sonra toplam imzacı sayısı 2.212'ye ulaşmıştır. Bu imzacı akademisyenlerden yalnızca 406'sı OHAL kanun hükmünde kararnameleriyle kamu görevinden çıkarılmıştır, şükür ki diğerleri çıkarılmadı tabii fakat bu ayrımın hangi nesnel ve denetlenebilir ölçütlere dayandığının hiçbir açıklaması olmamıştır, hukuk dışılığı her gün yeniden açığa çıkmıştır. Bu keyfîlik giderek ağırlaşan bir biçimde, izaha muhtaç biçimde sürdürülüyor. Anayasa Mahkemesinin bildirinin ifade özgürlüğü kapsamında bulunduğuna ilişkin "Zübeyde Füsun Üstel ve diğerleri" kararı idari süreçlere ve idari yargı denetimi tutarlı biçimde yansımamıştır. İhraç edilen akademisyenlerden yalnızca 18'i OHAL Komisyonu kararıyla, 16'sı ise kesinleşmiş mahkeme kararıyla kamu görevine dönebilmiştir. Anayasa Mahkemesi kararına rağmen uygulama birliği sağlanamamıştır kısacası. OHAL Komisyonu bu karardan yaklaşık bir buçuk yıl sonra söz konusu bildiriyi imzaladığı için kamu görevinden çıkarılan akademisyenlerin büyük çoğunluğunun başvurularını reddetmiş, bu kararlar üzerine açılan davalarda bazı idare mahkemeleri kural olarak ret, bazı idare mahkemeleri de kabul kararları vermiştir; istikrarsızlık buralarda da devam etmiştir. Danıştay Beşinci Dairesi de bugüne kadar farklı kararlar vermiştir. Yargı aşamasındaki iki temel sorundan ilki bazı mahkemelerin imzayı hâlen irtibat ve iltisak olarak değerlendirmeleri, ikinci temel sorun ise Danıştay Beşinci Dairesi de dâhil olmak üzere aleyhe kararlarda imza dışı argümanlar ile imza sürecinde olmayan ya çok eski ya çok yeni bazı etkinliklere katılmaların delil olarak, irtibat, iltisak delili olarak görülmesi gibi akla ve izaha aykırı şeyler vardır. Bu konuları çok konuştuk, bu konular bu ağır hukuk dışı ve ağır biçimde ideolojik tasfiyenin 100'ncü yılında bize anlatacağınız bir şey var mıdır Sayın Bakan?

Dar gelirli başarılı öğrencilerin erişim şansı bulabildiği köklü kamusal eğitim kurumlarına neden düşman kesildiniz? Barış imzacıları sorununun bugün çözülmesinin bir tek yolu vardır, yeni bir yasal düzenleme yapıp bu artık yargının çözemeyecek kadar karmaşıklaştırdığı duruma son vermektir. Ağır tahribat yarattınız diyoruz, bize Boğaziçinin, ODTÜ'nün uluslararası indeks başarılarından söz ediyorsunuz. O indekslerin hiçbir zaman ölçmediği, ölçemediği türden bir bilme biçimini, hakiki bir bilgiye ulaşma çabasını dünyanın bütün kapitalist, yarışmacı, liberal üniversite pazarları gibi yaparak öldürdünüz, ölüme terk ettiniz. Bu ülkede bu da size nasip oldu.

"Türkiye modernleşmesi." mi dediniz Sayın Bakan az evvel? Avrupa'da soykırımcı faşizmler zuhur etmekteyken kurulan imparatorluk bakiyesi bir ülkede erken cumhuriyetin bütün eksikleri, yanlışları ve affedilemez suçlarını son çeyrek yüzyıldaki iktidar pratiğinizde, 21'inci yüzyılda elinizde demokratik bir cumhuriyet için her şey ama her şey varken misliyle yeniden ürettiniz. Erken cumhuriyetin bütün günahlarına rağmen ülkenin en ücra köşesinden çıkardığı yetenekli köy çocuklarını dünya çapında sanatçı, yazar, matematikçi, hekim yapan ufuk hiç ama hiçbir zaman sizlerde olmadı; o çocuklara öte dünya dışında hiçbir şey vadetmediniz, hiçbir şeye layık görmediniz. Yüz yılını tamamlayan bir cumhuriyetin çeyrek yüzyılında iktidardınız ve ana dilinde eğitim hakkını bu ülkenin Kürt çocuklarına, Kürt yurttaşlarına hak görmediniz. Eksik cumhuriyet, yanlış cumhuriyet, amenna; onu da adlı adınca söyleyip duran bizdik zaten. Yirmi beş yıllık akademisyenliğimin on beş yılında Türkiye modernleşmesinin yukarıdan aşağı inşa ve dışlama pratiklerini her düzeyde anlattım; lisans, yüksek lisans ve doktora. Sizin demokrasinin kırıntısına tahammül etmeyen zihniyetinizle tanışıklığı ne kadar ilerletirsek ilerletelim "Niye öyle yaptık?" da demiyorum, pişman olmadım çünkü bizler demokratik bir cumhuriyet ihtimaline inanıyorduk, partim de buna inanıyor ve hâlâ bunun mücadelesini veriyoruz, hâlâ o ihtimal için mücadele ediyoruz: Eşit yurttaşlık temelinde Kürt'üyle, Türk'üyle, Çerkez'iyle birlikte yaşanan ortak demokratik cumhuriyet. Sizler, maalesef, demokratik bir cumhuriyet ihtimaline saldırdınız, kesintisiz bir saldırı: Defalarca değişen eğitim müfredatı, defalarca değişen sınav sistemi, defalarca değişen eğitim bakanlarıyla sürdürülen sistematik bir saldırı. Bugün "Millî Eğitim Bakanı istifa." diyen öğrenciler cezaevlerini boyluyor, bu benim otuz beş yıl önceki öğrenciliğimde bile olmuyordu, ki 80 darbesinin beş yıl sonrasıydı, altı yıl sonrasıydı.

"Eleştirel akıl" mı dediniz? Yirmi beş yıllık iktidarınızı eleştirip de zulüm görmeyen bir tek akademisyen yoktur. Biz cumhuriyet eleştirisini ders yapmıştık çünkü eleştiri olmadan hiçbir rejim bir ufuk vadedemez. Eleştiri de ilham gibi eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Yılmaz Hun...

Buyurun.

YILMAZ HUN (Iğdır) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri ve basın emekçileri; Türkiye, çok dilli ve çok kültürlü bir toplum ancak Türkiye'de cumhuriyetin kuruluşundan bu yana süregelen tekçi politikalar eğitim sisteminde de aynen devam etmektedir. Eğitim sisteminde çocukların kendi ana dilleriyle eğitim görmesi yasak, bu durum çocukların dilsel ve kültürel kimliklerini eğitim hayatının dışında bırakıyor.

Sayın Bakan, ana dilini seçmeli ders olarak öğrenmek ile ana dilinde eğitim görmek aynı şey değildir. Buradaki temel mesele, ana dili öğrenmek değildir, ana dilinde öğrenmektir. Ana dili Kürtçe olan çocukların kendi dillerinde eğitim alma hakkı seçmeli ders saatlerine ve okullardaki imkânlara bırakılamaz. Seçmeli ders uygulamasıyla bir çocuğa ana dilini öğretmeye çalışmak başlı başına bir çelişkidir. Buna rağmen seçmeli ders uygulaması bile doğru düzgün yapılamıyor. Öğrenciler seçmeli Kürtçe dersini tercih etse bile bu talep karşılanamıyor. Kürtçe seçmeli dersini seçen öğrenci sayısı her yıl artmasına rağmen Kürtçe öğretmeni ataması giderek düşmektedir. Kürtçe dersini seçen öğrenci sayısı 2023-2024 eğitim öğretim yılında 30 bin iken 2026-2027 yılında 86 bine yükselmiş; aynı dönemde Kürtçe öğretmeni atama kontenjanı 50'den 5'e düşmüş. Öğrenci talebi artarken öğretmen sayısının azalması derslerin açılamamasına neden olmaktadır; ayrıca, açılmış olanların ise kapanmasına ve öğrencilerin başka derslere yönlendirilmesine neden olmaktadır. Sayın Bakan, 86 bini aşan öğrenci tercihine rağmen Millî Eğitim Bakanlığında görev yapan kadrolu Kürtçe öğretmen sayısı yalnızca 153'tür. MEB'in 2026 öğretim programlarında derslere "Kurmancca" ve "Zazaca" başlıklarıyla ayrı ayrı ayrı yer verilirken "Kürtçe" adı kullanılmıyor. Ana dili Kürtçe olan çocukların kendi dillerinde eğitim görmesi yasal, idari ve mali güvencelere kavuşturulmalıdır. Çocukların ana dilleriyle eğitim görme talebini karşılamak bir ayrıcalık değil, eşit eğitim hakkının gereğidir. Bu hakkın tanınması ve seçmeli ders uygulamasındaki engellerin kaldırılması için somut adımlar bekliyoruz.

Sayın Bakan, sizin sorumluluğunuz altındaki MESEM'lerde 2025-2026 yıllarında 9.950 iş kazası yaşandığı, 37 öğrencinin hayatını kaybettiği Bakanlığınızın Meclise verdiği yanıtlarda mevcut. Bunlar, okulda olması gereken, korunması ve eğitilmesi gereken çocuklardır. Haftanın dört günü iş yerlerinde çalıştırılan çocukların uğradığı kazalar karşısında sorumluluğu yalnızca işletmelere ya da "iş kazası" tanımına yükleyemezsiniz. Bu çocukları işletmelere yönlendiren, çalışma koşullarını denetlemekle yükümlü olan ve sistemi sürdüren Bakanlığınızdır. İspanya Ulaştırma Bakanı, 2 ağır tren kazasından sonra koltuğunu bıraktı, siyasi sorumluluk üstlenerek Bakanlıktan istifa etti. Türkiye'de 37 çocuk yaşamını yitirmiş, binlerce iş kazası geçirmişken siz hâlâ sorumluluk üstlenmiyorsunuz. MESEM'deki ölümleri münferit olaylar olarak geçiştiremezsiniz. Çocukların hangi iş yerine yerleştirildiği, yaptıkları işlerin eğitim alanlarıyla örtüşüp örtüşmediği, denetimlerin nasıl yürütüldüğü ve kazalardan önce hangi önlemlerin alındığı açıklanmalıdır. Mesleki eğitimi çocukları ucuz iş gücü olarak işletmelere sunma düzenine dönüştüremezsiniz. Çocukların yaşamını tehlikeye atan bu uygulamaya son verilmelidir. MESEM kapsamındaki ölümler ve kazalar bağımsız biçimde soruşturulmalı, sorumlular açığa çıkarılmalıdır. Sayın Bakan, çocukların hayatına mal olan bir sistemin siyasi sorumluğunu üstlenmeyecek misiniz?

Sayın Bakan, sizin Bakanlığınız döneminde yaşanan en büyük sorunlardan biri de okullarda yaşanan şiddet olaylarıdır. Urfa'da, Maraş'ta, Osmaniye'de, Manisa'da peş peşe okul saldırıları yaşandı. Bu, çocukların ve eğitim emekçilerinin okulda dahi güvende olmadığı bir noktaya gelindiğini gösteriyor. 7 bakanlık arasında Okul Güvenliği Protokolü imzalandı ancak hemen ardından yine okullarda şiddet olayları yaşanmaya devam etti. Bu durum, güvenliğin yalnızca protokol, kamera, kontrol ve kolluk tedbirleriyle sağlanamayacağını ortaya çıkarmıştır. Okul çocukların sürekli izlendiği ve cezalandırma kaygısıyla yaşadığı bir mekâna dönüştürülemez. Güvenli okullar inşa etmek zorundasınız. Güvenli okulun çocuğun kendini ait, değerli ve güvende hissettiği, sorununu anlatabileceği ve destek bulabileceği demokratik bir yaşam alanına dönüştürülmesi gerekiyor. Şiddetin nedenlerini tek bir başlıkla açıklamak mümkün değildir. Yoksulluk, dışlanma, ayrımcılık, okuldan kopuş, akran zorbalığı, toplumsal kutuplaşma ve şiddetin medya ile dijital mecralarda normalleştirilmesiyle birlikte ele alınmalıdır.

Eğitim Reformu Girişimi'nin 2026 politika önerileri raporuna göre son dokuz yılda çocukların karıştığı uyuşturucu ticaretiyle ilişkili suçlar yüzde 119, çocukların karıştığı cinayet vakaları ise yüzde 131 artmıştır Sayın Bakan. Bu veriler çocukları suçlu ilan edip daha fazla denetlemenin değil, onları şiddete ve suça sürükleyen koşulları ortadan kaldırmanın gerektiğini acilen ortaya koymaktadır.

Sayın Bakan, her okulda yeterli sayıda kadrolu psikolojik danışman, psikolog, sosyal hizmet uzmanı bulunmalıdır. Rehberlik hizmetleri kâğıt üzerinde kalmamalıdır, çocukların ihtiyaç duyduklarında başvurabilecekleri, düzenli ve güvenilir bir destek mekanizmasına dönüştürülmelidir. Okul çevresindeki madde kullanımı ve bağımlılık riski de yalnızca kolluk müdahalesiyle değil eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlerin ortak çalıştığı önleyici programlarla ele alınmalıdır. Okul meclisleri, akran arabuluculuğu ve onarıcı adalet uygulamaları güçlendirilmelidir. Çatışmaların yalnızca disiplin cezalarıyla karşılanması, sorunu çözmek yerine çocuğu okuldan ve toplumdan daha da uzaklaştırma mekanizmasına dönüşür.

Sayın Bakan, OHAL döneminde KHK'lerle görevlerinden ihraç edilen öğretmenler ve eğitim emekçileri, aradan geçen yıllara rağmen hâlen -on yıla rağmen- görevlerine dönemediler. Beraat veya takipsizlik kararlarına rağmen mağduriyetleri sürüyor.

OHAL dönemindeki KHK'lerle on binlerce kamu emekçisi görevlerinden ihraç edildi haksız hukuksuz bir şekilde. Öğretmenler barış eylemlerine katıldığı için, akademisyenler barış bildirisine imza attıkları için görevlerinden bir gece yarısı ihraç edildi. Geçen on yıla rağmen yaşanan bu mağduriyet hâlen giderilemedi. Yargı kararlarına rağmen, işe iadesi kabul edilen öğretmen, akademisyen ve kamu emekçileri görevlerine hâlen dönemedi. Yaşanan bu mağduriyet ivedilikle giderilmeli, kamu emekçilerinin okullarına, işlerine dönmelerinin önü açılmalı, toplumsal hukuk uygulanmalıdır. Hukuki süreçleri tamamlanmış, haklarında beraat ya da takipsizlik kararı verilmiş eğitim emekçilerinin görevlerine iadesi ve uğradıkları hak kayıplarının giderilmesi için hangi adımları atacaksınız?

Sayın Bakan, öğretmen açığı sürerken 100 binlerce öğretmen adayı atama bekliyor. Okullarda ise öğretmen ihtiyacı güvencesiz koşullarda çalışan ücretli öğretmenlerle kapatılmaya çalışılıyor. Ücretli öğretmen sayısının 100 bine dayandığı belirtiliyor. Aynı işi yapan öğretmenler arasında ücret, sigorta ve çalışma güvencesi bakımından büyük bir eşitsizlik yaratılıyor. Öğretmenlerin emeği ucuz ve geçici iş gücü olarak kullanılıyor. Öğretmen açığını kontrollü atamalarla, kadrolu atamalarla gidermek yerine bu güvencesiz çalışma düzenini sürdürmeyi nasıl açıklıyorsunuz? Ayrıca, atamalarda mülakat uygulaması liyakati, adalet duygusunu zedeliyor. Adayların yıllarca emek vererek hazırlandığı sınavların sonuçları mülakatlardaki öznel değerlendirmelerle gölgeleniyor. Öğretmelerin geleceği nesnel ölçütler yerine komisyonların takdirine bırakılamaz. Sayın Bakan, mülakat garabetine son verip daha önce söz verdiğiniz gibi öğretmen atamalarını şeffaf ve nesnel ölçütlerle yapacak mısınız? Eğitim sistemindeki emek sömürüsünün haddi hesabı yok. Özel sektör öğretmenleri düşük ücret, güvencesiz sözleşmeler ve özlük hakkı kayıplarıyla eğitim sistemindeki emek sömürüsünün en yoğun yaşandığı alanlardan biridir. Özel sektör öğretmenleri hâlen verilen sözlerin tutulmasını bekliyorlar.

Sayın Bakan, çocukların okula aç gitmesi ve gün boyunca temiz içme suyuna erişememesi eğitimde fırsat eşitliğinden söz edilemeyeceğini gösteriyor. TÜİK 2025 verilerine göre çocukların yüzde 36,8'i yoksulluk ve sosyal dışlanma riski içerisinde yer almaktadır. Çocuklarda yaşanan yoksulluk verisinin bu denli yüksek olmasına rağmen okullarda bir öğün ücretsiz yemek ve temiz içme suyuna neden kaynak aktarılamıyor? Her öğrenciye okul günlerinde en az bir öğün ücretsiz, sağlıklı yemek ve güvenli içme suyu sağlanması temel bir kamusal sorumluluktur.

Sayın Bakan, eğitimde fırsat eşitliği dedik, şimdi, iki gün önce Afyon'dan Urfa'ya giden bir minibüs Aksaray'da kaza yaptı, 8 kişi yaralandı, içinde okul çağında olan 2 çocuk vardı. Bu şunu gösteriyor: Fırsat eşitliği bütün kitleler için değildir, bakın, Urfa'daki çocuklar hâlen okula erişebilmiş değil, bir buçuk aydır okullar açık.

Diğer bir şey Sayın Bakan, eleştiriye tahammülünüz yok. "Yusuf Tekin istifa" afişi asan 2 öğrenci yine gece yarısı tutuklandı, yaka paça gözaltına alındı. Buna bile tahammül etmeden hemen gözaltına aldırdınız Sayın Bakan.

Sayın Bakan, eğitim hakkı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi adına ilk konuşmacı Mustafa Adıgüzel.

Buyurun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sayın Bakan, bir Millî Eğitim Bakanı olarak önce karnenizle başlamak istiyorum. Cumhuriyet tarihinin en başarısız Millî Eğitim Bakanısınız. Bu durum görünür oldukça yaptığınız açıklamalar ve uygulamalarla kamuoyunda sürekli tartışılan bir Bakan oldunuz. Eğitime bir katkınız olmadı, eğitimi derleyip toparlamaya katkınız olmadı ama muhalefetin üzerinde birleştiği etkenlerden biri olarak muhalefeti derleyip toparlamaya büyük katkınız var. Biraz önce mesela yolsuzluk iddialarına cevabınızı hayretle dinledim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben cevap vermedim ki.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Bir Türkiye Cumhuriyeti Bakanının bir iddia ve evrak karşısında söyleyeceği en son şey "O evrakı nereden temin ettiniz?" olmalıdır. Son günlerde bu tuhaf söylemlere maalesef YÖK Başkanı Hocamız da katıldı. "Körle yatan şaşı kalkar" misali üniversitelerdeki lisans eğitiminin dört yıldan üç yıla düşürülmesine yönelik çalışmalar yürütüldüğünü ve bu değişikliğin temel gerekçelerinden birinin de evlilik yaşının gecikmesi ile doğurganlık oranlarındaki düşüş olduğunu açıkladı. Şimdi, ne diyeyim ben size? Siz Aile Bakanı değilsiniz. Doğurganlık oranını düşüren fazladan bir yıl değil, evde bekleyen 6 milyon ev genci, bakın, bunların 1 milyonu da üniversite mezunu genç sevgili Hocam. Şimdi, ayrıca, madem o kadar dert ettiniz, önce birbirinden ayrı öğretmenler var, aile birliği için bir şeyler yapın ya da bu evdeki üniversite mezunu gençlere iş verin, yuva kurup çocuk sahibi olsunlar.

Sayın Tekin, bu yeni uyguladığınız merkezî sınav saçmalığı da Türkiye Yüzyılı maarif modelinden bağımsız değil. Siyasal iktidarın eğitim üzerindeki ideolojik denetimini güçlendirme riski taşıyor. Öğretmenlerin sınav sorularını belirlemesini engelliyorsunuz. Bir sonraki aşama da herhalde öğrencilerin sorabilecekleri soruları da siz belirleyin olur mu? "Olmaz." demeyin, neler olmaz dedik de oldu. Bu saçma sistemle bu hafta tüm öğrencileri ağlattınız, haberiniz var mı? Matematik dersinde kendi duyurduğunuz senaryoda olmayan konudan 15 puanlık soru sorduğunuz tüm çocuklar sınav çıkışı ağladı. Öğretmenler izah edemedi, gelin, siz izah edin. Her şeyi tek merkezden kontrol etme anlayışı, bu merkezîleşme tutkusu bir tek asli görevlerde karşılık bulmuyor. Mesela, çocuklara bir öğün yemek, bir kalıp sabun, bir pet şişe suyu da merkezîleştirin de samimiyetinizi görelim. Bütçenize gelince eğitimde yatırımların payı düşüyor. 2027 Bakanlık bütçesi 2 trilyon 459 milyar liraya çıkıyor, artış yüzde 26,5 ama okul yapımı ve büyük onarımları kapsayan artış ise yüzde 18,8. Akademiye 2026'da 6,5 milyar lira ayırırken 2027 yılı için 15,7 milyar lira, Akademi bütçesi 2,4 katına çıkarken öğretmen açığını ücretli öğretmenlerle kapatıyorsunuz. TÜRK EĞİTİM-SEN'in raporuna göre 62 ilde 71.757 ücretli öğretmen, veri alınabilen 55 ilde 80.449 norm kadro açığı saptandı. Bu şunu gösteriyor: Devlet sürekli öğretmen ihtiyacını ders saati

üzerinden çalıştırdığı insanlarla karşılıyor. Cumhuriyet Halk Partisi olarak ihtiyacın kadrolu öğretmen atamasıyla karşılanması ve öğretmenlerin aile birliğinin korunmasını savunuyoruz. Hani şu doğurganlık sorunumuz var ya onu da bu şekilde gidereceğimizi düşünüyoruz.

Eğitimde fiyat artışı genel enflasyonun 19 puan üzerinde yüzde 48,9. Anayasal bir hak olan eğitim hakkını ailelere yük olarak pay etmek hem cumhuriyetin eğitim anlayışına hem de yasalara karşıdır. Kendi ilim Ordu'da Aybastı ilçesinde velilere üzerinde isim yazılı zarflar, "Boş gelmesin, en az 600 lira olsun." diye de söylenerek milletin cebine o zarfları koydunuz. Çay parası olmayan insanlardan okula yardım istediniz. Cumhuriyet Halk Partisinin bütçe tercihi okul temizliğini, suyunu ve temel ihtiyaçlarını doğrudan kamu ödeneğiyle karşılamak ve her öğrenciye günde bir sağlıklı öğün sağlamak. Bazı sınıflarda 40 kişiye varan sayılar mevcut; yine devlet ilkokullarında öğretmen başına 17,7, özel ilkokullarda 8,9 öğrenci düştüğü görülüyor. Bir ailenin satın alma gücü çocuğunun öğretmenle ne kadar zaman geçirebileceğine kadar uzanıyor.

Okullarda şiddete gelince, çocuklara bayram armağan edilen dünyanın tek ülkesinde çocukların can güvenliğini konuşuyoruz. Öpmeye doyamadığımız yavrularımızı sabah okula uğurlayıp akşam morgdan alıyoruz. Değerler eğitimi diyorsunuz, en büyük değerin insan hayatına saygı olduğunu ne zaman öğreneceksiniz? Okullara herkesi aldınız, bir güvenlik görevlisini alamadınız. Vakıf, dernek, cemaat, tarikat ne ararsan var ama okul çevrelerinde uyuşturucu tacirleri, okul içinde çeteler, bireysel saldırganlar, ne ararsan var. O yüzden dedik ki okullara güvenlik görevlisi... Bir ülkenin geleceği çocuklarına sağladığı güvenlik kadar güvendedir. Okulda şiddeti önlemenin kadrosunu da biz sizin için Cumhuriyet Halk Partisi olarak hesapladık. Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'taki okul saldırılarının ardından en yüksek riskli okulların her birine 1 güvenlik, 1 psikolog ve 1 sosyal hizmet uzmanı ve 1 okul hemşiresi ataması; 1.400 riskli okulu esas alan hesapla yıllık maliyeti 4.200 personel, 6 milyar lira. Bu tutar 2027 için Millî Eğitim Bakanınızın istediği bütçenin sadece binde 2,4'ü. Bakanlık olarak kendi risk tespitinizi tamamlayıp öncelikli okulları tespit ederek bu çalışmayı ve bu atamaları siz de yapabilirsiniz. Tabii ki aslolan bütün okullara güvenlik görevlisi, temizlik görevlisi ve sağlık görevlisi başta olmak üzere psikolog ve sosyal hizmet uzmanı da görevlendirmektir.

MESEM konusu var. MESEM için verdiğimiz önerge burada. Sizin verdiğiniz cevapta son beş yılda 31.747 öğrenci iş kazası geçirmiş, 37 öğrenci iş kazası nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Sonuç olarak sadece okul saldırılarında değil, MESEM'de de çocuklarımız can veriyor. Okul öncesinde eşitsizlik 1'inci sınıftan önce başlıyor. Cumhuriyet Halk Partisi olarak yaptığımız çalışmaya göre 3-5 yaşta okullaşma oranı yüzde 55, hedefin gerisinde; 4-5 yaşta yüzde 70 hedefinin karşısında da yüzde 61'de kaldı. Dar gelirli bir aile okul öncesi eğitim masrafını karşılayamadığından çocuk daha ilkokulun ilk gününden itibaren imkân farkını yaşamaya başlıyor. Cumhuriyet Halk Partisinin önerisi ücretsiz erişilebilir okul öncesi eğitim ve 2027 ödeneği dağıtılırken öncelik okullaşmanın düşük olduğu, ailelerin anaokuluna erişiminin sınırlı olduğu mahallelerden başlamalıdır.

Yatırım ve kamu kaynaklarının hesabı... Deprem güvenliğinde bazı binalar değerlendirildi. 2025'te deprem için hedeflenen 8.801 eğitim binasının 7.848'ine ancak ulaşabildiniz, 955 bina hâlâ duruyor güçlendirme için. Sadece Ordu'da yaz boyunca 129 okul ve kurumda bakım onarım yapıldığı duyuruldu ancak bu veriler sağlıklı değil. Bir velinin kendi çocuğu için ihtiyaç duyduğu bilgi, okulun son dayanım incelemesinin tarihî, sonucu ve gerekiyorsa güçlendirme takvimi tüm aile ve veliyle paylaşılmalıdır.

Vakıflara aktarılan kaynağın alıcısı ve sonucu açıklanmalı. Bu konu daha önce aramızda yani bireysel olarak milletvekili olarak da kaç defa konu oldu; mahkemeye de konu oldu biliyorsunuz Sayın Bakan. Siz ısrarla bu dernekleri, kuruluşları ve aktarılan payları tam olarak vermemekte ısrar ediyorsunuz. Bu kuruluşlara transfer edilen 9 milyar 429 milyon lira. Bakın, neyi konuşuyoruz? Birçok okulun temizlik giderini, su bulunamadığını ve velilerden zarfla katkı alındığını konuşuyoruz. 9 milyar para az bir para mıdır Sayın Bakan?

Yükseköğretimde bütçe daralırken bilimsel özerklik de aşınıyor. Cumhuriyet Halk Partisi olarak yaptığımız çalışmaya göre YÖK bütçesinin millî gelire oranı 2016'da yüzde 0,90 iken 2027 teklifinde yüzde 0,78'e düşmüş. Üniversiteye laboratuvar ve araştırma kaynağı ayırmak ile akademik kadroları liyakatle belirlemek aynı bilim politikasının parçalarıdır. YÖK'ün kuruluş yıl dönümünde, 6 Kasımda Cumhuriyet Halk Partisinin açıkladığı tutum, YÖK'ün kaldırılmasını, üniversitelerin bilimsel, idari ve mali özerkliğinin güvenceye alınmasını, rektörlerin üniversite bileşenlerinin demokratik iradesiyle belirlenmesini ve genç araştırmacıların desteklenmesini kapsıyor.

Çocukların ihtiyacı daha fazla sınav ve denetim değil, güvenli okullar, nitelikli kamusal eğitim, yeterli öğretmen, sağlıklı beslenme ve özgürce düşünebildikleri demokratik öğrenme ortamlarıdır. Asıl, sınavda olan çocuklar değil, onlara güvenli, eşit ve nitelikli bir eğitim sunamayan bu anlayıştır. Eğitim bütçesinden tasarruf ederek ülke ekonomisini kurtaramazsınız, öğretmeni yoksullaştırarak eğitimde niteliği yükseltemezsiniz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Nurten Yontar...

Buyurun.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; bütçenin 4 trilyona ulaşmasının çok önemli olmadığını düşünüyorum çünkü çocuklarımız aç, okullarımız güvencesiz, korumasız ve pis. Daha dün, İstanbul Pendik'te 17 yaşında bir öğrencimiz yine, 18 yaşından küçük 4 öğrenci tarafından saldırıya uğradı. Öğretmenler yoksullaşıyor, büyükşehirde kiraların çıldırması nedeniyle öğretmenler küçük şehirlere tayin istiyor.

Bütçe, basit bir muhasebe cetveli değil siyasi tercihlerin belgesidir; nasıl bir Türkiye inşa etmek istediğinizi gösteriyor. Bu bütçede kimin korunduğunu, kimin unutulduğunu, kamu kaynaklarının hangi önceliklerle kullanıldığını görüyoruz. Maalesef ki sizin bütçeniz çocuklarımızın geleceğini güvence altına alan değil, eğitimdeki yapısal sorunları daha da derinleştiren bir anlayışa sahip.

Sayın Bakan, Bakanlığın kamu idarelerine ayrılan toplam ödenekler içindeki payı yüzde 9,5'ten, yüzde 8,3'e geriliyor yani bütçenin rakamı büyüyor ama eğitimin bütçedeki ağırlığı küçülüyor. Okul ihtiyacı mı azaldı, öğretmen açığı mı kapandı, çocuk yoksulluğu mu bitti, depreme dayanıksız okullar mı güvenli hâle getirildi? Tabii ki hayır.

Daha da çarpıcı olan ise yatırım harcamalarıdır. O beğenmediğiniz eski Türkiye'de 2002 yılında Bakanlığın bütçesinin yüzde 17,18'i yatırımlara ayrılıyordu, yeni Türkiye'de 2027 yılında bu oran 7,75'e düşmüştür. Sizin beğenmediğiniz o eski Türkiye geleceğe yatırım yapıyordu, övündüğünüz yeni Türkiye ise çocukların geleceğinden tasarruf ediyor; ne kadar acı bir tablo.

TÜRK EĞİTİM-SEN tarafından yapılan son araştırmaya göre 62 ilde yaklaşık 72 bin ücretli öğretmen, 55 ilde ise yaklaşık 80.500 norm kadro açığı tespit edilmiştir. Bir tarafta atama bekleyen öğretmenler, diğer tarafta güvencesiz istihdamla ayakta tutulmaya çalışılan okullar bulunmaktadır. Öğretmenlerimiz geçinemiyor Sayın Bakanım. Öğretmen açığı ücretli öğretmenlikle kapatılmaya çalışılıyor. Aynı işi yapan eğitim emekçilerini farklı ücret ve güvencelerle çalıştıramazsınız Sayın Bakan. Öğretmeni yoksullaştırarak, güvencesiz çalıştırarak eğitimde başarı sağlayamayacağınızı hâlâ anlayamadınız, biz ona yanıyoruz.

Sayın Bakan, eğitim sistemimizin en ağır sorunlarından biri de çocuklarımızın güvenliğidir. Okullarda şiddet ve akran zorbalığı giderek büyüyen bir endişe kaynağıdır. Ankara'da eğitim ve danışmanlık tedbiri uygulanan öğrenci sayısı 2025 yılında 6.336 iken 2026 yılında 8.073'e yükselmiştir; bir yılda yüzde 27,4 artış olmuş. Çocukların korunma ihtiyacı büyürken sosyal devlet nerede? Her okulda yeterli psikolojik danışman, rehber öğretmen, sosyal hizmet desteği ve güvenlik personeli bulundurulmalıdır, bu destekten velilerimiz de yararlandırılmalı.

Sayın Bakan, Türkiye, aynı zamanda deprem kuşağında bulunan bir ülke. Bakanlığın performans verilerine göre, 2025 yılında deprem tahkiki hedeflenen 953 okulda, güçlendirme veya yeniden yapımı hedeflenen 508 okulda hedefe ulaşılamamıştır. Peki, bu binaların durumu nedir? Riskli okullarda eğitim devam etmekte midir? Okulların makyajlanması depreme dayanıklı olduğu anlamına mı gelmektedir?

Diğer bir yıkıcı sorun çocuk yoksulluğudur. Ülkemizdeki yoksulluk ailelerin eğitim çağındaki çocuklarını aile bütçesine katkı sağlamaları için okuldan koparmasına sebep oluyor. Çocuklarımız okula aç gidiyor. Ücretsiz ders kitabı dağıtmak önemli ancak eğitim hakkı yalnızca kitap vermekten ibaret değildir. Her öğrenciye bir öğün ücretsiz ve sağlıklı yemek, her okula temiz içme suyu, hijyenik tuvalet, yeterli temizlik personeli sağlamak sosyal devletin görevidir. Çocuğun karnı açsa, okulu güvenli değilse eğitimde fırsat eşitliğinden asla söz edemezsiniz. Mesleki eğitimdeki tablo ise kelimenin tam anlamıyla alarm vermektedir. 2025 yılında mesleki ve teknik ortaöğretimde yirmi gün ve üzeri devamsızlık oranı yüzde 49,78'dir, 2026 tahmini ise yüzde 50,4'e yükselmektedir yani meslek liselerinde her 2 öğrenciden 1'i yirmi gün veya daha fazla devamsızlık yapmaktadır; 9'uncu sınıf tekrar oranı ise yüzde 38,43'tür, meslek lisesine başlayan yaklaşık her 5 öğrenciden 2'si daha ilk yılında sınıfta kalmaktadır. Üstelik Bakanlığın 2026 yılı devamsızlık hedefi yüzde 48'dir. Sayın Bakan, öğrencilerin neredeyse yarısının devamsızlık yaptığı bir sistemde yüzde 48'i hedeflemek başarısızlığı çözmek değil başarısızlığı normalleştirmektir. MESEM'de hayatını kaybeden çocuklarımızın acısı ortadayken mesleki eğitimi ucuz iş gücü teminine dönüştüren anlayışınızı da asla kabul etmiyoruz.

Sayın Bakan, okul öncesi eğitimde de hedefler tutturulamamıştır. 3-5 yaş grubunda yüzde 55'lik olan okullaşma hedefi yüzde 49.63'te kalmıştır. Diğer taraftan, ilköğretim pansiyonlarının kapasitesinin yüzde 64'ü, özel eğitim pansiyonlarının ise yüzde 78'i kullanılmamaktadır. Bir tarafta barınma ve ulaşım sorunu yaşayan çocuklar, diğer tarafta değerlendirilemeyen kamu kaynakları bulunmaktadır. Köy okullarını kapatıp çocukları kilometrelerce uzağa taşımak yani taşımalı eğitim bir çözüm değildir. Cumhuriyetin eğitim anlayışı çocuğu okuldan ve ailesinden uzaklaştırmak değil, okulu ve öğretmeni çocuğun ayağına götürmektir. Kapatılan köy okulları yeniden açılmalıdır, hatta ve hatta her köye bir okul ve aile sağlığı merkezi açmak köylerimizin tekrar yaşanılabilir alanlar hâline getirilmesini sağlayacaktır.

Sayın Bakan, Tekirdağ'da toplamda 1.053 okul ve bu kurumlarda görev yapan 14 bin civarında öğretmenimiz yer almakta ama öğretmenevlerimizin bulunmaması düşündürücü ve kabul edilemez bir durumdur. Bu öğretmenevlerinin boşaltılması, yıkılması, yeniden yapılmaması, emekli öğretmenlerimizin de varlığı göz önünde bulundurulduğunda söz konusu durum gerçekten izah edilemez. Süleymanpaşa'da beş yıl önce boşaltılan öğretmenevinin akıbeti belli değil. On bir yıl önce Şarköy'de yıktığınız öğretmenevinin yerinde yeller esiyor. Çorlu'daki öğretmenevi depreme dayanıksız ve bakım ve güçlendirme bekliyor. Tekirdağ nüfus olarak bu kadar artarken Millî Eğitim Bakanlığı tarafından açılması planlanan öğretmenevi projeleriniz var mıdır? Aktif ve emekli öğretmenlerimizi yok saymayın, onlar sayesinde hepimiz bu sıralarda görev yapıyoruz.

Sayın Bakan, Tekirdağ'ımızın hemen hemen bütün ilçelerinde okul öncesi eğitim kurumlarının, özellikle de kamuya ait kreş ve anaokullarının yetersizliği önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Kreş, bir lüks değil, çocuklarımızın eğitim hakkının, kadınlarımızın ise çalışma hayatına eşit katılımının temel güvencelerinden biridir. 2027 yılı Bakanlık bütçesinde Tekirdağ'ımıza yeni kamu kreşleri ve anaokulları kazandırılması, derslik sayılarının arttırılması ve mevcut okullarımızın fiziki koşullarının iyileştirilmesi için ilave kaynak ayrılmasını talep ediyoruz.

Sayın Bakan, Mart 2026 tarihinden bu yana da Namık Kemal Üniversitemizin kadro talepleri YÖK'te bekliyor, nedenini bilmiyoruz. Rektörün görevi bitmek üzereymiş, bahane bu gösteriliyor ama özellikle 2026'da üniversitemize kadro açılmadığı için içeride görevde yükselme atamalarında da görevlilerimiz hak kaybı yaşamaktadır.

Sayın Bakan, değerli protokol; bizim eğitim anlayışımızda okul ticarethane, öğrenci müşteri, öğretmen maliyet unsuru değildir. Laik, bilimsel, demokratik, kamusal ve karma eğitim eşit yurttaşlığın, toplumsal adaletin ve cumhuriyetin temel güvencesidir. Size ve iktidara sesleniyorum: Öğretmen açığını kadrolu atamalarla kapattın. Okulları depreme dayanıklı hâle getirin. Çocuklarımıza ücretsiz yemek sağlayın. Şiddeti ve akran zorbalığını önleyin. Mesleki eğitimde çocukların can güvenliğini sağlayın. Kamu kaynaklarının da hesabını verin.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

İYİ Parti Grubu adına Şenol Sunat...

Süreniz yirmi dakika.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan ve değerli bürokratlar; hoş geldiniz diyorum.

Sayın Bakan, konuşmanızın yarısından çoğunu maneviyat soslu eğitim sunumunuzla, velinin, öğretmenin ve öğrencinin yaşadığı hayat arasındaki uçurumu konuşalım istiyorum.

Evet, bu arada "Türk Dünyası Yolculuğu" kitabını çok beğendiğimi de ifade etmek isterim.

Sayın Bakan, bu bütçenin sahibi siz değil, geleceğini emanet aldığınız çocuklarımızdır. Bu bütçe hangi çocuğun hayatında neyi değiştirecek? Öğrencilerin yüzde 34,3'ü maddi yoksunluk çekiyor. Her 3-4 çocuktan 1'ii okula aç gidiyor, bu biliniyor artık. Bütün devlet okullarında ücretsiz bir öğün sağlıklı yemek ve temiz içme suyunun maliyetini hesapladınız mı? Kir ve mikrop içindeki okulları veliler nöbetleşe temizliyor, öğretmenler paspaslıyor. Neden yöneticiyi para bulmaya, öğretmeni açığı kapatmaya, veliyi ödeme yapmaya zorluyorsunuz? Türkiye Yüzyılı vizyonunuz bu mu? Beslenmeyi hayırseverlere, temizliği velinin topladığı paraya bırakarak fırsat eşitliği kuramazsınız Sayın Bakan. En zengin ve en yoksul hanelerin eğitim harcamaları arasında 28 kat fark var. Biri özel ders ve kursla yarışıyor, diğeri beslenme çantasını dolduramıyor. Aynı çocuktan aynı dikkatle öğrenmesini nasıl bekleyeceğiz? Evet Sayın Bakan, öğrencilerimizin yüzde 53'ü okulu düzenli aksatıyor veya devamsızlık yapıyor. Okullaşma oranları 2012'nin de gerisinde. 600 bini geçkin kayıtsız çocuk olduğu bu eğitim platformları tarafından ifade ediliyor. Zorunlu eğitim çağında kayıtsız, kayıtlı olup devamsız, örgün eğitimden ayrılmış veya açık öğretime geçmiş çocukların sayılarını birbirine karıştırmadan açıklamanızı istiyorum. Neden okuldan uzaklaştıklarını biliyor musunuz? "Yoksulluktan mı çalışıyorlar, ulaşım, zorbalık veya başarısızlık duygusu yüzünden mi vazgeçiyorlar?" diye araştırmak zorundayız. Kız çocukları evde bakım yüküyle mi eğitimden kopuyor? Nedeni ortadan kaldırmadan aileye "Çocuğunu okula gönder." demek yetmez. Devamsızlık başlar başlamaz öğretmeni, rehberliği ve sosyal hizmetleri buluşturan takip sistemi bütün okullarda işletilmelidir. Her boş sıra kaybedilebilecek bir ömürdür. Ortaöğretime geçiş hâlâ en kritik kopuş eşiğidir. Yine soruyorum: Okul öncesi okullaşma oranı neden geriye gidiyor? Ücretsiz, zorunlu okul öncesi hedefine ne zaman ulaşılacak? Özel eğitim ihtiyacı olan bütün çocukların verisi bile yokken hizmet dışında kalanları nasıl bulacaksınız? Verisini tutmadığınız çocuğun sorununu çözemezsiniz. Evet, Sayın Bakan, şişirilmiş not iddiaları araştırılmalı, okullar arasında notlandırma farklarının üniversiteye yerleştirmeye etkisi açıklanmalıdır. Emekle alınan not ile denetimsiz verilen not aynı yarışta kullanılıyorsa adalet neredediir? Ortak sınav kararı aldınız, evet, bu kararınızla 81 ilde fırsat eşitsizliği sürerken, Hakkâri'nin köy okulu ile İstanbul'un imkânlı okuluna aynı merkezî soruları yöneltiyorsunuz. Aynı müfredat aynı öğrenme imkânı demek midir? Yaptırımın ölçütü nedir? Sonucu düşük çıkan okula önce hangi öğretmen, materyal ve telafi desteği vereceksiniz? Ortak sınav için okulların koşullarının eşitlenmesi gerektiğini bir kere daha hatırlatmak istiyorum. Önerim şudur Sayın Bakan: İlk önce aslında yapılması gereken 4, 8 ve 11'inci sınıflarda okuma anlama, temel matematik ve problem çözme ölçülsün, her okulun öğrenme kaybının haritası çıkarılsın, eşiğin altındaki çocuklara en az bir dönem destek verilsin, programa alınanların en az yüzde 70'i yıl sonuna kadar eşiğe ulaştırılsın. Sayın Bakan, bazı sınavları da 10 Kasıma koydunuz, tepkiler üzerine "Ertesi günü koysaydık sınava çalışmak için törene gelmeyeceklerdi, geldikleri güne sınav koyduk. Ne güzel gelmiş olacaklar." dediniz. Geçen yıl anmanın tatile denk gelmesini, takvimle açıklayıp art niyet olmadığını ifade ettiniz, biz de inandık. Hatırlatırım, Atatürk'ü anma bilincini ve çocukların sevgisini sınavla yoklama taktiğine indirgemek pedagojiden ve devlet adamlığı ciddiyetinden uzaklaşmaktır demek istiyorum. Sayın Bakan, öğrenci ve öğretmenlerimizin PISA başarısını asla küçümsemiyoruz ancak Türkiye'nin puan artışı ile OECD ortalamalarının gerilemesini ayırmadan bütün sonucu politikalarınıza mal edemezsiniz. Yükselen ortalama her çocuğun iyi eğitim aldığı anlamına gelmez. PISA'ya seçilen öğrencilere özel hazırlık yapıldığı iddialarını da açıklığa kavuşturun. Hangi okulda ne yapıldı? Ölçme kurallarına uygunluğu nasıl değerlendirildi? Peşinen usulsüzlük hükmü kurmuyorum, denetlenebilir bir bilgi istiyorum sizden. Seçilen öğrencilere gösterilen ilgiyi bütün çocuklara sağlayın. Sonuçları "tarihî başarı" diye sunarken şu gerçekleri gizleyemezsiniz: PISA'da en üst ve en alt yüzde 25'lik gelir grupları arasında matematikte 96 puan yani 4,8 yıllık eğitim farkı var, okumada fark 73 puan yani 3,7 yıl, fende 81 puan yani 4,1 yıl. Türkiye, OECD ülkeleri ve 89 katılımcı ülke arasında başarının okul türüne göre en çok ayrıştığı 3'üncü ülke. Okul, çocuğun kaderine dönüşüyor. Devlet okulları arasındaki makas politikalarınızla giderek açılıyor. O yüzden, özel okul sayısı 3 kat arttı Sayın Bakan. Matematikte her 3, okumada her 4, fende her 5 öğrenciden 1'i temel yeterliliğin altında işlevsel okuryazarlıktan uzak kalıyor.

Sayın Bakan, bir yandan atama bekleyen öğretmenler, diğer yandan ücretli görevlendirmeyle kapatılan açıklar var. Ücretli öğretmenliği kalıcılaştırarak bir açığı mı kapatıyor, maliyetini güvencesiz öğretmene mi yüklüyorsunuz? Aynı zamanda, aynı sorumluluğa bu kadar farklı çalışma koşulları neden? Hep bunu soruyoruz, birçok hatip de aynı şeyi soruyor: Özel eğitim gibi uzmanlık alanlarında görevlendirmelerin yeterliliğini nasıl denetliyorsunuz? Özel okul öğretmenlerinden artık bahsedemiyoruz bile, hâlen problemleri çözülmedi Sayın Bakan. Millî Eğitim Akademisinin eğitim fakülteleriyle görev paylaşımı nedir? Hangi eksikliği, hangi ölçülebilir sonuçla gidereceksiniz? Eğitim fakülteleri her yıl 40 bin, 50 bine yakın mezun veriyor. Bu dönem akademiye ne kadar öğrenci alacaksınız? Ha, şu anda akademide olanlar da hiç memnun değil hayatlarından, onu da ifade etmek isterim. Adayın hakkını arayabileceği açıklığı sağlıyor musunuz? Öğretmenin emeğini koruyamayan bir yönetim öğrenciye adaleti nasıl öğretecek? Aile birliği mazereti kabul edildiği hâlde yer değiştiremeyen öğretmenlerin mağduriyetini ne zaman çözeceksiniz Sayın Bakan? İki evin giderini karşılamanın, çocuğunu görmek için yollara düşmenin maliyetini, yorgunluğunu ve ayrılık acısını düşünebiliyor musunuz? Plansızlığınızın bedelini öğretmen neden cebinden ve aile hayatından ödesin? Tabii ki, isteğe bağlı tayin bekleyenlerin haklarını koruyan kalıcı bir aile birliği mekanizmasını oluşturmanızı temenni ediyorum.

Evet Sayın Bakan, Manisa'da deprem riski nedeniyle boşaltılan -ki Türkiye'nin hemen hemen her yerinde aynı durum var- okulların öğrencileri daha kaç yıl başka binalarda eğitim görmek zorunda kalacak? Her okul için kesin tamamlanma tarihini açıklayacak mısınız? Başka okullara taşınan öğrenciler nedeniyle sınıflar kalabalıklaşıyor, ikili eğitim yaygınlaşıyor. Manisa'da okul yetersizliği nedeniyle kaç öğrenci ikili öğretim görüyor? Türkiye çapında 4 milyona yakın öğrenci ikili eğitimde, ben Manisa'yı soruyorum. Evet, ikili eğitimi sona erdirecek takviminiz nedir? Bazı okul arsaları yıllardır boş bekliyor Manisa'da, Mehmet Akif Ersoy Lisesi, Manisa Anadolu Lisesi Pansiyonu ve Akhisar'daki bazı okullar bu kapsamda sayılıyor. Soma Madenciler İlkokulu ve Ortaokulunun 485 öğrencisi başka bir binada ikili eğitim görüyor Turgutlu'da, hani o menfur olayın olduğu okuldan taşınan öğrenciler. 1.380 öğrencinin eğitim gördüğü Hasan Ferdi Endüstri Meslek Lisesinin yerine yeni okul yapılacak mı? Bunu bütün Turgutlu halkı soruyor. Bu öğrenciler başka okullara taşındı, öğrencilerin atölye ve uygulamalı eğitim ihtiyacı nasıl karşılanacak? Turgutlu Cumhuriyet İlkokulu neden bitirilemedi? Öğrenciler kendi okullarına ne zaman dönecek? Salihli'de ikili eğitimin yaygın olduğu belirtiliyor. İlçenin derslik açığı ne kadar? Bu açığı kapatmak için kaç yeni okul planladınız? Manisa'nın en uzak ilçesi Demirci'de mesleki eğitim merkezi ihtiyacı var. Çocuklar uzak olmasına rağmen başka illere gidiyor. Akhisar'da Misak-ı Milli, Atatürk ve Ülkü Okullarının yıkılan binaları veya blokları için neden hâlâ çözüm üretilmedi? Yeni binalar ne zaman yapılacak Sayın Bakan? Manisa'nın çocuklarına kendi okullarında güvenli ve tam gün eğitim için hangi müjdeli tarihi vereceksiniz?

Evet, gelelim okul saldırıları: Hepimizin içini çok acıtan, çok acı olaylar yaşadık. Olayları tek tek açıklamak istemiyorum. Veli çocuğunun sağ salim döneceğinden emin olmalı, öğretmen sınıfa can kaygısıyla girmemelidir, asgari güvenlik standartlarını belirlediniz mi Sayın Bakan? Bugün kaç okul bu standartları karşılamıyor, eksiklikleri hangi tarihe kadar gidereceksiniz? 2027 bütçesinde kaç eğitimli güvenlik personeli için ne kadar ödenek ayırdınız? Bu personel hangi statüde çalışacak? Uzman erbaşlar ve çavuşlar haber bekliyor sizden. Bahçe görevlisinin güvenlik personeli olmadığını siz de söylüyorsunuz. O hâlde, görev, yetki ve eğitim bakımından güvenliği bugün kim sağlıyor? Kamera, turnike ve acil durum sistemlerinin maliyetini Bakanlık mı karşılayacak, yine okul yönetimleri ile veliler mi? Güvenlik, yalnızca kapıya görevli koymak değildir; erken uyarı, psikolojik destek, aile iş birliği ve etkili müdahale gerekir. Bakın, Sayın Bakan, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunduğum 48 maddelik okul güvenliği ve çocuk koruma kanun teklifinde bütün bu konular var, lütfen yararlanın.

Sayın Bakan, eğitim bütçesini savunmak, o bütçeden harcanan her kuruşun hesabını vermekle başlar. Eğitime ayrılan paranın yüksek bedelli alımlarla zarara uğratıldığı ve ardından denetim sürecine müdahale edildiği iddiasını biraz önce Sayın Özçağdaş dile getirdi. Bu bütçenin her kuruşunda çocukların hakkı, milletin emeği var. Bakanlığınızın ihalelerine ilişkin ağır iddialara genel ifadelerle değil, belgelerle cevap vermenizi bekliyoruz. Yine kitap basım ihalelerinin belirli firmalarda yoğunlaştığı, yüksek fiyatla basım yapıldığı ve aynı içeriğe tekrar telif ödendiği iddiaları var. 2 tane matbaa var; Özgün ve Tuna. Bu firmaların ortak girişimler dâhil bu dönemde aldığı ihalelerin toplam tutarı kaç liradır? Hangi firmaya kaç lira ödendiğini, fiyatın nasıl belirlendiğini ve aynı kitaba tekrar telif ödenip ödenmediğini soruyorum.

Sayın Bakan, gençlerin meslek öğrenmesi, üretime katılması ve nitelikli iş bulması için güçlü atölyeler, iyi öğretmenler ve güvenli uygulama ortamları gerekir. Evet, MESEM işletmelerinin kaçını yerinde denetlediniz? İşin çocuğun yaşına ve eğitim programlarına uygunluğunu nasıl izliyorsunuz? İş güvenliği ihlallerine hangi yaptırımları uyguladınız? 37 öğrencimiz hayatını kaybetti. Öğrenci ve velinin başvurabileceği etkili mekanizma nedir? Evlatlarımız ucuz iş gücü olamaz Sayın Bakan; hiçbir üretim hedefi veya teşvik bir çocuğun hayatından değerli değildir.

Sayın Bakan, yine mülakatla elenen 1.611 öğretmenin kadro beklentisini neden PİKTES kapsamında geçici ve güvencesiz istihdamla karşılamaya çalışıyorsunuz? Projede yıllardır çalışan 3 bini aşkın eğitimcinin güvencesizlik sorununu çözmeden neden aynı belirsizliğe yeni öğretmenler ekliyorsunuz? Gemi yapımı, uçak bakım ve kuyumculuk gibi branşlardan öğretmenleri Türkçe öğreticisi olarak görevlendirmenin pedagojik gerekçesi nedir? Bu ödemeler Avrupa Birliği denetiminde uygun bulunmaz ve kamu bütçesine yük doğarsa sorumluluğu kim üstlenecek? Öğretmenlerin kendi branşlarında güvenceli biçimde atanması için somut adımı ne zaman atacaksınız?

Bir de Sayın Bakan, her ilde "Türkiye Eğitime Destek Platformu" adı altında MEB'in il müdürlerinin de katıldığı İlim Yayma Cemiyeti, Ensar Vakfı, TÜGVA, TÜRGEV, İHH, Cihannüma, Hayrat Vakfı gibi belli amaçlara hizmet eden kuruluşlarla toplantılar

yapmak nedir? millî eğitim müdürleri ve okul yöneticilerinin platform toplantılarına katılımı hangi yazılı talimata veya idari onaya dayanmaktadır? Eğitime onlar mı yön verecek Sayın Bakan? Her çocuğun geleceği kamunun güvencesinde olmalıdır.

Evet, YÖK Başkanımıza da soracağım çok soru var ama şunu sormak istiyorum: Lisans programlarının yaklaşık yüzde 80'inde, ön lisans programlarının yüzde 96'sında program akreditasyonu bulunmamasını nasıl açıklıyorsunuz? Bu açığı hangi takvimle kapatacaksınız? Atölyesi, laboratuvarı ve uygulama imkânı yetersiz programlarda öğrencinin aldığı eğitimi nasıl güvenceye alıyorsunuz? Kontenjanları belirlerken mezunların nerede, hangi ücretle, eğitimlerine ne kadar uygun işlerde çalıştığını dikkate alıyor musunuz? Hangi kararlarınızı bu verilere göre değiştirdiniz? Bilimde de biliyorsunuz, yalnız yayın sayısıyla övünemeyiz, atıf etkisinin de dünya ortalamasının altında kaldığını bir kere daha hatırlatmak istiyorum.

Biz, İYİ Parti olarak cumhuriyetin eğitim vaadine göre, çocuğun geleceğinin ailenin gelirine ve mahallesinin imkânlarına mahkûm etmemek olduğunu ifade ediyoruz. Başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk'ün mirasına sahip çıkmak, öğretmenin itibarını korumak, kız çocuklarının yolunu açmak, bilimi rehber edinmek ve yoksul çocuğa yükselme imkânı sağlamanın çok önemli olduğunu bir kere daha vurguluyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

YENİ YOL Partisi adına Mehmet Kahraman Bey...

Süreniz yirmi dakika.

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyelerimiz, Sayın Bakan ve değerli bürokrat arkadaşlarım; sizleri saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığımızın 2027 yılı bütçesini görüşürken öncelikle şu soruyu sormak istiyorum; sadece diploma sahibi, sınavlarda başarılı bireyler mi yoksa ahlaklı, şahsiyetli, sorumluluk sahibi, üreten ve ülkesine faydalı olan insanlar mı yetiştireceğiz?

Profesör Doktor Necmettin Erbakan Hoca'mız "Eğitimde asıl mesele, çocukların kalbine ne koyduğumuzdur." derdi. Millî Görüş olarak eğitime bakışımızın merkezinde insan vardır. Eğitim, bizim için yalnızca bilgi aktarmak veya meslek kazandırmak değil; ahlaklı, adaletli ve güçlü şahsiyetler yetiştirme meselesidir. Çünkü bir ülkenin asıl zenginliği yer altındaki kaynakları değil, yetiştirdiği insanın niteliğidir. Bizler iyi biliyoruz ki bir milletin asıl gücü tankı, topu, fabrikaları ya da binaları değil; inançlı, ahlaklı ve maneviyat sahibi evlatlarıdır.

Talim ve terbiyenin gayesi yalnızca bilgi yüklemek değil; iyi, erdemli ve faydalı insan yetiştirmektir. Ne yazık ki mevcut eğitim sistemi Batıcı ve materyalist yaklaşımların, uluslararası projelerin tesiriyle millî ve manevi köklerimizden koparılmıştır. Gençlerimize sadece test çözmeyi, yarışmayı ve bireysel menfaati öncelemeyi öğreten bu seküler anlayış, diğerkâmlığı, merhameti, helal-haram bilincini ve vatan sevgisini arka plana itmiştir. 2 kere 2'nin 4 ettiğini herkes bilir ama esas olan, 2 helalin, 4 haramdan büyük olduğunun öğretilmesidir. Bunun neticesinde de gayesiz, hedefsiz manevi bir boşluğun içinde sürüklenen nesiller yetişmektedir. Burada açıkça söylüyorum; eğitim sistemimizin temeline önce ahlak ve maneviyat harcını koymadığımız müddetçe hiçbir reform hedefine ulaşamayacak. Okul öncesinden itibaren ahlak ve karakter eğitimi müfredatın omurgası yapılmalı, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi ilkokul 1'inci sınıftan itibaren branş öğretmenleri eliyle zorunlu olarak verilmelidir.

Sayın Bakan, 2027 yılı için Millî Eğitim Bakanlığımıza 2 trilyon 458 milyar liralık bütçe teklif edilmiştir. Bu, geçen yıla göre yüzde 26,5 artış demektir ancak bu bütçenin büyüklüğü kadar bu kaynağın çocuklarımızın hayatında neyi değiştirdiği de önemlidir. Bir çocuk okula aç gidiyorsa, ailesi servis parasını karşılayamıyorsa, okulunda öğretmen yoksa bütçenin büyüklüğü tek başına başarı ölçüsü olamaz. Biz bütçenin kâğıt üzerindeki büyüklüğünü değil, okulun kapısından içeri girdiğinde çocuğumuza sağladığı imkânı sorgulamalıyız.

2012 yılında yürürlüğe konulan 4+4+4 düzenlemesiyle getirilen 12 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim modeli iflas etmiştir; fırsat eşitliği ambalajıyla sunulan bu sistem ekonomik, sosyal ve pedagojik felaketlere yol açmıştır ve eğitim süresinin uzaması, okul terkleri, sınav baskısı, mesleki yönlendirme eksikliği ve üniversite kontenjanlarındaki plansızlık gibi sorunları ortadan kaldırmamıştır. Gençler üretimden ve meslekten koparılmıştır. Okumaya istidadı olmayan, akademik kariyer hedeflemeyen milyonlarca gencimiz 18 yaşına kadar sıralarda hapsedilmektedir. Sanayimiz, zanaatımız ve tarımımız çırak ve kalifiye ara eleman bulamamaktadır.

Değerli arkadaşlar, eğitim politikaları uluslararası modellerin ötesinde Türkiye'nin inanç, kültür, demografik yapı ve ekonomik ihtiyaçları esas alınarak oluşturulmalıdır. Nitelikli öğretmen, güçlü rehberlik, mesleki eğitim ve esnek öğrenme modelleri öncelik kazanmalı; zorunlu ve karma eğitim uygulamaları bilimsel, sosyolojik ve pedagojik açıdan yeniden ele alınmalıdır. Erken yaşta meslek edindirme çabaları "Çocuk işçiliği" yaftasıyla baltalanırken gençlerimiz 20'li yaşlarında diploması olan ama mesleği olmayan işsizler ordusuna katılmaktadır. İsteksiz öğrencilerin zorla okullarda tutulması liselerde disiplin krizlerini, motivasyon kaybını ve okul terklerini tetiklemiştir.

12 yıllık zorunlu eğitim dayatması derhâl kaldırılmalı, eğitim kademeleri 5+3 esasına göre yeniden yapılandırılmalıdır. İlkokul süresi yeniden 5 yıla çıkarılmalı, okuma yazma, temel dersler, ahlak ve temel becerilerin kazanıldığı zorunlu kademe olmalıdır.

Ortaokul kademesi sınav odaklı bir yarış tüneli olmaktan çıkarılmalı, çocukların ilgi, istidat ve kabiliyetlerine göre mesleki ve akademik yönlendirmelerin yapıldığı bir atölye zeminine dönüştürülmelidir. Ortaokulu tamamlayan gençlerimiz, akademik lise, meslek lisesi, çıraklık eğitimi, MESEM veya iş hayatında serbest bırakılmalıdır.

Mesleki eğitime erken geçişin önü açılmalı, meslek lisesi mezunlarına kendi alanlarında sınavsız veya ek puanlı üniversite hakkı tanınarak meslek liseleri yeniden cazibe merkezi hâline getirilmelidir.

Sayın Başkan, mecburi eğitim ücretsiz olmasına rağmen bugün aileler kırtasiye, kıyafet, servis ve beslenme giderleri altında ezilmektedir. Araştırmalara göre 2026-27 döneminde okula hazırlık maliyeti ilkokul öğrencisinin 28 bin, uzak mesafe servis kullanan lise öğrencisi için 81.500 liradır; buna karşılık temel eğitimde burs, giyim ve kırtasiye desteklerini kapsayan cari transferler yalnızca yüzde 1,5 artırılmıştır. Bizim istediğimiz, hiçbir çocuğun aç kalmadığı, velinin eğitim masrafları altında ezilmediği, öğretmenin güvenceli çalıştığı, mesleki eğitimde hiçbir evladımızın can güvenliğinin tehlikeye atılmadığı, okulların güvenli ve temiz olduğu bir eğitim sistemidir.

Millî Görüş'ün eğitim anlayışında insan yalnızca ekonomik üretimin bir aracı değildir; insan onurlu bir şahsiyettir. Bu sebeple, eğitimde ahlakı, maneviyatı, adaleti, liyakati ve fırsat eşitliğini esas almalıyız. Bu nesli yalnızca sınav sonuçlarıyla ölçerseniz karakterini, bir ülkenin geleceğini yalnızca ekonomik göstergelerle kurarsanız insanı ihmal edersiniz. Hedefimiz, yalnızca diploma sahibi işsiz gençler değil; bilgili, ahlaklı, üretken ve sorumluluk sahibi nesiller yetiştirmek olmalıdır.

Sayın Bakan, okullarda bağış ve katkı beklentisinin önüne nasıl geçeceksiniz? Eğitim desteklerini enflasyon ve ihtiyaçlarla uyumlu biçimde artırmayı düşünüyor musunuz? Devletin parasız eğitim güvencesi velinin kapısında bağış beklentisine dönüşmemelidir.

Öğrencilerin beslenmesi ise ayrıca konuşulması gereken bir husustur. 2025 yılında taşımalı eğitimde öğle yemeği için aktarılan 16,7 milyar liranın yalnızca 9,4 milyar lirası harcanmıştır. Çocukların yemek ihtiyacı ortadayken bu kaynağın neden tamamı kullanılamamıştır? Taşımalı eğitimdeki bütün öğrencileri kapsayan ücretsiz yemek programının yaygınlaştırılmasını düşünüyor musunuz? Çocuğun karnı doymadan zihninin öğrenmesini bekleyemeyiz.

Muhterem arkadaşlar, Bakanlığın 2025 yılı kesin hesabında sermaye giderleri için ayrılan ödeneğin yaklaşık yüzde 61'i harcanmıştır. Deprem riski taşıyan okul binalarımızın bulunduğu bir ülkede yatırım ödeneklerinin kullanılmaması dikkatle değerlendirilmelidir. Sayın Bakan, kullanılamayan yatırım ödeneklerinin gerekçesi nedir? Deprem riski taşıyan okullarımızın yenilenmesi için il bazında nasıl bir takvim uygulanmaktadır?

Sayıştay raporunda, Bakanlığın 40 iç denetçi kadrosundan yalnızca 11'inin dolu olduğu belirtilmektedir. 2,46 trilyon liralık bütçeyi yöneten bir Bakanlıkta iç denetim kapasitesinin bu düzeyde kalması kabul edilebilir değildir. Bu kadroları ne zaman dolduracaksınız?

Bir diğer önemli konu ise mesleki eğitimdir. Gençlerimizin meslek edinmesini ve sanayimizin nitelikli iş gücüne kavuşmasını destekliyoruz ancak mesleki eğitim çocuklarımızın güvenliğinden vazgeçmenin gerekçesi olamaz. Ahilik geleneği yalnızca çırağa iş öğretmek değil, aynı zamanda ustanın çırağın hakkını ve güvenliğini de korumasıdır.

Değerli arkadaşlar, Bakanlığın 23 Haziran 2026 tarihli yanıtında "2016'dan bu yana MESEM kapsamında 3.080 iş kazası ve 13 ölüm bildirilmiştir." denilmekte ve ayrıca, 3 Eylül 2026 tarihli başka bir cevapta ise yalnızca 2025-2026 yıllarında 9.950 öğrencinin iş kazası geçirdiği, 37 öğrencinin hayatını kaybettiği belirtilmiştir. Bu iki açıklamadan hangisi doğrudur; iş kazası ve ölüm verileri neden farklıdır? 18 yaşından küçük öğrenciler ayrıca takip edilmekte midir? İşletmelerde denetimler hangi sıklıkla yapılmaktadır?

Mesleki ve teknik ortaöğretimde yirmi gün ve üzeri devamsızlık oranının yüzde 49,78 olması da ayrıca düşündürücüdür. Mesleki ve teknik öğretimde biz MESEM'in kapatılmasını değil, güvenli, denetlenebilir ve gerçekten eğitim veren bir yapıya kavuşturulmasını istiyoruz.

OECD verilerine göre, Türkiye'de okul öncesi eğitime katılım 3 yaşında yüzde 15; 4 yaşında ise yüzde 43,5'tur. Erken yaşta çocukluk eğitimine erişim artırılmalıdır.

Özel eğitim bütçesindeki yüzde 47,3'lük artışın da öğretmen, ulaşım ve destek hizmetleri olarak sahaya yansımasını bekliyoruz.

Sayın Bakan, öğretmen ihtiyacını kalıcı atamalarla karşılamak için nasıl bir takvim öneriyorsunuz?

Okul öncesi eğitime erişimi artırmak için hangi somut adımları atacaksınız?

Okul güvenliği de yalnızca kamera ve güvenlik görevlisinden ibaret değildir; rehberlik hizmetleri, psikolojik danışmanlık ve akran zorbalığıyla mücadele güçlendirilmelidir. Okul, evladımızın can emniyetinin, öğretmenimizin itibar ve beden dokunulmazlığının teminat altında olduğu güvenli bir sığınak olmak zorundadır ancak bugün karşılaştığımız tablo vahimdir.

Ayrıca, okul temizliği gibi sürekli bir kamu hizmetinin geçici istihdam programlarıyla yürütülmesi doğru değildir; kalıcı personel ihtiyacı güvenceli istihdamla karşılanmalıdır.

Türkiye genelinde binlerce okulumuzda kadrolu, sabit bir güvenlik görevlisi bulunmamaktadır. İŞ-KUR üzerinden "bahçe görevlisi" adı altında yapılan geçici görevlendirmeler yıl başlarken yapılmakta, dönem bitince sonlanmaktadır. Bu kişiler dokuz ay süreli olarak çalıştırılmakta, tazminat ödememek için bir daha Bakanlık bünyesinde hiçbir şekilde istihdam edilememektedir; bunun gerekçeleri nedir?

Okul çevreleri uyuşturucu tacirlerinin, illegal yapıların, çetelerin ve zararlı unsurların hedefi hâline gelmiştir. Ahlaki ve manevi rehberlikten yoksun kalan, sanal dünyanın ve sosyal medyanın şiddet içeriklerine denetimsizce maruz kalan öğrencilerimiz arasında akran zorbalığı dehşet verici boyutlara ulaşmıştır. CİMER ve MEBİM üzerinden yapılan asılsız, mesnetsiz şikâyetler ve

idarecilerin öğretmeni yalnız bırakan tutumları öğretmenin otoritesini zedelemiş, öğretmenlerimiz öğrenci ve veli şiddetinin açık hedefi hâline getirilmiştir.

Eğitimde bir diğer önemli husus ise vicdan ve merhamettir. Gazze'de aylardır süren soykırım karşısında yüreği yanan, çocukların ve masumların feryadına kayıtsız kalamayan bir edebiyat öğretmenimiz tamamen barışçıl ve medeni bir tavırla siyasi partilere kapalı zarflar içinde mektup iletmiştir. Tek gayesi, milletimizin ortak vicdanına tercüman olmak, İsrail'le sürdürülen ticari ilişkilerin kesilmesi yönündeki insani talebini dile getirmek olan bu öğretmenimize ne acıdır ki bu samimi ve vicdani çağrısı nedeniyle bir şikâyet üzerine ceza davası açılmış ve öğretmenimiz hakkında halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçlamasıyla bir yıl on beş gün hapis cezası verilmiştir.

Değerli arkadaşlar, öğretmen, yalnızca dört duvar arasında ders anlatan bir memur değildir; öğretmen, hakkı, adaleti, merhameti ve insan onurunu temsil eden toplumun yaşayan vicdanıdır. Evlatlarımıza sınıflarda adaleti, mazlumun yanında durmayı öğütleyen bir öğretmenin bizzat mazlumlar adına söz söylemesinden daha doğal, daha asil ne olabilir? Bir eğitimcinin vicdani çığlığının adli prangalarla susturulmasını asla kabul edemeyiz. Unutulmasın ki zarflara kilit vurabilirsiniz ama bir öğretmenin vicdanına asla pranga vuramazsınız.

Rehberlik servisleri kâğıt üzerindeki form doldurma işlerinden kurtarılmalı, okullara yeterli sayıda rehber öğretmen atanmalıdır. Problemli ve suça sürüklenen öğrenciler ceza kıskacı yerine hobi, zanaat ve manevi rehabilitasyon programlarıyla kazanılmalıdır.

Okul içinde akıllı telefon ve sosyal medya denetimi sıkılaştırılmalı, öğrencilerimizi dijital bağımlılık ve siber şiddetten koruyacak bilinçlendirme çalışmaları müfredata entegre edilmelidir.

Muhterem arkadaşlar, eğitimin omurgası öğretmendir. Öğretmeni yoksulluk sınırının altında mahkûm eden, mülakat adaletsizlikleriyle liyakati zedeleyen bir sistem ayağa kalkamaz. Öğretmen maaşları, ek ders ve nöbet ücretleri günümüz hayat şartlarına uygun hâle getirilmeli, ek gösterge, uzman ve başöğretmen ödemeleri tazminat ve emekliliğe yansıtılmalıdır. Aynı sınıfta aynı dersi veren öğretmenleri "kadrolu" "sözleşmeli" "ücretli" diye bölmek insan haklarına da çalışma barışına da aykırıdır.

Öte yandan, eş durumu mazereti nedeniyle tayin hakkını kullanamayan öğretmenlerimizin mağduriyetleri giderilmeli, aile bütünlüğünü koruyacak adil bir atama politikası uygulanmalıdır.

Pedagojik formasyonu dahi olmayan kişilerin asgari ücretin altında çalıştırıldığı ücretli öğretmenlik uygulamasına derhâl son verilmeli, atamalar kadrolu bir şekilde yapılmalıdır.

Özel okullarda görev yapan öğretmenlerimizin maaşları da insanca yaşam koşullarını sağlayacak düzeye çıkarılmalı, emeklerinin karşılığını almaları yasal güvence altına alınmalıdır.

Müdür ve müdür yardımcılarımız eğitim liderliği yapmak yerine fatura, ihale, TEFBİS, temizlik ve muhasebe işleriyle boğuşmaktadır. Okullara yeterli sayıda memur ve destek personeli atanarak idareciler asli vazifelerine döndürülmelidir.

Değerli Başkan, Değerli Bakanımız; Türkiye'de 3.348 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde 60 bin çalışanıyla 700 bin özel gereksinimli bireye hizmet verildiği bilinmektedir ancak artan işletme giderleri karşısında devlet destekleri yetersiz kalmaktadır. Eğitim kalitesi ve hizmet sürekliliğinin korunması için 2027 destek eğitim ücretleri güncellenmeli, kurumların ekonomik sürdürülebilirliğini sağlayacak kalıcı destek mekanizmaları oluşturulmalıdır.

Ayrıca, spor bilimleri fakültesi mezunları Millî Eğitim Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığında istihdam edilmeyi beklemektedirler.

Eğitim, bir milletin varlık yokluk mücadelesidir; hükûmetlerin veya bakanların değişmesiyle bozulan yapboz tahtası olmaktan çıkarılmalı, partiler üstü millî bir devlet politikası hâline getirilmelidir. Batı'nın çürüyen paradigmalarını değil kendi medeniyet değerlerimizi esas alan, diploması olan işsizler yerine ahlakı, mesleği ve ideali olan şuurlu nesiller yetiştiren bir maarif davasını inşa etmek mecburiyetindeyiz.

Sayın Bakanım, son olarak Samsun'la ilgili bir talebimiz olacak; yıkılan ve Samsun'da eğitimde önemli bir yeri olan 19 Mayıs Lisesinin aynı yerinde yeniden inşa edilmesi için 2027 yılı bütçesinde gerekli ödeneğin konulmasını ve 2027 yılında inşaatına başlanmasını talep ediyorum.

Ayrıca, zamanım müsait olursa birkaç tane de sorumun cevaplanmasını sizden istirham edeceğim.

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneğine göre okullarda 84.647 psikolojik danışmana ihtiyaç varken görevde 47.500 kişi var. 2027'de kaç kişilik psikolojik danışman ataması yapacaksınız ve bugün rehber öğretmeni olmayan kaç okul vardır?

Öğretmen kontenjanının 2027 bütçesine göre belirleneceğini söylemiştiniz. Bütçe şu an Mecliste ve Millî Eğitim Akademisi için 15,7 milyar lira öngörülüyor. 2026 Akademi Giriş Sınavı'nda başvuran 391.906 adaydan kaçı akademiye alınacak?

Bakanlığınızın açıklamasına göre, bu yıl incelenen yaklaşık 900 eğitim binasının 396'sına yıkım kararı verilmiş; bunların kaç tanesi yıkılmış? Yıkımı yapılan binaların yeniden yapılması için 2027 yılı bütçesinden gereken ödeme ayrılmış mıdır?

Şubat 2026 raporuna göre Hatay'da 25, Kahramanmaraş'ta 5 okul hâlâ konteynerde, Adıyaman'da yaklaşık 3 bin öğrenci konteyner ve prefabrik yapılarda okuyor. Deprem bölgesinde konteyner ve prefabrik yapılardaki eğitim hangi tarihte tamamen sona erecektir?

Yeni tarih müfredatında "İslam Medeniyetinin Doğuşu" ünitesine yer verilmemesini anlamakta güçlük çekiyoruz. "Peygamber Efendimiz'in Hayatı, "4 Halife Dönemi" ve "İslam Medeniyetinin İlmi Mirası" gibi konuların yeterince işlenmediğini

görüyoruz. Sayın Bakanım, bu ünite hangi gerekçelerle kaldırılmıştır? Gençlerimizin bu tarihsel birikimi hangi derslerde ve nasıl öğrenmesi öngörülmektedir?

Muhterem arkadaşlar, bu düşüncelerle Millî Eğitim Bakanlığımızın 2027 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, sizleri saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Milliyetçi Hareket Partisi adına Sayın Mevlüt Karakaya.

Buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, sizin nezdinizde Millî Eğitim Bakanlığımızın ilgili, bağlı kurumlarının çok değerli yöneticileri, Bakanlığımızın çok değerli bürokratları; hepinize Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına saygı ve başarılar diliyorum.

Sayın Bakanım, Haziran 2023'te göreve başlamanızdan bu yana eğitim alanında hayata geçirdiğiniz çalışmalar için şahsınıza ve ekibinize teşekkür ediyoruz.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin kademeli olarak uygulanmasını ve öğretmen yetiştirmeyle ilgili öğretmenlerin görüşüyle izlenmesini önemli buluyoruz.

PISA konusundaki ilerleme umut vericidir; bu ilerlemeyi devam ettirmemiz gerekiyor ve bunu okul düzeyinde desteğe de dönüştürebilmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Öğretimde kullanılan kavramların çok önemli olduğunu burada hepimiz biliyoruz. Bilgileri kavramlar üzerinden öğreniriz, öğrendiğimiz bilgileri kavramlar aracılığıyla ilişkilendiririz, düşüncelerimizi onlarla geliştirir, kurar ve ifade ederiz. Bu nedenle, eğitimde kullanılan her bir kavram konuların nasıl anlaşılacağını, hangi bakış açısıyla değerlendirileceğini doğrudan etkiler. Eğitim materyallerinde ki bazı yanlış ve yetersiz kavramların değiştirilmesi, geliştirilmesi konusundaki hassasiyetinizden dolayı teşekkür ediyoruz.

Mesleki ve Teknik Eğitim Politika Belgesi'yle okulla iş hayatı arasındaki bağı güçlendirmeye yönelik adımları, ebeveyn okullarını, MEBİ'nin sunduğu ücretsiz öğrenme desteğini ve yapay zekâ destekli yeni EBA'yı değerli görüyoruz. Bu çalışmaları sınıfta hayata geçiren öğretmenlerimize de teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, bir ülkenin beşerî sermayesi, insanlarının bilgi, beceri ve tecrübe birikimidir. Gıda arzının sürekliliği, ekonominin üretkenliği ve millî güvenliğin sağlam temellere dayanması bu birikimi geliştirebilmemize bağlıdır. Teknolojide de sonuç aynıdır; bir teknolojiyi geliştirmek, ülkenin ihtiyaçlarına uyarlamak ve verimli kullanmak, her aşamada yetişmiş insan gerektirir. İnsanın yetişmesi uzun ve çok yönlü bir süreçtir; bilgi edinmek, beceri kazanmak ve öğrendiklerini hayata uygulayabilmek yıllar içinde gelişir. Yıllar boyunca insanla birlikte içinde yaşadığı dünya da değişir; teknoloji ilerler, meslekler dönüşür, toplumun ihtiyacı farklılaşır. Bu nedenle eğitim politikamızı çocuklarımızın bugün yaşadığı dünyayı ve yarın karşılaşacağı şartları birlikte düşünerek kurmalıyız.

Yapay zekâ şimdiden işlerin ve mesleklerin içeriğini değiştiriyor; dijital ortamlar öğrenme imkânlarını genişletirken çocuklarımızın dikkatini, mahremiyetini ve güvenliğini koruma sorumluluğunu da artırıyor. Afetler, salgınlar, dijital dünyada ortaya çıkan yeni risk ve tehditler çocuklarımızın güvenliğini ve eğitimlerinin sürekliliğini etkileyebiliyor. Eğitim sistemimiz bu risklere hazırlıklı olmalı ve olağanüstü koşullarda da çocuklarımızın öğrenmeye devam edebilmesi sağlanmalıdır. Sunumunuzda bu konuda önemli tedbirlerin alındığını söylüyorsunuz ki bu tehdit ve tehlikeler sürekli değişen, gelişen tehdit ve tehlikeler olduğu için tedbirlerin de buna göre gözden geçirilmesi gerekiyor.

Çocuklarımıza sağlam bir bilgi temelli doğru bilgiyi ayırt etme ve yeniden öğrenme becerisi kazandırmamız gerekiyor. Kendi tarihini, millî ve manevi değerlerini tanıyan, insanlığın ortak değerlerine saygı duyan nesiller yetiştirmeliyiz.

Birleşmiş Milletlerin 30 Mart tarihini Uluslararası Sıfır Artık Günü ilan etmesi Türkiye'nin dünyaya sunduğu bir katkıdır ve hepimiz için gurur vesilesidir. Kaynakları korumak için gösterdiğimiz bu örnek özeni çocuklarımızın yeteneklerini geliştirmek için de gösterebiliriz. Gelecek kuşakların yetişmesi için aileleri desteklemeli, her çocuğa yeteneğini geliştirebileceği imkânları sunmalıyız. Bir çocuğun yeteneğini fark edemediğimizde, bir gence meslek kazandıramadığımızda hepimiz kaybediyoruz. Gelin, insan kaynağımız için de bir sıfır yetenek israfı seferberliği başlatalım; bunun ilk adımı çocuklarımızı erken yaşta tanımaktır. Birkaç saatlik bir sınav sıralama yapabilir, oysa bir çocuğun neye ilgi duyduğunu ve hangi alanda gelişebileceğini anlamak ise yıllar ister.

Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli geniş ve gerçekçi bir mutabakatla üniversiteye giriş sınavlarının kaldırılmasını gündeme getirdi. Çocuklarımızın bilgi ve yeteneklerini erken yaşta tanıyalım, eğitim hayatları boyunca onlara rehberlik edelim ve önlerine yeteneklerine uygun yollar açalım. Bu hedefi gerçekleştirecek olan başat aktörlerimiz de elbette öğretmenlerimiz.

Öğretmenlerimizin ücretini, özlük haklarını ve çalışma koşullarını iyileştirmemiz, ders hazırlığına ve mesleki gelişime daha fazla zaman ayırmalarına imkân sağlamamız gerekiyor. Kırsalda görev yapan öğretmenlerimizin barınma ve ulaşım ihtiyaçlarına da çözüm üretmeliyiz.

Kırsalda nitelikli eğitim kırsal kalkınmanın da temel şartlarından biridir. Genel Başkanımızın "100 il-1.000 ilçe" önerisini de kamu hizmetlerini vatandaşa yaklaştırma hedefiyle değerlendirebiliriz. Öğretmen ihtiyacını ve öğrenci ulaşımını yerinde planlamak kırsal kalkınmayı güçlendirilecektir.

Meslek yüksekokulları ve üniversitelerle yükseköğretimi ülke geneline yaydık; bu kazanımı, programları bölgenin ihtiyaçlarına göre geliştirerek daha da ileri taşımalıyız. Mesleki eğitim yolunu seçen bir gencin önü açık olmalıdır; isterse eğitimine devam edebilmeli, isterse çalışmaya başlayıp daha sonra üniversiteye dönebilmelidir.

Bir yanda iş arayan gençlerimiz, diğer yanda kaynakçı, operatör ve bakım teknisyeni arayan sanayicimiz var. Yıllarca "ara eleman" dediğimiz insanlar aslında üretimin ana elemanlarıdır. Sanayide teknisyeni, tarımda çiftçiyi ve sürü yöneticisini nasıl yetiştireceğimizi birlikte planlamalıyız. Bugün meslek liselerimiz için alanını bilen, atölye deneyimi olan ve bildiğini öğretebilen öğretmenlere ihtiyacımız var. Millî Eğitim Akademisinin öğretmen adaylarına okulda uygulama deneyimi kazandırması hedefini bu anlamda değerli buluyoruz. Bakanlığımızın ve YÖK, meslek dersi öğretmeni ihtiyacını branşlara göre birlikte planlamalı, adayların atölye ve işletme deneyimleri güçlendirilmelidir.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; tabii, bu konuda üniversitelerimizle ilgili olarak da üniversite öğretim elemanlarımız konusunda da bazı önemli konular söz konusu; bunların başında özlük hakları ve maaşlarının iyileştirilmesi var ama bunlardan çok daha önde gelen kadro konusunda yaşadıkları sıkıntılar var ve bunlara da bir an önce çözüm bulunacağına inanıyoruz.

Baştan da ifade etmeye çalıştığım gibi, eğitim konusunda yapılan değişikliklerin sonuca gitmesi zaman alıyor. Yıllar öncesinde imam-hatip liselerini engellemek için meslek liseleri konusunda yapılan, ortaya çıkarılan engellerin sonuçlarını bugün çok kötü bir şekilde tüm alanlarda yaşıyoruz ve bu konuda o gün söyleyenler, bu engelleri koyanlar çekti gitti, bugünküler de farklı notalarda farklı şeyler söylüyorlar.

Ben bütçenin hayırlara vesile olmasını dileyerek hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Sayın Kırkpınar'a söz vereceğim.

Değerli milletvekilleri, Sayın Kırkpınar'a söz verdikten sonra yemek arası vereceğim.

Sayın Kırkpınar, buyurun.

Süreniz on dakika.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Çok Saygıdeğer Bakanım, Kıymetli YÖK Başkanım, Değerli Komisyon üyelerimiz, Bakan Yardımcılarımız, çok kıymetli bürokratlarımız; ben de hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, 2027 yılı bütçenizin hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyorum. Tüm evlatlarımıza, inşallah, barış, huzur ve başarı getirir temennisiyle sözlerime başlamak istiyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı, kamu bürokrasisi içerisinde sadece büyüklüğüyle değil taşıdığı misyonla da en önemli sorumluluğu olan Bakanlığımızdır yani beşerî sermayemiz bu çatının altında şekillenmektedir. Böylesine devasa bir yapıyı yönetmenin, her bir evladımızın geleceğine adilce dokunmanın ne kadar zor ve meşakkatli bir görev olduğunun da bilincindeyiz. Bu doğrultuda sergilediğiniz üstün gayret ve vizyoner yönetim anlayışı için size ve tüm ekip arkadaşlarınıza başarılar diliyorum.

Sayın Bakanım, yapmış olduğunuz bütçe sunumumuzu büyük bir dikkatle ve memnuniyetle takip ettik; gerçekten muhteşem bir sunuş konuşması yaptınız, bundan dolayı da sizlere teşekkür ediyorum. Özellikle, eğitimde fırsat eşitliği noktasında paylaşılan somut verilerle Türkiye'nin son çeyrek asırda katettiği mesafeyi çok net bir şekilde ortaya koydunuz.

Eğitimde kalitenin artırılması ve bu kalitenin fırsat eşitliği temelinde en ücra köşedeki evladımıza kadar ulaştırılması Hükûmetlerimizin en temel referans noktası olmuştur; bu başarının kalıcı ve sürdürülebilir kılınmasına olan inancımız da tamdır.

Hükûmetlerimiz bütçe felsefesinin en somut göstergesi, kaynakların nereye aktarıldığıdır. Biz 2002 yılında iktidara geldiğimizde Türkiye'nin gayrisafi millî hasılası sadece 238 milyar dolarlar civarındaydı, bugün ise yaklaşık olarak 1,8 trilyon dolarlar seviyesini aşmış devasa bir ekonomik büyüklüğe sahibiz.

Ekonomimizi büyütürken en büyük payı da yine Millî Eğitime ayırdık. Yükseköğretim dâhil eğitime ayırmış olduğumuz toplam eğitim bütçesi 3 trilyon 755 milyar 688 milyon liraya kadar ulaşmış durumda. Yirmi beş yıllık iktidarımız döneminde fiziki altyapıda da âdeta bir devrim gerçekleştirdik. 2002-2003 eğitim öğretim yılında resmî okullarımızda 343.194 derslik mevcut iken bugün bu sayıyı toplamda 768.329 derslik sayısına ulaştırdık; yine sınıf mevcutlarını bu anlamda aşağıya çektik. 2002'de ilköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı o yıllarda 36'ların üzerindeyken bugün bu sayı 22'lere kadar düştü. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilkokullarda 17'ye, ortaokullarda 13'e, ortaöğretimde ise 12'ye kadar düştü. Evlatlarımızın çok daha nitelikli ortamlarda eğitim almasının önünü açtık. Bugüne kadar dağıttığımız 4,3 milyar adedi aşan ücretsiz ders kitabıyla velilerimizin sırtındaki mali yükü de bu anlamda tamamen ortadan kaldırdık.

Bugüne kadar 10'uncu bütçemi yapıyorum bu salonda...

CAVİT ARI (Antalya) - Bütçeye kaç paralık katkın oldu Yaşar Bey?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - ...hep OECD ülkelerinden, PISA değerlerinden bahsedildi ama bugün maalesef, elde etmiş olduğumuz başarıları gölgelemek adına çok fazla bu konularla ilgili konuşma göremedik.

Tarih 8 Eylül 2026, OECD tarafından Bratislava'da bir toplantı düzenlendi; buraya OECD Eğitim Direktörü tarafından Millî Eğitim Bakanımız Yusuf Tekin Türkiye'deki PISA başarısını anlatmak için konuşmacı olarak davet edildi. Ülkenin kendi Bakanı ve OECD Başkanı dışında Türkiye'yi temsilen Millî Eğitim Bakanımız Yusuf Tekin o toplantıya niye çağırıldı, orada neden bahsedildi? Çünkü Türkiye'nin ulaşmış olduğu o başarıyı oradaki insanlara, OECD ülkelerine örnek olarak anlatsın diye. Sayın Bakanım,

ülkemize, bizlere bu gururu yaşattığınız için sizlere, şahsınızda bütün ekibinize ve Sayın Cumhurbaşkanımıza gerçekten çok teşekkür ediyorum. Dahası, fen bilimleri ve okuma becerileri alanında tarihte ilk kez OECD ortalamalarının üzerinde yer alınmıştır; sınıflarımız fen bilimlerinde 15, okuma becerilerinde 18, matematikte 11 basamak birden yükselmiştir. Dünya genelinde OECD ortalaması ve tüm katılımcı ülkelerin ortalama puanları 3 alanda da düşmesine rağmen fen bilimlerinde artı 18, okuma becerilerinde artı 16 ve matematik alanında ise artı 9 puanla her üç alanda da puanını en fazla artıran ülke Türkiye olmuştur. Son on yılda ortalama puanını her üç alanda da artıran tek OECD ülkesi biziz.

Değerli arkadaşlar, işte, bu tarihî başarı, bu muazzam ivme elbette ki tesadüf değildir. Sınıflarımıza kadar taşıdığımız akıllı tahtalar, yeni EBA platformları, dijitalleşme ve fırsat eşitliğinin en net ve en somut meyvesidir. Öyle ki bizim bu başarılarımız ve ortaya koyduğumuz bu vizyoner eğitim politikaları uluslararası arenada o kadar büyük bir yankı uyandırdı ki Sayın Millî Eğitim Bakanımız da bu verilerdeki yükseliş trendi ve bu başarıları vesilesiyle uluslararası düzeylerde de özel davetler alıyor, Türkiye'nin eğitim modelini bu sayede siz görmeseniz de dünyaya anlatıyor. Sizin karalamaya çalıştığınız Türk eğitim sistemi bugün dünya genelinde başarı hikâyesi olarak takdir topluyor, gıptayla izleniyor. Daha da önemlisi ne biliyor musunuz? Türkiye, PISA 2025'te hem dezavantajlı hem de avantajlı öğrenci puanını artıran tek OECD ülkesidir. Sosyoekonomik açıdan en dezavantajlı grupta yer almasına rağmen en üst başarı dilimine giren yani akademik dirençli öğrencilerimizin oranı fen bilimlerinde OECD ortalamasını bu sayede geçmiştir. Türkiye'de avantajlı ve dezavantajlı öğrenciler arasındaki başarı farkı OECD ortalamasının altındadır. Bu durum, eğitimde fırsat eşitliğini ne denli güçlendirdiğini de göstermesi açısından çok önemli bir veridir.

Unutmayalım ki geçmişte bu ülkede 28 Şubat zihniyeti sırf imam hatiplerin önünü kesmek için ideolojik bağnazlığıyla bu ülkenin mesleki eğitim sistemine, meslek liselerine çok büyük bir darbe vurmuştur. Bu milletin evlatlarının geleceği o karanlık dönemde ideolojiye kurban edilmiş, yıllarımız çalınmıştı. İşte, biz bugün bu büyük tahribatın telafisini yapıyoruz.

6 Kasım 2026 tarihi itibarıyla mesleki eğitimin ortaöğretim içerisindeki payının yüzde 42 seviyelerine ulaştığını iftiharla ifade etmek istiyorum. İlk yüzde 5'lik başarı diliminden mesleki ve teknik Anadolu liselerine yerleşen öğrenci sayımız hızla artıyor, hatta 500 tam puan alan öğrencimiz bile mesleki eğitimi tercih ediyor. Elbette mesleki eğitim merkezlerinde yani MESEM'lerde şartların daha da iyileştirilmesi, çok daha güçlü güvenlik standartlarının getirilmesi bizim de en önemli önceliğimizdir. Bakanlığımızın son dönemde büyük bir kararlılıkla devreye aldığı yeni İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Protokolü'nü son derece değerli ve kıymetli buluyoruz. Kurallara ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - İşletmelerin sözleşmelerin derhâl feshini içeren...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ben de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sağ olun Yaşar Bey.

Sayın Arzen, iki dakika...

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, çok kıymetli hazırun; mesele tam olarak bu. Ulaştırma Bakanlığıyla yol, Savunma Bakanlığı bütçesiyle güvenlik, Sağlık Bakanlığıyla sağlık işlerini konuşursunuz ama Millî Eğitim Bakanlığı tüm Bakanlıkların dışında başka bir şey yapar; gelecek inşa eder. Gelecek inşası sadece bilgi ya da veriyle yapılmaz zira gelecek henüz gelmemiştir. Olmamış, henüz gerçekleşmemiş, gerçekleşip gerçekleşmeyeceği de bilinmeyen bir zaman nasıl inşa edilir? İnançla. Size yeni öğrendiğim -bir Türk atasözü mü bilmiyorum ama- atasözü olmaya aday bir şey söyleyeyim: Çınar eken gölgesinde oturamaz. Çınarı bilen, bizden çok önce dikilmiş bir çınarın gölgesinde oturmuş biz Türkler için bu sözün açıklamaya ihtiyacı yok.

Yusuf Tekin sadece bir Millî Eğitim Bakanı değil, işte, temel sorun bu. Yusuf Hocanın yerleşik anlayışı bu kadar rahatsız edişinin sebebi de bu. O sadece bugünün değil, geleceğin inşası için çabalıyor. Bu inşanın en büyük alanının da sahasının da zihinlerimiz olduğunu bildiği için kavramlarla oynuyor. Bakın, bir okul yapar, sonra bir daha konforlusunu yaparsınız ama kavramlar öyle mi? Haçlı Seferlerini "Haçlı saldırıları" diye değiştirmek, bilmem kaç sınıflı bir okul yapmaktan daha kolay değil. Uzak Asya, Orta Asya'nın adını yeniden "Türkistan" diye değiştirmek sizce kolay mı? Nazım Hikmet'in "Dörtnala gelip Uzak Asya'dan..." diye başlayan dizesini artık "Dörtnala gelip Türkistan'dan..." diye değiştiriyor zihnimiz. Yusuf Tekin hasreti bitiriyor, uzağı yakın eylemek istiyor.

Bakın, burası çok önemli; coğrafya değil, tarihte bir bütünlük...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Görüşmelere saat 15.00'ee kadar ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 14.04

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.05

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)
----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 14'üncü Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Kamil Aydın, buyurun Hocam.

Süreniz on dakika.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben sözlerimin hemen başında öncelikle bir özrümü beyan etmek istiyorum.

Kıymetli Başkanım, Değerli Meclis üyeleri, Sayın Bakanım ve Bakanlığımıza bağlı kıymetli bürokratlar; malumunuz, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı 57 üye ülke barındırmaktadır, Birleşmiş Milletlerden sonra 2'nci büyük uluslararası yapının adıdır. Dolayısıyla, oraya bağlı Terörle Mücadele Özel Komisyonu Başkanlığı görevini deruhte ettiğim için, sabah 4'üncüsünü Ankara'mızın güzide okulu Atatürk Lisesinde bir okul diyaloğu şeklinde etkinlikle yaptık. Daha önce 3 ülkede gerçekleştirmiştik, İtalya, Karadağ ve Moğolistan'dan sonra bir de Türkiye'de yapalım dedik, onu yapmak üzere ben sabahtan öğleye kadar o okulda görevliydib.

Buradaki asıl amacımız, son zamanlarda şiddete ve radikalleşmeye eğilim gösteren gençlerin önlenmesi, önleyici tedbirlerin alınması ağırlıklı bir programdı. Burada özellikle radikalleşmenin ve şiddete yönelimin hem öznesi hem yüklemi olan gençlerimizi buradan, bu sıkıntılı alandan uzak tutmak için öğrenci merkezli çok güzel bir etkinlikti. Ve Sayın Başkanım, oradan aldığımız geri dönütlerde öğrencilerimiz ilgili bakanlıklar da buna benzer etkinlik yaparsa -yani mağduru da eylemi de gerçekleştiren gençler olduğu için- bizim dinlenmemizde yarar var diye bir öngörüde bulundular, bir talepte bulundular. Kıymetli Bakanım, ben bunu sizlere özellikle elçiye zeval olmaz misali iletmek istedim. Ayrıca, bu etkinlik özellikle Büyük Millet Meclisimizin hamiliğinde gerçekleşti ama hem İçişleri Bakanlığımız hem Millî Eğitim Bakanlığımız büyük destek verdiler, Ankara Üniversitesi büyük destek verdi, üç boyutlu bir destekle bunu gerçekleştirdik. Ben şahsınızda bütün emeği geçenlere şükranlarımı sunuyorum.

Sayın milletvekili arkadaşlarım, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına bugün Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi, hepinizi ayrı ayrı saygı, muhabbetle selamlıyorum.

Millî Mücadele'nin en yoğun yaşandığı 1921 yılında Gazi Paşa'nın yoğun savaş şartlarına rağmen Maarif Kongresi'ni toplaması, eğitim meselesinin tali değil, bilakis zamanlar ve koşullarüstü ehemmiyetli bir başlık olarak görüldüğünün açık ifadesidir. Çünkü bağımsızlığı yegâne karakter edinen yüce Türk milletinin hürriyeti ve istiklali sadece askerî, siyasi, iktisadi alanlarda değil, aksine onları da teminat altına almayı amaç ve hedef edinerek kuşaktan kuşağa aktaracak fikri, ilmi, irfanı hür kuşakların eğitime verilen önem ve ehemmiyet daha sonra 1926 yılında Millî Eğitim Bakanlığının bilimsel danışma ve inceleme organı olarak Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının kurulmasıyla daha kurumsal bir yapıda hüviyet kazanmıştır. Bugün 100'üncü yılını kutladığımız bu Kurul, Türk millî eğitiminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda eğitim politikalarının geliştirilmesine bilimsel katkı sunmayı amaçlayarak böylece Türkiye Cumhuriyeti devletinin ebet müddet varlığının yegâne teminatı ve ana taşıyıcı kolonu olarak her bağlamda yetkin ve yüksek ulusal ve evrensel bilgi donanımlı Türk gençliğinin yetişmesini öncelemenin ehemmiyetini bir kere daha kurumsal olarak vurgulamıştır.

Her türlü ekonomik kriz ve sıkıntılara rağmen en yüksek ekonomik bütçeye sahip Millî Eğitim Bakanlığımız cumhuriyetimizin bölgesel ve küresel bağlamda yüksek gelişim ve kalkınma hedeflerine matuf Türk ve Türkiye Yüzyılı olarak tanımladığımız ikinci asrımıza uygun "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" adı altında yüksek hedefli bir vizyon ve ona uygun bir yol haritası ortaya koymuştur. Her bağlam ve sektörde genelgeçer bir kural olarak, bilindiği üzere, geri kalma gibi kalkınma da bir bütünlük arz etmektedir. Dolayısıyla, eğitimde topyekûn bir kalkınmayı sağlamak için alanın tüm paydaş ve aktörlerinin yanı sıra ilgili ortam ve donanım şartları da önemle dikkate alınmalıdır. Bu amaçla, derslik sayımızın 750 binlerin, öğretmen sayımızın 1 milyon 200 binlerin, EBA portal kullanımının 6 milyonların üzerine çıkması, derslik başına düşen öğrenci sayısının 20'li rakamlara inmesi, öte yandan ortak eğitim materyalinin ücretsiz temini, ortak sınav uygulamaları, hafta sonu ilave eğitim programı düzenlemeleri, bireysel, sosyal ve kültürel etkinliklerin gerçekleştirilmesi gibi hizmet ve faaliyetlerin sağlıklı ve çağın gereklerine uygun eğitim kalkınmasına en az müfredat veya içerik kadar katkı sağladığına tanıklık etmekteyiz. Bunun en somut çıktısı olarak ise 2025 PISA Türkiye Raporu'nda ifade edilen başarıyı gösterebiliriz.

Genel Başkanımızın da muhtelif vesilelerle açık ve net bir şekilde ifade ettiği gibi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin arkasında olduğumuzu ve bu başlık altında düzenlenen etkinlikleri desteklediğimizi açıkça vurgulamak isteriz. Çünkü zatıalinizin de ifade ettiği gibi, Talim ve Terbiye Kurulu kurulurken Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Parlamentoda açık ifadelerine bağlı olarak millî birliğimizi, beraberliğimizi, devletimizi, cumhuriyeti, değerlerimizi sahiplenecek bir kuşak yetiştirmek bizim de asli hedefimizdir. Çünkü söz konusu model, uzun vadeli yüksek bir vizyon ifadesi olan Türk ve Türkiye Yüzyılı hedefine gidecek kutlu yolun da önemli bir kilometre taşıdır. Bu modelle, kısaca, yeni kuşaklara bilgi edinme, bağımsız ve eleştirel düşünce, bireysel yetenek ve becerinin yanı sıra bunlara gerekli psikolojik ve manevi katkı ve destek sağlayacak erdem ve estetik etkinlikleri kazandırma ve onları kendi çağına özgü, onu kucaklayan, onun taleplerine cevap verebilecek sözleri olacak yeni bir kuşak, yeni bir hayat atılımı beklentisini karşılamaya hazırlamak öncelik hâlini almaktadır. Bunca uzun yolun temel taşıyıcısı ise evrensel bilgi ve bilimsel kazanımların nerede olursa olsun takibi ve kazanımının yanı sıra, kısaca adına "değerler eğitimi" dediğimiz temel kazanımlardır. Kısaca, eğitim serüveninin serencamı, yerel değerleri ulusal değerler bütünü içine dercederek onu da evrensele

taşıma yoluna gidilmesidir. Bunun en somut örneğini Bakanlığımızın en son uygulamalarından biri olan ve yerel mutfak zenginliklerimizin ulusal ve akabinde uluslararası düzeyde tanıtımını sağlayacak, 7 Bölgesel Gastronomi Lisesi Projesi'dir. Bu konuyla ilgili taktik ve tebriklerimizi sunmanın yanı sıra, bu bağlamdaki endişelerimizi de yapıcı bir biçimde ifade etme ahlaki sorumluluğu da taşıdığımızı belirtmek zorundayız aynı zamanda. Çünkü maalesef, birçok sektörde karşılaştığımız gibi, dengeli bir uygulama eksikliğinden dolayı bazen yeni bir alana yönelim toplu bir talep ve geleneksel uygulama hâline gelerek planlanan yarardan ziyade zarara ve kaynak israfına neden olmaktadır. Somut bir örnekle açıklamak gerekirse, tarımda aynı ürünün ilgi ve rağbet görmesinden dolayı kontrolsüz bir biçimde yaygınlık kazanması o ürüne ve üreticiye zarar verdiği gibi eğitimde de dünden bugüne tematik özellikler taşıyan okulların genele teşmil edilerek yaygınlaştırılması, nicelik zenginliğine gidilmesi, niteliği bozma gibi bir risk alanı oluşturabilmektedir.

Sayın Komisyon üyeleri, geleceğin inşası noktasında en temel alanlardan biri olan toplumsal kalkınmanın, beşerî sermayenin güçlendirilmesi ve sürdürülebilir bir gelişmenin en temel belirleyicisi olan eğitimin ana taşıyıcısı mutlaka emektar öğretmenlerimizdir. Dolayısıyla ve sözün özü ve kısası olarak öğretmenler, medeniyet meşalemiz ve aydınlık geleceğimizin mimarlarıdır. Her öğretmen dünyadır. Her öğretmen muhteremdir. Her öğretmen kemali edeple hatırlanmalı ve maruz kaldığı sosyal, mesleki ve ekonomik sorunları birer birer çözülmelidir. Çünkü mutsuz öğretmen, umutsuz ve huzursuz öğretmendir. Bu nedenle, Öğretmenlik Meslek Kanunu ve Millî Eğitim Akademisi gibi önceki birtakım adımların devamı niteliğinde öğretmenlerimizin bilinen ve beklenen taleplerinin de karşılanmasına yönelik yeni kanuni düzenlemelerin yapılması bir eğitimci parlamenter olarak en büyük beklentimdir. Çünkü maziden atiye kuşaklar arası iletişim ve ilişkiyi yani köklerden geleceğe ali eğitim anlayışını sağlıklı ve başarılı bir biçimde gerçekleştirecek yegâne vasıta öğretmenlerimizdir diyorum.

Bütçemizin hayırlara vesile olmasını, ülkemize eğitim camiamıza ve çocuklara güzel günler göstermesini niyaz eder ve bütçemizi sağlıklı bir şekilde onayladığımızı ifade eder, başarılar dilerim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; ben de hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi 2 trilyon 458 milyar olarak öngörülmüş 2027 yılı için, geçen yıl 1,9 trilyon civarındaydı, 515 milyarlık bir artış var. Artış yüzdesi yüzde 26,50 yani enflasyon oranının altında bir artış var. Genel merkezî bütçe oranının da altında olduğu için oransal olarak da -merkezî bütçe olarak konuşuyorum, üniversiteleri dışarıda tutarak- yüzde 9,01 civarında bütçeden bir pay alıyor. Demek ki bir düşüş var genel bütçeden aldığı payla ilgili. Alt kırımlarına baktığımız zaman, sermaye giderleri 190 milyar, haziran sonu itibarıyla henüz 29 milyar harcanmış. Burada da baktığımız zaman gayrimenkul alım ve kamulaştırmayla ilgili bir husus dikkatimi çekti. 2 trilyon 300 milyarlık bir bütçe hedefi var. Burada alınacak gayrimenkuller veya kamulaştırılacak alanlar mı var? O konuyla ilgili bilgi verirseniz mutlu olacağız. Haziran 2026 itibarıyla da 1,9 trilyon harcanmış. Gayrimenkul sermaye üretim gideri olarak da ayrılan ciddi bir bütçe var, 141 milyar civarında bir bütçe var. Bu bütçe, alt kırımlarında da gayrimenkul büyük onarım giderleriyle ilgili 24 milyarlık bir harcama söz konusu. Geçen yıl harcanılan rakam da 2,5 milyar civarında. Bunlarla ilgili de detay bilgi bekliyoruz. Neler, nerelere, hangi projelere yatırım yapılacak, öncelikler düzgün ve doğru belirleniyor mu? Çünkü biz bütçeye baktığımız zaman detayları görmüyoruz. Tabii, cari transferler bütçenin büyük bir bölümünü alıyor. Burada da kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler var. Hep bütün yılların bütçelerinde de söylüyoruz, Türkiye Maarif Vakfına giden paralar. Daha önce başka yerlere, dernek ve vakıflara giden var mı diye sormuştuk. Siz de çıkarıp "Sadece Maarif Vakfına gidiyor." diye ifade etmiştiniz. Geçen yıl 7,8 milyar, bu yıl 9,4 milyar olacak. Haziran sonu itibarıyla 1,1 milyar harcanmış. Ben eylül rakamına baktım, bulabildiğim kadarıyla da 4 milyar civarı harcanmış. Cumhurbaşkanlığıyla ilgili yasal sınır da zaten belli, ağustosta çıkan Cumhurbaşkanlığı kararıyla 7,5 civarında, o hat içerisinde kalınacak. Maarif Vakfını biz de önemsiyoruz, Türkiye içinde ve dışında bunun yapılanmasının güçlenmesi önemli.

Ben bütün bakanlıklarda soruyorum: Şimdi, hane halkına yapılan transferler kalemi de var, orada da işte, MESEM kapsamında öğrencilere verilen burslar, bir taraftan da dernek ve vakıflarla yapılan protokoller var. 650'nin üzerinde bir protokol imzaladınız. Basına çıkan açıklamalardan veya sizin açıklamalarınızdan bizim öğrendiğimiz şeyler. Bunların nasıl, düzgün kullanılıp kullanılmadığıyla ilgili, protokollerin mahiyetiyle ilgili ayrıntılı bir bilgi verilirse çünkü burada mesela, Ahbap Derneğiyle de anlaşma var, Sabancı'yla da anlaşma var, TEMA'yla da var, TÜRGEV'le de var, Ensar'la da var ve bir sürü vakıfla var; bunların nasıl, hangi projelerde kullanıldığını özellikle öğrenmek istiyorum. Bir soruyu da tekrar buradan soruyorum, tüm bakanlıklara da soruyorum: Maarif Vakfının veya sizin yardım ettiğiniz dernek veya vakıfların bu fon yolsuzluğuyla ilgili olarak bir yerlerde değerlendirdiği paraları var mı? Bu konuyla ilgili bir tespitiniz var mı, inceleme yaptınız mı? 5018 sayılı Kanun'a tabi. Burada da bu kanun gereğince riskli işlemlere yatırılmaması gerekiyor, kamu bankalarında değerlendiriliyor ama katılım finansmanı çerçevesinde değerlendirilenlerde var. Belirli bir tam kısıtlama yok, bir esneklik var. Bu konuyla ilgili sizin ağzınızdan net bir cevap duymak isteriz "Böyle bir şey yoktur." diye, yoksa da çok mutlu olacağız. Sizin bilginiz dışında olan olabilir mi? Dolaylı olarak bankalar yönlendiriliyor. Mesela, siz bankaya yatırıyorsunuz, o yatırım fonlarında bu değerlendirilebiliyor, burada bankanın sorumluluğu var ama neticede, banka böyle bir yere

yatırıp bir serbest fona, riski yüksek bir fona yatırdıysa bankanın bir zararı oluşacaktır, kamu zararı oluşacaktır. Bu konuyla ilgili de bir araştırma yaptınız mı? Yapmadıysanız da yapmanız hepimiz açısından önemli olacak.

Şimdi, ÇEDES kapsamındaki projeler, sosyal güvenlikle ilgili projeler, mesleki eğitimle ilgili projeler, bu protokoller -benim baktığım- genelde bunlarla ilgili protokolleri yapmışsınız. MESEM kapsamında çocuk işçilerimiz çalıştırırken -14-17 yaş arasında, biliyorsunuz- vefat ediyorlar, hayatını kaybediyorlar. Ağır sanayide de çalışmaması gerektiği hâlde çalıştırılanlar var. Sizin rakamlarınıza göre 2026 yılı içerisinde hayatını kaybeden 37 öğrencimiz var çalışırken. Ben diğer rakamlara baktığım zaman, inşaatlarda falan da çalışan öğrenci olanları da dikkate alırsanız, çocuk işçiliği, çocuk kazaları, iş kazaları yani 50 çalışandan 1'i hemen hemen kaza geçirmiş, sayı 95'leri buluyor. Benim seçim bölgem Karabük'te de maalesef böyle bir kaza geçiren öğrencimiz oldu, geçen yıl da söylemiştim, hayatını kaybetti, Yağız Yıldız. Ve bunun gibi çok öğrencilerimiz, çocuklarımız hayatlarını kaybediyorlar. Bunun önlemiyle ilgili bakanlıklar arası denetim mekanizmasında bir çelişki oluyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının iş müfettişlerinin denetlemesi gereken konular var ama yeterli iş müfettişlerinin görevlendirilmediğini görüyoruz. Sizin sözleşmesini feshettiğiniz işletmeler var, rakamlar var ama buna rağmen buradaki öğrencilerimizin, çocuklarımızın hayatını kaybetmesini engelleyemiyoruz, önleyemiyoruz. Bununla ilgili farklı bir yol ve strateji izlenmesi gerekiyor. İlgili bakanlıkların bir araya gelip denetim mekanizmasını daha da güçlendirip bu olayı çözmeleri gerekir.

Yine, bir sorun, örgün öğretimdeki öğrencilerimize ücretsiz yemek verilmesiyle ilgili. Her yıl biz bunu söylüyoruz çünkü genel olarak baktığımız zaman, yoksulluk sınırının altında yaşayan üçte 1 oranında evlatlarımız var, çocuklarımız var. Bunların önemli bir bölümü, beşte 1'i okula aç gittiği ifade ediyorlar, yeterince beslenemediklerini ifade ediyorlar. İstatistiklere baktığımız zaman da çocuk bodurluk oranının son beş, altı yılda yüzde 5'lerden yüzde 10'lar civarına çıktığını görüyoruz. Deprem bölgesinde yüzde 12, 13, 14'ü bulanlar var. Biz önerge de vereceğiz bu konuyla ilgili. Ücretsiz yemek verilmesi olayını önemsiyoruz. Önergemizde de Sayın Bakanım, 371 milyarlık bir ödenek teklifimiz olacak bu konuyla ilgili olarak. Yine, bu teklifin içerisinde yönetim ve destek programının altına okullarımıza 100 bin temizlik görevlisi, 65 bin güvenlik görevlisi, 75 bin okul sağlığı hemşiresi, bir de en düşük memur maaşından hesaplanan tutarlar üzerinden 250 milyar da buna teklifimiz olacak. Vekil arkadaşlarımız burada, AK PARTİ'li ve MHP'li Komisyon üyeleri burada, biz muhalefet partileri olarak hepimiz buna da onay vereceğiz. Düşük olan ve genel bütçeden aldığı payı da düşen Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine bu ödeneklerin, bu teklifimizin kabul edilmesini ve bu olayın artık çözülmesini arzu ediyoruz, buradan bir kez daha vurguluyoruz. Tabii, ücretli öğretmenlerin sorunu var, özel öğretmenlerin sorunu var, buradaki asgari ücrete yakın veya altında alan, on ay çalışan, yaz tatilinde çalışamayan ücretli öğretmenler var. Bunların sayıları 81 bin ile 100 bin arasında Türkiye genelinde. Bunların sorunlarının çözülmesi ve ilave atamaların yapılması, bütün bunlar çok çok önemli.

Bir de bir şey dikkatimi çekti Sayın Bakanım, özellikle burada size de sormak istiyorum: Ben hem Hazine Maliye Bakanlığına hem Millî Eğitim Bakanlığına soru sormuştum, deprem sonrası okulların yapım projesini yapmak ve güçlendirmek için, yeni okullar da yapmak için 165 milyon USD İslam Kalkınma Bankasından 20/6/2025 tarihinde kredi kullanılmış Hazine garantisiyle. Bu kredi 20/6/2025 tarihinde kullanıldığı hâlde hâlen hiçbir okul yapımında, okulun güçlendirilmesinde, yeni okul yapımında... Çünkü 6 ilde 29 eğitim tesisini güçlendirmek, ilave yapmak veya yeniden yapmakla ilgili kullandırılan, kullanılan bir kredi Hazine Maliye Bakanlığı kredisiyle ama şu anda sizin verdiğiniz cevapta, bu cevaptan anlıyoruz ki danışmanlık, müşavirlik yapım sözleşmesi aşamasında olduğunu görüyoruz. Bu kadar ihtiyaç varken, depreme 104-105 milyar dolar para harcanmışken çok uzunca bir süre bu kaynağın kullanılmamasını ben genel politika olarak yanlış buluyorum. Hata kimdedir, oradadır, buradadır demek istemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Hazine Maliye Bakanlığındaysa orada, sizdeyse sizde. Bu sorunun çözülüp bir an önce bu kaynağın kullanılması... Çünkü buna bir taraftan faiz işliyor, maliyet işliyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdem...

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Değerli Bakanım, Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar, Komisyon üyesi arkadaşlarım, basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, görüştüğümüz Bakanlığın konuları, bütçesi, değerlendirmeleri çok önemli çünkü birçok Bakanlığı... 17 Bakanlık görüşeceğiz ama hepsi bu Bakanlığa bağlı. Burada işler iyiyse, beşerî sermayemiz kalite olarak gelişmiş ülkelerin üzerine veya eşitlenebilmişse diğer bakanlıkların, kurumların da hepsinde iyileşme görülür. Eğitimdeki ortalama 1 puanlık artışın bütçede bile ne kadar iyileşmeler yarattığını biliyoruz. Bu bakımdan, Millî Eğitim Bakanlığının ayrı değerlendirilmesi önemli diye düşünüyorum.

Tabii, AK PARTİ iktidarıyla birlikte en önemli şey, hepimiz burada fırsat eşitliğinden bahsediyoruz ama en büyük fırsat eşitliği önce başörtüsü yasağı, sonra katsayı kaldırılarak sağlanmış oldu. Bütçedeki iyileştirmeler OECD tarafından "Türkiye eğitim harcamalarını OECD ortalamalarının üzerine çıkardı." diye raporlandırılır hâle geldi. Okullaşma oranları, derslik sayıları -bunları tek tek vermiyorum- öğretmen sayıları, kız çocuklarının eğitime katılmaları bugün yüzde 90'ların üzerinde. Şartlı eğitimle başlayan o ilk dönemdeki hamleler, ders kitaplarının çocuklar okula başlarken masalarına konulması, dijital dönüşümün bu dünyanın geliştiği noktada Fatih Projesi'yle, EBA'yla diğer alanlarda hızla bu yapının içine yerleştirilmesi ve okullarımızda yüksek hızlı internetlere kadar her türlü şeyin düşünülmüş olması bugün PISA değerlendirmelerinde, diğer uluslararası değerlendirmelerde Millî Eğitimin,

öğrencilerimizin oranlarının eğitimde iyileşmelerinin yükseldiğini görüyoruz. En son Sayın Bakanımıza, ekibine teşekkür ediyoruz. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli de yeni bir boyut kazandırmış, daha millî, daha eğitimi bu topraklara yakışır hâle getirmiştir.

Şimdi, dün Aile, Sosyal Politikalar Bakanlığında da da çok gündem oldu, bugün de yani resimler kondu, haklılar, bir çocuğumuzun bile biz kaybedilmesini mesleki eğitimde veya farklı bir şeyde hiç kimse razı olmaz. Burada eksikler varsa giderilmelidir ama bir taraftan -6 milyon, 5 milyon, neyse, herkes farklı bir rakam diyor- evdeki çocuklardan bahsediyoruz, ev kızları diyoruz, ev gençleri diyoruz, bir taraftan da insanları mesleki eğitime hızla aktarmanın gerekliliğinden bahsediyoruz, bir taraftan da bu tip sorunlardan. Şimdi bir kere, milletvekili olarak hepimiz esnaf ziyaretleri yapıyoruz. Benim gördüğüm, bunu samimiyetimle söylüyorum, girdiğimiz dükkânlarda bir çırak, bir kalfa varsa oradaki farklılığı görüyoruz ve iş yeri sahibinden ailesine kadar herkes teşekkür ediyor "Bu modeli sakın aksatmayın." diye. Şimdi, biz bir kere, ILO Sözleşmesi'ne taraf bir ülkeyiz. 1932 yılında Çalışma Örgütünün üyesi olmuşuz ve kurallarını da benimsemişiz. 14 yaşını doldurmuş gençlere dünyada uygulanan bu modeli biz de uygulamaya başladık. Hep bahsettiğimiz, Almanya modeli, Avusturya, İsviçre, Hollanda, Danimarka, Norveç gibi ülkelerde aynısı uygulanıyor, hiç farklı değil; kimisinde dört gün değil, iki gün, kiminde iki yıl okulda, iki yıl işyerinde. Yeni bir şey keşfetmiş değiliz; bence eksik kalan, geciktiğimiz bir konuya, bakanlarımızın -sağ olsunlar- önem vermesiyle bu sistemi geliştirmişiz. Şimdi, yaşananlarla da devamlı kendini yenilemiş Bakanlık, Bakan Bey'in talimatlarıyla genelgeler yayınlanmış, iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri güçlendirilmiş, bu kurumlara bu yavrularımız gönderilmeden gidilip bakılmış, zorunlu iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmiş her çocuğa sekiz saat, koordinatör öğretmenler işletmeleri ortalama haftada 1 kez ziyaret etmiş ve bu şekilde de binlerce gencimiz şu anda meslek edinme adına bu kurumlarda, işyerlerinde çalışıyor. Eksik varsa hep birlikte giderelim. Tekrar diyorum: Bir çocuğumuzun bile... Hepimizin evlatları var; hiç kimse, başta Bakanımız istemez ama bu modelin de -devam etmesi- çok güzel bir şekilde yürüdüğünü alanda da gördüğüm tecrübelerimle iletmek istiyorum, Sayın Bakanımızın hassasiyetle üzerinde durduğunu da biliyorum.

"Beşerî sermaye" dedik; bu sermaye bir yanda işte MESEM'lerde yetişecek; bir yanda üniversitelerde, bir tarafta okul öncesinde. Ne kadar önemli. Bizim coğrafyamızın yer altı zenginlikleri çok fazla ama beşerî sermayelerinin yetersizliğinden bugün -savaşlarla, yokluklarla- o zenginliğin üzerinde fakir ülkeleri görüyoruz. Bizim çok yer altı zenginliğimiz yok ama bugün 20 bin doların üzerinde bir millî gelire, gelişmiş ülkeler statüsüne geliyorsak bunun eğitimimizle, bu sistemimizle olduğunu da hepimizin bilmesi lazım. Bu zor coğrafyada bu noktaya gelebildiysek inşallah çok daha iyi noktalara ulaşacağımızı düşünüyorum.

Tabii ki, Bakanlığımızın üst yönetimi kadar bu konuda en önemli unsur öğretmenler ve okulların idarecileri. Bir okula girdiğinizde, okulun düzeni tertibi, öğretmenlerin kendi aralarındaki diyaloğu, yüzleri gülen bir okula girdiyseniz, iyi bir idareci, iyi bir yönetim ve iyi bir diyalog var; orada da eğitimin çok daha iyi olduğunu görüyoruz. O bakımdan, öğretmenlerimizin emeklerinin hiçbir şeyle karşılığının ödenmeyeceğini biliyoruz. Bakan Bey'le birlikte görev yaptık. Nabi Hocamın kocaman bir tablosu vardı "İnsan, insanın gölgesinde yetişir." diye. Gerçekten, öğretmenlerimizin gölgesinde yetişen nesillerimizden umutluyuz. Eksiklerimizi devamlı yeniliyoruz. Bugün, TEKNOFEST'lerde, uluslararası yarışmalarda -Bakanımın kitapçıklarında verdiği bilgiler var, yazamadıkları var- gerçekten göğsümüzü çok kabartan sonuçlara ulaştığımızı görüyoruz. Tabii ki böyle bir camia, 18 milyon öğrencisiyle eksikleri de olacaktır, devamlı kendini de yenileyecektir, müfredatı gibi yönetimini de işlerini de devamlı hassas bir şekilde değerlendirecektir.

Ben, Değerli Bakanımıza, tüm ekibine teşekkür ediyorum. Gerçekten, bugün hangi bakanlığa gitseniz Millî Eğitimden bir yöneticiyi çekmenin çabasındadır çünkü çok iyi yetişmiş kadrolar buradadır. Hepsine başarılar diliyorum.

Yeni bütçelerinin ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Kaya, buyurun.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hoş geldiniz.

Şimdi, Sayın Bakan, yaptığınız açıklamalarla dikkat çekiyorsunuz ve bu açıklamalarla gündem olma konusunda da bayağı başarılısınız. Aynı başarıyı eğitim politikalarında da görmek istiyoruz. Sanki bizler iktidardayız, siz muhalefetteymişsiniz gibi, her defasında, böyle, eleştirilere cevap veren ama bir yandan da manipüle eden açıklamalarınız var. Ben, bir tanesi ilgimi çekti, bir parça okumak istiyorum. Erzurum'da "Her bütçede bize 'Çocuklara bir öğün yemek verin.' diye baskı yapıyorlar. Ben de onlara şu soruyu soruyorum: 'Bugün muhalefet siyasi partilerinin 2002'deki seçim beyannamelerine baktım, 2007'de, 2011'de, 2015'te böyle bir taahhütleri yok çünkü o gün çocukların yemekten çok daha acil başka ihtiyaçları vardı. 70-80 kişilik sınıflarda, bilgisayarı olmayan okullarda, içinde tuvaleti olmayan okullarda ders gören çocuğa yemek vermek o zaman hiç akıllarına gelmemiş.'" gibi bir cevap vermişsiniz ve bugün işte, her okulda akıllı tahta olduğunu ve 20 kişilik sınıflarda ders yapıldığını ifade etmişsiniz. Ama ekonomik gerçeklikleri yani Türkiye'nin ekonomik gerçekliğini gözden kaçıran, hatta görmek istemeyen bir beyan bu çünkü toplum ciddi anlamda derin yoksulluğa sürüklendi bu yirmi beş yıl içerisinde ve ne yazık ki bu, son zamanlarda yaşadığımız en büyük yoksulluklardan biri yani geniş kitlelere ulaşması açısından, bunu ifade edeyim.

Bir de benim kızım lise 1'inci sınıfta okuyor. Bugün konuştuğumuzda dedi ki: "Lütfen, Bakan Bey'e söyler misin; evet, sınıfımızda akıllı tahta var ama okulda tuvalete gitmemek için gün boyunca su içmemeye çalışıyoruz çünkü tuvaletler pislik içerisinde ve o kokuya katlanamıyoruz. Sabun yok, temizlik yok." Yani şimdi böyle bir gerçeklikle karşı karşıyayız, Diyarbakır'daki bütün okullar bu durumda Sayın Bakan. Yani gerçekten, hani abartmadan söylüyorum.

Diğer yandan da hakikaten "Bunca gelişmeye rağmen neden bugün çocuklara ücretsiz beslenme talep etmek zorunda kalıyoruz?" diye bir soru gerçekten çok yanlış yani sorulmaması gereken bir soru çünkü toplumun çok büyük bir kesimi büyük bir yoksulluk içerisinde. Bakın, tek öğünlük beslenme çantası hazırlamanın aylık maliyeti 2.147 lira, 2 çocuğu olsa 5 bin liraya yaklaşıyor meblağ. Yirmi beş yıllık iktidarınızda çocuklar okula hâlâ aç gidiyor. Yani biz de ücretsiz bir öğün beslenme için ısrar etmeye devam edeceğiz çünkü gerçekten biliyoruz ki çocuklar okullarda açlıktan bayılıyor, fiziksel ve zihinsel gelişmelerinde ciddi anlamda sorunlar yaşanmaya başlandı ve çok geniş toplumsal kesimler açısından böyle bir gerçeklik var, bunu görmek zorundasınız.

Diğer yandan, ben bugün esasında eğitim hakkına erişemeyen çocuklardan bahsetmek istiyorum Sayın Bakan. Mesela birincisi: Nöroçeşitliliği olan öğrenciler için okullarda yeterli kontenjan yok. Öğrenciler eğitimden mahrum kalıyorlar. Dönem başında Diyarbakır'ın Bismil ilçesinden, oğlu otizm spektrumlu olan bir yurttaş bana ulaştı. Bismil'deki okulda kontenjan olmadığı için çocuğunu okula kaydettiremiyor yani çocuk ortaokula geçmiş, devam edecek ama devam edemiyor çünkü okul buna uygun değil. Ancak kayıt yaptırmak istedikleri okulda özel eğitim sınıfı yok, ilçede başka okul da bulunamadı. En son telefonla görüştük, Bakanlığa bilgi verdik, ne Bismil'de ne de Diyarbakır'da başka bir okul bulunamadı. Dolayısıyla ek sınıf da açılmadı. İki gün önce veliyle tekrar görüştük, Millî Eğitim İl Müdürlüğü resmen çocuğun bu sene okula gidemeyeceğini söylemiş. Bu, eğitim hakkının ihlal edilmesi demek, bu kabul edilemez Sayın Bakan. Bir çocuğun eğitim hakkını nasıl olur da "Kontenjan yok." gerekçesiyle Millî Eğitim Müdürlüğü reddeder. Bir çocuğun koskoca bir eğitim yılını kaybetmesi kabul edilemez. Bu bir yılı kim geri verecek? Şimdi, bunları elbette eleştireceğiz.

Başarı hikâyeleri anlatıyorsunuz eğitime dair, istatistiklerle, teknoloji yatırımlarıyla ama anayasal güvence altındaki eğitim hakkından mahrum bırakılan çocukların hikâyeleri var.

Bir diğer konu: Bu tabloya baktığımız zaman, bu başarı hikâyesinin arka planında ne yazık ki çok korkunç bir tablo var. Milyonlarca çocuk örgün eğitim sisteminin dışına itiliyor. Kendi Bakanlığınızın verilerini paylaşıyorum Sayın Bakan. Eğitim sisteminden kitlesel bir kopuş yaşandığı açıkça bu verilerle görünüyor. Açık lise ve MESEM dâhil edildiğinde örgün eğitim dışında kalan çocuk sayısı 2025-2026 eğitim öğretim yılında 3 milyon 478. Yalnızca bir yılda ortaokuldan mezun olan 295.924 çocuk liseye hiç kayıt yaptırmamış yani bu 295 bin çocuk nerede? Gerçekten bunu soruyorum. TÜİK verilerine göre çocukların yüzde 36,8'inin derin yoksulluk ve dışlanma riski altında olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Artan ulaşım, beslenme, kırtasiye harcamalarını karşılamayan aileler çocuklarını okulda tutamıyorlar. Ya, siz ise bu çocukları eğitim sistemine kazandırmak yerine ucuz iş gücü piyasasının insafına terk ediyorsunuz. MESEM kapsamındaki öğrenci sayısının 385 binden 492 bine çıktığını, bu tabloyu görmek gerekiyor. Çocukların olması gereken yer okul sıraları; eğitim hakkını güvence altına almak yerine, çocukları çalışma hayatına yönlendiren bir sistemle lütfen övünmeyin. Çocuk işçiliğini devlet eliyle yaygınlaştırmak, buna da "mesleki eğitim" demek gerçekten adaletli değil.

Diğer yandan deprem bölgesindeki çocuklar var. 6 Şubat depremlerinin üzerinden yıllar geçti; 11 ilimizde 4 milyon öğrenci ve 200 bin öğretmenin etkilendiği bir yıkımdan bahsediyoruz. Ancak aradan geçen zamana rağmen yıkılan ve ağır hasar gören okulların yalnızca üçte 1'i tamamlanabilmiş; on binlerce çocuk hâlâ kışın soğukta, yazın sıcakta o konteynerlerde ders yapmaya devam ediyor. Deprem bölgesindeki okul öncesi çocuklara sağlanan bir öğün ücretsiz yemek desteğini bile kaldırmışsınız.

Şimdi, göçmen ve sığınmacı çocuklar... Hepsini tek tek anlatacağım Sayın Bakan. Bakanlığınızın 2025-2026 verilerine göre Türkiye'de 5-17 yaş grubunda 1 milyon 32 bin yabancı uyruklu çocuk bulunuyor. Bu çocukların yüzde 20'sine karşılık gelen 210 bin çocuk bir şekilde eğitim sisteminin içinde değil. Özellikle lise çağındaki genç nüfus ile eğitime kayıtlı çocuklar arasındaki fark 133 bine dayanmış; yüz binlerce çocuk okul kapılarının dışında, sokakta, kayıt dışı atölyelerde istismara, sömürüye açık koşullarda yaşam mücadelesi veriyorlar Sayın Bakan.

Mevsimlik tarım işçisi çocuklar var, bunların yaşadıklarını da görmezden gelmemeliyiz. Mevsimlik tarım işçisi ailelerin çocukları tarımsal göç nedeniyle aylarca eğitimden kopuyorlar; okullarına geç başlamak, eğitimlerini yarıda bırakmak ve arkadaşlarından geri kalmak zorunda kalıyorlar Sayın Bakan. Bakanlığınız 2025-2026 eğitim öğretim yılında mevsimlik tarım işçisi olarak göç ettiği tespit edilen öğrenci sayısını yalnızca 26.920 olarak açıklamış ama TÜİK verileri 221 binin üzerinde bir rakam veriyor bize, aradaki bu büyük farkı yani 200 binlik farkı nasıl açıklayacaksınız, gerçekten bunu merak ediyorum.

Son olarak Roman çocuklardan bahsetmek istiyorum. Yoksulluk, artan eğitim masrafları, yetersiz beslenme, ulaşım engelleri ve erken yaşta çocuk işçiliği konusunda en ağır biçimde Roman çocuklar etkileniyorlar Sayın Bakan. Yoksulluğa ve ayrımcılığa terk edilmiş durumdalar. Bugün Türkiye'de kaç Roman çocuğun okula devam ettiğini, kaçının devamsızlık yaptığını, kaçının eğitim sisteminin dışında olduğunu dahi bilmiyoruz. İstatistiki veriler etnik kimlikleri göz önünde bulundurarak tutulmuyor elbette, ayrımcılık yapılsın diye değil mevcut eşitsizlikleri gidermek, görmek ve çözüm üretmek için bu verilere ihtiyaç var. Bu çocuklar eğitim politikalarınızda görünmüyor Sayın Bakan; sorunları ölçülmüyor, ihtiyaçları tespit edilmiyor. Bir anlamda onları istatistiklerin dışında bırakarak görünmez kılıyorsunuz. Şimdi, Avrupa Komisyonunun raporu var, bundan bahsetmek istiyorum, 2025 raporu. Türkiye'yle ilgili raporlarında, okullarda Roman çocuklara yönelik doğrudan ayrımcılık ve önyargılarla müdahale edilmesi gerektiğine dikkat çekiyor. Bu çocukları görmezden gelmeyin Sayın Bakan, bu konuyla ilgili özel bir çalışma yürütülmesi gerektiğini belirtmek istiyorum.

Yoksul çocuklar, depremzede çocuklar, göçmen çocuklar, mevsimlik tarım işçisi çocuklar, Roman çocuklar, özel eğitime ihtiyacı olan çocuklar derken eğitim sisteminin en fazla desteğe ihtiyacı olan, ihtiyaç duyan kesimleri sizin politikalarınızla ne yazık ki en fazla ihmal edilen kesimleri hâline dönüşmüş durumda. Önümüze koyduğunuz 2 trilyon 459 milyar liralık bütçeye baktığımızda çocukların gerçek ihtiyaçlarını göremiyoruz. Depremzede çocuğun konteynerden kurtulmasını sağlayacak yeterli kaynak yok.

Tarladaki çocuğun eğitime kesintisiz devam etmesini sağlayacak ulaşım ve barınma desteği yok. Yoksul çocuğun okulda bir öğün yemek yemesini sağlayacak yeterli bir politika ne yazık ki yok. Biz bu bütçede de bu eğitim politikalarına itiraz ediyoruz Sayın Bakan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kaya, teşekkür ederiz.

Sayın İsmail Faruk Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, bürokratlar, basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuz ve çalışmalarınız için teşekkür ediyorum.

Başlarken, Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, aziz şehitlerimizi ve ebediyete irtihal eden tüm öğretmenlerimizi rahmetle ve saygıyla anıyorum.

Bize göre eğitim, günübirlik siyasi çekişmelerin, dar ideolojik hesapların, kısır polemiklerin konusu değil, milletin istikbal davası, doğrudan doğruya millî beka meselesidir, millî yükselişin teminatı, sürdürülebilir kalkınmanın en önemli unsurlarından biridir. Bir ülkenin kalkınma kapasitesi nihai olarak sahip olduğu beşerî sermayenin niteliğine ve bu sermayeyi üretken güce dönüştürebilme yeteneğine bağlıdır. Bu doğrultuda Türkiye açısından kritik eşik demografik fırsat penceresinin hızla daralmasıdır. Çalışma çağındaki nüfusun niceliksel avantajı azalırken niteliksel dönüşüm kaçınılmaz hâle gelmektedir. Bu tablo eğitim sistemi, beceri yapısı ve teknoloji politikalarının yeniden tasarlanmasını gerektirmektedir. Önümüzdeki yirmi yıllık dönemde insan sermayesi alanında yeterli ilerleme sağlanamaması Türkiye'nin teknoloji üretimi ve yüksek katma değerli üretime geçiş hedefine ulaşmasını zorlaştırabilecektir. Buna karşılık doğru tasarlanmış sanayi politikasıyla eş zamanlı kurgulanmış bir insan sermayesi dönüşümü Türkiye'nin kalkınma sürecinde en güçlü sıçrama alanını oluşturacaktır. Beceri dönüşümüne çıraklık, staj ve işbaşı eğitimi gibi aktif iş gücü politikalarıyla destek verilmesini, mesleki ve teknik eğitim kurumlarıyla iş dünyası arasında etkileşim ve etkin iş birliği sağlanmasını gerekli görüyoruz. Sağlıklı bir eğitim-istihdam ilişkisi kurularak yükseköğretim sisteminde geleneksel fonksiyonlarıyla birlikte araştırmacı, bilgiyi üreten ve ticarileştiren yeni nesil üniversite sistemini önemsiyoruz. Yükseköğretim Türkiye'nin kalkınma hedeflerini ve yaşanan teknolojik dönüşüme ayak uyduracak bir perspektifle planlanmalıdır. Üniversitelerin Türkiye'nin meselelerine bilimsel yöntemlerle çözüm üretmesini, nitelikli beşerî kaynağımız olan akademisyenlerin araştırmalarının bu amaca katkı verecek bir yapıya büründürülmesi gerektiğini düşünüyoruz. Akademiyi yabancı sistemsel şartlara hapsetmeyecek, gençlerin önünü açacak, millî yenilik ve yaratıcılığı teşvik edici bir yükseköğrenim anlayışıyla hareket edilmesinin gerekli olduğunu değerlendiriyoruz.

Sayın Bakan, sayın milletvekilleri; Türkiye eğitim yatırımlarında önemli mesafeler katetmiş, okul, derslik ve öğretmen sayısı gibi niceliğe bağlı sorunlar büyük ölçüde aşılmıştır. Eğitimin niteliğinin artırılması ihtiyacı ise dinamik yapısına da bağlı olarak süreklilik arz etmektedir. Sağlıklı bir eğitim politikası, eğitimin tüm bileşenlerinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasını gerektirir. Bu politika aynı zamanda fiziki, teknolojik ve idari kapasitenin yeterliliği öğretmenlerimiz ile eğitim çalışanlarımızın mali ve sosyal haklarının iyileştirilmesiyle de ilişkilidir. Öğretmenlerin sıradanlaştırılmaması, onların eğitimin taşıyıcı kolonu, milletin istikbaline istikamet veren ilim ve irfan neferi olarak kabul edilmesi eğitim davasını güçlendirilecektir. Sorunları çözülmüş, beklentileri karşılanmış ve huzurlu bir ortamda çalışan öğretmenler mutlu ve başarılı öğrencinin, huzurlu ailenin de teminatı olacaktır.

Diğer taraftan, özel eğitim ihtiyacının karşılanması için eğitim kurumlarının yaygınlaştırılması, özel eğitime ihtiyaç duyan bireylere verilecek eğitim için ödenen destek tutarının artırılması bu kurumların faaliyetlerinin sürdürülmesiyle birlikte eğitimlerinin niteliğini de artıracaktır. Çocuklarımızın okul dönemine hazırlanması, bazı temel değer ve kavramları öğrenmesi ve eksikliklerinin tamamlanması için okul öncesi eğitimde yüzde yüz kapasiteye erişme hedefi gerçekleşmelidir.

Türkiye, son dönemde belediyelerde başlayan fon vurgunuyla süren yolsuzluk, usulsüzlük ve yozlaşmayla karşı karşıyadır. Bu durum meselenin günlük ve arızi gelişmelerden ibaret olmayan, altında yatan yapısal nedenlerin de bütüncül biçimde irdelenmesini ve bunların kalıcı çözümlerle ortadan kaldırılmasını gerekli kılan bir sorun alanına işaret etmektedir. Huzuru, barışı ve demokratik sistemin varlığını tehdit eden, toplumsal tahribata neden olan, ahlaki kirlilik ve yozlaşmayla kararlı ve etkin biçimde mücadele edilmesinin ana zemini de eğitimdir, eğitim sistemi ve politikalarıdır.

Son yıllarda okullarımızda yaşanan şiddet olayları eğitimin en önemli sorunlarından biri olmakla birlikte toplumda yaşanan yozlaşmanın yansımasıdır. Bu sorunların çözümünde öğrenci ve okulla birlikte ailenin, ilgili kamu kurumlarının, medyanın ve tüm toplumun birlikte sorumluluk üstlenmesi zorunludur. Zira ahlaki değerleri, toplumsal sorumluluğu, feragat ve fedakârlık duygularını, devlet malına sahip çıkma bilincini küçük yaşlarda kazanmış bireyler sağlıklı bir toplumun temelini oluşturacaktır. Bize göre Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, sorumluluk duygusu ve toplumsal duyarlılığı yüksek, yeni gelişmelere açık, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, girişimci, demokrat, kültürlü ve inançlı nesillerin yetiştirilmesi eğitim politikasının temel amacı olmalıdır. Bununla birlikte, müfredat herkesin ilgi ve yeteneği doğrultusunda öğrenim görmesini sağlamalı, öğrencileri hayata hazırlamalı, üretme becerilerini ön plana çıkarmalıdır.

Devletin temel vazifesi asayiş ve emniyetin tesis edilmesi kadar dünün hafızasını, bugünün mesuliyetini ve yarının emanetini kurumsal süreklilik düzeni içinde taşımaktır. Bu kurumsallığın vücut bulmuş hâllerinden biri eğitim kurumları ise diğeri evlatlarımızdır. Bir milletin geleceğe dair iddiası en berrak şekilde çocuklarına bakışında görülür. Zira çocuk, yalnız korunması gereken bir emanet değil, devlet fikrinin yerine uzanan canlı cevheridir çünkü çocuk ailenin sevinci olduğu kadar milletin devam fikridir. Çocuk bir okulun öğrencisi olduğu kadar devletin yarınki insan mayasıdır. Bir milletin çocuklarına bakışı aslında kendi

geleceğine bakışıdır. Devletin çocukları koruma biçimi bugünkü şefkatiyle birlikte yarına dair tasavvurunu, insan anlayışını ve medeniyet iddiasını da ortaya koymaktır.

Hâkimiyet millet nezdinde egemen kılınırken çocuklarımızın varlığında ebedi kılınmıştır. Nitekim, Millî Mücadele yıllarında Polatlı'dan gelen top sesleri Ulus'ta yankılanırken Ankara'da toplanan Birinci Maarif Kongresi topyekûn kurtuluş iradesinin cephede olduğu gibi eğitimde de tesis edileceğini göstermiştir. Kongrenin savaş şartları altında Ankara'da toplanması, eğitim meselesinin cumhuriyetin ilk yıllarında kurucu bir başlık olarak görüldüğünü açıkça ortaya koymaktadır. Savaşın en kritik anında Türk millî eğitiminin esaslarının belirlenmesinde tarihî bir adım olan bu kongre, eğitimin ertelenemez bir millî ihtiyaç olduğunun da tarihî simgesidir.

Millî eğitimle temel hedefimiz diploma sahibi fakat istikametsiz gençlerin değil, vatan bilen, yurt bilen, bayrak bilen, milleti seven, devletini sayan, fikri diri, iradesi sağlam nesiller yetiştirmektir.

Son olarak, bütçe döneminde en az ücretli öğretmen görevlendirmeye gerek kalmayacak sayıda öğretmen atama kontenjanı belirlenmelidir diyorum.

Bütçenizin hayırlı olması dileğiyle saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Gülizar Biçer Karaca.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan ve bürokratlar; ben de saygıyla sizleri selamlayarak sözlerime başlıyorum.

Cumhuriyet devrimlerimizin en temel ve en kıymetli ideallerinden biri eğitim yoluyla toplumsal gelişmenin önünü açmak ve eşitsizlikleri azaltmaktı ve cumhuriyetin nitelikli, ücretsiz ve kamusal eğitim devrimi sayesinde Anadolu'nun dört bir yanından binlerce yoksul çocuğun hayatı değişti. 5 yaşında yoksul bir ailenin çocuğu olarak, pamuk işçiliği yaparak eğitim hayatını tamamlamış ve bugün Gazi Meclis çatısı altında bu konuşmayı yapabiliyor olmanın onurunu, gururunu yaşayarak sözlerime başlıyorum. Evet, bizler bu onuru yaşadık ama bugün son yirmi yılda cumhuriyetimizin ve eğitimimizin bu tarihsel birikimi büyük ölçüde zayıfladı. Kamusal eğitimin temelleri büyük ölçüde de aşındı. Eğitimde fırsat eşitliğinin yerini giderek derinleşen toplumsal eşitsizlikler aldı. Bugün bir çocuğun aldığı eğitimin niteliğini belirleyen en önemli unsurlardan biri ailesinin gelir düzeyi olmaya başladı. Evet, neden böyle oldu? Çünkü iktidarınızın bütçe harcamalarındaki siyasal tercihi eğitimin piyasalaştırılmasının önünü açtı ve nitelikli eğitim hakkını ailenin parasal gücüne bağladı. Bunu neden mi böyle söyledim? Çünkü bütçenizdeki yapısal yatırımlara ve eğitimlere ayırdığınız pay gerçekten bu sözlerimi oldukça destekler mahiyette. Sayın Bakan, konuşmanızda "Bütçeyi bir yıllık takvim ihtiyaçlarından çok, eğitime ayırdığımız her kuruşun hesabını vereceğimizin bilinci ve hassasiyetiyle hazırladık." demiştiniz ama biz gördük ki eğitimde gizli gizli özelleştirmenin hassasiyetini yaşamışsınız. Şimdi, bütün bakanlar hep 2002 ile 2026'yı kıyasladı. Ben de sizin gibi, bakanlarımızın yaptığı gibi yapayım: 2002'de bütçede her 100 liranın 17 lirası eğitim yatırımlarına harcanıyordu. 2027'de her 100 liranın sadece 8 lirası harcanıyor. Yeni derslik, laboratuvar, kütüphane, büyük onarım ve donatım ihtiyacını karşılayacak yatırımların bütçe içerisindeki ağırlığı bu kadar düşmüş durumda. Peki, bunun sebebi ne? Bu tamamen eğitimde sizin siyasi tercihinizdir.

Sayın Bakan, eğitim altyapısını sessizce özelleştiriyorsunuz. 2015 yılında özel eğitim yatırımlarının payı yüzde 49 iken, bugün 2027'de bu pay yüzde 62'lere yükselmiş. Bugün, Bakanlığımızın istatistiklerine baktığımız zaman, 2002 yılında özel eğitimin payı yüzde 2,97 iken 2027 yılında bu rakam yüzde 20'lere çıkmış Sayın Bakan. Peki, sadece bunun sonucu nereye gelmiş? Okul öncesi okullarda özel okulda her bir öğretmene yaklaşık 15 öğrenci düşmekte iken devlet okullarındaki her bir öğretmene 24,6 öğrenci düşmüş; Avrupa Birliğinde bu rakam yüzde 12,2. İlkokulda devlet okullarında 17,7 öğrenci, özel okullarda 8,9 öğrenci bir öğretmene düşmektedir. Görülüyor ki Sayın Bakan, öğretmen ihtiyacı ve yapısal yatırım ihtiyacı aşikârdır ve 50 bin öğretmen ataması için bir an önce gereken sorumluluğun gereğini yerine getirmenizi atama bekleyen ve ataması yapılmayan bütün öğretmenler adına talep ediyorum.

Evet, yoksulluk ve yoksunluk öğrencileri eğitimden koparıyor Sayın Bakan. TÜİK verilerine göre 15-34 yaş arasında 4,3 milyon kişi eğitimini tamamlayamadan okuldan ayrılmış. Toplam 970 bin kişinin okuldan ayrılma sebebi ekonomik sebepler Sayın Bakan ve bu 970 bin kişinin maalesef, üzülerek ifade etmek isterim ki 831 bini lise ve daha alt eğitimdeki okullardan ayrılan çocuklarımız. Eğitim Reformu Girişimi'nin 2025 raporunda, 604 bin vatandaşımız eğitimden kopmuş, Türkiye'de örgün eğitim kurumlarına kayıtlı olmayan çocuk sayısı 1 milyon 270 bini bulmuş.

Sayın Bakan, bütçenizin açılışındaki konuşmanızda "Bütçenin ve bütçe için yapılan konuşmaların muhatabı bugün sıralarda oturan ve yarın bu ülkenin mukadderatını omuzlayacak evlatlarımız." dediniz. Evet, bu önemli bir tespitti ancak EUROSTAT 2024 verilerinde 16 yaşındaki çocukların yüzde 13,3'ü ekonomik zorluk sebebiyle taze meyve yiyemiyor, yüzde 27,5'i iki günde bir ete, proteine ulaşamıyor Sayın Bakan. O yüzden zorunlu eğitim çağındaki tüm çocuklara ve okul öncesindeki çocuklara okul günleri boyunca bir öğün ücretsiz okul yemeği ve bir şişe su vermek zorundasınız Sayın Bakan. Bu neye tekabül ediyor, biliyor musunuz? Eğitim sendikalarının yaptığı çalışmada, sadece 256 milyar liraya yani faiz baronlarına 2027 bütçesinden ödeyeceğiniz 100 liranın 7 lirasıyla tamamen tüm çocuklarımıza bu hakkı verebileceksiniz.

Sayın Bakan, 5-19 Ekimde bir anket çalışması yapmıştınız okul yemeğiyle ilgili, bu konuda hâlâ anket sonuçlarının açıklanmadığını da buradan hatırlatmak isterim.

Yine, kısa bir süre Millî Eğitim Bakanlığı olarak ücretsiz okul yemeği verilmiş ve daha sonra iptal edilmişti. Bu konuda açılan davadaki Millî Eğitim Bakanlığının savunmasını da kamuoyunun takdirine bırakmak istiyorum. Neydi biliyor musunuz savunma? Kaynak yetersizliği.

Sayın Bakan, "Ülkenin mukadderatını omuzlayacak çocuklar, gençler." dediğiniz bu kişilerin geleceğini maliyet hesabına mahkûm edemezsiniz. Bu konuda da bu mukadderatın sizin deyiminizle "omuzlayacak çocuklara" bu okul yemeğinin hak olduğunu bir kez daha hatırlatmak isterim.

Yine, okullardaki şiddet konusuna gelince... Sayın Bakan, biliyorsunuz, geçtiğimiz aylarda, Manisa'nın Akhisar ilçesindeydi yanlış hatırlamıyorsam, bir okul saldırısı oldu ve bu okul saldırısı için Cumhuriyet Halk Partisini temsilen, görevlendirmesiyle ben katıldım. Okula gittik, Sayın Bakan, okuldaki okul müdürü ve yetkililer dediler ki: "Yaklaşık bin çocuğun eğitim aldığı okulda bir tek rehberlik uzmanı var." Saldırıyı gerçekleştiren çocuk on beş gündür okula gelmiyor ama kimse okula neden gelmediğini sormak gereği bile duymamış; üstelik yaz döneminde yaptığınız protokolle de bu okulu yüksek riskli okul olarak belirlemiş olmanıza rağmen. Peki, ne yapmanız lazım? Bütçenizde 2023 yılında 3.604 olan rehberlik uzman alım sayısını 377'ye indirmişsiniz. Ne yapmanız lazım? Birçok gelişmiş ülkede olduğu gibi önleyici tedbirleri alacak, çocuk, okul, öğretmen, aile arasında kapsayıcı bir model olan okul, sosyal güvenlik hizmet modelini hayata geçirmek gerekiyor Sayın Bakan. Bu şekilde yoksul olan ailelerdeki şiddet eğilimi göstermesi muhtemel çocukların bu eğilimleri önceden tespit edilerek ebeveyn, okul, öğretmen ve bu modelde görevli olan uzmanlar vasıtasıyla engellenebilir. Çocuk bu konuda eğitilebilir, aile ekonomik olarak desteklenebilir yani şiddet olayı meydana geldikten, okul saldırısında çocuklarımızı kaybettikten sonra değil, bunun muhtemel riskini ortadan kaldıracak bir mekanizmayı hayata geçirmek zorundasınız Sayın Bakan.

Yine, MESEM'lere birçok arkadaşımız değindi. Sayın Bakan, MESEM'lerde -hani az önceki konuşmacı arkadaşlarımız çok güzel cümleler kurdu ama ben daha önce de ifade etmiştim- birkaç öğrencimize, 14 yaşındaki Arda'ya oyun oynayıp oynamadığı sorulmuş bir bilimsel çalışmada, üniversitede, Arda demiş ki: "Oyun oynayacak vaktim yok ki." Yani MESEM'ler o kadar masum yerler değil, Sayın Bakan. Yine, Ali'ye sormuşlar, "Haftanın altı günü çalışmak zorundayım, işler yoğunsa pazar günü de çalışmak zorundayım ve gece onlara kadar çalışıyorum, eve geldiğimde ayaklarımın ağrısından uyuyamıyorum." diyor Sayın Bakan. Yani MESEM'ler öyle iki gün, üç gün Avrupa'daki gibi örnek verilen, Avrupa'daki gibi uygulanan bir sistem değil. MESEM konusunda mutlaka bu yönetmeliği acilen iptal etmek ve ardından da 18 yaş altı çocukların tamamen korumalı eğitsel statüyü sağlayacak bir yönetmeliğe evirmek durumundasınız.

Sayın Bakan, özel sektör öğretmenlerinin ücret güvencesi yok, iş güvencesi yok; buradan seslerini duyurmak bizlerin boynunun borcu.

Yine, vakıf üniversitelerindeki akademik yetersizlikler, iş güvencesizliği, bilim insanlarının ekonomik durumlarının saate indirgenmiş olması çok can yakıcı.

Ayrıca akademik kadroya da bakmak lazım. İsim vermeyeceğim, Ankara'daki 2 tane üniversite, biri devlet, biri vakıf üniversitesi, akademik kadrolara birinde 3, diğerinde 23, devlet üniversitesinde 23.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Sayın YÖK Başkanı da burada, bu konuda da mutlaka vakıf üniversitelerindeki o sorunu gidermek sizin sorumluluğunuz diye düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Vehbi Bakırlıoğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, sabah sunumunuzda "Eleştiriye açık olduğunuzu, öz eleştiri bilincine sahip olduğunuzu ve bu eleştirilerden varsa payınıza düşeni, onu mutlaka alır ve gereğini yaparız." demiştiniz ancak gün içerisindeki, bilhassa sabahleyin, yaşadığımız, eylemleriniz ile uygulamanız arasında ciddi bir tezatlık olduğunu görmekteyiz. Sabahleyin ben size "Anayasal hakkını kullanan, sizi istifaya davet eden gençler tutuklandı; huzurlu musunuz?" diye soru sormuştum ve bu gençlerin pankartından esinlenerek, yola çıkarak "MESEM'lerde çocuklar ölüyor, huzurlu musunuz?" demiştim, "Okullarda şiddet var, çocuklar okullarda, öğretmenler okullarda ölüyor; huzurlu musunuz?" demiştim çünkü o makamda oturuyorsanız yani Millî Eğitim Bakanlığında oturuyorsanız ve bu memlekette gençler "Bizim geleceğimiz yok." diyorsa, okullarda şiddet varsa, akran zorbalığı varsa, okullarda çocuklarımız ölüyorsa, MESEM'lerde çocuklarımız ölüyorsa gerçekten de huzursuz olmanız lazımdı ve siz bana "Şov yapıyorsunuz." dediniz. Oysa benim yaptığım, sınırlar dâhilinde bir protestoydu. Buna bile tahammül edemediniz. Kimi milletvekili arkadaşlarımız el sıkmamış, elini uzatmamış, sıkışmamış. Siz de diyorsunuz ki: "Ne kadar üzgünüm, ne kadar üzgünüm, sabaha kadar uyumayacağım." Vallaha el sıkışmadığınız için uykunuzun kaçacağını biz de düşünmüyoruz zaten. Bizim merak ettiğimiz, mesela MESEM'de çocuklar ölürken, okullarda çocuklar şiddet görürken, ölürken, çocuklar aç şekilde okula gelirken siz uyuyabiliyor musunuz? Bizim merak ettiğimiz soru o.

Sonrasında Suat Özçağdaş Milletvekilimiz 3 tane mahkeme kararından bahsetti, Sayıştay raporlarından bahsetti ve toplamda Bakanlığınızda 600 milyon liralık bir yolsuzluktan bahsetti. Bu iddia değil, kesin. Tepkiniz ne oldu, biliyor musunuz? "O kararları nereden buldun?" demek oldu. İlk tepkiniz bu. Yani şimdi bu 600 milyon liralık yolsuzluk bir hafta öncesinden kamuoyuyla paylaşıldı. Bir haftadan beri ne Sayıştaydan ne Bakanlığınızdan ne şahsınızdan tek bir kelime yok. İlk tepkiniz ne oldu, biliyor

musunuz? "O kararları nereden buldun?" demek oldu. Vallaha, hani demiştiniz ya sabahleyin konuşmanızda: "Eleştirilerden varsa payımıza düşen onu mutlaka alır ve gereğini yaparız." Sayın Bakan, neden gereğini yapmadınız, gereğini yapacak mısınız? Çünkü iddialar çok vahim.

PISA 2025 sınavında ilk defa tüm sınav türlerinde OECD ortalamalarının üzerine çıkıldı. Ben bu sınava giren ve başarılı olan öğrencilerimizi tebrik etmek istiyorum, öğretmenlerimizi de tebrik etmek istiyorum ama burada o sınava girmeyen, giremeyen, girme ihtimali olmayan, o örneklemin içinde olamayan öğrencilerimiz var. Biraz da onlardan bahsetmemiz gerektiğini düşünüyorum çünkü PISA sınavının kapsama oranı ülkemizde yüzde 72. Meksika'dan sonra en düşük oran Türkiye'de.

Sunumunuzda da belirttiğiniz gibi lise çağında okullaşma oranı yüzde 82, net okullaşma oranı yüzde 82. Lise çağındaki her 100 gençten 18'i şu an okulda değil. 5 milyon 247 bin öğrenci var ortaöğretimde, lisede. Bunun yaklaşık 1 milyonu, 952 bin çocuğumuz açık lisede, örgün eğitim içerisinde değil. MESEM'de 600 bin öğrenci olduğu söyleniyor. Ha, burada şunu sormak lazım: Açık lisede okuyan ve bu MESEM'de eğitim gören çocukların sayısı kaçtır? Yani bunların içerisinde daha büyük yaş gruplarında olan çocuklarımız da var, onu eğer belirtirseniz seviniriz. Yani sonuç itibarıyla sunumunuzda bahsettiğiniz gibi her 5 gencimizin 4'ü okul sıralarında değil. Lise çağındaki gençlerimizin önemli bir bölümü açık lisede. 1 milyon kişiden bahsediyoruz ve gerçekten de önemli bir bölümü MESEM'lerde, atölyelerde, sanayide. Zorunlu eğitimi 2012 yılında on iki yıla çıkarmıştık ancak on dört sene geçmiş üzerinden. Ortaöğretimde okullaşma oranı yüzde 82. Hedef neydi? Yüzde 100. Önemli bir sorun.

Burada daha önemli bir sorundan bahsetmek istiyorum Sayın Bakan. Şimdi eğitimi zorunlu hâle getirdik de devamı zorunlu hâle getirmedik. Burada çok ciddi bir problem var, çok ciddi bir devamsızlık problemi var. İlkokullarda yirmi gün ve üzerinde devamsızlık yapma oranı yüzde 12. Ortaokullarda bu oran yüzde 15.5. Normal, genel ortaöğretim, liselerden bahsedeyim. 9'uncu sınıfta tekrar oranı yüzde 11 yani 100 çocuktan 11'i 9'uncu sınıfı tekrar ediyor. Yirmi gün ve üzeri devamsızlık yapan oranı yüzde 27,5. İmam-hatiplerde bu rakam yüzde 19. Meslek liselerinde yirmi gün ve üstü devamsızlık yapan öğrenci oranı yüzde 50; yarısı, gerçekten de korkunç bir rakam bu. 9'uncu sınıfı tekrarlama oranı yüzde 36. Hani, diyorsunuz ya "5 gençten 4'ü sıralarda." ama bu rakamlar bize şunu gösteriyor: Sıralar bomboş, öğrenciler eğitimde gözüküyor ama okula devam etmiyorlar. Peki, bu çocuklar nerede? Bakın, biraz evvel bahsedildi, Turgutlu'da 9'uncu sınıfı tekrarlayan, devamsızlık problemi olan H.O. adındaki öğrenci 22 Eylül 2026 tarihinde okulu olan İnci Üzmez Meslek Lisesine elinde tüfekle gidiyor, okulun önünde ve içinde toplamda 11 öğrencimizi yaralıyor. Devamsızlık problemi var, 9'uncu sınıfı tekrar etmiş bir öğrenci bu. Aynı yıl içerisinde, bu yıl içerisinde 14 Nisanda Şanlıurfa'da silahlı saldırı, 16 kişi yaralandı. Bir gün sonra Maraş'ta Ayser Çalık Ortaokulunda okuyan öğrenciler ne yazık ki Şanlıurfa'dakiler gibi şanslı değillerdi, 1'i öğretmen olmak üzere 10 kişi hayatını kaybetti ve siz, Turgutlu'daki bu olaydan sonra skandal bir ifade kullandınız, dediniz ki: "Saldırı okul içinde değil okulun önünde oldu." Ya, bakın, saldırgan okulun öğrencisi, yaralananlar okulun öğrencileri. Nerede yaralanmışlar? 8'i okul içinde yaralanmış yani nasıl böyle bir ifade söyleyebilirsiniz, akıl alacak gibi değil! Saldırı sonrası öğrencileri ziyaret ettik hastanede, evlerine gittik, aileleriyle görüştük. Ya, biri şunu söyledi Sayın Bakan, dedi ki: "Eskiden bizim çocukluğumuzda, gençliğimizde ailelerimiz bizi sokaktan uzaklaştırmak için, daha güvende olmamız için okullara gönderiyorlardı. Şu an biz çocuklarımızı okula gönderemiyoruz çünkü okullarımız güvensiz." Geldiğimiz nokta bu. Bakın, bu kadar olay yaşandı, gereğini yapmanız gerekten bahsediyorum ya, istifa bekledik sizden, hâlen daha bir istifa yok.

Ve şöyle bir şey, dediniz ki: "Bundan sonra Kurtuluş Savaşı yerine "Millî Mücadele" ifadesi kullanılacak." Gerekçesi ne bunun? Diyorsunuz ki "Neden kurtulduk?" Bakın, gerçekten akıl alır gibi değil. Ben Manisa Milletvekiliyim, Ege Bölgesi'nde eylül ayı olduğu zaman her yerde kurtuluş günleri kutlanır; bizim Manisa'da da 30 Ağustosta başlar, 14 Eylüle kadar 17 ilçede kurtuluş etkinlikleri vardır. Bakın, bu fotoğraf 8 Eylül 1922 günü Manisa'dan çekilmiş bir fotoğraf, Manisa'nın hâli. Manisa'da 8 Eylül tarihinde Yunan geri çekilirken Manisa merkezde 3.500 kişi yakılarak öldürüldü, 853 kişi kurşunlanarak öldürüldü, kadınlara tecavüz edildi, tecavüz edilen kadınlar işaretlendi ve bu kadınların bir kısmı intihar etti; 10.700 tane ev, 2.728 tane dükkân yakıldı. Benzer şekilde, Turgutlu, Salihli, Alaşehir, Saruhanlı; bu bölgeler aynı mezalimi gördüler. Siz diyorsunuz ki: "Neden kurtulduk?" Esaretten kurtulduk. Bakın, eğer siz bu "Kurtuluş Savaşı" ifadesini kaldırmaya kalkarsanız, zihinlerden silmeye kalkarsanız, bu bilinci ortadan kaybederseniz her zaman işgale açık bir ülke hâline geliriz.

Başka bir şey, özel gereksinimli öğrencilerin eğitim aldığı okullar, kamu kurumları. Ankara'nın göbeğinde üç hafta boyunca servis yoktu; bakın, üç hafta boyunca servis yoktu, servis başladı ama problemler büyük. Özel gereksinimli çocuklardan bahsediyorum, dolmuşun içinde saatlerce dolaşmak zorunda kalıyorlar. Ayrıca, bu çocukların eğitim aldıkları özel rehabilitasyon merkezleri var. 2006 yılında bu merkezlere asgari ücret kadar ödeme yapılırken şu anda 9 bin liraya kadar düşmüş; bu da hizmet kalitesini oldukça etkileyen bir şey.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Kısacık, buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın milletvekilleri, Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, Millî Eğitim Bakanlığımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, PISA'da ülkemizin göstermiş olduğu başarıdan dolayı sizin nezdinizde emeği geçen tüm Millî Eğitim Bakanlığı camiasını tebrik ediyorum.

Sayın Bakanım, konuşmanızı dinledim; çoğu değerlendirmenizin altına bizim de imza atacağımız bir konuşma yaptınız. Konuşmanızda emanetten, ahlaki sorumluluktan, millî ve manevi değerlerimizden, erdemli nesillerden, bu toprağın köklerine bağlanan fidanlardan, evlatlarımızın hem yetkin hem de erdemli yetişmesinden bahsettiniz. Tabii ki bu hedefler hepimizin ortak arzusu, ortak ideali ama bu politikaların gerçek hayattaki, sokaktaki yansımalarına baktığımız zaman bu söylemlerin karşılığının sokakta olmadığını görüyoruz ve istatistiksel olarak da hepsi bir gerçeği önümüze koyuyor. Mesela neler bunlar? Şimdi, ülkemizde yıllardır uyuşturucu kullanımı artıyor, sanal kumar oynayanların sayısı artıyor, çocuk suçları ciddi bir şekilde artıyor. "Yeni nesil suç çetesi" diye yeni bir çete türedi ve şu anda ülkede İçişleri Bakanlığımızın en ciddi mücadele ettiği konulardan biri hâline geldi. Akran zorbalığı artıyor, ev gençlerinin sayısı artıyor, sigara kullanımı artıyor, elinde elektronik sigara olan çocukların sayısı artıyor. Yani bir AVM'de falan bakıyorum, daha böyle 15-16 yaşındaki çocukların ellerinde elektronik sigara var ve bunun sayısı artıyor ve bu, kaçak, aletin getirilmesi de kaçak ama üzülüyorum, bu artıyor. Aile içi şiddet artıyor, kadın cinayeti artıyor, boşanma oranları artıyor. Bunlar hep istatistiki değerler yani bunlar artıyor.

Şimdi, mesela, siz konuşmanızda güzel bir şey inşa ettiniz, bu değerleri inşa ettiniz, onun mücadelesini de veriyorsunuz hatta bazı vekillerimiz de söyledi; bunun için tepki de alıyorsunuz, bunun bedelini ödüyorsunuz. Bunu kalben soruyorum, diyorum ki: Bu sonuçları, bu istatistikleri görünce bazen demiyor musunuz "Ya, Yusuf Tekin, sen neyin bedelini ödüyorsun?" Yani bu kadar bunların mücadelesini verip de sonuçlara baktığınız zaman... Ben bazen şunu düşünüyorum: Yani şimdi, şu değerlere göre bir muhafazakâr partinin yönettiği ve muhafazakâr kadroların yönettiği bir ülkede kumar oranı, uyuşturucu oranı, çete oranları, çocukların suça sürüklenmesi, çoğu yaralamaların çocuklar üzerinden olması niye artar, niye artar? Gerçekten ben de kendi kendime soruyorum. Yani inanın, eğer AK PARTİ vekillerimiz belki şurada otursa, karşısında muhalefet olsa şu sonuçlara göre var ya, iki saat burayı döverlerdi sözleriyle "Ülkeyi kumarhaneye çevirdiniz, ülke torbacıların eline düştü. Ülkede kadınlarımızın şöyle cinayeti var, çocuklarımızı artık sokağa salamaz hâle geldik, ahlaksızlık arttı, şu arttı, bu arttı." diye. Yani şimdi vizyonla, kadrolarla sonuçlar birbirine uymuyor. Bunu kalben söylüyorum; nerede yanlış yapılıyor Sayın Bakanım? Yani vizyon, kadrolar... Bu kadar eleştiriler de var. Hadi, o eleştirilere rağmen desek ki "Bak, bu kadar eleştiri var ama sonuçlar iyi." O kadar eleştiri var, sonuçlar da... Burada bir yanlışlık var yani burada sorgulanması gereken bir şey var. Gerçekten, ben muhafazakâr değerler adına üzülüyorum; ben, kendim, muhafazakâr değerler adına şu sonuçların alınmasından üzülüyorum çünkü savunamıyoruz. Madem o değerler var, bunlar niye artıyor, niye azalmıyor? Yirmi beş yıldır muhafazakâr bir partinin yönettiği şeyde sanal bahis artar mı ya, bahis kumar artar mı? Sayın Cumhurbaşkanı açıkladı: "Tüm bağımlılıkların önüne geçti." dedi, "Sanal bahis şu anda tüm bağımlılıkların önüne geçti." dedi ya. Böyle bir şey olur mu, olabilir mi?

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Dijitalleşme hayatımızda yeni var yani iktidarla ne ilgisi var bunun?

SADULLAH KISACIK (Adana) - Ama onu da siz yöneteceksiniz, dijitali...

CAVİT ARI (Antalya) - İyi şeyler sizden, kötü şeyler başkalarından; iyi (!)

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Dijitalleşme hayatımızda yeni zaten ya...

CAVİT ARI (Antalya) - İyi şeyler sizden, kötü şeyler dünyada var; oh, ne âlâ (!)

SADULLAH KISACIK (Adana) - Bakın, Sayın Vekilim, "tweet" atan bir gazeteciye on beş dakikada erişim engeli getiriyorsunuz, on beş dakikada ya! "Tweet" atan gazetecinin "tweet"ine on beş dakikada erişim engeli getiriyorsunuz; adam on binlerce gence sanal kumar oynatıyor, diyorsunuz ki: "Dijitalleşme." Ama onun nefesini kesmeyi biliyorsunuz, bunların niye nefesini kesemiyorsunuz? Binlerce gazetecinin bir "tweet"ine ya... Ya, şu son fon olayında...

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Sorun değil demiyorum, sorun ama siz yaptığınız zaman...

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, ne müdahale ediyorsun?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - İyi şeyleri AK PARTİ yapar, kötü şeyleri muhalefet yapar(!) Alışmışlar, hiç sorumluluk almamaya alışmışlar.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Vekilim, bakın, bu son fon olayında sadece fonlarla ilgili teknik değerlendirme yapan uzmanların "tweet"lerine engel getirildi ya. Onlara var da bunlara niye bir şey yok?

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Birisi de Erhan Usta.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Akşam "tweet" atanı sabah alıyorsunuz. Lütfen, bunun şeyi yok, bunu siz besliyorsunuz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Yapmayın ya, yapmayın!

PERİHAN KOCA (Mersin) - Sayın Başkan, sizin vekilleriniz olunca niye müdahale etmiyorsunuz? Ama bize ediyorsunuz!

SADULLAH KISACIK (Adana) - Bakın, sanal kumar... Millî Piyangoya gelin şimdi Sayın Vekilim, Millî Piyango lisanslı, her beş dakikada bir at yarışı oynatıyor, her beş dakikada bir; girin, bakın. Lisanslı, lisanslı, devlet oradan vergi alıyor, lisanslı şu anda.

Onun için, ben bu anlamda üzülüyorum, bakın, gerçekten de üzülüyorum Sayın Bakanım. Şimdi, bu anlamda, her şeyi yöneteceğiz, işimize geldiği gibi yönetiyoruz, neyse...

Şimdi, diğer bir sorunumuz bu üniversite sayıları. Bu üniversitelerimizde şu anda iki sıkıntımız var Sayın Başkanım: Bir, bir şeyin arzı artarsa değeri düşüyor. Maalesef, şu anda beyaz yakalılarda yani mühendis, işte, mimar, dört yıllık üniversite mezunu, iki yıllık üniversite mezunu programlarından mezun olan arkadaşlarımızda birçok şeyde bir birikme oldu; teknik eleman azlığı var, mavi yaka azlığı var ama beyaz yakalının da değeri düştü. Mesela geçen Adalet Bakanımız buradaydı, dedim ki: "Bu avukat sayılarından memnun musunuz?" O da değil yani çünkü sayı artmış. Şu anda asgari ücretle çalışan avukatlar var, asgari ücretle bir teknik eleman

çalıştıramazsınız ama avukat çalıştırabiliyorsunuz, neden? Sayı fazla, çok fazla. Şimdi, üniversite sayılarımız arttı, evet ama bu da başka bir sorunu beraberinde getirdi.

Bir şey daha soracağım hem Sayın Bakanımıza hem size: Ya, şimdi artık piyasada biz gençlerimizi de göremiyoruz. Tamam "Evde, ev genci artıyor." diyoruz ama otellere gidiyoruz; artık resepsiyonda bile yabancı, Türkmenistanlı, Özbekistanlı, Kazakistanlı görüyoruz, bakın, yabancı çalışan görüyoruz resepsiyonda bile. Hallere gidiyoruz, Suriyeliler var. Ya, bizim gençlerimiz nerede, ne yapıyor? Bunlar bizim geleceğimiz. Şimdi, bugün bunlar otellerde çalışacak ki yarın onun genel müdürü olacak.

Bu üniversite sayılarıyla ilgili ya da programlarla ilgili bir düzenleme düşünüyor musunuz, bunun azaltılmasıyla ilgili? Veya bu kadar üniversite kurmuşuz; bazı üniversitelerde sadece yabancı programlara yönelik yani yabancı öğrencilerin eğitim görmesine yönelik böyle bir programınız var mı, olabilir mi? Çünkü sayı fazla, bunları kapatma yerine en azından yurt dışından çekerek böyle bir şey yapabilir miyiz, onu soruyorum çünkü bu da önemli.

Diğer bir konu, bu özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerimizin yaşadığı sorunlar. Sayın Bakanım, size selamları var, geçen bizi ziyaret ettiler, sizlerin de konuya vâkıf olduğumuzu söylediler bu konuyla ilgili. Gerçekten de rakamlara baktığınız zaman, şu anda özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerimizin aldığı ödeneklerin günlük hizmetlerini kaliteli ve verimli bir şekilde yerine getirebilmesi için az olduğu gözüküyor yani. Orada yoksa bu artış... Şöyle Sayın Bakanım: Birçok arkadaş borca girmiş, hatta bazıları da 2027'deki orana göre kapatıp kapatmama kararı verecekler. Size selamları var, sizin de konuyu iyi bildiğinizi söylediler. Bu anlamda, arkadaşlarımızın da bununla ilgili yeni dönemde en azından kendi faaliyetlerini daha iyi yerine getirebilecekleri şekilde bir ödenek talepleri var. Gerçekten de ülkemiz adına önemli bir yükü bu kurumlarımız çekiyorlar. Geçmişte birçok suistimaller oldu, ben de onu söyledim zaten "Bir uygulama oluyor; suistimal olunca, bu sefer devlet daha da sıkıyor." dedim ama gördüğüm kadarıyla elenenler elenmiş; işini seven insanlar kalmış, doğru yapan insanlar kalmış; yeni denetimler de olmuş kamera vesaire sistemleri gibi. Bu konuda 2027'de en azından önlerini görebilecekleri, işlerini doğru yapabilecekleri bir ödenek talepleri var.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Özgür Karabat, buyurun.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; bu yıl Londra'da Türkiye'nin eğitimde bir devrim yaptığını anlattınız. Ben bugün o devrimin sınıftan görünen yüzünü bütçe rakamlarından, bütçe teklifinden, Sayıştay raporundan ve TÜİK verilerinden birkaç tabloyla anlatmaya çalışacağım.

Sayın Bakan, 15 Nisanda Maraş'ta 9 öğrencimizi ve 1 öğretmenimizi kaybettik. Bir ay sonra Londra'daydınız, 3 Haziranda Giresun'da bunu "devrim" diye anlattınız. 6 Ekimde Başakşehir'de 10 yaşındaki Eslem Sare okulunda bıçaklanarak hayatını kaybetti. Bakanlığın cevabı yayın yasağı oldu. 60 binden fazla okul için verilen söz ise 30 bin geçici görevli yani ilkokulda 1 geçici görevli, geçici işçi. Kamuoyuna yansıyan olaylardan derlenen kayda göre 2023'ten bu yana kadar okul güvenliğiyle bağlantılı tam 63 olayda 28 kişi hayatını kaybetti. Bunlar tek tek kazalar değil Sayın Bakan. Bunlar bir ihmalin tablosu. Para yok mu? Elbette var. 2025'te okul yatırımları için tam 141,3 milyar lira bütçe aldınız; 85,6 milyar harcandı. Okul öncesi ve okul binaları için 63,8 milyar konuldu, harcanan 11,7 milyar. Bu yılın ilk yarısında yatırım ödeneğinin yine yüzde 18'i harcanmış. Şimdi, 2027 için 190,6 milyar istiyorsunuz. Sayın Bakan, kurdeleyi kesiyorsunuz, devletin parası kasada kalıyor; güzel bir şey gözüküyor. Kurdeleyle ilgili bir şey daha söylemek isterim: Kurdeleyi keserken alkış almak güzel ama bazen arkadaşlar itiraz ediyor, kurdeleyi keserken fotoğraf çekip alkış alıyorsak eleştiri karşısında da biraz boynumuz ince olmalı değerli arkadaşlar.

Rakamlar elbette büyüyor. 2017'deki merkezi bütçenin yüzde 19,27'si eğitime gidiyordu. Şimdi, bugün, bakın, eğitime bakış açısı, sizin değil, bütçenin genelinden yola çıkarsak yüzde 13,74. Bakanlık bütçesinde yatırımın payı 2002'de 17,18'di, bugün yüzde 7,75. Bütçenin zaten yüzde 82'si maaş ve prim. Okula, sınıfa, laboratuvara kalan pay her yıl biraz daha küçülüyor; öğretmene de kalmıyor. 2026'da tek bir öğretmen ataması yapılamıyor. Sınıflardaki kontenjan sayıları her geçen gün artıyor ve ücretli öğretmenler derse giriyor. Bu bütçe kimin? Türkiye'deki her 3 çocuktan 1'i -bakın, genel olarak söylüyorum- 7,1 milyon çocuk yoksul. Yoksulluğun İstanbul'da yüzde 12,9 olduğunu görüyoruz ama Van, Muş, Bitlis ve Hakkâri'de yüzde 72,9. Şimdi soru şudur: Eğitimde fırsat eşitliğini böylesi bir tabloda nasıl sağlayacağız Değerli Bakan? 6 kat yoksulluğun olduğu Van ile Hakkâri ile İstanbul'daki çocuğun eşitliğini nasıl sağlayacağız? Bu, bence en büyük problemlerimizden bir tanesi.

Sonuç ortada. İlkokulda okullaşma oranı düşüyor, ortaokulda düşüyor -rakamları vermiyorum- lisede düşüyor. 20 binden fazla köy okulu kapanmış ama ne artmış? Özel okul sayısı artmış. Bu, bir özel okul karşıtlığı değil ama Sayın Bakanım, devlet okullarıyla ilgili durumu da değerlendirmemiz gerekir. Dolayısıyla devletin en temel hedeflerinden bir tanesi olabildiğince parasız eğitim yapmak. Olabildiğince fırsat eşitliği sağlamak konusundaki eksikliğimiz açık ve net bir şekilde ortada. Okuldaki bağışlardan bahsetmiyorum; bu, zaten geleneksel bir hâl almış durumda ama OECD verilerine göre, ilk ve ortaöğrenimde yapılan harcamaların yüzde 13'ü veya 14'ü ailelerin cebinden çıkıyor. Oysa OECD ortalaması yüzde 7 veya 8 civarında Sayın Bakan. Bunu sizlerle paylaşmak isteriz.

Sayın Bakan, çocuğun tabağına gelince, gerçekten okula giden bir çocuğun bile aç olmaması gerekir. Bütün öğrencilere günde bir öğün yemek vermek, bu büyük ve güçlü devletin yapabileceği zor bir şey olmasa gerek diye düşünüyorum. Bu çocuklar bizim geleceğimiz ve bunun maliyetleri çeşitli yerlerde çıkarılıyor. Bazen 200 milyar diyorlar, bazen 255 milyar diyorlar ama doğru planlanmış bir programla her çocuğumuza bir öğün yemek verebilmeliyiz. Hadi, yemek verme bütçesini bir tarafa koyduk, olan bütçeyi

ne yapıyoruz? Örneğin, taşımalı eğitimdeki çocukların yemeği için aktarılan 16,7 milyar lira bütçenin 7,4 milyarı harcanmış Sayın Bakan. Bu rakam çocuklar için verilmiş, "Çocuklara yemek verin." denilmiş; taşımalı sistemde 16,7 milyar ama 7,4 milyarı harcanmış.

Bir başka konu şu: Sayın Bakanım, Meclise, farklı zamanlarda önergelere cevap verirdiniz, haziranda bu Meclise 2016'dan bu yana MESEM'de 13 çocuğun öldüğünü yazdınız. Başka bir şey, eylülde ise yalnızca 2025 ve 2026'da yani daha kısa bir zaman dilimi içerisinde 37 çocuğun öldüğünü yazdınız. Şimdi, on yılda "13 çocuk" dediniz, sonra 2025 ve 2026'da "37 çocuk" dediniz, İSİG'in verileri başka. Dolayısıyla, Bakanlık çalışanları ölen sayısını bile doğru veremiyor, Meclise bu konuda doğru bilgi vermiyor. Bunu bir kez daha bilginize sunarım.

Yine, Meclisten geçirdiniz bütçeye bir bakalım: 1 trilyon 451 milyarlık bir bütçe onaylandı 2025'te. Sayıştay raporuna göre, yıl içinde bu bütçenin bazı kalemlerinde artış, bazılarında azalış oldu; bazı kalemlere 393 milyar lira eklediniz, bazı kalemlerden 338 milyar lira çıkardınız. Sayın Bakanım, bu kadar yüksek oranlı artış ve azalış -toplam artış ve azalış bütçenizin yarısı kadar- Meclisin bütçe hakkına saygısızlıktır, bunu açık bir şekilde belirtmek isterim. Dolayısıyla, bütçeleme doğru yapılmalıdır.

Başka bir nokta şu: Bütçeye, Uluslararası Bütçe Ortaklığı ilkeleri açısından baktığımızda yani bütçenizden etkilenen kesimlerle ne kadar ortaklaşa hazırlıyorsunuz diye baktığımızda Türkiye'nin puanı 100 üzerinden sıfır Sayın Bakanım. Ya, OECD ortalaması 24, dünya ortalaması 15 yani bütçenizi hazırlarken ne öğretmene ne veliye ne de sendikaya soruyorsunuz. Dolayısıyla da böyle eklemeler ve azaltmalar ne yazık ki oluyor.

Şimdi, bütçenizden bağımsız bir şeyden bahsetmek istiyorum. Değerli milletvekilleri, her geçen gün fonla ilgili başka bir noktaya geliyoruz. Yine, savcılığın iddiasına göre, bugün de AKP'li Hayati Yazıcı'nın eşinin yeğeni Ali Paslı'nın bağlantılı olduğu bankanın Tera fonlarından seksen dört günde 2 milyar 430 milyon lira kâr ettiği söylendi. Ben az önce 2025'te Bakanlığın bütçesine ne dedim arkadaşlar? 1 milyar 451 milyon; arkadaşlar, 2 milyar 430 milyon; böyle bir vurgun, çocuklarımıza yemek harcamasından bahsettiğimizde paranın olmadığı bir ortamda bir eski Bakanın, bir Genel Başkan Yardımcısının yeğeninin seksen dört günde götürdüğü parayı bu kurulun dikkatine ve çocuklarına yemek vermeyi bütçesine, bu bütçeye koymayan Sayın Bakanın da vicdanına tekrar sunuyorum, kamuoyunun da dikkatine sunuyorum.

Sayın Bakanım, elbette eğitimde devrim Londra'da alkışla olmayacak, Başakşehir'deki okul kapısında olacak. Başakşehir'deki okul kapısında yas olduğunda eğitimde devrimden bahsedemeyiz, Hakkâri'de tabaklar boş olduğunda eğitimde devrimden bahsedemeyiz. Kapanan köy okullarının sayısı her geçen gün arttığında biliniz ki sadece o okullar kapanmıyor, o köyde her tüten baca da kapanıyor. Biz neyle övünüyorduk? Anadolu'nun her köşesine cumhuriyet ilmini, cumhuriyet irfanını taşımakla övünüyorduk oysa şimdi o kaleler teker teker insansız kalıyor. Değerli Bakanım, dolayısıyla, kapanan köy okulları önemsiz olmamalı, hepsi bizim içimizde bir yara olmalı.

Tekrar, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Kamuran Tanhan, buyurun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, geçtiğimiz hafta Afyonkarahisar'da katledilen Hilal Mete ve Ayşe Sena Demir öğretmenlerimize rahmet, ailelerine de başsağlığı diliyorum.

Eşitlikten bahsedeceğim. Barıştan ve demokrasi mücadelesi veren tüm halkımızı, bu toplumun bugünü, eşit yurttaşı ve kendi yaşamının öznesi olan tüm çocukları ve zorlu koşullarda meslek onurunu korumaya devam eden eğitim emekçilerini saygıyla selamlamak istiyorum.

Öncelikle şunu ifade etmekte fayda görmekteyim: Ben de bu salondaki herkes gibi eğitim sisteminin daha ileride, daha çağdaş, çocukların daha başarılı olduğu bir durumda olmasını istiyorum; hatta dünyanın en iyi sisteminin Türkiye'de olmasını arzuluyor ve temenni ediyorum. Zira, esasında, görüştüğümüz Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini bu ülkenin geleceğinin bütçesi olarak adlandırabiliriz. Bunları söylerken Sayıştayın 2025 yılında düzenlenen denetim raporundaki eksikliklere de dikkat çekmekte fayda görüyoruz. Özellikle vekâleten görevlendirmelerdeki durumlar, döner sermaye ödemeleri ve denetlenmeyen özel okul teşviklerine dikkat etmekte fayda var.

Sayın Bakan, 2025 PISA sonuçlarının artırılması, artması, başarısı olması elbette önemli, olması da gerekiyor. Bakın, ben size farklı bir pencereden bakayım: Öğrencilerin yüzde 53'ü bu sınavlardan bir ya da iki hafta önce en az bir tam gün devamsızlık yapmıştı, yapıldığına işaret edilmekte. Türkiye yüzde 34,3'le maddi yoksunluğun en yoğun yaşandığı ülkeler arasında. Her 5 çocuktan 2'si ayakkabıdan, temiz sudan ve sosyal katılımdan mahrum olduğu tespit edilmiş. Varlıklı kesimleri ile yoksun bırakılan kesim arasındaki başarı makası matematikte 96, fen bilimlerinde 81 puana ulaşmış. PISA'da 20 puanın bir öğrenme yılına denk geldiği gerçeği karşısında bu tablo yoksul bir emekçi çocuğunun varlıklı akranından matematikte 4,8 yıl, fen bilimlerinde de 4,1 yıl geride kaldığını göstermektedir. Dezavantajlı çocukların yüzde 50'sinden fazlası matematikte temel düzeyin altında olduğu ifade edilmektedir. Yine üst düzey başarı gösterenlerin oranı varlıklı gruplarda yüzde 16.7 iken yoksul çocuklarda bu artış sadece 1,5 puanda kalmıştır. Fen lisesi ile meslek liseleri arasındaki matematikteki puan farkı 206 puan yani tam 10,3 öğrenme yılı gibi bir durumdan, bir uçurumdan bahsediyoruz. Dünyada son üç yılda zengin ile yoksul arasındaki başarı makasının en çok açıldığı 3 ülkeden 1'isiyiz. Bunun önüne geçmek için önleyici tedbirler almak zorundayız Sayın Bakanım.

Yine, MESEM hususu çok ifade edildi. 480 bin çocuk açık liselere gönderildiği, itildiği, itilmek zorunda kaldığı ifade ediliyor. 274 bin çocuk ve bu okula kaydı bulunmayan 440 bin çocuk bu araştırmanın dışında tutuluyor. Sayıları 1,3 milyonu aşan okul dışı çocuğun yok sayıldığı ifade ediliyor. PISA skorları öğrenciler arasındaki eşitsizliği ortaya koymaktadır aslında. Yine merkezî sınav düzenlemeleriyle de öğrenciler arasındaki eşitsizlik kurumsallaşıyor esasında. Bakanlığın, ortaokul ve liselerde yürüttüğü, ortaya koyduğu ortak yazılı sınav sistemi okullar arasında devasa imkân farkının yok sayılarak eşitsizliği meşrulaştıran bir mekanizmaya dönüşüyor maalesef. Bir yandan çamur içinde konteynerlerde sınıflar ve diğer yandan sabahın kör karanlığında başlayan ikili eğitim çilesi, diğer tarafta da lüks kolejlerin sınırsız imkânları. Bu iki dünyayı aynı merkezî sınavla yarıştırmak adaletle açıklanabilir mi? Dünyanın en iyi sistemleri örneklerine baktığımızda üç temel ilkenin hep önde olduğunu görüyoruz Sayın Bakan; adalet, erişim ve kalite. Bu üçü bir araya geldiğinde eğitim yalnızca bir ayrıcalık olmaktan çıkıyor, gerçekten halkın hakkı oluyor. Her çocuk ekonomik durumuna, yaşadığı coğrafyaya ya da ailesinin eğitim geçmişine bakılmaksızın benzer fırsatlara erişebiliyor. Evet, her sistemin kendi iç sorunları var ama bu bu ilkelerin teminat altına alınması, o sistemleri ayakta tutan en büyük dayanaktır. Türkiye'de ise tablo ne yazık ki çok farklı. Eğitime erişim, hâlen bölgesel sosyoekonomik ve dijital eşitsizliklerle sınırlı. Kaliteli eğitim sadece bazı okullarda, bazı illerde ya da bazı imkânlarla görülebiliyor. Bir öğretmenin Doğu'daki köy okulunda yaşadığı gerçeklik ile büyük şehirlerdeki özel okullarda çalışan bir meslektaşının gerçekliği arasında uçurum var. Aynı sınavlara giren çocuklar aynı yarışa farklı pistlerde başlıyor. Adalet sadece herkese aynı şeyi vermek olarak algılanmamalı, her çocuğun ihtiyacına göre destek sunmak, farklılıkları azaltmak, geride kalanı görmek, sesi duyulmayanı duymaktır. Dünya bunu başarmaya çalışıyorken biz hâlâ sınav sistemini tartışıyor, öğretmenlerimizi yalnız bırakıyor, eğitimi sadece akademik başarıyla tanımlıyoruz. Oysa eğitimde adalet en çok da görmediğimizi görmekle duymadığımızı duymakla başlar.

Değerli hazırun, 2025 ve 2026 yılları arasında MESEM'lerde 9.950 çocuk işçi iş kazaları geçirmiş ve en az 37 çocuk yani öğrenci yaşamını iş cinayetlerinde yitirmiştir. Yine işletmelere sağlanan destek teşviklerinin beş yıllık yasal uygulama süresi dolduğundan dolayı artık öğrencilerin staj ücreti de ödenmiyor. Yine, haftanın dört günü çalıştırılan bu çocuklar, bu öğrenciler asgari ücretin üçte 1'i tutarındaki sembolik ücretlerini dahi ağustos ayından itibaren alamıyor. Bu yoksul çocukların sorunu için bir adım atmanızı bekliyoruz Sayın Bakan.

Kıymetli hazırun, biraz da seçim bölgem Mardin'den bahsetmek istiyorum. Mardin il geneline, Midyat'a, Artuklu'ya ve Nusaybin'e dikkatinizi çekmek istiyorum. Türkiye'deki bölgesel eşitsizliğin ve kamusal hizmetlerin tasfiyesinin en somut örneği aslında Mardin'de yaşanıyor. Mardin'de binlerce çocuk ailesiyle birlikte fındığa, pamuğa gitmekte, okullara iki ay geç başlamakta, ekonomik nedenlerden dolayı aylar öncesinden okuldan kopmak zorunda kalmaktadır. Yine Mardin'de, kırsalda yüzlerce köy okulu kapatıldı. Çocuklar güvencesiz taşımalı servislerle okullara taşınmakta, ulaşmakta. Derslik açığı nedeniyle ikili eğitim sistemi devam etmekte. Kadrolu öğretmen açığı ücretli öğretmenliklerle sağlanmakta. Midyat'ın Barıştepe Mahallesi'nden size bir fotoğraf göstermek istiyorum Sayın Bakanım. Şimdi, bu Midyat Barıştepe, bu da okulun içi. Gerçekten bu şartlarda Mardin'de eğitim veriliyor. Zemini kaymış, duvarlar çatlak yani insan yaşamını tehlikeye atan her türlü şey var. Sekiz yıl önce bu tespitler yapılmış, sekiz yıldır tek bir çivi dahi çakılmamış. Yine Nusaybin Ortaokulu, çok yeni bir okul bu da, beş, altı yıllık bir okul ama her yağmur yağdığında bu fotoğraf karesiyle karşılaşıyoruz. Dolayısıyla, yeterli saha çalışması, fizibilite yapılmadan okulların eğitime açılması, en azından sadece işte okullar açıldı, derslik sayımız arttı demekle de olmuyor. Bakın, sadece iki fotoğraf, bunları daha da artırabilirim ama yaşadığımız sorunlar bunlar. Yine Nusaybin EĞİTİM-SEN Temsilciliğinin bize bir maili oldu. Nusaybin'deki sınıfların 40 ila 49 kişilik sayılara ulaştığını söylüyor. "Özel Eğitim Uygulama Okulu bile donanımsız bir beton yığınından ibaret." diyor. Üstelik BİLSEM'in ayrı bir okulu yok, bir binası yok. Temizlik personeli yetersiz, kışın okul kazanlarının yakılması dahi bütçesi olmayan idarecileri yıkmış durumda. Köylerden gelen liselere servis verilmediği ifade edilmekte. Nusaybin'de güzel sanatlar ve spor liselerinin açılması gerektiğinin zorunlu olduğunu ifade ediyorlar. Bakanlığınızın 2027 bütçesinde bu hususlara kaynak ayrılmasını talep ediyorlar.

Halkımızın bir bütün olarak en temel taleplerinden biri de ana dilde eğitim hakkıdır Sayın Bakan. Siz de sunumunuzda ana dillerin önemine atıf yaptınız ve çokça ifade ettiniz. Çocukların kendi ana dilinde, kültüründe bir eğitim alması lütuf sayılmamalı, en temel yurttaşlık hakkı olmalıdır. 2026 ve 2027 yıllarında 16 ilde 86.064 öğrenci Kürtçe seçmeli ders tercih etmiş olmasına rağmen Bakanlık kitapları aylarca dağıtmadı. Çocuklar fotokopilerle çalışmak zorunda kaldılar. 86 bin öğrenciye karşılık sadece sahada 153 kadrolu Kürtçe öğretmeni görev yapmaktadır. Norm ihtiyacı en az 344 iken Kürtçe'ye yalnızca 6 kontenjan ayrılması eleştirilen diğer bir hususdur.

Yine bir örnek vererek bitirmek istiyorumç Van'ın Erciş ilçesinde Kürtçe dil çalışması yürüten Arsisa Kültür Merkezine izinsiz eğitim faaliyeti yürüttüğü için Van İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından 400 bin TL'lik idari para cezası kesildiğini hatırlayalım. Bir taraftan, Kürtçe'nin önündeki engellerin kaldırıldığı ifade ediliyor, bir taraftan da cezalar; birbirini tutmuyor.

Herkese teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Ayyüce Türkeş Taş,buyurun.

Süreniz beş dakika.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, kıymetli milletvekilleri, bürokratlar ve basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bütçe sunumunda yüzlerce öğretmenini katleden hain terör örgütü PKK'yı aklama ve yine bebek ölüm emri veren İmralı canisini aklama projesi olan terörsüz Türkiye'yi bu güzide Bakanlığın bütçesinde övdüğünüz ve Türk milletine sormadan müfredata koyduğunuz için sizi kınayarak başlamak istiyorum.

Sayın Bakan, bir yanda Türkistan, bir yanda Türk Bayrağı'nı içine sindiremeyen "Yüz yıllık cumhuriyetten hesap soracağım." diyen zihniyetle nasıl bir nesil yetiştirmeyi planlıyorsunuz, işin açıkçası ben kafamda pek netleştiremedim.

Burada konuşulması gereken iki ana başlık var yani bir sürü şey konuşuyorsunuz, evet, sunumunuz gayet etkileyici, güzel ve özellikle benim fikir dünyam için de çok etkileyici ve güzel ama bizim burada iki ana şeye bakmamız lazım; birincisi öğretmen, ikincisi öğrenci. Yani, mesela, 2026 yılında akademi sınavına başvuran öğretmen sayısı 391 bin gözüküyor. Yani bu ne demek? Türkiye'de yaklaşık 500 bin atanamayan, iş arayan öğretmen var demek. Siz bunu bir başarı olarak görüyor musunuz mesela Sayın Bakan? Ben bunu merak ediyorum.

Okulda şiddeti, vahşeti konuşuyoruz son yıllarda. Okullarda hiç olmayanlar olmaya başladı gerçekten. Annelerimizin, babalarımızın bizi okula götürürkenki duymadığı endişeleri biz kendi çocuklarımızı götürürken duymaya başladık. Evet, bunların sebepleri arasında dijital dünya deniyor, uyuşturucu deniyor. Bunlar tartışılıyor, konuşuluyor ama acaba okulda öğretmenlerin varlığının ve ağırlığının hissedilmiyor olması da önemli bir sebep olamaz mı sizce? Bu konuda ne düşünüyorsunuz, merak ediyorum. Siz istediğiniz kadar güvenlik görevlisi koyun kapıya; tabii, bu da olmasın demiyorum, yanlış anlaşılmasın ama sorunu kökünden çözecek olan öğretmendir bence. Güçlü, saygın, okulda öğrencilerin de sahiplendiği, öğrencileri de sahiplenen öğretmenler olmadan bu işi çözmenin zor olduğunu düşünüyorum. Evine ekmek götürmeyi, kafasında borçlarını nasıl ödeyeceğini düşünen öğretmenin var olduğu bir eğitim dünyasında da işin açıkçası başarıların kısıtlı ve sınırlı olacağını düşünüyorum. Bu bütçede de öğretmenlerle ilgili tam ne yapmanız gerekiyor ya da öğretmenler için ayırdığınız rakamlar için karşılığında ne bekliyorsunuz, ne kadar öğretmen atamayı bekliyorsunuz, öğretmenlerin hayatında nasıl bir değişiklik bekliyorsunuz? Bu sunumda bunları da sizden duymak isterdim.

Öğrenci kısmına geldiğimde, gerçekten Türkiye'de eğitim eşitliği olduğuna siz inanıyor musunuz, bunu inanarak mı söylüyorsunuz, ben çok merak ediyorum çünkü Ankara'da yaşayan biri olarak mesela, Ankara'nın çeşitli mahallelerinde bile okullar arasında eğitim eşitliğinden söz etmek mümkün değil. Özel okulda okuyan çocukla devlet okulunda okuyan çocuğun sahip olduğu imkânlar kıyaslanamayacak derecede farklı; işte, öğrenci sayısı olsun, öğretmen sayısı olsun, sunulan eğitim imkânı olsun. Bu konu da gerçekten üzerinde düşünülmesi ve detaylı konuşulması gereken bir konu.

Aynı zamanda son olarak şunu da söylemek istiyorum: Bütçenizde ben yapay zekânın eğitimi kökten dönüştürecek, dünyayı da dönüştürüyor... 1929 Sanayi Devrimi'nden sonraki en büyük devrim yapay zekâ. Bunun eğitimdeki dönüşümüyle ilgili ne tür hazırlıklar yapıyorsunuz? Biz hâlâ öğretmenleri atamaya çalışıyoruz ama belki artık öğretmenler eğitmeyecek çocukları ya da okullar olmayacak, başka türlü bir eğitim sistemi olacak, belki üniversiteler olmayacak çocukların hayatında çünkü artık bir tuşla Harvard'dan, MIT'den, Bilkent'ten, ODTÜ'den mezun bir sürü kişinin yapabileceği işi yapan silikon tabanlı çalışanlar var, robotlar var dünyamızda. Acaba bunların Bakanlık olarak değerlendirmesini yapıyor musunuz, bunlarla ilgili ne tarz önlemler alıyorsunuz? Bütçenizde bunlarla ilgili bir rakam, bir ayrım göremedim. Tamam, yapay zekâ eğitimi ya da üniversitelerde yapay zekâyla ilgili bölümlerde eğitim ayrı ama benim bahsettiğim ayrı bir başlık, ayrı bir konu. Bunun üzerinde çalışmalarınız var mı, çalışıyor musunuz? Onu da işin açıkçası merak ediyorum.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Erhan Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bugüne kadar ben Plan Bütçe Komisyonunda olduğum süre içerisinde hep bu PISA meselesi üzerinden Millî Eğitim Bakanlığının performansını değerlendirdim. Çünkü biz şuna inanıyoruz: Eğitimdeki birtakım niceliksel iyileştirmelerin gelişmeyle, kalkınmayla veya millî gelir büyümesiyle çok fazla bir ilişkisi bulunamamış ama eğitim kalitesiyle millî gelirin büyümesi arasında çok ciddi bir ilişki var yani OECD çalışmalarının hepsinde bunu görüyoruz. Dolayısıyla, eğitimin kalitesi önemli dedik ve PISA sonuçlarında da Türkiye'nin hep son sıralarda olmasını eleştirdik haklı olarak. Şimdi, bu en son gelen 2025 skorları sonuçlarına baktığımız zaman esasında burada fevkalade bir iyileşme, bir artış var. Yani bir defa bundan dolayı tebrik etmek gerekiyor sizi. Ancak meselenin biraz detaylarına baktığımızda insan bir yönüyle de kaygılanıyor, en azından kafasında soru işaretleri uyanıyor. Şöyle düşüncemi paylaşmak istiyorum: Yani bazı şeyler biraz böyle hayatın olağan akışına aykırı. Yani mesela 2003'ten beri böyle kademe kademe belli iyileşmeler olmuş olsaydı hem puan olarak hem de basamak olarak bu çok anlaşılabilir olurdu ama bir anda bu kadar hızlı olması... Mesela şimdi 2022-2025'e bakıyorum, fen bilimlerinde Türkiye'nin puan 18 puan artmış, müthiş bir başarı. Ondan sonra, sadece 13 ülkede artış var, orada, o esnada, o tabloda 37 tane ülke var. 24 ülkede düşüş var, 13 ülkede artış var, bizim puanımız 18 puan artıyor, OECD ortalaması da 3 puan düşüyor. Tabii, bu sonuçlarla biz 15 basamak ilerliyoruz ve 29'ncu sıradan 14'üncü sıraya yükseliyoruz. Yani baktığınız zaman, normal şartlarda çok sevindirici bir şey. Okuma becerilerinde benzer bir durum var, Türkiye bir sınavda -yani üç yılda bir yapılıyor bu sınav malum- 16 puan puanını artırıyor. Aslında baktığınızda böyle "Acaba sınav sisteminde bir değişiklik var da bütün ülkeler de mi bir artışı var?" diyorsunuz. Hayır, sadece 3 tane ülkede artışı var, 34 tane ülkenin puanı düşüyor ama bizim puanımız da çok fevkalade artıyor, 17 basamakta ilerliyoruz. Matematikte de yine benzer bir durum var; orası

biraz da diğerine göre daha mutedil. İşte, Türkiye'de 9 puan artış var, sadece 4 tane ülkede artış var. 33 ülkenin puanı düşerken bizim puanımız artıyor ve 9 puan artıyor. OECD'nin ortalaması da 9 puan düşüyor. 32'den de 23'e geliyor bu şekilde sıralamamız. Hani sıralamanın değişmesini anlarsınız, küçük bir değişiklik bile eğer bir başka ülkenin üzerine geçiyorsa ama burada şimdi baktığınız zaman, şöyle özetlediğimizde, son sınav açısından söylüyorum çünkü konuşmamız gereken şey son sınav, önceki sınavlarda çok fazla bir başarı yok, küçük ilerlemeler var ama başarı yok. Şimdi, OECD ülkelerinin genelde puanları düşüyor, Türkiye'nin artıyor. Şimdi ortalaması da düşüyor. Akla hemen şu geliyor: OECD sınav sistem de acaba böyle fevkalade bir değişiklik mi yaptı? Yani onu gerçekten ben öğrenmek istiyorum. Bakın, yapılanı küçümsemek gibi asla öyle bir şeyim yok ama hani bu ülke adına bu sonuçtan hepimiz memnun oluruz, memnun olmamız gerekir. Bu ülkeyi seven insanın bu sonuçtan memnun olması gerekir ama bunun kalıcılığı veya gerçeği yansıtıp yansıtmadığını irdelemek lazım. Ona göre kendimizi belki hazırlamamız gerekiyor. Yani espri olsun diye söylüyorum bu kısmını: OECD bizdeki eğitim sistemine göre bir sınav uygulamaya başladı. Burada hemen hemen tek başarılı olan ülke biziz, bütün ülkeler çuvalladı. Böyle de bir sonuç var. Yani böyle midir, değil midir? Mutlaka siz o şeyleri, muhtemelen soruları, şeyleri daha yakından biliyorsunuzdur. Burada bir değerlendirme yaparsanız iyi olur ama özü itibarıyla bu bir başarıdır, ülkemiz adına sevindirici bir başarıdır, onu söyleyeyim. Ama kalıcılığı, yaygınlığı veya yani bizim dışımızdaki faktörler nedeniyle olduysa o tabii farklı bir durum, ona çok sevinmek gerekmez. Bizden kaynaklanan faktörlerden ziyade sanki bizim dışımızdaki faktörlerin de burada önemli bir etken olduğu gibi bir sonuca -ben bayağı bir inceledim- yani öyle bir sonuca ulaştım.

Şimdi, tabii, yine PISA'da bir tablo daha var, o da ne diyor? Bilimsel performansta okullar arası değişim, farklılık. Şimdi burada baktığımız zaman, burada kaç ülke var bilmiyorum ama tabii, OECD üyesi olmayan ülkeler de var, bayağı bir ülke var, herhâlde 70-80 tane ülke var. Bunlar içerisinde, okullar arasında varyasyonun, bilimsel performanstaki varyasyonun en fazla olduğu ülkelerden bir tanesi, 5'inci sıradayız, bu iyi bir şey değil. Yani okullarımızın arasında çok büyük bir farklılık olduğu anlamına gelir ki yani yaygınlaşmış bir başarı olmadığı anlamına gelir diye düşünüyorum.

Şimdi, üzerinde durmak için diğer önemli bir konu Sayın Bakan şu: Bu da okul öncesi eğitim. Yani, şimdi yine OECD tablolarına bakıyoruz, 0-2 yaş arasında okullaşma biz de hemen hemen sıfıra yakın ama burada mesela OECD ortalaması yüzde 38. İşte bu mesela Hollanda'da yüzde 80'e yakın yani 0-2 yaş. Biz bu konuda çok iyi değiliz, bunun iyileşmesi lazım. 0-2 yaş bilmiyorum "O kadar da olmalı mı, olmamalı mı?" diye kaygılar da olabilir. Ama belki biraz daha üzerinde durmamız gereken bu 3-5 yaş arası. Şimdi burada OECD ortalaması yüzde 89, bizde bu yüzde 50 civarında. Bu çok düşük yani buraya mutlak surette eğiliyorsunuz onu da görüyoruz, artış da var ama hâlâ çok kötüyüz ve bu bir geçtiği zaman bir daha geçiyor. Yani üniversite eğitimini bir çocuk yirmi üç yaşında alamazsa yirmi beş yaşında alır ama ana sınıfına 3-5 yaş arasında gitmediyse 10 yaşına geldiğinde "Hadi bizim imkânlarımız bollaştı, seni ana sınıfına gönderelim." diyemezsiniz. Bunu zamanında almışsa olacak bir şey. Bunun da çocuklarımızın eğitimi açısından, çocuklarımızın yetişmesi açısından son derece önemli olduğunu herhâlde söylemeye gerek yoktur çünkü Kore başta olmak üzere, iyi örnek ülkelere baktığınızda en fazla ağırlık verdikleri yerin burası olduğunu görüyoruz. Harcama açısından baktığımızda -yine OECD tablolarından söylüyorum, vaktim sınırlı olduğu için rakamlar vermeyeceğim- üçüncül dediğimiz yani üniversite ve üniversite altı arasında baktığımızda yani ilkokul, ortaokul ve lisede eğitim harcamaları üniversiteye -araştırma, geliştirme harcamalarını dışarıda tutarak- geldiğinde çok yükseliyor ama OECD ortalaması öyle değil. Harcamayı daha fazla... Tabii, her ülkeyi kendi imkânlarına göre değerlendiriyoruz zaten bizim harcamalarımız onların üçte 1'i civarında. Şunu söylemeye çalışıyorum: İlk, orta, lise düzeyde yaptığımız gerek kamu harcamaları gerekse toplumun, ailelerin harcamalarıyla birlikte ilk, orta, lise düzeyinde yaptığımız harcamalar üniversite düzeyinde yaptığımız kişi başı harcamaların çok altında hâlbuki OECD ülkelerinde tam tersi bir durum var yani ya benzer ya da daha ilk, orta, lise harcamaları daha yüksek. Buralara daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini bu anlamda ifade etmek isterim. Mesele bizim daha önceden bir önerimiz olmuştu, dedi ki: "Bu 2002 sonrasında açılan üniversiteler..." YÖK Başkanımız da burada yani her ile bir üniversite meselesi ne kadar lüzumsuz, ne kadar yanlış bir mesele olduğunu herhâlde artık anlamışsınızdır diye tahmin ediyorum. Keşke bunu böyle yapmasaydık. Mesela, şimdi, 2002 sonrası kurulan üniversitelere, bölünmüş üniversiteleri dışarıda tutuyorum, mesele Hacı Bayram Veliyi yeni kuruluş kabul etmiyoruz, Gazi var ama diğerlerine yani bölünenlerin dışındakilere 2027 yılında 228 milyar TL ödenek veriyoruz yani kabaca her yıl bu kadar, hani, ilk kuruluş masrafları çok yüksekti, onun dışında sürdürmek için bu kadar para harcıyoruz. Kontenjanlarında boşluklar var, zaten onları biliyoruz, hem vakıf üniversitelerinde hem devlet üniversitelerinde. Şimdi, bu paraları, buraya harcayacağımız parayı -hiç olmazsa bundan sonra bir miktar dönelim diye, geriye gitme imkânımız yok- eğer ana sınıfına, anaokuluna, kreşi harcamış olsaydık bugün 1,4'e düşen doğum hızını konuşmayacaktık çünkü biz kadın çalışsın diyoruz kadın çalışacak ama kreş yok, ana sınıfı yok yeteri kadar, kadın nasıl çalışacak? Kadının çalışmadığı, kadının iş gücüne katılım oranı belli bir seviyeye gelmediği hiçbir ülke gelişmiş ülke olamamış. Bakın, bunun istatistiklerine yok böyle bir şey. Ha, petrol zengini olabilir, millî geliri, kişi başı geliri artabilir ama gelişmiş ülke olmak farklı bir şey, olmamış. Bu önemli, o zaman bu paraları, bu üniversitelere, yeni üniversitelere harcadığımız parayı eğer bu kreşlere, ana sınıflarına harcamış olsaydık Türkiye açısından çok faydalı bir şey yapabildik. Bundan sonra hiç olmazsa bu politikaları bir miktar bu yöne doğru götürmek gerekir diye düşünüyorum, fikrimi de sizle paylaşmak istiyorum.

Bu MESEM meselesini söyleyen başka arkadaşlar da oldu. Bilmiyorum yani son iki aydır paralar ödenmiyormuş bu beş yıllık süre oldu diye herhâlde, bana da Samsun'dan gelen bilgiler var. Fakat bunun faydalı bir şey olduğu hususunda da yaygın bir kanaat var. Onunla ilgili husus nedir bizi bilgilendirirseniz çok sevinirim

Bu özel okul öğretmenlerinin taban maaş uygulaması, kaldırılan taban maaş uygulamasının geri getirilmesinin faydalı olacağını düşünüyoruz. Çocuklarımızı emanet ediyoruz, onların da belli bir şekilde yani motive olarak bu işin içerisinde olmaları gerekir.

Şimdi, diğer bir husus, bu eski uzman çavuşların bu güvenliği sağlamak için okullarda görev almalarına ilişkin talepleri var. Bence haklı bir talep.

Son olarak da Samsun meselesi var Sayın Bakan. Bu 19 Mayıs Lisesi Samsun açısından sembol bir liselerden bir tanesi. Bununla ilgili durumu lütfen netleştirelim ve mümkünse bunu yerinde yapacak şekilde. Önemlidir, bir işin kökü önemli, kökü olan hiçbir şeyden korkmayalım. Bu meseleyi sizden özellikle istirham ediyoruz. 19 Mayıs Lisesinin yerinden yapılması önemli olacaktır.

Bir de geçen yıllarda da karşılaştığımız bir sorun vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitireceğim Sayın Başkan.

Bu taşımalı eğitimde 1-2 öğrenci eksildi diye okulları kapatmayalım yani burada toleranslı davranalım, çocuklarımızı mağdur etmeyelim. O anlamda da biraz daha anlayış gösterirseniz seviniriz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın İsmail Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok değerli Bakanım, milletvekillerimiz, Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlarımız ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını temenni ederim.

Sayın Bakanım, tabii ki maarif modeliyle tarihini, kültürünü, millî ve manevi değerlerini, ahlaki değerlerini bilen; çağın bilimsel çalışmalarına ayak uyduran bir gençlik yetiştirmek için atılmış önemli bir adım olarak görüyoruz ve okullara gittiğimiz zaman öğretmenlerimizin büyük bir kısmı da o eğitim politikasının doğru olduğunu teyit etmektedir. Dolayısıyla da her ne kadar bazı kişiler sizi başarısız bulsa da biz bunun aksine sizleri başarılı buluyoruz, Allah işinizi kolay kılsın diyorum.

Tabii ki şimdiye kadar eğitim denince hep PISA testi üzerinden gidiyordu muhalefet, sanki "PISA testinde başarılı olursak her şey bitecek, her şey çok mükemmel."miş gibi bir algı oluşturuyorlar. Bu dönemde de PISA testinde gördüğüm kadarıyla çok büyük başarılar elde ettiniz, OECD ortalamasını okumada ve fende geçtiniz. Maalesef burada muhalefet milletvekilleri sizi takdir etmedi ama vatandaşlarımız ve eğitim camiası sizi takdir ediyor.

Tabii ki diğer taraftan çok önemli adımlar attık AK PARTİ iktidarlarında, derslik sayısını neredeyse 2'ye katladık. Büyük depremler geçirdik ve 51.836 dersliğimizi depreme dayanıksızlık nedeniyle yıkıp yeniden yapmak zorunda kaldık. Uşak ilimizde de aşağı yukarı 129 tane eğitim kurumunu biz testten geçirdik, bunun 66 tanesini yine yıkıp yeniden yapmak zorunda kaldık. Eğer eski binalar sağlam olsaydı belki de şimdiye kadar biz çoktan tekli eğitime geçmiş olacaktık. Bunları tabii ki arkadaşlarımızın da göz ardı etmemesi lazım. Tüm bu depremle ilgili olumsuzluklara rağmen gerçekten de bugün aşağı yukarı 17 milyon öğrencimiz eğitim görmekte. Eskiye göre baktığımız zaman ilköğretimdeki derslik başına düşen öğrenci sayısını 36'dan 22'ye, lisede derslik başına düşen öğrenci sayısını 30'dan 21'e, ilköğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısını 28'den 15'e, lisede öğretmen başına düşen öğrenci sayısını da 18'den 12'ye düşürmüşüz ve ilköğretimde net okullaşma oranını yüzde 90'dan yüzde 95,6'ya çıkarmışız, liselerde de bu oranımız yüzde 50'den yüzde 82'ye çıkmış. Her ne kadar istediğimiz yerde olmasak da gerçekten de büyük ilerlemeler kaydetmişiz.

Bizim dönemimizde attığımız en önemli adımlardan bir tanesi de Sayın Bakanım, MESEM. Özellikle bu MESEM'lere aşağı yukarı 500 binin üzerinde öğrencimiz gitmekte. MESEM'lere giden öğrencilerin ücretlerinin devlet tarafından verilmesi gerçekten de çok büyük, önemli bir adım. Tabii ki buradaki ölümlerin olmuş olması hepimizi derinden üzüyor, olmaması gerekir, gerekli tedbirleri almamız lazım ama bunları MESEM'leri kapatma adına bir politikaya dönüştürmenin son derece yanlış olduğunu ben ifade etmek istiyorum. Bir taraftan "Ara eleman eksik." diyorsunuz, ara eleman yetiştirmek için gerekli adımları atıyorsunuz, ara eleman yetişmemesi için de MESEM'leri kapatma yönünde tavsiyelerde bulunuyorsunuz. Biz MESEM'leri kapatırsak bu ara eleman ihtiyacını nasıl karşılayacağız?

Diğer taraftan, yine AK PARTİ iktidarlarında aynı zamanda meslek liselerine de çok büyük önem verilmiştir. Bugün meslek liselerine giden öğrenci sayısının liselere giden öğrenci sayısının yaklaşık yüzde 41'ine ulaşmış olmasını gerçekten de önemli bir adım olarak ben buluyorum. Bugün aşağı yukarı liselere 4 milyon 312 bin öğrenci giderken bunun 1 milyon 771 bini de meslek liselerine gitmekte ve dolayısıyla da bu önemli bir adım.

Tabii, sabah Yeni Parti İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş bir iddiada bulundu.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - İddia değil.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Dedik ya bu nedir? Nedir arkadaşlar, bir bakalım.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - İddia değil, Sayıştay kararı.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya, bir dinle ya, dinle adam ne diyecek.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ben de anlatayım bir.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Kararı söylüyor, iddia değil ki, kararı söylüyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Şimdi, iddiası ne arkadaşlar? (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen arkadaşlar...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Millî Eğitim Bakanlığı bir alım yapıyor ve bu alımları Devlet Malzeme Ofisinde varken, orada üçte 1 fiyatına varken bunu almıyor, gidiyor fahiş fiyatla, yüksek fiyattan bunu alıyor ve devleti zarara soktuğunu iddia ediyorlar, iddia bu.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - İddia değil, Sayıştay kararı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Peki, burada ne olmuş arkadaşlar, ona bakmak lazım. Burada Ağustos 2024 tarihinde tabii ki biraz alımlar gecikmiş ve buradan destek hizmetleri genel müdürüne bu alım talepleri gitmiş. Burada öğretmenlerimiz yenilikçi bir sınıfa geçmek istiyorlar ve mevcut olan sıraları kullanmıyorlar. Normal bunlar hareketli sıralar, aynı anda diyelim ki 24'lü, 12'li, 6'lı şekle dönüşebilen sıralar ve bunun için bir teknik şartname hazırlanıyor. Bu sırada, bu malzemeler Devlet Malzeme Ofisinde var mı? Yok arkadaşlar.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Var, Devlet Malzeme Ofisinde var, aynı firma Devlet Malzeme Ofisine de satıyor. Sayıştay tespit etmiş, mahkeme kararı var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ama Devlet Malzeme Ofisinde olmadığı hâlde Devlet Malzeme Ofisinde bu varmış gibi veya "Yoksa bile bunun ortalama fiyatı ne kadar?" diyorlar.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ya sen ne anlatıyorsun? Seni yanlış çalıştırmışlar, sana doğru bilgi vermemişler.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - İşte "Ortalama fiyatı şu kadar." diyorlar ve bunun üzerine bir kâğıt veriliyor.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Aynı firma, aynı firma.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ama şimdi, tabii, bunun üzerinden Sayıştay 7. Daire Başkanı bir yargılama yapıyor ve Millî Eğitim Bakanlığını suçlu buluyor. Millî Eğitim Bakanlığı savunmasında diyor ki: "Ya, o dönemde Devlet Malzeme Ofisinde bu malzemeler yok."

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Var! Devlet Malzeme Ofisinde var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ondan sonra Sayıştay bakıyor geriye ve bu malzemelerin olmadığı tespit edildiği için bu yargılamayı iptal ediyor ve tekrar başlatıyor.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Aynı firma satıyor, sen ne anlatıyorsun, aynı firma!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yalan söyleyince bağırarak haklı çıkamazsın! Yalan söylüyorsun! (Gürültüler)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Şimdi, şuna bakmak lazım arkadaşlar, ikincisi şu...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sen arkandaki adama...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Suat Bey...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bak benim elimde DMO'nun yazısı var "Sözü edilen malzeme yok." diyor. Sen ahlaksız bir yalancısın! Ahlaksız bir yalancısın!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakanım, bir dakika. (Gürültüler)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Başkanım, dört dakikam var.

CAVİT ARI (Antalya) - Bu nasıl bir konuşma ya!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sen mahkeme kararına "Yalan." diyemezsin! Mahkeme kararı var, ben iddiada bulunmuyorum, mahkeme kararını veriyorum sana! (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, lütfen...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - İşte DMO'nun yazısı burada.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Seni televizyona davet ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yalan söylüyorsun, hırsızlıkla suçluyorsun!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.06

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.16

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - 14'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

İsmail Bey, üç dakikanız kalmış.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Başkanım, dört dakikam var.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Değerli arkadaşlar, tabii ki bizim amacımız gerçeklerin ortaya çıkarılması; birini korumak ve kollamak değil.

Şimdi, burada, tabii ki Sayıştay 7. Daire Başkanı bir karar veriyor ve Millî Eğitim Bakanlığını mahkûm ediyor. Fakat burada şöyle bir şey var: Bakıyorlar ki o tarihte Devlet Malzeme Ofisinde bu malzemenin olduğuna dair, fiyat verildiğine dair belgeler doğru değil. Tekrar Sayıştay Devlet Malzeme Ofisine yazı yazıyor, diyor ki: Bizde olmayan bir malzeme için biz fiyat veremeyiz. Bakanlık o dönemde ne yapıyor bunu almak için? Bu, ağustosta geliyor ve acil alınması gerektiği için 21/b'den 13 tane bunu yapabilecek firmanın hepsine teknik şartname gönderiyor, yazı yazıyorlar, bunlardan 6 tanesi "Biz bunu yapabiliriz." diyor ve onlardan en uygun fiyat verene veriyorlar. Burada, Sayıştay da şunu fark ediyor: Devlet Malzeme Ofisinde sanki malzeme varmış gibi bilgi verilmesinin doğru olmadığı teyit ediliyor ve bu yanlışını Devlet Malzeme Ofisi düzelttiği için de bu Sayıştay 7. Dairesi o verilmiş olan kararı iptal ediyor ve mahkemeyi tekrar yeniden başlatıyor; birincisi bu.

İkincisi, Sayıştay 7. Dairesinin kararı normalde kimde olur? Sayıştayda olur ve Millî Eğitim Bakanlığında olur. Şimdi, bu bir milletvekiline veriliyorsa, bana da verilmesi lazım. Bana veriliyor mu? Bu verilmiyor. Bunu siz nereden elde ettiniz? İkincisi bu. Gizli olan şeyi...

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Açıklanması lazım zaten.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - İptal etmiş...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Karar iptal edilemez.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Karar iptal olmuş, iptal olmuş, artık, yeniden mahkeme verecek, verecek, verecek...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Karar iptal edilemez, karar önce tebliğ edilecek, yanlış bilgi veriyorsun.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Niye çarpıtıyorsun?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Dolayısıyla da birtakım yandaşlarınız vasıtasıyla illegal bilgi elde ediyorsunuz, eksik bilgi elde ediyorsunuz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Karar önce tebliğ edilecek, yargılamanın iadesi talep edilecek, ondan sonra yargılama görülecek. Yanlış bilgi veriyorsun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yargılama olmadan önce infaz ediyorsunuz ve millete yanlış beyanda bulunuyorsunuz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Yanlış bilgi veriyorsun, karar iptal edilemez.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bu mahkeme kararı bitmiş mi? Bitmemiş. İkincisi, bu mahkeme kararı hâlâ devam ediyor.

(Gürültüler)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Diğer taraftan, şunu söyleyeyim: Tabii ki insanlar çeşitli kurumlarda birbiriyle çalışabilirler, sizin yanında çalıştığınız bir kişi herhangi bir suça karıştı diye diğer kişiyi siz suçlar mısınız?

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Gereğini yapar.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Organize suç örgütü var çünkü ortada.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Şimdi, sizin partinizde Özkan Yalım suç işledi, Mustafa Sarıgül diyelim ki suç işledi. Biz, sizin hepinizi o kefeye katabilir miyiz? Sizin hepinizi...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Siz kendinizle bizi karıştırmayın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Dün benim sana söylediğimi bugün sen bana söylüyorsun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Mustafa Sarıgül'le milletvekilliği yaptınız, Özkan Yalım'la milletvekilliği yaptınız ve onlar gibi aynısınız diyebilir miyiz?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Gene aynı yerlere gidiyor, gene aynı yerlere gidiyor, Allah, Allah!

CAVİT ARI (Antalya) - Herkesi kastetme.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Diyemeyiz arkadaşlar. Dolayısıyla, insanların bireysel hakları var, bunlara saygı duymak lazım.

Sayın Bakanım, diğer taraftan, tabii ki ben kendi ilimle de olan taleplerimi size iletmek istiyorum ve burada tabii ki depreme dayanıksız olan bazı okullarımız var. Bunlardan 24 derslikli Hasan Hilmi Ortaokulu, 16 derslikli Şehit Alibey İlkokulu, 12 derslikli Fatih Mahallesi Özel Eğitim Anaokulu, 8 derslikli Dikilitaş Mahallesi İlkokulu, 4 derslikli Sivaslı ilçesi anaokulu, 32 derslikli Uşak Lisesi, 32 derslikli MESEM ve 200 kişilik Banaz pansiyonu taleplerimiz var. Yani bunları da yaptığımız zaman ilimizde eğitimle ilgili hiçbir yatırıma ihtiyaç kalmayacaktır. Şimdiye kadar yaptığınız desteklerden dolayı ben Uşak ilim adına sizlere teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, bütçenizin hayırlı, uğurlu olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar, sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Parti programımızda da yer aldığı üzere Milliyetçi Hareket Partisi olarak eğitim politikamızın temel amacı Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip, manevi ve kültürel değerlerimizi özümsemiş, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, yeni gelişmelere açık, sorumluluk duygusu ve toplumsal duyarlılığı yüksek, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, girişimci, demokrat, kültürlü ve inançlı nesillerin yetiştirilmesidir. Bu amacımıza yönelik çalışmalara ve uygulamalara her zaman için desteğimiz tamdır. Bu kapsamda, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne de desteğimiz vardır. Bütçeden en büyük payın eğitime ayrılması, esasen eğitime, eğitim yatırımlarına ve eğitim çalışanlarına verilen önemin de bir göstergesidir. Türkiye'de kamu eğitim harcamalarının toplam kamu harcamaları içindeki payı OECD ortalamasının üzerindedir. Türkiye eğitimde attığı adımların karşılığını uluslararası ölçekte

almaktadır. OECD tarafından açıklanan PISA 2005 sonuçlarına göre ülkemiz bir önceki değerlendirmeye kıyasla matematik, fen bilimleri ve okuma becerilerinin her 3'ünde de puanını en fazla artıran OECD ülkesi olmuş, fen bilimleri ve okuma becerilerinde tarihinde ilk kez OECD ortalamasının üzerine çıkarken matematikte bu ortalamayı yakalamıştır. Türkiye son on yılda ortalama puanı her 3 alanda arttıran tek OECD ülkesidir.

En temel kamu hizmetlerinden biri olan eğitim hizmetlerinin ülkemizin her yerinde, milletimizin her ferdi bakımından yaygın ve erişilebilir olması eğitimin ana amaçlarından biridir. Fırsat eşitliği temelinde tüm kademelerde eğitime erişim sağlanması esastır. Sosyoekonomik açıdan avantajlı ve dezavantajlı öğrenciler arasındaki başarı farkı fen bilimlerinde 81, okuma becerilerinde 73 puanla OECD ortalamasının altında kalmış, bu durum eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendiğini göstermiştir. 3 yaşından zorunlu eğitimin başlangıç yaşına kadar okul öncesi eğitime katılım oranı on yılda 13 puan artmıştır. Bu artış Türkiye'nin okul öncesi eğitime erişimini en fazla artıran OECD ülkeleri arasında olduğuna işaret etmiştir. 6-14 yaş aralığında okullaşma oranı hem OECD hem Avrupa Birliği ülkelerinin ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. İlkokulda ortalama sınıf mevcudu OECD ortalamasının üzerinde gerçekleşirken orta okulda sınıf mevcudu OECD ortalamasıyla aynı düzeye ulaşmıştır. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı on yılda ortaokulda 17'den 14'e, ortaöğretimde ise 14'ten 11'e gerilemiştir. Böylece ortaöğretimde OECD ortalamasının altına inerken, ortaokulda OECD ortalamasına yaklaşmıştır. İlkokulda ise öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 18 olup OECD ortalaması olan 14'ün üzerinde kalmıştır. Bu göstergeler ülkemizde eğitime yapılan yatırımların etkilerini ortaya koymaktadır. Öğretmenler eğitim sistemimizin en temel ögesidir. Ülkemizin kalkınmasında, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde, toplumdaki huzur ve sosyal barışın sağlanmasında, insanın sosyalleşmesi ve toplumsal hayata hazırlanmasında millî kültür ve değerlerinin genç kuşaklara aktarılmasında öğretmenlerimiz baş roldedir. Sorunsuz öğretmen, sorunsuz eğitim ve öğretim demektir. Öğretmen Türk milletinin varlık güvencesi, istikbal ve istiklal güvenliğidir. Öğretmenlerimizin öncelikli sosyal, ekonomik, mesleki sorunlarının çözüme kavuşturulması büyük önem arz etmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak öğretim yılına hazırlık ödeneğinin artırılması, öğretmenlerimize alanlarıyla ilgili gelişmeleri yakından takip etmelerine ve kendilerini geliştirmelerine imkân sağlamak üzere araştırma, geliştirme desteği verilmesi görüşündeyiz. Atanamayan öğretmenlerin tamamının kademeli olarak atanmasını sağlayacak şekilde bir planlama ve kadro ihdası yapılmalıdır. Özel öğretim kurumlarında istihdam edilen öğretmenler için alt sınır maaşı belirlenmesi ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim sistemi ile iş gücü piyasası arasında güçlü bir bağ tesis edilerek işletmelerin ihtiyacı olan nitelik ve nicelikte insan gücünün yetiştirilmesi, mesleki eğitime ağırlık verilerek ara eleman ihtiyacı karşılanması büyük önem taşımaktadır. Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında uygulanan 62 adet çerçeve üretim programı güncellenmiş, hazırlık ve 9'uncu sınıflardan başlamak üzere uygulamaya konulmuştur. Mesleki eğitimin ortaöğretimdeki payı yüzde 43'e yükselmiştir. Mesleki eğitimin üretimle ilişkisinin güçlendirilmesi amacıyla organize sanayi bölgeleri başta olmak üzere yeni okul modellerinin yaygınlaştırılması, bu konuda Bakanlık, odalar, sanayiciler ve belediyeler iş birliğiyle yeni okullar açılması konusunda bir kampanya başlatılması uygun olacaktır. Mesleki ve teknik eğitim mezunlarının istihdam edilebilirliklerini artırmak amacıyla işletme ekosistemi içinde sektör içi okul ve sektörü entegre okul modelleri ile ihtisas okulu modeli ve bölge mesleki ve teknik anadolu lisesi uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır. 2005 yılında çıkarılan 5378 sayılı Kanun'la engelli bireylerin özel eğitim ve rehabilitasyon hizmet bedelinin devlet tarafından karşılanması öngörülmüştür. Özel eğitim sektörü günümüzde 620 bin engelli bireyin eğitim aldığı, 65 bin personelin istihdam edildiği, sayısı 1 milyona yaklaşan engelli bireyin de rehabilitasyon süreci tamamlanarak topluma kazandırıldığı dünyaya örnek bir modele dönüşmüştür. 2005 yılında bir öğrenci için ödenen aylık özel eğitim ödemesi bir asgari ücret miktarıyken 2027 yılına gelindiğinde asgari ücretin yüzde 28'ine gerilemiştir. Engelli çocukların rehabilitasyon merkezlerine taşınmasını sağlamak için gerekli olan servis hizmetinin ücretsiz yapılıyor olması sektöre ilave mali yük getirmektedir. Bu çerçevede belirlenecek ücretlerin eğitim kalitesini ve hizmetin sürekliliğini güvence altına alınması gerekmektedir. Bu itibarla, bireysel ve grup eğitim saat ücretleri mutlaka artırılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gençlerimizin önemli sorunlarından birisi üniversite sınavıdır. Bizim bu konudaki görüş ve teklifimiz çok açıktır. Türk gençliğindeki cevheri süresi sınırlı bir ölçme sınavıyla ortaya çıkarmak elbette makul ve mantıklı değildir. Bu çerçevede üniversite giriş sınavı kaldırılarak bunun yerine ilköğretim ve ortaöğretimde öğrencilerin ilgi, yetenek ve beceri kabiliyetlerini dikkate alan etkili bir yönlendirmeye bağlı olarak uygulanacak müfredatla ortaöğretim başarısını ve ortaöğretim sonunda yapılacak olgunlaşma sınavını esas alan ve fırsat eşitliğini gözeten üniversiteye geçiş sistemi uygulamaya konulmalıdır. Bugün toplumların üstünlükleri bilim ve teknoloji alanında vardıkları düzeyle ölçülmektedir. Çağımızın en önemli özelliklerinden biri olan yüksek teknoloji ve bilgi toplumu seviyesine ulaşılmasında insan gücü ve maddi kaynakların akılcı, etkili, verimli ve ekonomik şekilde kullanılmasında ve demokrasimizin gelişip kökleşmesinde en büyük görev üniversitelerimize düşmektedir. Üniversitelerin ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren, araştırma yaparak bilim ve teknoloji üreten, toplumsal gelişmeye önderlik eden, bilimsel yöntemlerle meselelere çözüm üreten, dünya üniversiteleriyle yarışan eğitim kurumları hâline getirilmesi esas olmalıdır.

Bu görüşlerle, Bakanlık ve kurumlarımızın 2027 yılı bütçelerinin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Tahsin Ocaklı, buyurun.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; heyeti saygıyla selamlıyorum.

Böyle başlayalım bugüne, sabah da Bakan Bey'i bununla karşılaştırmıştım; bu, gençlerin talebiydi, bununla başlayalım ve şimdi Bakan Bey'in sunumuyla ilgili yaptığı özetten bir alıntı yapmak istiyorum. Bilmeyenler için söyleyelim, yurttaşlarımızın bazıları bilmeyebilir "müntesip" birine ait olmak, birine bağlı olmak anlamını taşıyor ve şöyle demiş Sayın Bakan: "Yaptıklarımızla müntesibi olmaktan gurur duyduğumuz siyasal hareketin temsilcisi olarak eğitime ayırdığımız her kuruşun hesabını vereceğimiz bir bütçe hazırladık." Özette var bunlar. Ama işin aslı öyle değil, öyle olmadığı ortaya çıktı. Sizi gölge gibi takip eden Suat Özçağdaş'ın bugün yaptığı açıklamalar, belgeler, bilgiler kimyanızı bozdu. Hepimizi yalancılıkla suçlamaya başladınız, herkese karşı bir öfke ve burada seçilmiş milletvekillerine karşı özellikle "Aman gece uyuyamayacağım." İşte "Elimi sıkmadın diye yatamayacağım." gibi aşağılayıcı, küçük düşürücü ifadeler kullandınız. Asıl uyuyamayan Sayın Bakan, sizin bu yaptıklarınızla Türk milletidir. Türk milletinin uykusunu kaçırdınız, onu size söyleyeyim.

Bir nesle hangi hafızayı devredeceğinizi ben de şimdi bir halkımıza duyurayım istiyorum yani hani "bir kuruşluk" demiştiniz ya, oysa 1 milyarlık bir yolsuzluk ifadesinden bahsediliyor ya da kamu zararı, düzeltelim, kamu zararı. Şimdi, bu nasıl olmuş peki? İşte, önümüzde belgeler var, size de gösterdiler, siz de biliyorsunuz, bunu tüm vekillerimiz söyledi ama beni de takip edenler açısından ben de tekrar edeyim, bir daha yerleşsin. 2024 yılına ait Sayıştayın bir denetlemesi olmuş, burada. Sayıştay o raporlarda ne yapmış? Yaklaşık olarak size demiş ki: Devlet Malzeme Ofisinde var olduğunu bildiğiniz hâlde, neden Devlet Malzeme Ofisinden almadınız da 21/(b) dediğiniz olağanüstü hâller kapsamında kullanılan ihale metoduyla fazla fiyattan, yüksek fiyattan mal alarak milleti kamu zararına uğrattınız. Sayıştay bunu size sormuş. Siz de buna çeşitli cevaplar vermişsiniz ama Sayıştay bunu ikna olmamış ve demiş ki: Kamu zararının tablosu budur. Bu tabloyu da vatandaşlarımızla tanıştıralım. Mesela, işte, 1'inci tablo burada, burada diyor ki: "Bir öğrenci masasını siz 1.723 TL'yi alabilirken 5.660 TL'ye almışsınız -bunları teker teker saymak zaman alır- böyle 3 tane yaptığınız 21/(b) ve ihaleyle o yaklaşık olarak toplam 573.8 milyar TL fazladan para ödemişsiniz. Bu milletin parasını nasıl çarçur ediyorsunuz? Ben buna kamu zararı falan demem. Bu, bu milletin parasını çarçur etmekten başka hiçbir şey değildir.

Şimdi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir karar verin, 573 milyon mu, milyar mı?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - 573 milyardır.

(Yeni Parti, İYİ Parti ve CHP milletvekillerinden "milyon" sesleri)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Evet efendim, milyondur, evet. Onları siz daha iyi biliyorsunuz da.

CAVİT ARI (Antalya) - Rakamlar sizde, sizde.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Siz daha iyi biliyorsunuz onları, olabilir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, hayır; arkadaşınız milyon dedi...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Tek derdiniz bu olsun Sayın Bakan, tek derdiniz bu.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Kamuya ait Devlet malzeme Ofisinden temin edilebilecek olan ürünleri 3,5 katına...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yalanını yüzüne vuracağım birazdan.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Yalan ne ya, yalan ne ya! Yalanınıza "yalan" deyip durmayın!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yalanı yüzüme vuramazsın! Yalan değil, belge! Belge konuşacak Sayın Bakan, belge, belge konuşacak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bizim de önümüzde belge var.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Niye sustunuz o zaman bugüne kadar?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Siz de çıkarsınız bu Sayıştay raporlarının olmadığını söylersiniz. Bak, önümde duruyor bu Sayıştay raporları. Bunu söyleyeceğinize siz ne diyorsunuz: "Belgeyi nereden aldınız?"

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yahu, benim konuşma sıram gelmediği için bunu sordum.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Vatanseverlerden aldık, vatanseverlerden. Bu belgenin varlığı önemli. Bu belgeyi altmış gün içinde...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bana sıra gelince yalanını çarpacağım, yüzüne vuracağım senin! Sana da yalancı diyeceğim o zaman.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Benimle karşılıklı müzakere yapmayın. Benimle karşılıklı müzakereye yapmayın, söyleyeceklerinizi benden sonra söylersiniz; usul budur. Sizden başka bu usulü değiştiren yok Sayın Bakan, öyle bir şey yok.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, ben şey için müdahale ettim: Arkadaşlarınız "milyon" diyor, siz "milyar" diyorsunuz. Ya, bu kadar açık yalan söylemeyin!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Millî Eğitimde milyon, fonda milyar!

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Aman derdiniz bu olsun ya! Çocuklar okulda açlıktan bayılıyor, derdiniz bu mu yani milyon, milyar, hata olamaz mı?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Şimdi, "Devlet Malzeme Ofisinin kataloglarında bunlar yoktu." diye bir beyan doğru değildir. O beyan, bu ihaleler yapıldıktan sonra baskıyla ortadan kaldırılmıştır. Elektronik ilan tablosunda var olduğu bellidir, bunu da ispatlarız, onların baskıyla ortadan kaldırıldığını biliyoruz. Ayrıca, bu Sayıştay raporlarının iki ay içinde tebliğ yapılması gerektiği hâlde tebliğ edilmemesinin de elbette bir sorumluluğu var. Bununla ilgili, kime ne baskı yapıldığı konusunda da bir sürü iddia var. FETÖ'cü ilan edileceğini iddia ettiğiniz burada üyeler var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Kim iddia ediyor?
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Onlarla ilgili, basında yer alan bu baskılarla ilgili iddialar var.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tahsin Bey, kim iddia ediyor, kim?
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - 5 kişilik heyetten biri, 5 kişilik heyetten biri. WhatsApp grubunda açıkça yazıyor, bütün Sayıştay üyelerinin olduğu yerde yazıyor.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Dolayısıyla bunlara cevap vereceksiniz.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yahu, ben mi demişim?
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sen dememişsin.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Şimdi, Sayıştayın 7. Dairesi...
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - WhatsApp grubunda birisi demiş.
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - O hâkimlerden biri diyor.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - WhatsApp grubu sizin WhatsApp grubunuzdur, sizdeki gruptur.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yalan! Yalancısın!
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayıştay WhatsApp grubunda.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sizdeki işte, sizin arkadaşlarınız...
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yalancısın! Yalancısın!
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayıştay WhatsApp grubunda.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yalancı sensin! Yalancı sensin! Yalancı ne demek be, yalancı...
OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakanım, lütfen...
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yalancı diye, bak, yalancı diye itham ettiğin zaman ben de sana yalancı derim ya, olur mu öyle şey ya!
CAVİT ARI (Antalya) - Belgeyle konuş ya, ayıp değil mi? Ya, sıran gelince konuş, gösterirsin belgeleri de.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hangi WhatsApp grubunda?
ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sayıştay WhatsApp grubu.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Öyle bir şey yok, bunların görüntüleri de var, zamanı gelince izlersiniz.
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayıştay WhatsApp grubu; belge var, belge var; hepsi var.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hangi WhatsApp grubunda ben yazmışım?
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayıştay WhatsApp grubunda yazdılar, hâkimler yazdı.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, hangi WhatsApp grubunda ben FETÖ'cü demişim?
GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Ya, siz demişsiniz demiyor.
CAVİT ARI (Antalya) - Ya, sıran gelince konuş, göster belgeleri de.
YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Bir dakika, konuşsun ya.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Buyurun, bunlarla yargı önünde hesaplaşalım o zaman.
OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakanım, size söz vereceğim, lütfen...
CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakan, sıra size gelince belgeyle cevap verin, oradan "Yalancısın." diyemezsin, ayıp ya!
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, hangi WhatsApp grubunda?
GAMZE TAŞCIER (Ankara) - "Sen dedin." demiyor.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - İşin kuşkulu tarafı şudur, işin kuşkulu tarafı, karardan sonra Devlet Malzeme Ofisinin katoloğu ve satışında...
OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakanım, size söz vereceğim, bir dakika...
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Konuşma, WhatsApp grubunda FETÖ'cü demişim, kime demişim?
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bu şekilde bir karşılıklı... Sayın Bakan, benim zamanımı yiyorsunuz ya, bir konuşmamı bitireyim ya.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ama doğru konuş.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ama bir konuşmamı bitireyim, benden sonra cevap ver yani ya.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - WhatsApp grubunda FETÖ'cü demişim...
CAVİT ARI (Antalya) - Bırak WhatsApp'ı, sen karara...
TAHSİN OCAKLI (Rize) - O zaman, ben senin sunumundaki her konuşmaya müdahale edebilirdim yani etmedim, olmaz ki böyle bir usul ya!
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ama bak, şimdi, Tahsin Bey, bak bir şey söyleyeceğim: Beni itham ediyorsun.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Başkanım, lütfen müdahale eder misiniz yani bu durumda olmaz ya!
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Beni itham ediyorsun. Hangi WhatsApp grubunda?
OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakanım, size söz vereceğiz, açıklama imkânı olacak, lütfen...
ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sayıştay WhatsApp grubu, Sayıştay.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yok, 1 tane örnek verin.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - "Siz yazdınız." demiyor Sayın Bakan.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun Tahsin Bey.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Evet, ben bir sunumumu bitireyim, zaten zamanım da az kaldı.

CAVİT ARI (Antalya) - Siz bırakın WhatsApp'ı da şu karara cevap verin, bırakın onu.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Allah'tan bizim dokunulmazlığımız var, ya üniversite öğrencileri söyleseydi, hemen şurada tutuklatırdınız, hemen.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Kamuya Devlet Malzeme Ofisinden temin edilebilecek olan ürünleri 3,5 katına dışarıdan aldınız, Devlet Malzeme Ofisinin katologlarında var olan ama dışarıdan alınan ürünleri de siz kaldırttınız, bunların hepsinin farkındayız, biliyoruz.

Şimdi, gelelim biraz da bütçe üzerine -zaman da kalmadı ama- bir iki şey söyleyeyim. Tabii, geçen yıl da istifaya davet etmiştim sizi keşke, keşke o zaman ah bu gerçekleşmiş olsaydı da o zamandan bu zamana kadar yaşadığımız, ÇEDES'te, MESEM'de yaşadığımız o acıları, o çocukların acılarını hissetmeseydik. Ucube bir sistem getirdiniz, ucube bir sistem ve sizin getirdiğiniz MESEM'de 2025-2026 yılları arasında 9.950 iş kazası olup 37 çocuğumuzu kaybetmişiz, ÇEDES'te 3 öğrencimizi kaybetmişiz, Rize'de Ardeşen ilçesinde imam hatip lisesine giden 6 yavrumuz serinleme amacıyla derenin kenarına hocalarının yanında gitmiş, onlardan 2'sini boğularak kaybetmişiz. Bunların hepsinde sizin sorumluluğunuz var Sayın Bakan, hepsinde.

Şimdi, atanamayan öğretmenlerle ilgili hiçbir şey yapmadınız. Özellikle çocukların can güvenliğiyle ilgili, öğretmenlerin can güvenliğiyle ilgili hiçbir şey yapmadınız. Fatma Nur öğretmeni herkes hatırlıyor. 14 Nisanda Siverek'te 16 kişi, bir gün sonra Kahramanmaraş'ta 8 öğrenci, 1 öğretmen yaşamını kaybetti. Bütün bunlar sizin sorumluluğunuzda, bütün bunlar. Çocuklarımızın eğitim görmek için gittikleri okullarda öldürülmesine tanık olduk. Bir çocuğun güvenliği bütçede tasarruf edilebilecek bir kalem değildir. Niye bunları yapmıyorsunuz?

Temizlik ve güvenlikle ilgili okulların temel ihtiyaçlarını karşılayamıyorsunuz, velilerden sürekli para topluyorsunuz. Buradaki bütçenin yüzde 82'si personel giderlerine ait ama yatırımla, eğitimle ilgili hiçbir şey yok. Şimdi, bakın "Devlet okullarında bütün çocuklara en az 1 öğün yemek verilmeli." dedik, bunu yapmadınız. Temiz içme suyunu veremiyorsunuz, güvenli okul binalarını yetiremediniz, yeterli dersliği, laboratuvarları, kütüphaneleri, hiçbir şeyi yapamadınız.

Kamu okullarında eğitim faaliyetlerinin içeriğini kim denetliyor? Öğretmenlik formasyonu olmayan kişilerin çocuklarla yürüttüğü faaliyetlerde pedagojik bir denetim var mıdır? Bu niçin var?

Atanamayan gençlerimiz var, diğer taraftan da atanan öğretmenlerimiz var, bunlar da güvencesiz ve geçimini sağlayamıyor. Millî Eğitim Akademisi uygulamasıyla da öğretmenlerimizin diplomalarını âdeta yok saydınız, bu üniversitelerde yetiştirdiğimiz öğretmenlerimizi de artık kadro dışı bırakabiliyorsunuz. Öğretmen eşinden, çocuğundan ayrı yaşıyor; ailesini bir araya getirmek istiyor, bununla ilgili bir çözümünüz yok.

Çayeli'nde ilkokulda şubelerin birleştirilmesi amacıyla derslikler arasındaki duvar kaldırılıyor ve burada, bu işlemlerin ardından öğretmenlerin norm fazlası durumuna düştüğü belirtiliyor. Böyle bir şey olur mu Sayın Bakan ya?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bir çocuğun okuması, oyun oynaması, arkadaşlarıyla birlikte büyümesi gerekiyor; bunlar yok.

Başkanım, bitti ama zamanımı Sayın Bakan biraz çaldığı için bir dakikada toparlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Tahsin Bey, biliyorsunuz, bunları çok yaşıyoruz, siz bitirin.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Biliyorum, biliyorum, haklısınız.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Arı...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Son cümlemi söyleyerek bitiriyorum o zaman.

Eğitimde tasarrufun bedelini öğretmenlerimizin emeğiyle, çocuklarımızın sağlığıyla ödemeyin. Hepsi bu kadar.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Arı, son konuşmacı olarak size veriyorum.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz. Millî eğitim denince, öncelikle, gerçekten çok büyük bir potansiyele sahip öğrenci yapımız var. Anaokulundan, ilkokuldan, ortaokuldan liseye kadar ve üniversiteye kadar her alanda iyi bir eğitim alması gereken büyük bir potansiyelimiz var ancak bu konuda şöyle başlamak istiyorum: Sayın Bakan, geldiğiniz andan itibaren ve ayrıca sunumunuzdaki, burada bütçe sunumundaki tarzınız ve üslubunuz olarak ayrıştırıcı bir üslup kullandığınızı ve sunumunuzu da buna göre hazırladığınızı görüyoruz. Aslında, Millî Eğitim Bakanı bu ülkede bir birleştirici olmalı; eğitim sisteminin doğru ve herkesi kucaklayan bir yapı içerisinde olması gereken bir Bakanlık iken sizin tavrınız ve tarzınız maalesef ki sunumunuza da yansımış. Gerçekten, sunumun özellikle ilk bölümünde çok ayrıştırıcı bir tarzınız olduğunu görüyoruz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Tam aksine, birleştirici.

CAVİT ARI (Antalya) - Özellikle birkaç cümle var: Evlatlarını hem yetkin hem erdemli görmek isteyen bir milletin bu en arzusunu ideolojik bir sapma gibi takdim etmek, milletin değerlerine hâlâ eski Türkiye... Bu eski Türkiye'den sizin kastınız ne mesela? Yani bu eski Türkiye anlayışı, eski Türkiye'den rahatsızlığınız ne mesela veya buradaki neyi kastediyorsunuz? Sormak istiyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - 28 Şubat, vesayet.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Otuz yıl geçmiş ya!

CAVİT ARI (Antalya) - Yirmi beş yıldır iktidardasınız, unutmayın ve bu vesayetten yararlanarak iktidara gelen de sizsiniz üstelik.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Vesayeti siz yarattınız.

CAVİT ARI (Antalya) - Her fırsatta kendi lehinize kullanarak bugünlere geldiniz.

Şimdi, bu sunumun her aşamasında ifade ettiğim gibi, ayrıştırıcı ve özellikle de -buradan söylüyorum- "laiklik" ilkesine, temellerine karşı böyle yoğun bir saldırı içeren tutum, davranış ve uygulamalarınız olduğunu da buradan bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde eğitim bütçesinin temel ölçütü, bu kaynakların hangi ihtiyaçlara, kimler için, nasıl kullanıldığıdır. Kamusal eğitimin güçlendirilmesi, toplumsal eşitsizliklerin azaltılması, bütün çocukların nitelikli eğitime erişmesi ve eğitim emekçilerinin insanca yaşayabilecekleri koşullara kavuşması bütçe politikasının temelidir. Bölgesel eşitsizlikler ve laik, bilimsel eğitim alanındaki tartışmalar bütçe politikalarının tam da merkezindedir.

Şimdi, Sayın Bakan, bütçe dağılımında eğitim emekçilerinin yeterli ücreti alması, yeni okul yapılabilmesi, depreme dayanıklı derslik açığının kapatılması ve eğitim altyapılarının yenilenmesi için gerekli bütçelerin ayrılması, mal ve hizmet alımlarına ayrılan kaynakların okulların temizlik, güvenlik, bakım, onarım, ısınma ve eğitim materyallerini yeteri derecede karşılaması temel olmalıdır. Her okula, öğrenci sayısı, bina koşulları, bölgesel yoksunluk ve özel ihtiyaçları esas alan düzenli, doğrudan kamu ödeneği verilmeli; temizlik, güvenlik, ısınma, su, bakım, onarım ve diğer giderler yine devlet tarafından karşılanmalı. Okul aile birliklerini sadece velilerden para toplayan bir yapı olarak değerlendirilmemeli ve özellikle de dezavantajlı bölgelerdeki okulların eşitsizliklerin giderilmesi için kaynakların artırılması gerekiyor. Eğitim sisteminin niteliği, eğitim emekçilerinin çalışma ve yaşam koşullarından ayrı düşünülemez. Öğretmenlerin ve diğer emekçilerin ücretleri, enflasyon ve temel yaşam giderleri karşısında korunmalı, ücretlerin önemli bir bölümünün ek ders ve çeşitli yan ödemelerinden oluşmasının emeklilik dönemindeki gelir güvencesini de olumsuz etkilediğini bir kez daha buradan hatırlatmak istiyorum. Barınma ve ulaşım maliyetlerinin yüksek olduğu bölgelerde çalışan öğretmenlerin de yine desteklenmesi gerektiği ortada.

Şimdi, burada, çok sık gündeme gelen bir konudan bahsetmek istiyorum. Şimdi, bakın, özellikle her ilimize açılan üniversiteyi bir başarı gibi gören anlayışın bugün özellikle gençlerimizin işsiz kalmasına yol açtığını her fırsatta söylüyoruz. Çocukların kabiliyetine göre mesleki eğitimlere yönlendirilmesi ve aranan eleman açığının kapatılması gerektiğini de tekrarlıyorum, Ticaret Bakanlığında da bu konuşuldu, dünkü Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında da konuşuldu, bu konular önemli. Şimdi, her yere üniversite açmak bir başarı değil, başarı olan üniversitelerin kalitesini artırmaktır. Bu anlamda, yirmi beş yıllık iktidar sürecinde çocuklar meslek edinme konusunda doğru politikalarla ve doğru eğitimle üniversiteye gitmek isteyen gitsin ama kabiliyetine göre de iş alanlarına da doğru yönlensin istiyoruz. Aksi hâlde de işte, çok sayıda genç bugün işsiz vaziyette evinde bekler hâle dönüşmüş durumda, bunu yirmi beş yıldır çözemediğinizi tekrar hatırlatmak istiyorum ve değişik bahanelere sığındınız da yine bu salonda kaç kere konuşuldu. Maalesef, eğitim politikasında doğru bir planlamayı başaramadığınızı tekrar hatırlatmak istiyorum sizlere.

Şimdi, Sayın Bakan, geçen seneki bütçe görüşmelerinde özellikle yeni okul yapımı konusundaki ihtiyaçların çokluğundan ve bunlarla ilgili de yeterli adımların atılmadığından hep bahsetmiştik ama bir konuyu da söyleyerek devam edeyim bu konuya. Okul alanı olarak ayrılmış olan birçok yerin özel okullara, daha doğrusu özel okul alanı olarak satıldığına tanıklık ediyoruz. Bu konuda bir politika mı üretiyorsunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, hayır.

CAVİT ARI (Antalya) - Daha önce, bununla ilgili kaç tane burada tapu örnekleriyle bundan vazgeçilmesi gerektiğini de hatırlatmıştık, bu uygulamalarınızdan vazgeçin, çok sayıda örnek var ama neyse bu konuyu uzatmak istemiyorum. Yani belediyelerde, imarda okul alanı olarak ayrılmış olan yerlerin satımını önleyin veya da böyle bir politikanız varsa da iptal edin.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yok, yok.

CAVİT ARI (Antalya) - Şimdi, son olarak şunu da söyleyeyim: Örneğin, geçen yıl sadece Kepez ilçesinde, Antalya'da birçok mahalleyle ilgili okul ihtiyaçlarını sıralamıştım, bunlardan burada çok sık bir şekilde, üst üste iki üç yıldır tekrarladım ancak adım atılmayan... Örneğin, Kepez ilçesi Kazım Karabekir Mahallesi ile Yavuz Selim Mahallesi, 2 mahalle için ortak bir ilkokul ve ortaokula ihtiyaç var demiştik, yeri de hazır, tapu, mülkiyet sorunu hiç olmayan, orada okul için hazır bekleyen bir taşınmaz var ama maalesef ki iki üç yıldır tekrar ediyoruz, okula da ihtiyaç olan bu bölgede adım atılmadı.

Yine, Kepez ilçesi Göksu Mahallesi'nde aynı şekilde, işte, Kepez ilçesi Kütükçü Mahallesi'nde benzer sorun var. Yeni Emek Mahallesi'nde yeni okul yapılmış, eski okulun yıkımı konusu var. Kepez Barış Mahallesi'nde ortaokul yeri var, "Yatırım programına alındı." deniyor ancak bir adım atılmadı. Kepez Altınova Menderes Mahallesi 32 derslik bir okula kavuşturuldu ancak yandaki enkaz hâlâ duruyor, şikâyeti devam ediyordu. Kepez Altınova Sinan Mahallesi'nde okul yeri hazır ancak okul yapılmadı. Kepez Zeytinlik Mahallesi gibi çok sayıda talepler var, bu konularla da ilgili bir adım atılırsa... Kepez İlçesi gerçekten okullara ihtiyacı olan, yeni gelişen bir bölgemizdir; buralardaki sorunların giderilmesini talep ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Arı, teşekkür ederim.

Böylece, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın söz taleplerini karşıladık. Şimdi, Komisyon dışından gelen milletvekillerimizin söz taleplerini karşılayacağız.

Sıralamayı okuyorum: Sera Kadıgil, Sevda Karaca, Kadim Durmaz, Kayıhan Pala, Gamze Taşcıer, Keziban Konukcu, Lütfü Türkkan, Tamer Osmanağaoğlu, Latif Selvi, Yüksel Taşkın, Aliye Timisi Ersever, Perihan Koca, Yüksel Mansur Kılınç, Selcan Taşcı, Mehmet Taytak, Reşat Karagöz, Özgül Saki, Aysu Bankoğlu, Yüksel Selçuk Türkoğlu, Mehmet Celal Fendoğlu, Hikmet Yalım Halıcı, İsmet Güneşhan, Ömer Faruk Gergerlioğlu, Yüksel Arslan, Lütfi Kaşıkçı, Sibel Suiçmez, Gökçe Gökçen, Mehmet Tahtasız, Mehmet Baykan.

Süreler beş dakikadır, uzatmıyoruz.

Buyurun Sera Kadıgil.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Yine, konuşacak çok şey var.

Faize yirmi günde verdiğiniz parayı bu ülkenin çocuklarına ayırıp da bir öğün yemek vermeyi çok gördüğünüz için okula aç giden çocuklardan; atanamayan, yoksulluk hatta açlık sınırının altında yaşattığınız öğretmenlerden; Bakanlığınızın dört yanını saran liyakatsizlikten; evladının beslenmesine bir elma koymaktan aciz hâle getirdiğiniz anne babalardan; mutsuz çocuklardan; geleceğini çaldığınız gençlerden bahsetmek isterdim ama bir yerde çocuklar ölüyorsa başka konuyu konuşmaya takat kalmıyor.

Sayın Tekin, canhıraş savunduğunuz MESEM'lerde bugüne dek 37 çocuk ölümü, 31.747 iş kazası yaşandı, 31 bin çocuğun başına iş geldi; bunu ben demiyorum, bu sizin rakamlarınız ama biz, burada bu çocuklardan her bahsettiğimizde başınızı öne eğip utanmak yerine bizimle kavga etmeyi seçiyorsunuz. O yüzden, bugün burada ben konuşmayacağım; bu kaybettiğimiz 37 çocuktan sadece birinin, bir 1 Mayıs günü koşup oynaması gerekirken çalışmak zorunda bıraktığınız, iş yerinde ölen Mahir Buğra'nın annesi konuşacak; bizi dinlemiyorsunuz, en azından onu dinleyecek kadar sabrınız vardır diye umuyorum sadece.

Annesinin mektubunu okuyorum size: "Sayın Yusuf Tekin, böyle bir sistem kurdunuz, güzel ama siz niye bu çocuklara sahip çıkmıyorsunuz? Hiçbir şekilde sahip çıkmadınız, bize bir başsağlığı dahi dilemediniz; çok bekledik, çok istedik. O kadar çağırmama, yazmama rağmen hiç ulaşmadınız. Bir başsağlığı dilemenizi isterdim. Çok mu şey istedim? Biz, bu çocukları size emanet ettik, devlete emanet ettik. Sokaklara güvenemiyoruz, insanlara güvenemiyoruz, devletimize de mi güvenemeyeceğiz? Davamızın yanında olmanızı çok isterdim çünkü hani bu çocuklar bilsinler ki yalnız değiller, bilsinler ki 'Biz devletin öğrencileriyiz, bizim arkamızda devlet var.' desinler istedim, olmadı. Demiyorum ki bu Allah'ın takdiridir çünkü benim çocuğum yiyecek içecek bölümünde; orada mutfakta kek yapması, krema çırpması lazım. Benim oğlumun ne işi var ya elektrikçinin yanında? Benim oğlum elektrikçi çırağı değil ki. Zaten giden gitti, ben oğlumu geri getiremeyeceğim, bir ömür boyu onun acısını çekeceğim. 'Davanızın yanındayız; kimin ihmali varsa, kim sebep olduysa cezasını çekmesini sağlayacağız.' demenizi çok istedik ama yapmadınız; 'Giden gitti.' dediniz, bıraktınız. Benim oğlum haftanın yalnızca bir günü evdeydi, geri kalan günlerde hep çalışıyordu, okul günlerinde okula gönderilmiyordu; biz, bunu defalarca koordinasyon öğretmenine söylememize rağmen hiçbir şey değişmedi. Oğlumun mesajları dahi var, elimde duruyor: 'Hocam, yarın okul günü ama usta okula göndermiyor, iş çok yoğunmuş. Gelmesem devamsızlık olur mu?' Aha, mesajları burada duruyor ama ne öğretmenimiz ne okul müdürümüz işlem yaptı ne bir tutanak tuttular ne yanımızda durdular. Ustalarıyla kaç kez görüştük 'Bu çocuklar öğrenci, niye bu saate kadar çalıştırıyorsunuz?' diye çok tartıştık, bize ne dediler biliyor musunuz? 'Okul okusun istiyorsan al oğlunu git okula yazdır o zaman.' Ya, biz zaten okula yazdırmışız bu çocuğu, bu çocuk senin elemanın değil, bu çocuk staj yapan öğrenci; biz bunları defalarca konuştuk, kimseye anlatamadık. Bir tane yalanım varsa cezamı çekmeye razıyım ama bir tane yargılanan devlet görevlisi yok; sadece iş yeri sahibi ve elektrikçi tutuklu, onları da dört ayda saldılar, sonra yine tutukladılar. Dükkân zaten hemen açıldı; bu, beni tamamen yıktı, ben o dükkânın kapısından bile geçemiyorum."

Bakın, bu hafta sonu ben bu anneyi evinde ziyaret ettim Sayın Tekin. Mahir 15 yaşında bir çocuk, yüzüne bakmanızı çok istiyorum. Gitar çalan bir çocuk, pastacı olmaya çalışan bir çocuk. Kendine bir hesap açmış "Hayalim Pastanesi" diye, orada babasıyla bir pastane açmak istiyor. Ve bu çocuk -Sayın Tekin, hepimiz soralım- ne olsa hayatta olurdu bugün, ölü olmazdı? Mesela bu çocuk zengin olsaydı babasının parasıyla bir kolejde okusaydı şimdi bir okulun bahçesinde oynuyor olacaktı sizlerin çocukları gibi. Mesela buraya denetime göndermişsiniz iki gün önce bir öğretmeni, aynı hafta orada bütün küçük mutfak aletlerinden personel çarpılmış, daha bir gün önce ya, bir gün önce bir kız öğrenci aynı panodan çarpılmış, bunları tespit edip o iş yerinin kapısına kilit vurmayı becerecek bir devlet olsaydı bu ülkede bu çocuk bugün hayatta olacaktı. Ya da "Ayda 8 bin liraya biz ucuz işçi olarak bu çocukları kullanıyoruz." değil, "Bu çocukları stajyer olarak eğitiyoruz." diyebilen birileri olsaydı bu çocuk şu anda hayatta olacaktı ama bunların hiçbiri olmadığı için Mahir de artık yok Sayın Tekin ve siz karşımda oturuyorsunuz. "MESEM'de çocuklar ölmesin." diyen, bu yüzden size kızıp "Yusuf Tekin istifa!" diyen gencecik öğrenciler şafak baskınlarıyla evinden alınırken izlediğiniz gibi izliyorsunuz olan biteni. O yüzden benim sizden hiçbir beklentim yok ama arkanızda oturan bu kadar bürokrat var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Karşımda oturan, sizin işlerinizi denetlemekle görevli vekiller var.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Aranızda bir tane yoksul çocuğu varsa...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Sevda Karaca...

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - ...bizim dert ettiğimiz kadar dert etmeniz gerekiyor bu çocukları.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sevda Karaca, buyurun.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Yusuf Tekin burada bize bir bütçe sunumu yapmadı, baştan aşağı ideolojik bir metin okudu. Meclise hesap vermeye gelip vekillerle dalga geçeceğinize şuna cevap vermenizi bekliyoruz biz sizden: Bir öğrenci

öldüğünde uyuyabiliyor musunuz peki? Gerçekten üzülüyor musunuz yoksa tek kaygınız muhalefetin bunu gündem etmesi mi oluyor? Bakın, biz size üç yıldır, burada, sizin onayınızla yaşanan ölümleri anlatıyoruz. Değil geri adım atmak, her gün bu ölüm yoluna bir taş daha düşüyorsunuz. Halil İbrahim Yağız, MESEM'deki ilk saatinde, ilk saatinde inşaatın 6'ncı katından düşerek hayatını kaybetti; ailesine haber bile verilmedi, morgun önünde her cenazenin yüzünü açıp baktılar "Bizim çocuğumuz mu acaba?" diye. Halil İbrahim'in ailesi size başarı belgelerini, takdir belgelerini gönderdi, getirdim. Şu söylediklerimdeki her bir kelime Millî Eğitimden sorumlu bir Bakanı aslında yerin dibine sokmalı ama siz bize doğru bile bakmıyorsunuz Yusuf Tekin. "Münferit" lafını çok seviyorsunuz ama bal gibi biliyorsunuz Halil İbrahim'in ölümünün münferit olmadığını. İskenderun'da, resmî tatil günü 1 Mayısta çalıştırılan 16 yaşındaki Mahir Buğra Karagön elektrik akımına kapılarak yaşamını yitirdiğinde Mahir'in okul yerine iş yerine gittiğinde yok yazılmadığı da ortaya çıkmış oldu. İş yeri sahibinin avukatı nasıl beyanda bulundu, savunmada bulundu, biliyor musunuz? "Zaten günde 6 işçi ölüyor." dedi. Cesaret vermişsiniz, tahliye edildi failler. Urfa'da işkence edilerek öldürülen 15 yaşındaki Muhammed Kendirci'nin çalıştığı marangoz atölyesinde yetişkin tek bir işçi yok Yusuf Tekin; 5 çocuk çalışıyor o atölyede ve aile tehdit edildi davadan vazgeçsinler diye. "Münferit"miş, ne münferiti Allah aşkına? Siz, devletin bütün aygıtlarıyla bu cinayet düzenini organize bir şekilde işletiyorsunuz. Aile Bakanlığı yurtlarda kalan çocukları, Adalet Bakanlığı hapishanelerdeki çocukları MESEM'e yönlendiriyor, Diyanet camilerde hutbe okutuyor, en büyük suç ortağı Çalışma Bakanlığı. Ulusal İstihdam Stratejisi'nin Üçüncü Dönem İzleme Raporu'nda meslek liseleri için piyasanın ihtiyaçları ışık hızıyla giderilmiş ama öğrencilerin can sağlığı için alınması gereken tedbirlerde iki yılda bir tek işlem yapmamışsınız. Sizin koskoca Bakanlık olarak yapmadığınız araştırmayı Emek gençliği yaptı. MESEM'li çocukların yüzde 91'i haftanın beş ya da altı günü çalışıyor, yüzde 1,7'si haftanın yedi günü çalışıyor, yedi günü; bir gün bile dinlenmeden. Her 3 çocuktan 1'i on bir on iki saat, neredeyse yarısı dokuz on saat çalışıyor. Her 10 MESEM'lide 6'sı en az bir kere yaralanmış. Aralarında haftada en az bir kez iş kazası geçirenler, ayda iki kez, üç kez yaralandığını söyleyenler var. Bakın, daha vahim bir şey var burada: "İş kazası geçirdiğinde yasal kurumlara, okula, Millî Eğitim Bakanlığına başvurur musunuz/" diye soruyorlar, sadece yüzde 2;8'i "Evet, başvururum." diyor. Yüz binlerce MESEM'li her gün dayak yiyor, küfür işitiyor. Ben şunu sormak istiyorum, cevap bekliyoruz: MESEM'li çıraklarla kayıt dışı çocuk işçiler arasında ne fark var Yusuf Tekin? Biz size söyleyelim: Hiçbir fark yok. Hiçbir fark yok. Siz maariften, erdemden, değerden bahsediyorsunuz. Değer, bir çocuğun okula karnı tok gitmesidir, Bakanı eleştirdi diye gençlerin tutuklanmamasıdır. Erdem, sömürüye, zorbalığa karşı durmaktır, adalettir. Siz gençlerin ortak değeri oldunuz Yusuf Tekin. Ailesi hangi partiye oy vermiş olursa olsun bu ülkenin çocukları, gençleri, doğusuyla, batısıyla, sizin adınız geçtiğinde öfkeyle doluyor. Hiçbirini umursamadığınız gibi "Kindar, dindar nesil." diye diye okulları da cinayet mahalline dönüştürdünüz. Çekmeköy, Siverek, Maraş, Manisa, Başakşehir. Bakın, Maraş'ta bir rehber öğretmen, bir de müdürü suçlu ilan edip sıyrılmaya çalışıyorsunuz. Bu katliamda sizin, sizin bürokratlarınızın hiç mi suçu yok? Bunlar Değer-Erdem-Eylem Projenizin gerçek çıktıları. Satırlarla, palalarla okullarda öğrenci kovalayan Ülkü Ocaklarıyla imzaladığınız protokolün işte tam olarak sonucu bu. Şimdi, siz geldiniz, Âşık Düçari'ye bulaştınız burada.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Ülkü Ocaklarında memleket, millet sevdalısı yetişir, başka bir şey yetişmez.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sayenizde memlekette artık hiç yer yok. Osmanlıcaya meraklısınız Yusuf Tekin. Bağdatlı Rûhî'yi vereyim ben size: "Sûfî ki riyâ ile eder kendini mevsûf/ Evkât-ı şerîfi ola taklîd ile masrûf/ Minberde hatîb ola vü mahfilde muarrif/ Âr eylemeye olduğuna cehl ile mâ'ruf."

Bu Mecliste sizin bize parmak sallamaya hakkınız yok. Siz bu ülkenin çocuklarının çocukluklarını, hayatlarını, geleceklerini çalanlarsınız. Bu ülkenin çocuklarının geleceği yoksa size de huzur yok Yusuf Tekin. Size huzur yok!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Bravo!

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Teröriste de yok.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Memlekette huzur mu bıraktınız?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kadim Durmaz Bey...

KADİM DURMAZ (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; bugün burada yalnız Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini görüşmüyoruz; Türkiye'nin geleceğini, çocuklarımızın yarınlarını, gençlerimizin umutlarını ve cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında nasıl bir toplum olmak istediğimizi konuşuyoruz çünkü eğitim bir ülkenin yalnızca bugünü değil, geleceğidir. Bir ülkenin en büyük zenginliği yolları, köprüleri, binaları veya yer altı kaynakları değil, iyi yetişmiş, özgür düşünen, sorgulayan, bilim üreten ve vicdan sahibi insanlardır.

Peki, bugün Türkiye eğitimde hangi noktadadır? Yaklaşık çeyrek asırdır ülkeyi yöneten iktidarın eğitim politikalarını artık vaatlerle değil, ortaya çıkan sonuçlarla değerlendirmek zorundayız: Eğitim sistemi istikrarsızlıktan kurtarılmalıdır. 2002'den bu yana müfredatlar, sınav sistemleri, okul türleri ve eğitim modelleri defalarca değiştirildi. Son olarak Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli uygulamaya konuldu. Elbette eğitim sistemi gelişen bilim ve teknolojiye göre yenilenebilir ancak eğitim politikaları bilimsel araştırmalarla, öğretmenlerin görüşlerine, uzun vadeli planlamaya dayanmalıdır. Her bakan değiştiğinde eğitim anlayışının değiştiği bir sistemle geleceği inşa edemeyiz. Çocuklarımızın eğitim hayatı siyasi iktidarların deneme tahtası değildir. Önerimiz açıktır: Eğitim politikaları günlük siyasi tercihlerden çıkartılıp bütün paydaşların katıldığı, bilimsel temelli ve uzun vadeli, laik millî eğitim politikası oluşturulmalıdır.

Öğretmenlerimizin sorunları çözülmelidir. Bugün yüz binlerce öğretmen adayımız atama bekliyor. Diğer tarafta okullarımız öğretmen ihtiyacını ücretli öğretmenlik yoluyla karşılamaya çalışıyor. Öğretmenlik mesleğinin ekonomik ve sosyal itibarı güçlendirilmelidir. Unutmayalım, öğretmeni mutsuz eden bir ülke öğrencisini mutlu edemez. Çocuklarımızın beslenmesi ve okul öncesi eğitimi bir devletin olmazsa olmazı olmalıdır.

Okul güvenliği bir sorundur ancak güvenlik elemanları torpille, valilerin, partilerinin referansıyla olmaz. Eğer bir olay oluyorsa baktığımızda güvenlik elemanı önce kendisi kaçıyor. Çözüm, 140 bine yakın eğitimli uzman astsubay, sözleşmeli asker, bunlara pedagojik eğitim ve davranış eğitimi verip devlet yeni bir model oluşturabilir. Bütün devlet okullarında bir öğün ücretsiz ve sağlıklı yemek sosyal yardım değil, devletin çocuklarına karşı sorumluluğudur.

Okul öncesi eğitime gelişen ülkeler -Almanya'yı örnek vereyim- yüzde 25'ini ayırırken bizim ülkemiz maalesef OECD ülkelerinin çok altındadır. Özellikle dar gelirli aileler için ücretsiz kreşler ve nitelikli okul öncesi eğitim kurumları yaygınlaştırılmalıdır. Çocuklarımızın geleceği ailesinin gelir düzeyine bağlı olmayacak kadar değerlidir.

Mesleki eğitim üretim ekonomisinin merkezine yerleştirilmelidir. Türkiye üretmek zorundadır. Sanayide, tarımda, teknolojide ve savunma sanayisinde nitelikli meslek insanlarına ihtiyaç vardır. Meslek liselerini ikinci sınıf eğitim kurumu gibi gören anlayışı el birliğiyle değiştirmeliyiz. Mesleki eğitim ucuz iş gücü yetiştirme alanı değil, nitelikli insan yetiştirme alanına dönüştürülmelidir. Eğitimde fırsat eşitliği sağlanmalıdır. Bir çocuğun hangi şehirde, hangi mahallede veya hangi ailede doğduğu onun eğitim kalitesini belirlememelidir. Köy okullarının kapatılması ve taşımalı eğitimin yaygınlaşması yalnızca eğitim meselesi değildir; aynı zamanda kırsal yaşamın, köylerin geleceğinin, tarımsal üretimin de gerçek bir sorunudur.

Özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklarımız ve üstün yetenekli evlatlarımız unutulmamalıdır. Engelli çocuklarımız için erken tanı ve erken eğitim hizmetleri yaygınlaştırılmalı, okullarımız fiziksel ve teknolojik açıdan erişilebilir hâle getirilmeli, yeterli sayıda özel eğitim öğretmeni görevlendirilmelidir. Özel eğitim ve üstün yetenekli çocukların eğitimi yeterli kaynak, uzman personel ve sürdürülebilir destek programlarıyla güçlendirilmelidir. Unutmayalım, bir engelli çocuğun eğitimden mahrum bırakılması, üstün yetenekli bir çocuğun keşfedilmeden kaybedilmesi bu ülke için büyük bir kayıptır. Hiçbir çocuğumuz, engelinden dolayı geride bırakılmamalı, hiçbir çocuğumuzu yeteneğinden dolayı yalnız bırakılmamalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Durmaz, teşekkür ederiz.

KADİM DURMAZ (Tokat) - Sayın Başkanım, Tokat'ta güzel sanatlar lisemiz yok, görme engelli halk ozanı Âşık Sadık Doğanay'ın ismi verilerek bir okul yapılmasını istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kayıhan Pala, Gamze Taşçıer'den sonra bir ara vereceğiz. .

KADİM DURMAZ (Tokat) - Yine, Tokat Aydoğan Aydın Spor Lisemiz bir başka binada eğitim görmekte.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Durmaz, teşekkür ederiz.

Bunları Bakan Bey'e birebir lütfen verelim.

KADİM DURMAZ (Tokat) - Yine, kültür merkezimiz yok.

Bütçeniz hayırlı olsun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kayıhan Pala Hocam, buyurun.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Bakan, rektörlerin seçim yerine atamayla gündeme gelmesi, rektörlerin atanması üniversitelerin kendi yöneticilerini belirleme iradesini ortadan kaldırmış, bu da kurumsal özerkliği çok büyük ölçüde olumsuz etkilemiştir. Bakın, 2026 Yılı Akademik Özgürlük Endeksi'nde Türkiye 179 ülke arasında 164'üncü sıradadır. Eğer akademide özerklik yoksa, buradan bilim üretilmesini beklemek doğru bir yaklaşım değil. Oksijen gazetesinde 2025 yılında yayınlanan kapsamlı bir analizde 202 rektörden 139'unun -yüzde 69 rektörlük düzeyi için beklenen akademik performansın altında kaldığı tespit edilmiş. Sayın Bakan, siz sabah konuşurken değerlerden ve değerler silsilesinden söz ettiniz. Siz rektör olma aşamasındayken en az üç yıl profesör olmak kuralının sizin için kaldırıldığı biliniyor. Bu konuştuğunuz değerler kavramıyla bunu nasıl örtüştürüyorsunuz? En azından, hiç olmazsa konuşmanızda bu değerler üzerinden eğitim sistemine bir atıfta bulunmasanız herhâlde daha iyi olur.

Akademik ünvanlar konusunda da kolokyum kaldırıldı biliyorsunuz, artık yalnızca dosya incelemesine bağlı bir doçentlik süreci var. Bu adayın alanı ne kadar tanıdığını, adayın o alana hâkimiyetini, ders anlatma becerisini ve bilimsel tartışma yetkinliğini doğrudan ölçme olanağını zayıflatıyor. Üstelik başkasına tez veya makale yazdırma, sahte veya yağmacı dergi yayınlarına da uzun zaman seyirci kaldınız, şimdi, bazı düzenlemeler yapıldı ama, çok uzun zaman seyirci kaldınız. Hatta siz de biliyorsunuz, çok sayıda FETÖ iltisaklı kişinin bu dergiler aracılığıyla akademik ünvan aldığı da biliniyor. Burada şöyle bir soru var, ben hiç sizden bu konuda bir şey duymadığım için yineleme ihtiyacı duyuyorum: Burada geriye dönük bir inceleme söz konusu olacak mı? Çünkü doçentlik ve profesörlük böyle sizin yanınızda duranlara dağıtabileceğiniz bir ünvan değil. Bunların gerçekten bilimsel ölçülerle alınmış olması gerekir ki Türkiye her alanda bir ilerleme kaydedebilsin.

Burada yeri gelmişken, YÖK Başkanının Sağlık Komisyonunda yaptığı sunuma bir kez daha vurgu yapmak isterim. Hatırlarsanız, Komisyona geldiniz ve Türkiye'de tıp eğitiminde ne kadar ciddi sorunlar olduğundan söz ettiniz. Biz de dedik ki: Saptamalarınıza biz de katılıyoruz. Ama sonrasında hiçbir adım atmadınız. Bakın, bu ülkede sizin de sorumluluğunuzdur. Bir tıp doktoruna o diplomayı veriyorsanız, o yetkinliğin tamamen verildiğinden emin olmalısınız. Oysa, bugün, bu, ülkede maalesef ciddi bir tartışma konusudur. Yalnızca tıp fakülteleri için söylemiyorum, birçok fakültede böyle bir sorun olduğunu siz de biliyorsunuz.

Barış akademisyenleri konusunda herhangi bir adım atmıyorsunuz. Bakın, mevcut rakamlar 406 barış akademisyeninden 383'ünün hâlen göreve iadesinin kesinleşmediğini gösteriyor. Bu, sizin alanınızdayken bu konuda hiçbir şey yapmamanız gerçekten anlaşılabilir değil. Öğretim üyelerinin özlük hakları çok düşük, asistanların özlük hakları çok düşük, hiçbir adım atmıyorsunuz ve bütçenizde bunula ilgili herhangi bir adım söz konusu değil. Bakın, vakıf üniversitelerinin tıp fakültelerini özellikle koruyorsunuz, burada uzun uzun anlatmayacağım ama hocası ve kliniği olmayan tıp fakültesi bölümlerinin TUS kılavuzunda ilan edilmesine seyirci kalıyorsunuz. Bu konuda size verdiğim yazılı önergelere "Evet, haklısınız ama bizim sorumluluğumuz değil." diyorsunuz, tamamen topu Sağlık Bakanlığına atıyorsunuz; bu kabul edilemez. Sağlık Bakanlığının da sorumluluğu var, evet, pazartesi ona da soracağım ama sizin de sorumluluğunuz var. Hocası ve kliniği olmayan bir bölüme siz nasıl asistan görevlendirirsiniz, bu asla kabul edilemez.

Ücretli öğretmenlerle ilgili ciddi bir sorun var. 100 bin ücretli öğretmen görev yapıyor, buna seyirci kalıyorsunuz. 170 bin özel sektör öğretmeninin taban maaş güvencesinden yoksunluğu on yıldır devam ediyor, buna seyirci kalıyorsunuz ve çok ciddi eğitimde eşitsizlikler var. Bakın, TÜİK verilerinden söylüyorum. 2025 yılında muhtemel eğitim süresi İstanbul'da 18,4 yıl; Şanlıurfa'da 13,8 yıl; Şırnak'ta 14,1 yıl; Muş'ta 14,3 yıl. Sayın Bakan, bu kadar ülkenin bir coğrafi alanını her türlü olanaktan yoksun bırakan bir iklimde siz hiç olmazsa eğitim eşitsizliklerini gidermek için niye adım atmıyorsunuz? Çünkü eğitim eşitsizlikleri giderilmedikçe, orada yaşayan çocukların, orada yaşayan yurttaşların kendilerini eşit bir yurttaş olarak hissetmeleri mümkün olmayacak. O eğitim eşitsizliği giderilmedikçe, kendi bulundukları sosyal sınıflarından bir üst basamağa çıkmaları kolay olmayacak. Ben size bakıyorum ama anlıyorum ki sizin bize bakacak bir ruh hâliniz yok.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, Hocam, onu koymuşsunuz...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Ben hiçbir şey koymadım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, hayır.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Bakın, ben size bakarak konuşma yapmaya çalışıyorum Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, ben de sizi oradan takip ediyorum.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Peki, öyle olsun.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Canlısı burada Sayın Bakan, canlısını takip edin, ekrandan...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sözlerimi şöyle bitireyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, hayır. Bakın, bir dakika, ben herkesin yüzünü göremediğim için oradan bakmaya alıştım çünkü arkada...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Benim yüzümü görebilirsiniz ama.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya Hocam, bakın, tekrar söylüyorum...

GÖKÇE GÖKÇEN (İzmir) - Ya, bu kadar ölüm konuşuldu bundan da mı rahatsızlığınız yok! Bu kadar çocuk ölümü konuşuldu bundan da mı rahatsızlığınız yok!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Evet, teşekkür ederiz, Sayın...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Ama bir dakika izin...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Yok, yok, tam zamanında bitti Hocam, biliyorsunuz...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Zaman vermeyin ama bir şey söylemem gerekiyor Sayın Bakan devreye girdiği için.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Söyleyin hemen. Yok, girmedi...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Bakın, 4+4+4 sonrası ortaöğretim okullaşma oranında da ciddi bir düşüklük var, bunu gidermek için yine bir şey yapmıyorsunuz, ne bütçenizde ne de konuşmanızda buna ilişkin bir şey görmüyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ediyorum.

Gamze Hanım, buyurun.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Türkiye'de iki ayrı çocukluk yarattınız. Bir çocuk geleceğini planlarken, öteki yarınını düşünmeden ailesinin bugününü kurtarmak için çalışmak zorunda. Birinin önünde üniversite, ötekinin önünde güvencesiz işçilik var. Türkiye'de 7 milyon çocuk yoksul, yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altındaki çocuk sayısı da 8 milyon. Her üç çocuktan ikisi dezavantajlı. 15 yaş ve altındaki çocukların yüzde 23'ü maddi yetersizlik nedeniyle günde bir kez bile et, tavuk veya balık içeren yemekler yiyemiyor. Bu ülkede çocukların önemli bir bölümü için artık et yemek artık bir beslenme meselesi olmaktan çıktı, ayrıcalığa dönüştü. Bir öğrencinin beslenme çantasının aylık maliyeti 2026 itibarıyla 2.147 lira, günlük en düşük 130 lira. Peki, siz yoksul ailelerin liseye devam eden kız çocuklarına verdiğiniz şartlı eğitim yardımıyla ne kadar ödüyorsunuz? Ayda sadece 450 lira. Bir çocuğun birkaç günlük beslenmesine bile yetmeyen parayla eğitimde fırsat eşitliği yarattığınızı anlatıyorsunuz.

Fon soygunu büyüklüğü 277 milyar, 11 milyon öğrencinin on aylık beslenme çantası doldurulabilirdi bu parayla. Aylık 5 bin lira bursla 5 milyon öğrenciye on ay boyunca burs sağlanabilirdi. Finans piyasasında 100 milyarlar tartışıyorken yoksul çocukların okulda bir öğün ücretsiz yemek yemesini sağlayacak kaynak hâlâ bütçe önceliği yapılmıyor.

Sayın Bakan "Fakirliğin gözü kör olsun." diyeceğiz ama siz fakirliği bile şarta bağladınız. Adına "MESEM" dediğiniz sömürü sistemi icat ettiniz, çocukları bir gün okula dört gün iş yerine gönderiyorsunuz. Çocuklar kâğıt üzerinde öğrenci ama patronun gözünde ucuz işçi. Fiili olarak iş yerinde çalışan 15 yaşından büyük çocukların emeklilik için uzun vadeli sigorta primleri bile yatmıyor. Meslek

öğrensin istiyorsunuz iş emeğinin karşılığına, geleceğine, hayatına gelince ortada güvence yok. Üstelik 2027 bütçe gerekçesine ortaöğretim öğrencilerinin eğitim sırasında mesleki eğitim merkezlerine kaydolmasını sağlayacak yeni düzenlemeler yazmışsınız. Biz "Çocukların ölümü konuşulsun isterken, ölmesin." derken siz çocuk emeğine açılan yeni yolları genişletiyorsunuz. İSİG Meclisine göre geçtiğimiz yıl en az 95 çocuk çalışırken hayatını kaybetti. 37'si tarımda, 27'si sanayide, 18'i inşaatta, 13'ü hizmetlerde. Çocuk işçiliği elbette MESEM'le başlayıp MESEM'le de bitmiyor. Mevsimlik tarım işçisinin ailenin çadırında, küçük sanayi sitesinde, inşaat iskelesinde bu ölümler devam ediyor. Eğitim Bakanlığınız, Çalışma Bakanlığıyla birlikte sosyal devlet gereği bu çocukların hayatından birlikte sorumludur.

Bir de okulda kalanlara bakalım. Bakanlığınızın 2027 hedef tablosunda 10'uncu sınıf öğrencilerinin yüzde 28'i matematikte, yüzde 25'i okuma becerisinde temel ve temel altı yeterlilik düzeyinde. Siz çocuklara eşit imkân sunmuyorsunuz ki eşit bir gelecek sağlayasınız. Öğretmenliği "ücretli" "sözleşmeli" "kadrolu" diye parçalara böldünüz. Genç öğretmenler atamayı beklerken sınıftaki ihtiyaç ücretli öğretmenlikle karşılanıyor. Okulların temizliğinden güvenliğine temel ihtiyaçları velilerin cebine bırakılmış. Bir tarafta karnını doyuramayan çocuk, diğer tarafta geçinemeyen ve atanamayan öğretmen. Çocukların beslenmesini ailenin cebine, okulun ihtiyaçlarını velilere, mesleki eğitimleri patronların insafına, öğretmenlerin geçimini güvencesiz çalışma koşullarına bırakmışsınız. Kamusal eğitimin sorumluluğunu devletten alıp emekçi ailelerin sırtına yüklemişsiniz. Üstelik yoksulluğun çocukları eğitimden kopardığı bu düzende aynı çocukları ucuz iş gücü olarak sermayenin hizmetine sunuyorsunuz. Böylece yoksulluk sayenizde kuşaktan kuşağa aktarılıyor. İşçinin çocuğu daha çocukken işçileştiriliyor, gelecekteki sınıfsal konumu bugünden belirleniyor.

İşte, Bakanlığınızın emek açısından ortaya koyduğu bütçe budur.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

18.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma saati: 18.19

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.36

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Değerli milletvekilleri, 14'üncü Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi de söz sırası Sayın Kezban Konukçu'da.

Buyurunuz lütfen.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Millî Eğitim Bakanlığının 2027 merkezî bütçesi içindeki payının düştüğünü görüyoruz. 2026'da yüzde 11,2 olan bu oran 2027'de yüzde 9,8'e iniyor. On yıl önce bu oranın yüzde 13,1 olduğunu görüyoruz. Her geçen yıl Millî Eğitim bütçesinden kısmalara doyamamışsınız. Saray rejimi eğitimi bir kamusal hizmet olmaktan çıkarmış, ticarileştirmiş; derinleşen yoksullukla çocuk işçiliğini ve eğitimden kopuşları yaygınlaştırmıştır. Her geçen gün çocuk yoksulluğu derinleşirken milyonlarca çocuk yeterli beslenme, temiz suya erişim ve sağlıklı bir eğitim ortamından yoksun bırakılmıştır. Dünyada en az 109 ülkede çocuklara okullarda ücretsiz yemek sunulduğuna ilişkin uluslararası veriler okulda beslenme desteğinin uygulanabilir bir kamu politikası olduğunu göstermektedir. Okulda çocuklara 1 öğün ücretsiz yemeği bütçe yok diye çok görürken Maarif Vakfına tek kalemde 5,7 milyar lira aktardınız. Bütçenizden eğitime, çocuklara ve öğretmenlere pay çıkmıyor ama cemaat protokollerine, patron teşviklerine, faizciye, foncuya milyarları akıtmalara doyamadınız. Yetmiyor, patronlar daha fazla kâr elde etsin diye MESEM'lerde üç kuruşa çalıştırılan çocukları öldürüyorsunuz. Piyasalaşan eğitim sistemi sonucunda ve derinleşen yoksulluk nedeniyle çocuklar işçileşmeye ve eğitimden kopmaya zorlanmaktadır. Millî Eğitimin kendi verilerine bakalım, örgün eğitim dışında kalan çocuk sayısı 2023-2024'te 2 milyon 982 bin iken bu, 2025-2026 eğitim yılında 3,5 milyona fırlamıştır. Peki, olması gereken nedir? Her öğrenciye en az 1 öğün ücretsiz, sağlıklı ve yeterli yemek sunulabilir. Okullarda ücretsiz ve güvenli içme suyuna erişim sağlanabilir. Kamusal eğitim güçlendirilebilir ve özel eğitime son verilmelidir. Eğitimde piyasalaşma sadece öğrencileri değil KHK'yle sivil ölüme terk edilen, atanma engelline ve mülakata takılan, özel sektörde asgari ücretin yarısına mahkûm edilen "ücretli öğretmenlik" adı altında sömürülen yüz binlerce eğitim emekçisini de vurmaktadır. Türkiye'de eğitim sistemi iktidarın baskı ve kontrol politikalarının en belirgin aracı hâline getirilmiştir. Bu baskı sürecinin en ağır bedelini 2016 yılında ilan edilen OHAL döneminde çıkarılan KHK'lerle görevinden ihraç edilen kamu emekçileri ödemektedir. Aradan geçen on yıla rağmen mağduriyetler giderilmemiş, hukuksuzluk kurumsallaştırılmıştır, keyfî yönetim kurumsallaştırılmıştır. 2026 yılı itibarıyla hâlâ binlerce KHK'li kamu emekçisi, hakkında beraat ve takipsizlik kararı bulunmasına rağmen görevine dönememektedir. Bu arada buradan söylemek istiyorum ki KHK'liler Platformu Sözcüsü Münir Korkmaz gözaltına alınmıştır, derhâl kendisinin serbest bırakılması gerekir.

Yüz binlerce ataması yapılmayan öğretmen varken okullarda "ücretli öğretmenlik" adı altında asgari ücretin neredeyse yarısına, hiçbir özlük hakkı ve iş güvencesi olmadan öğretmen çalıştırılmaktadır. Bugün öğretmen ihtiyacı ise 100 binin üzerindeyken MEB bu açığı kapatmak yerine yaklaşık 70 ila 86 bin ücretli öğretmeni asgari ücretin yarısına, sigortasız, güvencesiz çalıştırmaktadır.

AKP iktidarının marifetlerinden biri de tüm çalışma alanlarında olduğu gibi eğitim alanında da güvencesizliği yaygınlaştırmaktır. Bugün birçok özel sektör öğretmeni asgari ücret veya asgari ücretin biraz üzerinde ücretlerle, dokuz-on aylık belirli süreli sözleşmelerle çalışmak zorunda kalmaktadır. Bu konuda da yapılması gerekenler son derece nettir: KHK'liler amasız, fakatsız derhâl görevlerine iade edilmelidir. Öğretmen atamalarında mülakat ve keyfî değerlendirme uygulamalarına son verilmelidir. Ücretli öğretmenlik uygulamasına son verilerek öğretmen ihtiyacı kadrolu ve güvenceli istihdamla karşılanmalıdır. Mazerete bağlı yer değiştirme talepleri fiilen karşılanmalı; sağlık, can güvenliği ve aile birliği gibi gerekçelerle başvuran eğitim emekçilerinin mağduriyetleri giderilmelidir. Özel okul öğretmenlerinin ücret, çalışma süresi, iş güvencesi ve özlük hakları yasal güvence altına alınmalı, taban maaş hakkı yeniden getirilmelidir. Vallahi bu kadar gürültüye ve provokasyona rağmen konuşabildiğim için kendimi tebrik edererek bitiriyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkürler.

Şimdi de söz sırası Sayın Lütfü Türkkan'da.

Buyurunuz lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Evet, Sayın Bakanım, Sayın Başkan, Sayın Bakan Yardımcıları, kurumların başındaki Başkanlar ve Genel Müdürler; hepiniz hoş geldiniz. Bugün size bütçenizin rakamlarından önce Bakanlığınızın adındaki bir kelimeyi sormak istiyorum: "Millî". Sayın Bakanım, bu kelime sizin için ne ifade ediyor? Çünkü bir ülkenin eğitim sistemine bakarak o ülkenin nasıl bir gelecek tasarladığını görmek mümkün. Sizin tasarladığınız gelecekte Türk milleti nerede duruyor, bunu öğrenmek istiyorum.

Bugün Türk milletinin mübalağasız en önemli sorunu, birçok meseleyi koynunda saklayan maarif meselesidir. Sayın Bakan, ümmet anlayışını öne çıkarırken Türk milletinin mensubiyet şuurunu ve cumhuriyetin ortak vatandaşlık bilincini ikinci plana itme tehlikesinin farkında mısınız, bilmiyorum. Ben milliyetçi gelenekten gelen bir milletvekiliyim. Bizim inancımızla millet sevgimiz arasında bir tercih yapma mecburiyetimiz yok. Biz hem Müslümanız hem Türk'üz. İnancımız bizim manevî değerimiz, Türklüğümüz de millî kimliğimizdir. Çocuklarımız dinini de bilsin isteriz, tarihini de; Kur'an'ı da öğrensinler, cumhuriyetin hangi mücadelelerle kurulduğunu da öğrensinler isteriz. Şimdi ben size soruyorum Sayın Bakan: Millî Eğitim Bakanlığının görevi ümmet bilinci oluşturmak mı, Türk milletine mensubiyet şuuru yaratmak mı? Bu cumhuriyet var ya bu cumhuriyet Sayın Bakanım, tebaadan vatandaş yarattı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Lütfü Bey, somut bir şey söyleyin de ben cevabımı ona göre vereyim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Müsaade ederseniz söyleyeceğim.

Siz vatandaş yetiştirme sorumluluğunu hangi anlayışla yerine getiriyorsunuz? Maarif modelinizde vatanseverlikten, millî bilinçten söz ediyorsunuz, eyvallah. Peki, bunların uygulamadaki karşılığı nedir, bunu sormak istiyorum, siz de anlatacaksınız zannediyorum. Atatürk'ün kurduğu cumhuriyetin çocuklarına cumhuriyetin kuruluş felsefesini ne kadar öğretiyorsunuz? Bilimsel düşünceye mi öncelik veriyorsunuz yoksa sorgulamadan kabullenmeye mi?

Şimdi, bütçenize gelmek istiyorum Sayın Bakan. 2027 yılı için yaklaşık 2,46 trilyon lira istemişsiniz bütçede. Size çok basit bir soru sormak istiyorum: Bu bütçeyle çocukların kaderini mi değiştireceksiniz yoksa ailelerin ekonomik kaderini çocuklarına mı miras bırakacaksınız? Çünkü bugün iki tane Türkiye var. Birinde çocuklar özel okullarda yabancı dil öğreniyor, dünyaya hazırlanıyor. Diğerinde çocuklar okul masraflarını düşünen ailelerin çaresizliğine tanık oluyorlar. Cumhuriyetin en büyük devrimlerinden biri neydi biliyor musunuz Sayın Bakan? Yoksul bir köylünün çocuğuna bu ülkenin geleceğinde söz sahibi olma hakkı vermesiydi, en önemli umdelerinden bir tanesiydi cumhuriyetin. Şimdi, sizin eğitim sisteminiz bugün bir köy çocuğuna aynı sözü verebiliyor mu, bunu merak ediyorum.

Ücretsiz okul yemeğini neden bütün çocuklarımıza sağlayamıyoruz? Devlet okullarının zorunlu ihtiyaçları neden ailelerin bağışlarına konu oluyor? Yani aile okula çocuğunu yazdırırken veyahut da kayıt tazelerken bir bağışla niye karşılaşıyor? Eğitimde eşitliği sağlayamayan bir bütçenin büyüklüğüyle biz neden övünelim?

Sayın Bakanım, son Millî Eğitim Şûrası Aralık 2021'de Sayın Mahmut Özer döneminde toplanmış, aradan beş yıl geçmiş, eğitimde fırsat eşitliği için de o şûrada 128 tane tavsiye kararı alınmış. Ben size sormak istiyorum: Bu kararların kaçı hayata geçirildi? Eğer imkân bulup cevaplarsanız çok sevinirim. Millî eğitimin en yüksek danışma kurulunu beş yıldır niye toplamadığınızı da merak ediyorum, özel bir sebebi varsa bunun da cevabını bilmek isterim.

Sayın Bakanım, biz inancına bağlı, millî kimliğinin farkında, cumhuriyetin değerlerini benimsemiş, aklını ve vicdanını başkasına teslim etmeyen nesiller istiyoruz. O teslim edenlerin sonucunda ülkemizin geldiği nokta belli. Aklını, vicdanını Amerika'da olan birine teslim eden bir nesil kalktı Türkiye'yi 15 Temmuzla karşılaştırdı. Akılları ve vicdanları Türkiye'de olsun, akılları ve vicdanları Türk milleti için atsın, vicdanları Türk milleti için karar versin, kalpleri Türk için atsız istiyoruz. Unutmayınız ki cumhuriyetin temeli eşit yurttaşlıktır Sayın Bakanım. Millî eğitim ancak milletin bütün çocuklarına aynı gelecek kapısını açabiliyorsa gerçekten millîdir çünkü milliyetçilik yalnızca bu vatanın topraklarına sahip çıkmak değildir, o toprakta doğan her çocuğun geleceğine de sahip çıkmak olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Sayın Tamer Osmanağaoğlu'nda.

Buyurunuz lütfen.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın kıymetli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyor, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Çağın dinamiklerinin oluşturduğu baskı, teknolojinin getirdiği riskler, toplumsal dezenformasyonun en üst düzeye çıkmasının doğurduğu tehditler gösteriyor ki ihtiyacımız olan şey, hem diploması olan hem de ülküleri olan bir nesildir, yurdunu bilen, millî şuuru haiz, milletine muhabbetle bağlı, devletine sadakatle hizmete hazır, fikri hür nesiller yetişmesidir. Şüphe yok ki böylesine bir nesil önce ihtiyacı olan bilgiye erişmiş olacak, sonra, sahip olması gereken değerleri müşahede edecek, nihayetinde de üzerine düşen tarihî sorumlulukları yerine getirmek için istiklal ve istikbal mücadelesine dâhil olacaktır. Nitekim, Türk medeniyet havzasının binlerce yıllık birikimiyle yüzlerce yıldır inşa edilmeye çalışılsa da mevcut hâliyle sadece kendi çıkarlarını gözeten, boş bir heybeyi andıran Batı menşeli baskıların mücadele sahasında olduğumuz gerçeği bunu zorunlu kılmaktadır. İnanıyorum ki Millî Eğitim Bakanlığımız sürekli kendisini yenileyen ve eğitim ordumuzun her bir neferinin fedakârlıklarıyla bilgi, akıl ve eylem arasındaki ahenkli bir birlikteliği yakalayan metotlarla geleceğin inşasına katkı sunmaya devam edecektir.

Sayın Bakanım, seçim bölgem İzmir'le ilgili bazı hususları bilgilerinize sunmak isterim. İzmir'de Yık-Yap kapsamında 29 adet okul ile 380 derslik projesinin 2027 Yılı İl Yapım Programı'na alınması; yine, Yık-Yap kapsamında iki öğretmenevi ve 13 adet okul ile 474 dersliğin 2027 Yılı Devlet Yatırım Programı'na alınması önem arz etmektedir. Ayrıca, 2026 büyük bakım ve onarım ödeneği olarak 600 milyon istendiği ancak bunun 190 milyonluk kısmının ayrıldığı ve ödeneğin tamamının harcandığı bilinmektedir. 2027 yılı için en az 500 milyon liralık bir ödeneğe ihtiyaç olduğunu da ifade etmek isterim. Seferihisar'da hayırseverle imzalanan protokolle yapımına başlanan okul inşaatının yüzde 80'i tamamlanmıştır. Mahmut Akan İlkokulu'nun tamamlanması için projenin 2027 Yılı İl Yapım Programı'na alınması gerekmektedir. Aliağa'da bir fen lisesi ihtiyacı öteden beri gündeme getirdiğimiz bir konudur. Aliağa'da fen lisesinin kazandırılması için sürdürülen prosedürlerin hızlandırılması ve yine, Aliağa'da turizm meslek lisesi ve uygulama oteli ihtiyacının gün geçtikçe büyüdüğü de göz önünde bulundurularak gündeme tekrar alınması büyük bir beklentidir. Kemalpaşa Armutlu'da dört yıl önce yıkılan 32 derslikli okulun ivedilikle tekrar yapılması gerektiğini, son olarak Kemalpaşa'da inşa edilmesi beklenen güzel sanatlar lisesi için ödeneğin ayrıldığını biliyoruz; bunun için ayrıca teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, ayrıca, liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin "OECD tarafından açıklanan PISA 2025 sonuçlarına göre ülkemiz matematik, fen bilimleri ve okuma becerilerinin her üçünde de puanını en fazla artıran OECD ülkesi olmuştur. Bu başarı Türkiye'nin eğitimde kaydettiği ilerlemenin somut bir göstergesi olmuştur." sözleriyle dikkat çektiği başarıdan dolayı ben de size ve bütün ekibinize teşekkürlerimi sunuyorum.

Sayın Bakanım, sözlerime son verirken Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfına karşı estirilmeye çalışılan isnatların her türlüsünü reddettiğimizi hatırlatmak istiyorum. Ülkü Ocakları aklın, ahlakın, adanmışlığın anıt gibi yükselen, millet ve vatan sevdasının ufuk ötesini görebilen, zamanlar üstüne çıkabilen iman kaynağıdır.

Ben bütçenizin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Bakanlığa bağlı bütün bütçelerin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de söz sırası Sayın Latif Selvi'de.

Buyurunuz lütfen.

LATİF SELVİ (Konya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

AK PARTİ iktidarları döneminde Millî Eğitim Bakanlığını ve üniversiteleri birlikte değerlendirdiğimiz zaman, her zaman bütçeden en yüksek payı almış ve bunun neticesi olarak da eğitimde önemli aşamalar kaydedilmiş.

Eğitim ölçülebilir bir alan arkadaşlar, dünden bugüne her kademesini değerlendirmemiz mümkün. Okullaşmada bütün kademelerde; temel eğitimden ortaöğretime, okul öncesinden liseye, ortaöğretime ve üniversitelere kadar hepsiyle ilgili rakamları ortaya koyduğumuzda şunu görüyoruz: Okullaşma oranı sürekli artmakta ve bütün çocuklarımıza eğitime erişim imkânı sağlanmakta, bunu da net bir şekilde görüyoruz.

Yine, bir başka boyutu şu: Eğitim elbette durağan bir alan değildir, dinamik bir alandır. Bu alanda eğitimde güncele göre yenileşmeler gerekir. Bu anlamda da ülkemizde eğitimin bütün alanlarında yenileşmeler yapılmış ve çağ nüfusuyla rekabet edecek bir noktaya gelmiş. Baktığımız zaman, okul öncesinden temel eğitime, temel eğitimden ortaöğretime, din eğitimine, mesleki eğitime, özel eğitime dair bütün parametreleri incelediğimiz zaman çok büyük mesafeler kaydedilmiştir ve bunun neticesi olarak da eğitimde önemli başarılar oluşmuştur. Özellikle, zaman zaman konuşulduğu için de ifade etmiş olalım, mesleki eğitimle ilgili de hem akademik alana ciddi kaynaklar oluşturulmakta hem de istihdama dönük olarak da öğrencilerimize ve işverenlerimize önemli bir imkân sunulabilmektedir; bunları da özellikle belirtmiş olalım.

MESEM'lerle ilgili bir cümle kurmak istiyorum. Arkadaşlar, MESEM'ler çok önemli; bunlar, daha öncesinde çıraklık okullarıydı, sonra METEM, şimdi MESEM'ler oldu. MESEM'lerde hem bir lise eğitimi almış oluyor çocuklarımız hem de aynı zamanda ustalık ve kalfalık imkânlarına kavuşuyorlar. Genelde yapılan eleştirilere baktığımız zaman, bazı öğrencilerin yaşamış olduğu olumsuzluklara dönük olarak arkadaşlarımızın ifade ettiği hususlar bir uygulama kusur olarak değerlendirilebilir ve bu konuda da daha titiz olunması son derece önemlidir.

PERİHAN KOCA (Mersin) - 9-10 yaşındaki çocukların...

LATİF SELVİ (Konya) - Efendim?

PERİHAN KOCA (Mersin) - "Uygulama kusuru" dediğiniz şey 9-10 yaşındaki çocukların...

LATİF SELVİ (Konya) - "Uygulama kusuru" dediğim şu: Eğer işveren sizin söylediğiniz gibiyse, işveren çocuğumuza bir öğrenci olarak değil de bir çalışan olarak bakıyorsa buna müdahale edilmesi gerekir; bunu da yapıyor zaten.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Aynen öyle, aynen öyle(!)

LATİF SELVİ (Konya) - Millî Eğitim Bakanlığı hem denetimini yapıyor hem de arkadaşlarımız çalışmalarını sürdürüyor.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Biraz önce okunan, annenin mektubundan da mı utanmıyorsun ya!

LATİF SELVİ (Konya) - Değerli arkadaşlar, lütfen arkadaşlar...

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Dinleyelim lütfen. Size de söz vereceğiz, o zaman konuşursunuz.

LATİF SELVİ (Konya) - Bir diğer konu istihdam politikalarıyla ilgili. Değerli arkadaşlar, bütün meslek gruplarında, istihdamla ilgili olarak yaptığımız değerlendirmelerde yükseköğrenimin bütün ülke sathına yayılmasını eleştiren arkadaşlar gördüm. Burada bir noktanın altını çizmiş olalım: Eğitim, kesinlikle istihdamın önünde bir engel değil bir fırsattır. Bunun için de -en kolay mesleğe erişim imkânı- yükseköğrenim almış çocuklarımız hem saygın iş hem daha yüksek ücret alabilmektedir.

Yine, bir başka nokta; yükseköğrenimde bütün şehirlerimizde üniversitelerin olması hem bir fırsat eşitliği oluşturmakta, özellikle ilinden başka yerde eğitim alamayacak çocuklarımıza bir fırsat sunmakta hem de aynı zamanda yükseköğrenimdeki okullaşma oranını yükseltmektedir. Ayrıca, şehrimizin hem gelişimine hem de sosyal hayatına üniversitelerimiz çok ciddi katkı vermektedir. Bunun için de belli illerde odaklanmış değil her yerde yükseköğrenime erişim imkânının olması son derece kıymetlidir.

Yine, bir başka noktanın altını çizmiş olalım: Genelde eğitim başarısıyla ilgili olarak bölgeler arası farklılıklar değerlendirilir. LGS sınavlarını incelediğimiz zaman, yükseköğrenime erişim imkânlarını da değerlendirdiğimiz zaman çok ciddi mesafeler alındığı ve ülkemizin bütün sathından Türkiye 1'incilerinin çıktığını da hep birlikte görmekteyiz.

Yine, değerli arkadaşlar, eğitim bütçeleri üç parametre üzerine kurulur. Biri, personel giderleriyle ilgili kısım; bu, yüzde 65-70 arasıdır. Diğeri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de söz sırası Sayın Yüksel Taşkın'da.

Buyurunuz lütfen.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Merhabalar, bütün seçilmişlere, atanmışlara hoş geldiniz diyorum, saygılarımı iletiyorum.

Ben, tabii, sadece üniversite konuşacağım. YÖK Başkanımız burada biraz sıkılmış olabilir çünkü çok az üniversite konuşuldu burada, her sene böyle oluyor. Belki Millî Eğitim Bakanlığından ayrı bir yapılanma gerekiyor diye de düşünmüş oldum.

Konuşmama başlamadan önce, HABAŞ'ta biliyorsunuz, bir endüstriyel katliam oldu, 18 yurttaşımızı kaybettik ve HABAŞ patronuna ev hapsi verildi; bari pamuklara sarılaydı(!) Biz İzmir'de ailelere taziyeye gittik, onların yüreğinin nasıl dağlandığını şimdi ben anlayabiliyorum. Muhalif olan herkesi güpegündüz baskınlarla alıp tutuklayan zihniyetin burada bu kadar yumuşak davranması hiç hoş olmamıştır diye düşünüyorum.

Şimdi, yükseköğretim; stratejik planlama eksikliği, sığ popülizm, siyasi müdahaleler, kayırmacılık, liyakatsiz atamalar, akademik özgürlüklerin budanması, akademisyenlerin çalışma ve özlük koşullarının gerilemesi, öğrencilerin geçinme ve barınma zorlukları ve mezunların istihdam sorunları gibi sebeplerden ötürü tam bir sorunlar yumağı hâline gelmiştir. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın bütçe kanun teklifi üzerine yaptığı konuşmada yükseköğretimle ilgili sözleri de her zamanki gibi niceliği öne çıkaran, rakamlara boğularak gerçeklerin üstünü örten bir anlayışı yansıtmaktadır. Bakan Bey de daha çok siyasi bir konuşma yaptı, rakamlarla ilgili olmayan bir konuşma yaptı. O yüzden, nereden ilerleyeceğini bilemiyorum ama 2027 yılı merkezî yönetim bütçesi içerisinde YÖK ve yükseköğretim kurumlarının bütçesinin 872 milyar olması öngörülmüştür. Bütçenin gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payı 2002 yılında yüzde 0,69 iken yirmi beş yıl sonra bu oran sadece yüzde 0,78'e yükselmiştir ama unutmayalım, arada üniversite sayısı 76'dan 208'e çıkmıştır, öğretim üyesi sayısı 200 bine, öğrenci sayısı da yarısı açık öğretim olmakla beraber 6 milyon 300 bine çıkmıştır. Dolayısıyla bütçedeki bu artışın yeterli olması mümkün değildir.

Şimdi, tabii, bütün muhalefet partileri "YÖK'ü kaldıracağız." der, iktidara gelenler de onun siyasal gücüne ne hikmetse direnemez ama bugün YÖK ultra merkeziyetçi, bürokratik, hantal bir kuruluş hâline gelmiştir. YÖK bugün akademinin işi olması gereken, üniversitelere bırakılması gereken sayısız meselede devreye giriyor. Son zamanlarda iyi niyetlidir ama YÖK Başkanının da çok detaylı konularda demeç verdiğini görüyoruz, akademinin işine çok fazla müdahil olduğunu ben düşünüyorum. YÖK bugünkü hâliyle binaların metrekare hesabından derslerin içeriğine kadar çok fazla alana karışmaya başlamıştır; bu olmaz. Acilen ademimerkeziyetçi adımlar atarak, tek tipleştirici anlayışı aşarak üniversitelerde çeşitliliğe, yaratıcılığa alan açılmalıdır. Herhangi bir ildeki, herhangi bir bölgedeki üniversiteye kendi bölgesel dinamikleriyle etkileşim hâlinde gelişme olanağı vermeyen, standartlaştırıcı, tek tipleştirici bir anlayış üniversitelere zarar veriyor.

Şimdi, bugün rektörler Anayasa'ya aykırı şekilde atanıyor; bu konuda çok uğraştık, kamuoyunu uyandırmaya çalıştık, üniversiteleri uyandırmaya çalıştık; iktidar bildiğini okuyor. Bakın, 2024 yılında biz Anayasa Mahkemesine başvurduk ve Anayasa Mahkemesi rektör atamalarındaki hukuksuz uygulamaları durdurdu. Olağanüstü hâldeki kararnameyle getirildiği için değil; bakın, kararın gerekçesinde rektör atama yetkisinin sadece Cumhurbaşkanına verilmesinin ve herhangi bir nitelik aranmamasının liyakat esasını ortadan kaldırdığı, atamalarda keyfîliğe yol açtığı ve bu keyfîliğin üniversitelerin özerkliğini yok ettiği vurgulanmıştı. 12 Eylül

cuntası dâhil Anayasa da hem atama hem seçme niteliklerinden bahseder, Meclisten geçen kararda seçme boyutu tamamen ihmal edilmiştir. Tabii ki bu kararı AYM'ye götürdük, neticesinin olumlu olmasını bekliyoruz. Türkiye, üniversitelerde rektörlerin doğrudan Cumhurbaşkanı tarafından atandığı Avrupa'daki tek ülke olmanın utancını taşımamalıdır diye düşünüyorum.

Tabii ki bütün bu uygulamalar üniversitelerin uluslararası sıralamalarına da yansıyor, sürekli geriye düşüyoruz. Örneğin, 30 Eylülde yayınlanan ve dünyanın önde gelen yükseköğretim derecelendirme kuruluşlarından olan Times Higher Education'ın 2027 üniversite sıralamasına göre ilk bindeki üniversite sayımız geçen seneye göre 15'ten 13'e geriledi. Türkiye'den sadece 4 üniversite ilk 500'e girebildi. Ben bu sıralamaları verdiğim zaman YÖK Başkanımız veya diğer iktidar mensupları başka sıralamalar veriyorlar ama işin tuhafı şu: O sıralamalarda da durum pek parlak değil yani durum iyi değil aslında, burada çok fazla nesnel olmayan bir durum olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, tabii, bu nitelik kayıpları akademik özgürlüklere de yansıyor. Bakın, nitelik kaybı, üniversite için nefes almak demek olan akademik özgürlükleri geriletiyor, akademik özgürlüklerin gerilemesi nitelik kaybı olarak geri dönüyor. Şimdi, burada bir sürü endeks var, sayısız endeks verilebilir. Akademik Özgürlük Endeksi'ne göre Türkiye, bakın, Çin, Kuzey Kore, Mısır, İran, Ruanda ve Suriye gibi ülkelerle anılıyor. Beğenmeyebilirsiniz, bu endeksler zamanında sizi olumladığı zaman, iktidarınızın başında olumlu rakamlar geldiği zaman bu endeksleri övüyordunuz, referans veriyordunuz. Olumsuz olunca hemen işte "Arkasında Yahudi lobisi var." falan gibi yine... Olabilir gerçekten, İsrail'in bu sıralamalarda yukarıda çıkması eleştirilebilir ama kötü emsal, emsal teşkil etmesin değerli dostlar; bizim durumumuz akademik özgürlükler bakımından hiç parlak değil.

Bakın, Boğaziçi Üniversitesine değinmeden geçemeyeceğim. Ben oradan mezun oldum, Boğaziçi Üniversitesinde çok ciddi bir çeşitlilik imkânı vardı. Kendi gelişimine bırakılsaydı, örneğin, orada Türkiye'nin sosyolojik realitesini de katarlardı sürece ama Boğaziçi Üniversitesine bugün çok net bir müdahale vardır; hem nitelik kaybına yol açmaktadır hem de çok ciddi bir sıkıntı yaratıyor. Örneğin, kayyum rektör, üniversiteden tek bir kişinin oyunu alamayan şahıs üniversitenin ana gövdesini yok saymakta. Örneğin, siz yükseltilme anlamında kadro bekliyorsunuz, profesörlük bekliyorsunuz ama Naci İnci size kadro vermiyor. Neden? Çünkü ötekisiniz. Kendi paraşütle getirdiği, hiçbir liyakat temeli olmayan, hiçbir seçme usulü olmayan kişilere ki bunlara hemen yükseltilme anlamında olanak tanıyor ama karşısına aldığı, öteki bellediği insanları bezdirmeye ve istifaya sürüklüyor. Burada YÖK'ün müdahil olması, işte, tam da burada müdahil olmanız gerekiyor. Yani benim orada kadro bekleyen bir sürü arkadaşım var. Bakın, bu insanlar yurt dışında herhangi bir kuruluşta rahatlıkla iş bulabilecekken Türkiye'de bir kamu üniversitesinde çalışma tercihinde bulunmuşlar, bu insanlara "Bizden değiller." diye sahip çıkmamanızı asla ama asla kabul etmiyorum.

Şimdi, bakın, bir başka mesele çok gündeme geldi, barış bildirisi. Ben de bir barış bildirisi imzacısıyım, on küsur yıldır yargılanıyorum arkadaşlar. Ben şöyle söyleyeyim: Aynı fiile bir mahkeme iade kararı verip diğer iade kararı vermiyorsa burada hukuki bir garabet vardır. Peki, böyle idari hukuki garabetlerde devreye girmesi gereken kuruluş kimdir? Danıştaydır. Danıştay standartlaştırıcı bir karar vererek bunu çözmelidir. Bakın, benim ortalama akademik ömrüm diyelim ki otuz yıldır yani otuz yıl çalışabilirim; on yılını bu davayla yediniz, böyle bir hakkınız yok. Adalet Bakanı geçenlerde buradaydı yani ben şimdi bir şey söyleyeceğim: Millî Eğitim Bakanımızın en azından insani tepkileri var, duyguları falan var; Adalet Bakanı hiçbir empati, vicdan, insaniyet gösterisi olmadan burada rüzgâr gibi geçti. Bakın, Adalet Bakanının kendisi "Alo Adalet" hatlarından falan filan bahsediyor; benim davamı on yıl sürdürdünüz, bundan sonra zaten adalet gelse de ne işe yarar, bilmiyorum. Ben milletvekili oldum, böyle kendimi ifade ederek rehabilite etme imkânım var ama milletvekili olamayıp askıda bekleyen insanlara bence çok ciddi bir özür borçlusunuz.

Yine, ben YÖK Başkanına da ilettim, bir iletişimimiz var, Millî Eğitim Komisyonunda da verimli çalıştığımızı düşünüyorum, sahtecilik vesaire gibi konularda ama denklikle ilgili size bazı örnekler verdim: Bakın, arkadaşlar, dört beş yıldır akademik denkliğini alamayanlar var, millî güvenliğe aykırıymış bunların tezleri. Soruyorum size: Millî güvenliğe aykırılığı kim tespit edecek, çok sübjektif bir şey. Bakın, bir akademik üretimin, tezin, kitabın, makalenin itibarı akademi tarafından belirleniyor. Akademik bir camia vardır, bir kitaba itibar gösterir, bir ürüne itibar gösterir veya gösteremez. Zaten çok uçmuşsanız, haksız şeyler yazmışsanız, temelsiz şeyler yazmışsanız zaten ne yaparlar; elenir. Dolayısıyla, bakın, YÖK'ten şunu rica ediyorum: Denklik mevzularındaki bu garabeti ortadan kaldırın lütfen çünkü burada ideolojik ayrımcılık var. Kaldı ki geçen sene biz güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasıyla ilgili kanun teklifini reddettik ama YÖK'ün bu uygulamaları bence kanuni bir aşım.

Şimdi, akademisyenlerin çalışma koşullarıyla ilgili hızlıca bir şeyler söyleyeyim: Bakın, 2011'de bir profesör maaşıyla yaklaşık 60 gram altın alınırken 2026'da bu 21 grama düşmüş durumda. 2011'de bir araştırma görevlisi 29,3 gram altın alıyor maaşıyla, 30 gram; bugün 14 grama düştü. Çok ciddi bir maaş kaybı var. Yüksek enflasyon karşısında eziliyorlar, sadece özgürlük değil, özlük hakları anlamında da çok ciddi problemler var.

Öğrencilerin meselelerine giremeden sürem bitti ama beş dakika mı verdiniz bana, on dakika mı?

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - On dakika verdim size, on yedi saniyeniz daha var.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Ben şöyle söyleyeyim: Üniversite mezunlarımızda OECD rakamlarına çok referans verildi, eğitimli üniversite mezunlarında işsizliğin bu kadar yüksek olduğu tek OECD ülkesiyiz. Normalde üniversite eğitimi alanlar işsizlikten yırtarlar, bizde tam tersi bir durum var.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Taşkın.

Şimdi de söz sırası Sayın Aliye Timisi Ersever'da.

Buyurunuz lütfen.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; en sonda söyleyeceğimi en başta ifade edeyim: Bu koltuklar kimseye baki değil; hükûmetler gelir geçer, bakanlar değişir ama bu ülkenin çocuklarının kaybettiği yıllar geri gelmez. Sayın Bakan, görev süreniz boyunca taş üstünde taş bırakmadınız. Laik, çağdaş ve bilimsel eğitimi yok etmek için elinizden ne geliyorsa yaptınız ve yapıyorsunuz. Devlet politikası olması gereken eğitimi iktidarınızın arka bahçesine çevirdiniz. Oysa göreviniz belli: Her çocuğa eşit, nitelikli ve çağın koşullarına uygun eğitim sağlamak. Şimdi iktidar sıralarına soruyorum: Hanginiz bu ülkede çocukların, gençlerin eşit eğitim imkânlarına sahip olduğunu söyleyebilir? Bir çocuk özel derslerle sınava hazırlanıyor, diğeri okuldan çıkıp çalışmaya gidiyor; bunlar aynı ülkenin çocukları. Böyle bir eğitim sistemi olur mu? Öğrenci kaygılı, veli kaygılı, öğretmen kaygılı. Eğitimin yükünü öğretmenler çekiyor, öğretmenlik mesleğine sizin kadar kimse zarar vermedi. Aynı okul, aynı ders, aynı sorumluluk ama farklı maaş, farklı sosyal güvenlik, ücretli öğretmenlere açlık sınırının altında kölelik koşullarında çalıştırmak. Bir başka temel sorun ÇEDES Projeniz. Laik ve bilimsel eğitime zarar veren bu projede neden bu kadar ısrar ediyorsunuz? Liyakatsız yönetici atamalarınızın eğitime verdiğiniz zararın sonuçlarını görüyoruz. Akran şiddeti, okul baskınları, can kayıpları. Bu çağ dışı projeleri bırakıp biraz da okulların sorunlarıyla ilgilenseniz. Çocuklar aç, kalabalık sınıflar, öğretmen açığı, temizlenmeyen tuvaletler, güvenlik görevlisi olmayan okullar. Gelelim MESEM'lere; mesleki eğitime kimse karşı değil biz de değiliz ama çocukları ucuz iş gücüne dönüştüren, örgün eğitimden kopartan bu sisteme karşıyız. Bu çocuklar haftanın dört günü iş yerinde, bir günü okulda; bunun adına da "örgün eğitim" diyorsunuz. Basına yansıyan haberlere göre, geçtiğimiz eğitim öğretim döneminde MESEM'lerde en az 9.950 iş kazası yaşandı, 37 çocuk iş cinayetlerinde hayatını kaybetti, kaç öğrenci engelli kaldı; belli değil. Bu açıklamayı bulamıyoruz. Sayın Bakan, biliyorsa lütfen bizimle paylaşsın. Kaybettiğimiz çocuklardan birisi Halil İbrahim Yağız, 17 yaşında. MESEM'deki ilk iş gününde inşaatın 6'ncı katından düşerek hayatını kaybediyor. Ne yapsın o aile, anne ne yapsın? Akşam ölüm haberini alıyor. Hiç sorumluluk hissettiniz mi acaba Sayın Bakan?

Okul yapımı, bakım onarım için yatırıma ayrılan kaynak 2002'de Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin yüzde 17-18'ini kapsıyordu, 2027 teklifinde bu oran yüzde 7,75'e düştü, yarısının bile altında. Şimdi, çocukların ihtiyaçları, gençlerin ihtiyaçları gittikçe artıyor; okulların sorunları büyüyor, öğretmenler geçinemiyor ama bütçeden eğitime ayrılan pay azalıyor, sonra da çıkıp "Eğitim önceliğimiz." diyorsunuz. Eğitim bir ülkenin hem bugünü hem yarınıdır. Siz bu ülkenin sadece bugününü heba etmiyor, geleceğini de heba ediyorsunuz. Sayın Bakan, biraz daha bu konuda hassasiyet göstermenizi, gerçekten muhalefetin bu söylediklerinin hepsini ciddi bir şekilde incelemenizi, inceletmenizi bekliyoruz çünkü bizler de burada boşuna konuşmuyoruz. MESEM'lerden, ÇEDES'lerden bu kadar bahsederken hani kafa olsun diye falan yapmıyoruz bunları, gerçekten bu şikâyetleri alıyoruz ve çocuklarımızın daha adil, daha iyi okullarda yetişmelerini istiyoruz çünkü çocuklar bu ülkenin geleceğidir.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de söz sırası Sayın Perihan Koca.

Buyurunuz lütfen.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ben de birçok hatip gibi sözlerime size "Hoş geldiniz." diyerek, sizi gönül rahatlığıyla selamlayarak başlamak isterdim ama inanın içim elvermiyor; diri diri mezara gömdüğünüz çocukların ahı, faili olduğunuz cinayetlerin vebali buna izin vermiyor çünkü Sayın Bakan. Zira, hukukun kırıntısının bile olduğu bir ülkede olsaydık bugün biz sizin bu ülkede Bakanlık yapma şansınız olmazdı, olamazdı Sayın Bakan. Saray faşizminin karanlığı içinde değil de azıcık ama azıcık normal bir ülkede yaşıyor olsaydık eğer bugün biz zaten sizin çoktan istifa etmiş olmanız gerekirdi ve hatta bugün yargılanıyor olmanız gerekirdi Sayın Bakan ama AKP Türkiyesi'nde olduğumuz için biz siz bugün hâlâ ellerinize bulaşmış onca kana rağmen Bakan sıfatıyla karşımıza geçmiş mezhebi oldukça geniş bir aymazlık içerisinde ne yazık ki bize 2027 bütçesini sunma cüretini gösteriyorsunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Temiz bir dile davet eder misiniz Sayın Başkan.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Bu cüreti gösteriyorsunuz çünkü siz AKP'nin "Türkiye Yüzyılı vizyonu" dediği garabetin tam da vücut bulmuş hâlisiniz Sayın Bakan. Bakın, biz bugün burada, bu Mecliste günlerdir 2027 bütçesi kapsamında hakikatlerle uzaktan yakından ilgisi olmayan bütçe konuşmalarının eşliğinde bu memleketi açlığa, sefalete, yoksulluğa, ölüme sürükleyen failleri "Bakan" sıfatı adı altında dinliyoruz ne yazık ki ama o Bakanlar Kurulu içerisinde sizin yerinizin çok özel olduğunu ifade etmek gerekiyor, hiçbir bakanın sizinle âşık atamayacağını da ifade etmek gerekiyor. Düşünsenize, Sayın Bakan, siz şahsınıza özel kararnameyle atama kriterleri değiştirilerek bir gecede Rektör olma hakkı kazanmış, ilk atamayla da hop diye rektör yapılıvermiş, ardından da aynı ışık hızıyla Bakanlık koltuğuna oturtulmuş çok ama çok özel birisiniz Sayın Bakan. Faşizmin inşasında patron kulüplerinin sermaye için, tarikatlar, cemaatler ve bilumum zengin ve gerici dostlarınız için, siz tam da bu rejim için biçilmiş kaftansınız Sayın Bakan. Sizin siciliniz, icraatleriniz, bu ülkenin çocuklarına ölümlerden ölüm beğendiren marifetleriniz sizin neden seçilmiş kişi olduğunuzu her defasında kanıtlar nitelikte.

Sayın Bakan, bu sabah sizin yaptığınız konuşmalardan biz bir kez daha anladık ki biz sizinle iki farklı ülkede iki farklı Türkiye'de yaşıyoruz. Siz kendi yankı odanızın içinde, İsviçre demokrasisinin içinde yaşıyormuşuz gibi bir eğitim ve başarı hikâyesini bu bütçe sunumunuzda bu halka yutturmak istiyorsunuz ve o yankı odasının içinde biz de sizi burada "siyasi nezaket" adı altında dinleyip al gülüm ver gülüm hukukuyla size yol verelim, hatta size şakşak yapalım istiyorsunuz ama bir yanıyla da iki farklı Türkiye hususunda son derece haklısınız Sayın Bakan. AKP'nin türedi zenginlerinin çocukları ve emekçi milyonların çocukları gerçekten de

iki farklı dünyada, iki farklı Türkiye'de yaşıyorlar. AKP'nin çocukları, sizin çocuklarınız ağızlarında gümüş kaşıkla ihtiyaç duydukları tüm imkânlara sahip bir şekilde doğuyorlar. Halkın çocuklarıysa borçlu ve yoksul olarak sefalet gerçekliğinin içine doğuyorlar. Sizin çocuklarınız en iyi, en özel okullarda, yurt dışındaki özel üniversitelerde okuyorlar. Bizim çocuklarımız, halkın çocukları ise okula aç gidiyorlar, açlıktan baygınlık geçiriyorlar; atölyelerde, işliklerde, fabrikalarda can veriyorlar. Sizin çocuklarınız genç yaşlarda servet zengini oluyorlar, şirket sahibi oluyorlar, ihaleden ihaleye koşuyorlar ancak ve ancak fonculukla, vurgunculukla, hortumculukla haberlere manşet oluyorlar. Halkın çocuklarıysa ya okul saldırılarına kurban verildiğinde ya da pres makinelerinin, inşaatların arasında, MESEM'lerde can verdiklerinde haberlere manşet oluyor, isimlerini duyabiliyoruz. Yani sizin sayenizde çocuklar için, öğrenciler ve öğretmenler için en güvenli olması gereken yer olan okullar cinayet mahalline dönüştürüldü Sayın Bakan. Sizin sayenizde eğitim can çekişiyor, çocuklar can çekişiyor, öğretmenler can çekişiyor. Siz MESEM adı altında kamu bütçelerini kullanarak çocukları bedavaya çalışan işçiler olarak sermayeye köle gibi peşkeş çekmeye çalışıyorsunuz. Bundan başka yaptığınız hiçbir şey yok.

Sermayenin çıkarları için eğitim adı altında organize sanayi bölgelerinde çocukları köle gibi sermayeye sunmaktan, çocukları daha fazla kâr için "fıtrat" diye ölüme göndermekten başka yaptığınız hiçbir şey yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Evet, söz sırası şimdi de Sayın Yüksel Mansur Kılınç'ta.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Sermayeye bunun için secde etmiş durumdasınız, ant içmiş durumdasınız ama biz de ant içiyoruz, bu ölüm tezgâhından çocukları kurtaracağız.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Sayın Koca, süreniz doldu.

Yüksel Bey, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; ülkemizde örgün eğitim kurumlarında toplam 17 milyon 704 bin öğrenci eğitim görmektedir. Millî Eğitime bağlı örgün eğitim kurumlarındaki toplam öğretmen sayısı ise 1 milyon 170 bindir. Okullarımızda görev yapan idari personel, hizmetli ve diğer hizmet sınıflarındaki personeli de eklediğimizde 20 milyonu aşan bir büyüklüğe ulaşıyoruz. Bu, 130 ülkenin nüfusundan daha fazla. Eğitim nüfusumuz ülkemizin en büyük insan gücü ancak velilerimiz ve öğrencilerimiz ile öğretmenlerimize kulak verdiğimizde "Eğitimin durumu içler acısı." feryatları yükseliyor. Bunun da ötesinde son yıllarda üst üste gelen okul saldırıları nedeniyle artık eğitim kurumlarımızda güvenlik sorunu en önemli sorun hâline gelmiştir. Öğrenciler tedirgin, öğretmenler tedirgin, veliler tedirgin, sorunlar büyük.

Güvenlik sorunlarının sadece Millî Eğitim Bakanlığının çalışmalarıyla çözülemeyeceği de ortada. Ancak Bakanlığınızın hemen atması gereken adımları bile atmadığı ve okullardaki güvenlik sorunlarına yüzeysel yaklaştığı görülmektedir. Birkaç noktayı dikkatinize sunmak isterim: Rehber öğretmenlik en çok öğretmen açığı bulunan ilk 10 branş arasında. Resmî açıklamalara göre okullarda yaklaşık 6 bin, norm kadro yönetmeliği ve her okula yeterli rehber öğretmen verilmesi gerekliliği göz önüne alındığında ise yaklaşık 25 bin rehber öğretmen açığı bulunmaktadır. Yaklaşık 23 bin rehber öğretmeni de atama beklemektedir. Peki, 2025-2026 öğretim döneminde kaç rehber öğretmenin ataması yapılmış? 605, sadece 605. Tek başına bu tablo bile Bakanlığınızın okullardaki sorunlara yaklaşımının göstergesidir.

Gelelim okullardaki güvenlik personeli durumuna. Türkiye genelinde resmî okul sayısı yaklaşık 60 bin civarındadır. Her resmî okulda en az 1 güvenlik görevlisi olması gerektiği hesaplandığında toplam ihtiyaç yaklaşık 60 bin. 2026-2027 eğitim öğretim yılı kapsamında Toplum Yararına Program üzerinden okullara 31 bin güvenlik ve destek personeli alımı yapılmış. Ancak çocuklar okula giderken, öğretmenler sınıfa girerken ölüm korkusu yaşıyor. Okullarımız şiddet sarmalının kıskacında. Okulları korumayı bütçe yükü olarak görmekten vazgeçmeliyiz. Okullara kadrolu ve profesyonel güvenlik görevlisi ataması şart. Okullarda ihtiyaca göre psikolojik danışman, psikolog ve sosyal hizmet uzmanı bulunmalıdır. Uyuşturucu, sanal kumar, akran zorbalığı ve okulda şiddete karşı güçlü bir koruyucu sistem kurulmalıdır. Ulusal önleyici bir okul güvenliği eylem planı yapılmalıdır. Eğitimin kamusal bir hak olduğu anlayışıyla öğrenci, öğretmen, veli ve toplum arasında dayanışmacı, denetleyici, kamucu bir sosyal eğitim zinciri kurulmalıdır. Her çocuğa okulda ücretsiz bir öğün yemek, temiz içme suyu, bir tas sıcak çorba, bir kalıp sabun ve bir rulo tuvalet kâğıdı sağlamak ülkemizin kaynaklarıyla mümkündür. Çocuklarımızın geleceğinden tasarruf edilemez, okullarımız güvensizliğe terk edilemez.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de söz sırası Sayın Selcan Taşçı'da.

Buyurun lütfen.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, ben bugüne kadar size 23 yazılı soru sordum, 23'üne de cevap aldım, dolayısıyla bir hak teslimiyle başlayacağım. Diğer bakanlıkların tahkir edici tutumunun aksine, soru önergelerine cevap oranınız yüzde 100 ve süresinde ve usulen değil, gerçekten sorduğumuz soruya cevap olan bir içerikle ama ikna olmadığımız cevaplar da var tabii, onlardan birini paylaşacağım şimdi sizinle ama öncesinde bu tutumunuz için ben hem size hem de bürokratlarınıza teşekkür etmek istiyorum.

Şimdi, 14 Eylül 2026'da AK PARTİ gençlik kolları, Çerkezköy'de Veliköy Organize Sanayi Bölgesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesini ziyaret etti. Sınıflara girdiler, konuşmalar yapıldı, hediyeler dağıtıldı. Biz de size sorduk: "Bir soruşturma başlattınız

mı bununla ilgili?" Cevabı okuyorum Sayın Bakan: "Ziyaretin okulun eski öğrencileri tarafından öğretmenlerine yeni öğretim yılı için iyi dileklerini iletmek amacıyla yapıldığı, eski öğrencilerden bazılarının bir siyasi partinin ilçe teşkilatında faaliyet göstermesi ziyarete siyasi nitelik kazandırmadığı için inceleme veya soruşturma başlatılmadı." Yani böyle bir tevil olmaz, hiçbirimizi ikna etmez. "Siyasi nitelik yok." deniyor ama bu ziyaretin görüntüleri "Ak gençlik destan yazıyor." diye şarkılı, türkülü siyasi paylaşımlarla duyuruldu. Yani böyle sınıf sınıf gezilen, sınıftaki öğrencilere konuşmalar yapılan bir vefa ziyareti olmaz. Ayrıca, o okuldaki öğrencilerin hangisinin ailesine soruldu, rızaları var mı? Mesela, böyle bir paylaşımla teşhir edilmeye rızaları var mı çocuklarının siyasi propagandaya maruz kalmasına? Ben kendi çocuğumun okuluna dâhi Sayın Bakan, bugüne kadar hiç bu programda protokole milletvekili sıfatına dayanarak oturmadım çünkü orada veli sıfatıyla bulunuyorum. Kendi çocuğumu almaya bir gün bile siyasi parti rozetiyle gitmedim, girmedim okula. Dolayısıyla, ben bunu kabul edemem, hiçbir siyasi parti için de kabul edemem.

Birkaç hafta önce Tekirdağ Kapaklı'da yaşanan bir olay, 14 yaşındaki MESEM öğrencisi çalıştığı oto tamircisinde iş yeri sahibi tarafından darbedildi. Ailesi size de bütün ilgili kurumlara gerekli başvuruları yaptı. Bir daha hiç kimsenin bu ülkenin çocuklarının canını değersiz göremeyeceği, yaptığının yanına kâr kalacağı zannına kapılamayacağı emsal bir tavır bekliyoruz sizden Sayın Bakan. Bir de merak ediyorum, bu öğrenciler bu iş yerlerine gönderilirken mesela bu iş yeri sahiplerinin, oradaki çalışanların suç geçmişleri, bağımlılık geçmişleri gibi sicil araştırılması yapılıyor mu acaba? Mesela bu iş yerinde, bundan sonra herhangi bir MESEM öğrencisinin çalıştırılma ihtimali var mı? Bu takibi yapıyor musunuz?

Birçok bakanlıkta sordum, bu açık haksızlık giderilmedikçe de soracağım, Tekirdağ suçu ne Allah aşkına? Yani derslik başına düşen öğrenci sayısında kalabalık sınıf anlamında Türkiye 4'üncüsüyüz. Bu kadar yüksek vergi tahsil edilen ama refahı aynı derecede düşük olan başka il var mı, ben bilmiyorum. Yani Fevzi Çakmak Ortaokulu ile Safiye Osman Çeliker İlkokulu merkezde hâlâ aynı, birlikte eğitim görüyor. Osman Öztürk İmam Hatip Ortaokulu ile Murat Hüdavendigar İlkokulu aynı bahçeyi paylaşıyor, hâlâ ikili eğitim var orada. Süleymanpaşa'da sadece 2 köy okulu kalmıştı, İnecik için yıkım kararı çıkarıldı. Öğrenci mevcudu var, şu anda merkezde 2 ayrı okula yönlendirdiler ama fiilî durum lütfen kalıcılaşmasın Sayın Bakan. İnecik'e okulun yapılmasını istiyoruz. "Öğrenci varsa yaparız." demişsiniz. Dolayısıyla öğrencisi var, öğrenci mevcudu var.

Çok güzel bir bayrak tanımı yaptınız sabah ama devamında tekniğine vurgu yaptığınız o bayrağa bizim nazarımızda alternatif paçavra dalgalandırma projesine hizmetten başka hiçbir şey olmayan terörsüz Türkiye'ye omuz verdiğinizi söylediniz. PKK terör örgütünü siyasallaştırmak bilimsel bilgi değildir, manevi değer değildir, millî kültür öğesi değildir; siyasi bir tercihtir, bizim için de yanlış ve tehlikeli bir siyasi tercihtir. Herkes kendi çocuğunu kendi tercih ve değerlerine göre yetiştirebilir ama kimse benim çocuğumu 50 bin insanın katilinin önderleştirilmesinin iyi bir şey, millî bir şey, meşru bir şey olduğuna inanmasını sağlayacak şekilde yetiştiremez. Bir 28 Şubat umacısı var ya, iktidar dilinden düşürmüyor; inanın, bunun hiçbir farkı yok yani bu da dayatma, hiçbir farkı yok. Lütfen bu fitneyi okullara sokmayın, sokulmasına göz yummayın, sunuşunuzda vurguladığınız bütün değerleri hükümsüzleştiriyorsunuz.

Teşekkür ederim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi de söz sırası Sayın Mehmet Taytak'ta.

Buyurunuz lütfen.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Değerli Komisyon üyeleri; eğitim bir milletin geleceğini şekillendiren en temel unsurdur. Bir millet ancak kendi değerleriyle var olabilir ve geleceğe güvenle yürüyebilir. Çocuklarımızın sadece bilgiyle donanması değil, aynı zamanda gelenek ve göreneklerimize, millî ve manevi değerlerimize bağlı olarak yetişmesi bizler için hayati önem taşımaktadır. Köklerinden kopmayan, ecdadının izinden giden, kültürünü ve tarihini bilen nesiller yetiştirmek Milliyetçi Hareket Partisinin eğitim anlayışının özünü teşkil etmektedir.

Sayın Bakanım, çalışmalarınızda çocuklarımızın sadece zihinlerini değil, gönüllerini de imar eden bir anlayışla hareket ettiğinizi büyük bir memnuniyetle takip ediyoruz. 3'üncü uygulama yılına giren Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çerçevesinde bilgiyi kuru bir ezber olmaktan çıkarıp davranışa dönüştürmeniz ve erdem, değer, erdem iklimini inşa etmeniz son derece değerlidir. Hiçbir vesayet zihniyetinin evlatlarımızı kendi değerlerinden uzaklaştırmasına asla müsaade etmeyen bu kararlı duruşunuz için şahsınıza ve Bakanlığımıza çok teşekkür etmekteyiz.

Sayın Bakanım, eğitime ve geleceğimizin teminatı olan evlatlarımıza imanla, inançla ve büyük bir adanmışlıkla yaklaşıyorsunuz. Bilhassa evlatlarımızın iman ve inanç dünyasını güçlendirecek, köklerinden kopmadan geleceğe uzanmalarını sağlayacak ramazan ayında okullarımızda hayata geçirilen "Maarifin Kalbinde Ramazan" projesi için teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, bir milleti teslim almanın sessiz bir yolu vardır, o da kendi hikâyesini yabancı kelimelerle ezberletmektir. Bu yöntem kriz istemez, ordu istemez, sınırı aşmayı gerektirmez; sadece isimleri değiştirir ve o isimler sıralarda, tahtalarda, kitaplarda yıllarca tekrarlandıkça bir zaman sonra kimse aslını merak etmez. Biz bu yöntemin muhatabı olduk; bu toprakları kana bulamaya gelenlerin yürüyüşünü çocuklarımıza masum bir yolculuk gibi anlattık, hâlbuki yolculuğa çıkan misafir olur, buraya gelenler işgalciydi. İnsanların zincire vurulduğu, kıtaların yağmalandığı bir devri merak ve bilim kisvesine büründürdük, hâlbuki orada bilgiyi arayan bir zihin değil, servet arayan bir iştah vardı. Ceddimizin doğduğu coğrafyayı soğuk savaşın siyasi laboratuvarında üretilmiş bir etiketle tanıdık, oysa o toprakların kadim ve hakiki adı ortadaydı. En acı olanı da şuydu: Asırlarca atalarımızın kendi diliyle andığı denize

karşı kıyının taktığı isimle bakar hâle geldik. Sayın Bakanım, siz bu kördüğümü çözdünüz; işgali işgal olarak, talanı talan olarak kayda geçirdiniz, coğrafyaları kendi tarihî adlarıyla ders kitaplarını yazdırdınız. Siz bir sözcüğü değil, nesillere sinmiş bir düşünme biçimini değiştirdiniz, yeni bir zora talip oldunuz. Bu yapılan teknik bir müfredat revizyonu değildir; bu, bir neslin dünyaya bakarken kullanacağı pusulanın yeniden ayarlanmasıdır. Bu pusulayla evlatlarımız yönlerini doğru şekilde tayin edeceklerdir. Zira şundan eminiz; kendi denizini kendi adıyla anamayan bir nesilden o denizi muhafaza edecek bir irade de beklenemez.

Sayın Bakanım, çocuklarımızı ve gençlerimizi kuşatan dijital bağımlılıkla zayıflayan aile bağları gibi sınır tanımayan yeni tehditleri bütün ciddiyetiyle görmek zorundayız. Bu sınamaları günlük siyasetin çok ötesinde, doğrudan bir varoluş meselesi olarak ele almanızı ve devletimizin bütün imkânlarıyla bu meselelere göğüs germe kararlılığını sonuna kadar destekliyoruz.

Bu vesileyle, Sayın Bakanımızın şahsında tüm eğitim camiamıza çalışmalarında başarılar diliyor, 2027 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçemizin ülkemize, milletimize ve geleceğimiz olan evlatlarımıza hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de söz sırası Sayın Reşat Karagöz'de.

Buyurunuz lütfen.

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, eskiden Millî Eğitim Bakanlığı bütçeleri görüşülürken köy enstitülerinden söz edilirdi; Anadolu'nun en yoksul köylerinden gelen çocukların edebiyatla, müzikle, sanatla, botanikle tanıştığı, bir enstrüman çalmayı, toprağı işlemeyi, dünyayı anlamayı öğrendiği bir eğitim anlayışı örnek gösterilir, Millî Eğitim Bakanlığına bu doğrultuda tavsiyelerde bulunulurdu. Peki, bugün geldiğimiz noktada Millî Eğitim Bakanlığından temel beklentimizin ne olduğunu biliyor musunuz? Çocuklarımızın okulda aç kalmamasını, içecek temiz su bulabilmesini, hijyenik tuvaletlerde temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesini ve akşam evlerine sağ salim dönebilmesini talep ediyoruz. Nereden nereye geldik Sayın Bakan, eğitimden beklentilerimizin ne kadar gerilediğinin farkında mısınız?

Yalnızca 2026 yılında yaşananlara bakalım: 2 Martta Fatma Nur Çelik Öğretmenimiz okulda öğrencisinin bıçaklı saldırısıyla hayatını kaybetti. 14 Nisanda Şanlıurfa'da bir liseye düzenlenen silahlı saldırıda 16 kişi yaralandı. Ertesi gün Kahramanmaraş'ta bir ortaokulda yaşanan saldırıda 9 öğrencimizi ve 1 öğretmenimizi kaybettik. 22 Eylülde Manisa'da bir okulda yaşanan silahlı saldırıda 11 öğrencimiz yaralandı. Bütün bunlar birkaç ay içerisinde yaşandı Sayın Bakan. Bugün okullarımızda güvenlik personeli görevlendirilmesi gerektiğini hâlâ Millî Eğitim Bakanına anlatmak zorunda kalıyorsak ortada ciddi bir yönetim sorunu var demektir. Üstelik çocuklarımızı koruyamadığımız alan yalnızca okullarımız da değil; MESEM uygulamalarında yaşanan çocuk ölümleri, mesleki eğitimin güvenliğine ilişkin çok ağır bir tabloyu önümüze koyuyor. Meslek öğrenmeye gönderdiğimiz çocukların cenazeleri ailelerine teslim edilirken hangi eğitim başarısından, hangi istihdamdan, hangi hedeften söz edebiliriz Sayın Bakan?

Öğrencilerimizin yaşadığı bu sorunların yanında öğretmenlerimiz de ekonomik ve mesleki bakımdan ciddi sıkıntılarla karşı karşıya. 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde öğretmenlerimize bir maaş tutarında ikramiye verilmesi için kanun teklifi sunduk, taleplerimizi defalarca gündeme getirdik ama hiçbir karşılık bulamadık. Bununla birlikte, Bakanlığınızın yayımladığı genelgeler ve bunların uygulanış biçimi, öğretmenlerimizin mesleki özgürlüğüne ve öğrencilerimizin öğrenme imkânlarına yönelik ciddi tartışmaları beraberinde getiriyor.

Samsun'da yardımcı kaynak kitap denetimi gerekçesiyle öğrencilerin çantalarının boşaltıldığına, sınıf dolaplarının arandığına tanık olduk. Keşke bu denetim hassasiyetini okullarımıza silahla ve bıçakla girip çocuklarımızın canına kastedenleri önlemek için gösterebilseydiniz.

Bu sene Amasya Belediyemiz, çocuklarımızı kitaplarla, yazarlarla ve kültür dünyasıyla buluşturmak amacıyla kitap fuarı düzenledi, üstelik öğrencilerimizin fuara ulaşabilmesi için ücretsiz ulaşım imkânı da sağladı. Ancak Amasya İl Millî Eğitim Müdürlüğü geçen yıl olduğu gibi bu yıl da öğrencilerimizin fuara katılımına engeller çıkardı, öğretmenlerimiz ve okul yöneticilerimiz üzerinde baskı oluşturdu. Aslında bütün bunlar Bakanlığınızın eğitime hangi anlayışla yaklaştığının örneklerindendir. Millî Eğitim Bakanlığı, herhangi bir siyasi anlayışın kendi dünya görüşünü gelecek nesillere dayatacağı bir makam değildir. Bu makam, cumhuriyetin bütün çocuklarına karşı sorumluluk taşıyan devlet makamıdır.

Sayın Bakan, bütün bu yaşananların ardından artık eğitim politikalarınızı eleştirmenin ötesinde sizin siyasi sorumluluğunuzu da konuşmamız gerektiğine inanıyorum. Çocuklarımız aç, öğretmenlerimiz geçim sıkıntısında, okullarımız şiddet olaylarıyla sarsılıyor, MESEM'lerde çocuklarımız hayatlarını kaybediyor. Bunca acının, bunca sorunun ardından hâlâ aynı makamda görev yapmaya devam ediyorsunuz.

Sayın Bakan, Türkiye'de milyonlarca çocuğumuz okula kahvaltı yapmadan giderken Bakanlığınızın çocukların beslenme ihtiyacını karşılamak için neden bütün öğrencileri kapsayan ücretsiz yemek programı bulunmamaktadır? Fon soruşturmasında milyarlarca liralık işlemler ve kaynakların hareketi gündeme gelirken çocuklarımıza bir öğün ücretsiz yemek vermek için neden yeterli kaynak ayrılmamaktadır?

Sayın Bakan, Türkiye genelinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda toplam kaç öğretmen açığı bulunmaktadır? Atama bekleyen öğretmen sayısı kaçtır ve hâlihazırda kaç öğretmen ücretli olarak görev yapmaktadır? Öğretmen ihtiyacı ortadayken neden

yeterli sayıda kadrolu öğretmen ataması yapılmamakta, aynı işi yapan öğretmenler farklı ücret ve sosyal güvencelerle neden çalıştırılmaktadır? Öğretmen açığının kadrolu atamalarla giderilmesi ve ücretli öğretmenlik uygulamasının sona erdirilmesi yönünde bir takviminiz var mıdır?

Hepinize saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de söz sırası Sayın Özgül Saki'de.

Buyurunuz lütfen.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler.

Ben o çok övünülen yeni müfredattan söz etmek istiyorum: Maarif modelinden. Mayıs 2024'te, 26 Nisan-10 Mayıs arasında internet sitesinde yayınladı Bakanlık ve 3 bin sayfadan oluşuyordu. "Görüş istiyoruz öğretmenlerden." dedi. On dört gün boyunca görüş istedi sözüm ona ve ben, birçok eğitim emekçisi gibi o on dört gün o müfredatı çalıştım. Bütün müfredat patronların, tarikatların, cemaatlerin telkinleri doğrultusunda hazırlanmış bir müfredattı ve dedi ki Bakanlık: "Görüş aldık." Şimdi de aradan neredeyse iki yıl geçti, yine diyor ki: "Biz müfredat için gönüllü öğretmenlerden görüş aldık." Bir tane meslek örgütünden görüş almadınız, hiçbir sendikadan görüş almadınız, hiçbir veliden görüş almadınız, öğrencilerden görüş almadınız, almayı da düşünmediniz.

Peki, neydi bu müfredat? Bu müfredat şuydu: İki omurgası var bugün konuştuğumuz; ÇEDES, MESEM. ÇEDES'le birlikte, tarikat ve cemaatlerin talepleri doğrultusunda ülkü ocaklarıyla yapılan anlaşmalarla cinsiyetçi, militarist ırkçı, şoven bir eğitim modeli dayatıldı tüm eğitimcilere ve öğretmenlere.

Sonra, ikinci sacayağı: MESEM. MESEM'lerde çocuklar patronların insafına terk edildi. Çocukların kanları üzerinden patronlar kazanç üzerine kazanç sağladı. Çocuklar sekiz saat, on saat çalışıyor, sakat kalıyor. "Yaşama sevincimiz yok." diye internette sürekli konuşuyorlar ama seslerini duyuran yok.

Şimdi, bu kadar garabet bir modelin ortada uygulanabilmesi için çok önemli bir operasyon gerekiyordu. O operasyon da proje Bakan olan Yusuf Tekin'dir. Eğitim emekçileri, benim gibi eğitim emekçileri onu Müsteşarlık döneminden beri tanır. Üç yıllık profesörlük yapma şartı varken rektör olmak için, bir gecede rektör olmuştur. Sonra ise yine tarikatların, cemaatlerin, patronların talepleri doğrultusunda Bakan olmuştur. O günden beri de bütün bir eğitimi şu hâle getirmiştir.

Eğitimde artık öğretmenlerden söz etmek mümkün değildir, öğretmen haklarından. Bu eğitim modelinde depremzede çocuklar yok, mevsimlik tarım işçisi çocuklar yok, engelli çocuklar yok; mülteci, sığınmacı çocuklar yok, Roman çocuklar yok, öğretmenlerin hakları zaten yok. Sonra bize marifetmiş gibi PISA sınavlarını getiriyorlar. Ya azıcık okuyun, azıcık bakın. Bütün uluslararası akademisyenler, dernekler OECD'nin hazırladığı bu PISA'nın piyasanın ihtiyaçlarına göre düzenlenen bir sınav olduğunu defalarca yazdı. Burada asla çocukların bütünlüklü gelişimi ölçülmez; sadece piyasaya iyi yetiştirilecek öğrenci modeli ölçülür ve bugün, eskiden Millî Eğitimde müsteşarlık yapmış birçok kişi dedi ki: "Bu PISA değerleri alınamaz çünkü sadece teste indirger; değerler, yurttaşlık, duygusal gelişim, düşünsel gelişim, kişisel gelişim asla yoktur. Varsa yoksa makine gibi çocukların testlerini ölçmek vardır."

Şimdi, gelmişler bize bu PISA'yı "başarı" diye gösteriyorlar. Azıcık araştırın, azıcık okuyun, azıcık eğitim emekçilerinin sözlerine kulak verin.

Ayrıca, bu PISA'yı bir kenara bırakalım. Gelelim alanda, okullarda neler olduğuna. Okullarda öğrenciler katlediliyor, öğretmenler katlediliyor, eğitim zaten mümkün değil devamsızlıklar had safhada. Bir de kamusal eğitim çökertildikçe çökertiliyor, özel okullara teşvik üzerine teşvik veriliyor ama zannetmeyin ki o özel okulların eğitim kalitesi yüksek. 5-6 tane zeki öğrenciyi reklam panosu gibi kullanıyor, diğerleri vasat eğitime mahkûm ediliyor, tam bir ticari kurum olarak çalışıyorlar. Ayrıca, Yusuf Tekin, LGBTİ+ düşmanı bir Bakan olarak takmış öğretmenlerin kıyafetlerine -kişisel talebi- gökkuşağı çağrıştıran kıyafetler kendisini kişisel olarak rahatsız ediyormuş. O yüzden öğrenciler ve öğretmenler böyle bir şey yapamazmış.

Son olarak -çok az vaktim kaldı- buradan "Yusuf Tekin istifa. Bize gelecek yoksa sana huzur yok." diyen Nehir Dizdar, Nevin Tekin şahsında ve milyonlarca öğrencinin, eğitim emekçilerinin onların arkasından aynı sloganı sahiplenmesini ben de sahipleniyorum. Bize gelecek yoksa, halkların çocuklarına gelecek yoksa size de huzur yok, Yusuf Tekin istifa.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Şimdi de söz sırası Sayın Aysu Bankoğlu'nda.

Buyurunuz lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Evet, teşekkürler.

Mecliste tarihî günler yaşıyoruz. Rekor kıran bir Kabinenin Bakanları günlerdir burada sunum yapıyor. Önceki gün, kendi görev süresinde en az 7.102 işçinin iş cinayetinde hayatını kaybettiği Çalışma Bakanı buradaydı. Yine, dün, sadece iki yılda 539 kadın cinayetinin işlendiği Aile Bakanı buradaydı. Asrın vurgunu oldu, yüz binlerce mağdur var, Maliye Bakanına burada sorumluları soruldu. Bugün de kendi görev süresinde sadece üç eğitim öğretim yılında en az 233 çocuk işçinin çalışırken hayatını kaybettiği Yusuf Tekin burada. Tabii, söylemeden geçmeyelim, bunların hiçbirisinin sorumluluğu yok, hiçbirisinin sorumluluğu yok. İş cinayetinin sorumlusu patron, kadın cinayetinin sorumlusu psikolojisi bozuk koca, vurgunun sorumlusu 3-5 bürokrat, çocuk iş cinayetinin sorumlusu da -tabii ki Yusuf Tekin değil- deneyimsiz işçi çocuk ya da aç gözlü patronlar. Bakanlık vallahi güzel iş yani hiçbir sorumluluğu yok ama sorumlusun Yusuf Tekin. Erdoğan gerçekten de alanında yetkin insanları seçmiş ve kırılması gerçekten zor rekorlara imza atan bir Kabinesi var.

Şimdi gelelim Bakanlığa; çocuklar aç Sayın Bakan, çocuklar aç; bunu siz de bizler de bürokratlarınız da hepimiz çok iyi biliyoruz. Bakın, kendi TÜİK'inizin verileri, 17 yaşına kadar çocukların yüzde 37'si yoksul, bu rakam TÜİK'inizin rakamı. 15 yaş altındaki çocukların dörtte 1'i yoksulluk nedeniyle ne bir et ne bir tavuk yiyemiyor. Tekrar söylüyorum, hepinizin çok iyi bildiği gibi çocuklar aç ve siz sorumlusunuz. Belki bu cümle sizi rahatsız etmiyor, biliyorum ama tekrar söylemek zorundayım, sorumlusunuz. Aileler çocuklarını MESEM'lere yolluyor hem de öyle işlere yolluyor ki iki üç ay ücret alamıyorsun. Çocuklar günde on saat çalışıyor, iş güvenliği desen zaten yok ve bu iş yerleri ancak bir çocuk iş cinayetinde hayatını kaybettiğinde denetleniyor. Bakın, bu gülen yüzlü çocuğa bir bakın -bugün çok gösterildi- bu çocuğun adı Halil İbrahim Yağız, 17 yaşındaydı. Saatte 35, ayda 8 bin lira kazanabilmek için ilk iş gününde daha bir saat bile çalışmadan öldü, öldürüldü. İlk iş gününden bahsediyorum. Bir inşaatın 6'ncı katına aşağı tel atması için yollanmış, o telle beraber aşağı düştü ve hayatını kaybetti. Sorumlusunuz, sorumlusun Yusuf Tekin. Peki, aileler çocuklarını neden bu MESEM'lere yolluyor? Yine, sizin de benim de hepimizin de çok iyi bildiği gibi çünkü aileler de yoksul, aileler de maddi sıkıntı içinde; bunları siz de çok iyi biliyorsunuz Yusuf Tekin ve sorumlusunuz. Mesela öğretmenler, onlar da maddi sıkıntı içindeler. Bu ayın yoksulluk sınırı ne kadar? 123 bin lira. Öğretmenlerin net görev aylığı ne kadar? 83 bin lira. Öğreten de öğrenen de veli de hepsi yoksul. Okullarda para yok, ödenek yok, kapısında silahlı çeteler cirit atıyor, uyuşturucu satılıyor. Peki, çocuklar bunu protesto etmek istediklerinde ne yapıyorsunuz? "Yusuf Tekin istifa!" diye pankart açtıklarında ne yapıyorsunuz? Jet hızıyla çocukları gözaltına alıp cezaevine gönderiyorsunuz. Neden? Çünkü sorumluluk duygusu olmayan, gücünü makamından alan ve egosunu gençlerden çıkaran, cumhuriyet değerleriyle sıkıntısı olan sorumsuz bir Bakan var da o yüzden. Bu kadar basit.

Şimdi, bakın, değerli milletvekilleri, cumhuriyeti kuran kadrolar ne demiş: "Laik, bilimsel, erişilebilir ve eşit bir eğitim sistemimiz olsun." ve en önemli yatırımı eğitime yapmışlar. Laik, bilimsel ve eşit bir eğitim var mı bugün? Yok. 81 ile düzenli genelgeler gönderiyorsunuz ve son etkinlik yazılarıyla dinî faaliyetleri okulların gündemine yine taşıdınız. Oysa devlet okulu her inanca ve inançsızlığa eşit mesafede durmalıdır. Eşitlik var mı? Eşitlik de yok. Daha geçen yıl, geçtiğimiz yıl 797 bin çocuk zorunlu eğitim dışında kaldı. Siz ne yapıyorsunuz? Ne yapıyorsunuz? Hiçbir şey. Ne yapıyorsunuz? Bakanlık ne yapmış? Proje açıklamış: "Şu kadar bina yaptık, şu kadar atölye kurduk, şunu yaptık, bunu yaptık." Ya arkadaşlar, bu ülkenin kurucuları bu ülke kurulurken çocukların geleceğini düşünmüşler. Bu ülkenin kurucuları çocukların geleceğini düşünürken bugün çocukların hayatını düşünüyoruz, acaba hayatta kalacaklar mı, onu düşünüyoruz. Elimizde ne var? İşçi çocuklar, müşteri veliler ve kayıp bir nesil var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Başta da söylediğim gibi Kabinenizde kırılması zor rekorlar bıraktınız. Sorumlusunuz, istifa edin.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz.

Şimdi de söz sırası Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu'nda.

Buyurunuz lütfen.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakan, çok kıymetli bürokratlar; öncelikle cumhuriyetimizin banisi, Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü vefatının 88'inci yılında rahmetle minnetle anıyorum. Mekânı cennet olsun.

Yine, en son Afyon'da saldırıya uğrayarak kaybettiğimiz iki meslektaşıma ve yine, geçmişten bugüne Neşe Alten'den, Aybüke Yalçın'dan Necmettin Yılmaz'a kadar şehit öğretmenlerimize, meslektaşlarıma rahmet diliyorum. Ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Efendim, öncelikle birkaç konuyu -pek çok konu gündeme geldi- dile getireceğim. Bu beğenilmeyen eski Türkiye'de eğitim, ekonomik ve sosyal statü değiştirmenin en önemli ve gerçekten en ekonomik aracıydı. Memleketin dar, sabit gelirli kesimlerinin, çiftçinin, köylünün, işçinin çocukları devletin okullarında kamusal, nitelikli, parasız eğitimle okur ve bu memlekette cumhurbaşkanı olabilirdi, doktor olurdu, mühendis olurdu, öğretmen olurdu. Muhtemelen hepimiz de o tezgâhlardan geçtik. Şimdi tek tek istatistik vermeyeyim ama bu eğitimde fırsat eşitsizliği Türkiye'de tarihin en yüksek seviyesine geldi; işte, bu özel okul oranlarından, dershanelerden. Allah aşkına, sınavların ortak olup da hazırlığın eşit olmadığı bir yarışa çocukları sokuyoruz.

Efendim, diğer kanayan yara, malum atanamayan öğretmenler. Dünyanın neresinde Allah aşkına bu oranlarda bir atanmayan öğretmen, atanamayan öğretmen var. Yani sendikalar araştırma yapmış, en son Hürriyetçi Sendika; 70 bine yakın ücretli öğretmenimiz var. Özellikle rehber öğretmende, özel eğitim öğretmenliğinde ciddi açık var. Bu artık okullarımızın en önemli ihtiyaçlarından bir tanesi. Bu ücretli öğretmenlik, bir de özel okulda çalışan öğretmenlerin çektiği çile de Allah aşkına çekilecek gibi değil ya. Yetmiş yıl çalışsa bir ücretli öğretmen emekli olamıyor ve yine özel okullarda resmen -ben de biliyorum, siz de biliyorsunuz- asgari ücret yatırıp dönüşte 5 bin lira geri kesen özel okullar var ya, açlık sınırının altında çalışan öğretmenlerimiz var. 2027'de kaç öğretmen, hangi branşlarda atanacak? Bunların da bir an önce açılması ve bu atamanın öncelik olarak verilmesi. Bu 15 bin, 25 bin atamalarla bu kapanacak gibi değil.

Bu engelli öğretmenlerin sesini defaatle söyledik, duyun; 1.380 atandı, 1.100 kaldı. Beş yıl, altı yıldır bunu bekleyenler var ve bu bekleyenlerin içerisinde hasta olanlar var, kanseri ilerleyenler var, her gün ağlayarak anlatanlar var; burada, atamayı bekliyoruz.

Efendim, hem Meclisteki gündemde taşıdık hem geçen bütçede konuştuk. Mülakat mağduru öğretmenler meselesi nihayetinde çözüldü. Bakın, "Yitik bulundu, emek zayi olmadı." derler ama bu çocuklar çok çile çekti, ben de defaatle onlarla konuştum, sonunda haklı çıktılar. Emeği olanlara teşekkür ediyorum ama iki yıl çok ağır da bir bedel ödeyip çile çektiler. Onlara da

buradan böyle bir selam gönderelim çünkü direne direne kazanabilecek bir örnek olarak son zamanların güzel bir mücadele örneğini göstermiş oldular.

Efendim, öğretmenin asli görevi öğretmenliktir, öğrencidir; evrak doldurma, evrak işleri o kadar çok artmaya başladı ki yani öğretmenlik yapmaya vakit bulamayacak derecede, çok fazla öğretmenlerimizden bu konuda şikâyetler var. Bakanlığın istediği raporlar, il, ilçe müdürlüklerinin istediği tablolar, valiliklerin istediği istatistikler, formlar, çizelgeler, anketler vesaire. Bu konuda önceliği öğrenciye ayıracak şekliyle öğretmenin mutlaka rahatlatılması gerekir ve yine, bu malum özür grubu tayinleri yani kadrosuzluk bir gerekçe olamaz öğretmenlikte yani aile bütünlüğü Anayasa'nın da bir emri. Bundan önce birkaç defa daha bu il içi atamaları açtınız ama kadro olmayınca olmuyor; bu il emrinin, hatta uzak ilçelerle ilgili ilçe emrinin açılması, ailelerin birleştirilmesi lazım. Aksi durumda yani norm gerekçesini koyarsak bunlar on beş yıl bir araya gelemezler. Sonra "Nüfus artacak." diyorsunuz. Nasıl artacak?

Eğitim bütçesi, bu bütçe rakamlarının arasındaki ve arkasındaki gerçeklere de şöyle bir bakalım. 2027 bütçesinde bir önceki yıla göre yani Millî Eğitim Bakanlığının merkezî bütçe içindeki payında yüzde 9,01'lik bir gerileme var. Eğitim yatırımlarının bütçe içerisindeki payı ise 2002 yılında yüzde 17,18 iken 2027 yılında yüzde 7,75 seviyesine düşüyor. Derslik yapımında da dikkat çekici bir gerileme var. 2024 yılında 19.795 derslik yapılırken 2025 yılında bu sayı 11.553'e düşmüş, yüzde 41,6'lık bir azalma var.

Tabii, millî eğitim meseleleri çok geniş meseleler, saatlerce konuşsak bitmez. Ben bu memleketin yaşadığı, çeyrek asır yönettiğiniz ülkenin en sonunda hususen geldiği gündem açısından soyulan, vurulan, nitelikli dolandırıcılığın artık, memleketin gündemi olduğu bir süreçte, neyi kaybettiğimizi daha net anlamaları açısından şu vurguyu yapmak isterim: Bakın, bu en son fon vurgunuyla memleketin kaybettiği parayla 24 derslikli, pırıl pırıl, basketbol sahasından kütüphanesine, spor salonuyla -ki maliyetleri 150 milyon küsur civarında- 33 bin tane daha okul yapabilirdik, 33 bin. Türkiye'deki tüm okulların sayısı zaten 75 bin civarında yani ülkedeki okulların yarısı kadar daha okul yapar, sınıf mevcutlarımız 15 olur, önümüzdeki yüzyılda da bir okul sorunu, derslik sorunu yaşamazdık. Bir sınıfı akıllı tahtasıyla, sırasıyla yapmanın maliyeti 1,5 milyon olsa, 3 milyon 300 bin sınıf yapabilirdik, zaten 750 bin sınıf var şimdi. Kaç tane güvenlik amcası, temizlik teyzesi tutabilirdik? 1 güvenlik görevlisinin veya temizlik görevlisinin yıllık maaşıyla birlikte 450 bin lira maliyeti var. Bu parayla 100 bin personele yüz yıl boyunca ücretini verebilirdik. O zaman, ne olurdu? Hiçbir okulun kapısında güvenlik zaafı yaşanmaz, okullarımız temiz, hijyen olurdu. Yine, başka neler yapardık? Beslenme çantalarını boş bırakmazdık, aç öğrencimiz olmaz, çocuklarımız bodur kalmaz, ailenin fakirliği bir tarafa ama öğrencilerimizin karnı doyar, gelişimini sağlayabilirdi. Her bir öğrenciye 1 tablet veya 1 bilgisayar versek, üstüne de sınırsız internet versek bu parayla yani fonda soyulan, çalınan, devletin gözetiminde, kamunun erketesinde yapılan bu soygunda götürülen parayla üstüne üstlük de 3 trilyon paramız artardı.

O yüzden, bu hesabı bir kez daha yapıp hatırlatırken geçen sene de söyledim, bir ufak nokta; şimdi, Sayın Teftiş Kurulu Başkanı -sabah tanıtırken- burada herhâlde, Bursa'da bir hadise yaşanıyor; Sayın Bakanım, Allah aşkına, vicdanlarınıza sesleniyorum, şu cümleden dolayı müfettişlere ceza verilir mi? Cümleyi okuyorum, Bursa'ya geliyor Sayın Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanı, konuşurken "Önümüzdeki yıl özlük haklarımızla ilgili bir düzenleme olacağına inanıyorum." diyor, olmuyor nitekim de o arada 2 kişinden -yaşları da Sayın Teftiş Kurulu Başkanıyla aynı veya yüksek- birisi "Ya, bizim pek umudumuz yok." diyor, birisi de "Bursa'mıza hoş geldiniz." deyince her ikisine de soruşturma açtınız; bakın, başka bir şey yok ve ceza verdiniz, şu an mahkemede. Böyle bir yaklaşım olur mu ya? Bir ambar buğdayın bir avuç mostrası olur diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Son bir şey: "Hakan ve Bilge'nin Türk Dünyası Yolculuğu" ve "Kültür Atlası" çalışmalarını önemsiyor ve teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz Sayın Türkoğlu.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Değerli milletvekilleri, maalesef, Malatya'nın Yeşilyurt ilçesinde askerî helikopter düşmesi sonucu 4 askerimiz şehit olmuş durumda. Ben buradan şehitlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine, Silahlı Kuvvetlerimize ve milletimize başsağlığı diliyorum; başımız sağ olsun.

Sayın Arı, bu konuyla ilgili söz talebiniz var sanırım.

Buyurunuz lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, sizin de ifade ettiğiniz gibi, askerî helikopterin Malatya'nın Yeşilyurt ilçesi Samanköy mevkisinde düşmesi neticesinde ilk gelen bilgilere göre 4 askerin şehit olduğu öğrenildi. Ben öncelikle şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, varsa yaralılara acil şifalar diliyorum. Türk milletinin başı sağ olsun, ailelerinin başı sağ olsun.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Ben de aynı şekilde, şehit askerlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Kahraman Türk ordumuzun ve hepimizin başı sağ olsun. Umarım bu tip kazalar bir daha olmaz.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Sayın Aksu, buyurunuz lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Biz de Milliyetçi Hareket Partisi adına, Malatya'nın Yeşilyurt ilçesinde Samanköy mevkisinde bir askerî helikopterin kaza kırıma uğraması sonucu ilk bilgilere göre 4 askerimizin şehit olduğu bilgisini öğrendik; askerlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet niyaz ediyorum, aziz milletimize başsağlığı diliyoruz.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Sayın Hakkı Saruhan Oluç, buyurunuz lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Başkan.

Öncelikle, hayatını kaybeden şehit askerlere Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine ve halkımıza başsağlığı diliyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum.

Sadullah Bey, buyurunuz.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Malatya'da askerî helikopterimizin düşmesi sonucunda şehit olan 4 askerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Aldığımız bilgiler çerçevesinde yangın da çıkmış zannedersem bölgede, inşallah daha fazla zayiat ve can kaybı olmadan atlatılmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kırkpınar...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ben de şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum; ülkemizin başı sağ olsun.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, oturuma beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.59

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.13

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Evet değerli arkadaşlar, 14'üncü Birleşimin Altıncı Oturumunu açıyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Şimdi söz sırası Sayın Mehmet Celal Fendoğlu'nda.

Buyurunuz lütfen.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Bakanlığımızın çok değerli bürokratları; şimdi aldığımız bir habere göre, Malatya merkez Yeşilyurt ilçemiz Samanköy konteyner kent yakınlarında yaklaşık kırk beş dakika önce Türk Silahlı Kuvvetlerimize ait S-70 modeli askerî bir helikopterimiz kaza kırıma uğramış olup arama kurtarma çalışmaları devam ediyor. Resmî olmamakla beraber şu anda 4 kahraman askerimizin şehit olduğunu bildirdiler. Milletimizin başı sağ olsun.

Sayın Bakanım, 6 Şubat depremi ve sonrasında Millî Eğitim Bakanımızın Malatya'da koordinatör Bakan olması ve o günkü şartlar altında o gün görevde olan Sayın Mahmut Özer ve Bakanlığınıza ve kıymetli personeline buradan çok teşekkür ediyorum. Yine, siz göreve geldikten sonra Sayın Bakanım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Düzeltiyorum şimdi, bir saniye.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Herhâlde bir dakikaydı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Şimdi, beş dakika olarak düzelttim.

Buyurun.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, çok değerli bürokratlarımız; 6 Şubat depremi ve sonrasında Bakanlığınızın Malatya'da koordinatör bakan olması ve o gün görevde olan Sayın Mahmut Özer Bakanımıza ve kıymetli bürokratlarına buradan teşekkür ediyorum.

Yine, Sayın Yusuf Tekin Bakanımızın Bakan olarak atandıktan sonra Malatya'mıza deprem süresinde ve bugüne kadar yapmış olduğu 97 okulumuzun ki yıkılan bu okullarımız, 1.589 derslik inşaatı ve 16 okulumuz ki bunlar güçlendirildi, toplam 217

derslik, yine, ilimiz genelinde toplam 113 okulumuz, 1.806 derslik tamamlanmıştır. 2026 yılında yatırım programımızda kalan 53 proje tamamlandığında, bittiğinde 44 okul, 798 derslik, 300 öğrencilik, 3 pansiyon, bir spor salonu, 19 atölye ve 300 yataklı 3 öğretmenevimizi de Malatya'mızın hizmetine sunacaklardır. Ben buradan gayretli çalışmalarınıza ve personelinize yürekten teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, ilimizde artan özel eğitim ihtiyacı ve mevcut kurumların fiziki kapasite ve imkânlarının ihtiyacını karşılamada yetersiz kalması nedeniyle anaokulu, ilkokul ve ortaokul kademelerine yönelik eğitim kurumlarının bir arada yer alacağı bir eğitim kampüsüne ihtiyacımız vardır. Özellikle özel eğitim öğrencilerimizin okul öncesi eğitiminden başlayarak ilkokul ve ortaokul kademeleri dâhil olmak üzere ortaöğretime kadar eğitimlerini aynı kampüs içerisinde bütüncül ve kesintisiz bir eğitim anlayışıyla sürdürebilmeleri, eğitim ortamları arasındaki uyumun sağlanması, bireysel ihtiyaçlarına yönelik eğitim ve destek hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılması ve eğitim süreçlerine devamlılığı açısından büyük önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, söz konusu eğitim kampüsünün Bakanlığımız nezdinde değerlendirilerek 2027-2028 yılı yatırım planına alınması hususunda ilginizi bekliyorum.

Sayın Bakanım, Malatya'mızın, yine, halk eğitim merkezlerimizde usta öğreticilerine verilen ders saat kotaları bu dönemde azaltıldı. Yeniden ders kotalarının artırılması hocalarımız tarafından talep edilmektedir. Hacı Hasan Kovuk Mesleki Eğitim Merkezinin yeni binası hem derslik açısından hem de ulaşım açısından yetersiz olup hizmet binasının ulaşım ve fiziki yeterlilik anlamında yeni bir binaya taşınması da gerekmektedir. Bunu da bilgilerinize arz ediyorum. Malatya'mızda mesleki eğitim merkezlerinin sayıları artırılmalıdır çünkü büyükşehir statüsündeki diğer illere göre Malatya ortalamanın çok altındadır. Deprem sonrası yıkımı yapılıp da bugüne kadar yapılmayan Cumhuriyet Anadolu Lisesi, Farabi Anadolu İmam-Hatip Lisesi, Rahmi Akıncı Ortaokulu, Muhittin Özmumcu İlkokulunun da programa alınması, zorunlu hizmet bölgelerinde, özellikle de Pütürge -kış şartlarında- Arapgir, Arguvan, Doğanyol ve Darende gibi ilçelerimizde öğretmenlerimize lojman tahsisi ve ek puan verilmesinin Malatya'mız adına sizden ve Bakanlığınızdan talep ediyorum.

Sayın Bakanım, size ve değerli ekibinize yapmış olduğunuz kıymetli çalışmalar için teşekkür ediyorum. 2027 bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de söz sırası Sayın Hikmet Yalım Halıcı'da.

Buyurunuz lütfen.

HİKMET YALIM HALICI (Isparta) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, bürokratlar, Plan ve Bütçenin değerli çalışanları ve basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Malatya'da düşen askerî helikopterimizde şehit olan 4 askerimize ben de Allah'tan rahmet, acılı ailelerine, Türk milletine ve Silahlı Kuvvetlerimize de başsağlığı diliyorum.

Söze bir rakamla değil bir isimle başlayacağım. Bugün sık sık dile getirildi Sayın Bakan, Halil İbrahim Yağız. 17 yaşında, Gaziantep'te meslek lisesi 11'inci sınıf öğrencisi, tesisat ustasının yanında çalışsın diye bir şantiyeye gönderildi, ilk günüydü, hatta ilk saatleriydi, 6'ncı kattan düştü ve hayatını kaybetti. Ailesi anlatıyor "Şantiyede file yoktu, başında baret yoktu." diyor. Kâğıt üzerinde sizin öğrencinizdi Sayın Bakan. Rakamı siz verdiniz; eylül ayında Meclise yazdığınız yanıta göre 9.950 MESEM öğrencisi iş kazası geçirmiş, bunların 37'si hayatını kaybetmiş maalesef. Siz buna "mesleki eğitim" diyorsunuz, aslında bu devlet eliyle çocuk işçiliği teşvik etmek.

Buradan bütçeye gelelim. 2016'da merkezî bütçenin yüzde 19'u eğitime ayrılıyormuş, bugün yüzde 13,7'ye düşmüş. Genel bütçe büyürken eğitimin payı küçülmüş. Bu bütçenin hiç görmediği öğretmenler var. Kim o öğretmenler mesela? Özel okul öğretmenleri. Özel okul öğretmenleri herhangi bir ayrıcalık istemiyor, insanca yaşayabildikleri bir taban maaş istiyorlar. Bu hak onlara 1965'te verildi, 2014'te ellerinden alındı. O gün Bakanlığın Müsteşarı kimdi? Bugün karşımızda oturan Sayın Bakan Yusuf Tekin. Bunu Genel Kurulda 3 kez sordum, bugün yine soruyorum: Özel sektör öğretmenlerimizden aldığınız hakkı ne zaman geri vereceksiniz?

Peki, çocuklar bu bütçenin neresinde? TEPAV'ın geçen ay yayımladığı rapor bunu söylüyor, bu ülkede her 3 çocuktan 1'i yoksul, 7 milyon 100 bin çocuk. Siz ise eğitim harcamasının yalnızca yüzde 2,2'sini fırsat eşitliğine ayırıyorsunuz. Her 5 öğrenciden 1'i haftada en az bir gün aç kalıyor. Aç çocuk öğrenemez. Üç yıldır "Her çocuğa bir öğün ücretsiz yemek." diyoruz, üç yıldır reddediyorsunuz. Maliyet belli, yaklaşık 250 milyar lira, bütçenin onda 1'i. "Para yok." diyorsunuz. Para nerede, ben söyleyeyim: Mesela, fonlardaymış para, neredeyse 1 trilyon lira. O fonlardaki para, bu ülkenin bütün öğrencilerine dört yıl yemek demek, fonları denetlemediniz, milyonlarca çocuğa bir tabak yemeği çok gördünüz.

Bir adres daha vereyim Sayın Bakan, kendi Bakanlığınız. Bugün Sayın Suat Özçağdaş mahkeme kararlarını burada paylaştı, ortalığı ayağa kaldırdınız. Hâlbuki bu basın açıklamasını bundan bir hafta önce yapmıştı. Bir haftadır bununla ilgili bir cevap verebilirdiniz. Sayıştay 2024'te hesapları denetlediğini söylüyor, 17 Şubatta oy birliğiyle karar aldığını söylüyor. Madem "Yalan." dediniz, "Yalancı." dediniz buradaki milletvekillerine, neden bir haftadır kamuoyunu aydınlatmadınız, bu yalandı ya da yalancıydı buradaki milletvekilleri?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Aydınlatacağız şimdi, söyleyeceğiz.

HİKMET YALIM HALICI (Isparta) - Evet, bekliyoruz.

Sonuç olarak, para var ama tercih yok. Okuldaki çocuk da güvende değil. Okul saldırılarını da araştıran Komisyonun üyesiydim. Eylül 2023'ten bugüne 63 olay, 8 öğretmen, 17 öğrenci, 2 okul çalışanı, 1 veli; 28 canımızı kaybettik. Komisyonda söyledik, buradan tekrar ediyorum: Rehber öğretmeni olmayan okul kalmamalı, güvenlik görevlisi olmayan okul kalmamalı. Bunun ödeneği bütçede var mı? Varsa nerede?

Evet, çok komik geldi herhâlde anlattıklarım size, arkadan güldüğünüze göre.

Okul rehber öğretmen istiyor, siz ne gönderiyorsunuz? ÇEDES Protokolü'yle manevi danışman gönderiyorsunuz. Sayın Bakan, manevi duyguları geliştirmek için de bir sürü "millî, manevi" diye anlattınız; biz maneviyatı protokolle öğrenmedik, anamızdan babamızdan, atamızdan, öğretmenlerimizden öğrendik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİKMET YALIM HALICI (Isparta) - Okul bilimin yeridir; hiçbir cemaatin, hiçbir protokolün arka bahçesi değildir.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Evet, şimdi de söz sırası Sayın İsmet Güneşhan'ın.

Buyurun.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Evet, ben de sözlerime başlamadan önce, bugün şehit olan kahramanlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum. Başta Türk Silahlı Kuvvetlerimiz olmak üzere, milletimizin ve ailelerinin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, ekonomiyle birlikte Türkiye'nin en sorunlu alanı hiç kuşku yok ki açık ara Millî Eğitim Bakanlığıdır. Millî Eğitim Bakanlığı o kadar çok sorun yumağıyla bugün karşı karşıya ki nereye el atsak orası elimizde kalıyor. Yani güzel bir söz vardır "Deveye sormuşlar: 'Boynun neden eğri?' O da demiş ki: 'Nerem doğru ki?'" Aynı Millî Eğitim Bakanlığı da bu şekilde. Bu kadar yolsuzluk, bu kadar usulsüzlükle de aynı zamanda Millî Eğitim Bakanlığımız bugün karşı karşıya. Yani şimdi bu sabah toplantıda Sayın Suat Özçağdaş tane tane, güzel güzel belgelerle açıkladı, 600 milyon lira ile 1 milyar arası Sayıştay raporlarını, mahkeme kararlarını da açıklayarak bir yolsuzluk, bir usulsüzlük olduğunu ortaya koydu. Sayıştayın, mahkemelerin almış olduğu bir karar var, bu kararın size iletilmemesi de ayrıca düşündürücü. Eğer bu karar size iletilmiş olsaydı sizin de buna itiraz etme hakkınız vardı. Peki, ihaleleri yapan kişi kim, kurum kim? Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü, o da sizin arkanızda oturuyor. Şöyle, geçmişine baktığımız zaman da Fatma Betül Sayan'ın Özel Kalem Müdürlüğünü yaptığını görüyoruz. Şimdi, ne demek lazım? Yine, Anadolu'da çok güzel bir laf vardır Sayın Başkanım: "Körle yatan, şaşı kalkar."

Evet, değerli arkadaşlar, ben şimdi...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - O zaman sizin hiç görmemeniz lazım.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Vallahi, siz istediğiniz kadar bağırın, istediğiniz kadar konuşun, bağırmakla, çok konuşmakla milletvekili olunmuyor, önümüzdeki dönem milletvekilliğini şey yapmak için konuşuyorsun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Siz çok konuşuyorsunuz, aynaya bak!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Aynaya falan...

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Sayın Kırkpınar...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Burada kararlar var, açık belge, ben sizin yerinizde olsam ne yaparım, biliyor musunuz?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ne yapardın?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - "Bana o belgeleri verin, biz de yok, bir bakalım, edelim, ortada bir yolsuzluk, usulsüzlük varsa araştıralım." demenizi beklerdim ama demediniz, burada savunmaya kalkıyorsunuz, neyi savunuyorsunuz, anlayabilmiş değilim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Kimseyi savunmuyoruz!

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Kimseyi savunduğu yok!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Şimdi, Sayın Bakanım, ben başka bir konu üzerinde Millî Eğitim Bakanlığının faaliyetlerini, çalışmalarını değerlendirmek istiyorum. Şimdi, tabii, okullarımızda öğrencilerin sağlığına olumlu yönde katkı sunacak, bağımlılıkla mücadeleye destek olacak, fiziksel okuryazarlığı pekiştirecek en önemli unsur spordur. Yani okullarımızda bunun eksikliği tüm geleceğimizi olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Oysa kişiye hareket dünyasını anlamlı biçimde deneyimleme kapısını açan fiziksel okuryazarlık çocukluk döneminde başlamakta ve öğrenildiği takdirde de bireyin yaşam boyu fiziksel aktiviteye katılımını sağlamış oluyor. Bugün okullarımızdaki beden eğitim derslerinin süresi oldukça yetersizdir. Üstelik, yetersiz olduğu gibi de verimsiz kullanılıyor, verimli kullanılmıyor. Öğrenciler için bu dersler test çözmek için bir boşluk gibi değerlendiriliyor. Sporu boş vakit olarak sanan sistem geleceği heba eder. Bakın, aslında bunun çözümü de var, bugün 27 bine yakın beden eğitimi öğretmenimiz atama bekliyor. Sayıları yetersiz de olsa okullarımızda spor salonları var, spor alanları var, bunlar eğer doğru kullanılırsa çocuklarımızın spor yapmalarına daha fazla olanak sağlarız. Bu da çok önemli. Eğer doğru düzgün bir düzenlemeyle hem çocuklarımızın hem de ülkemizin sağlığına hem de dünya çapında başarılar getiren sporcuları yetiştirebiliriz. Ama tabii sizin derdiniz bu değil, sizin derdiniz öğretmenin önlük giymesi. Eğer derdimiz çocuklarımız olsaydı en azından spor liselerini düzeltirdik. Bugün, maalesef, spor liselerimizin de içler acısı bir hâli var, ciddi bir tesis sorunu var, birçok spor lisesinde olimpiyat standartlarında ne havuz var ne atletizm pisti var ve çok amaçlı spor salonları maalesef bulunmamaktadır. Kreşten itibaren çocuklarımıza oyun saati uygulamasına mutlak suretle geçilmelidir. Sayın Bakanım, spor gerçekten çok önemli, çocukların spora başladığı ilk yer de okullarımızdır yani

kreşlerimizdir. Onun için, müfredatımızda spora çok daha fazla önem vermemiz lazım, çocuklarımızın spor yapmasına fırsat sağlamamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yeni okullar yapıyoruz ama spor salonları yapmıyoruz, onun da ona göre projelendirilmesi lazım.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi de söz sırası Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu'nda.

Buyurunuz lütfen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, hoş geldiniz.

Ben de Meclis Engelli Bireylerin Sorunlarını Araştırma Komisyonu üyesi bir milletvekili olarak size engelli öğrencilerin vahim hâlini aktarmak isterim. İstanbul ve Ankara'da son iki aydır sürekli ve belirgin bir şekilde servisler geç geliyor. Ankara İl Millî Eğitim Müdürünü aradım, düzelteceklerini söylediler ama hâlen düzelmedi. Engelli öğrencilerimiz üçüncü sınıf vatandaş mı, neden düzeltilmiyor? Dokuzda başlayacak ders için servis on buçukta geliyor. Her sene özel eğitim sınıfındaki ikinci öğretmen geç atanıyor, okullar açıldıktan üç-dört hafta sonra ancak geliyor, bazen gelmediği de oluyor. En büyük yapısal sorunlardan biri öğretmen istikrarsızlığı. Kadrolu öğretmen açığı nedeniyle nöroçeşitli çocuklarımız çok sık öğretmen değiştirmek zorunda kalıyor. Oysa nöroçeşitliler açısından en kritik şey güven ilişkisi ve rutindir; sürekli değişen bir öğretmen düzeni çocukların eğitiminde duraksamalara yol açıyor.

Bir de özel eğitim sınıflarının fiziksel yetersizliklerine vurgu yapayım; gözden uzak görülen bodrum katlarında, ışık almayan, havalandırması veya oyun alanı yetersiz yerlerde konumlanıyor. Çocuk daha ilk adımda, okulun fiziki yapısı içinde ötekileştiriliyor, bahçede oyun dışı bırakılıyor, akran zorbalığına maruz kalıyor; sınıf içinde sadece kayıt içinde bir öğrenci olarak kalıyor. Çoğu zaman otistik olmayan öğrencilerle kaynaştırma çalışmaları yapılmıyor, sınıflarında izole tutuluyorlar. Yine, sistem, nöroçeşitli çocuklara en fazla ne sunuyor? Sadece yirmi dakikalık bir ek süre; bu olmaz, aslında bu çocuklara sınavsız olarak tüm otistik, Down sendromlu çocuklara eğitim bursu verilmeli diyoruz. Kolaylaştırıcı kişi yani işte yardımcı öğretmen, destek abisi, ablası; veli bunun ücretini ödüyor, SGK, özlük... Yani bu konuda neden Millî Eğitim bir inisiyatif almıyor? Sistem tarafından hâlâ bir lüks gibi görülüyor bu köprü aktör; bu da olmaz, lütfen düzeltin. Okul kapıları kapandığında, yaz aylarında, nöroçeşitliler tamamen unutuluyor; eğitim duruyor, rutinler bozuluyor, nöroçeşitli çocuklar evdeki dört duvar arasına mahkûm ediliyor; oysa eğitim, yazın da çocukların sosyal becerilerini destekleyen bir şekilde, kesintisiz devam etmeli; "Çocuk orada, bir köşede dursun, günü tamamlasın, idare edilsin." mantığıyla bakılıyor. Bu, açık bir ayrımcılık. Eğitim politikalarını en üst düzeyde yönetenlerden yerel idarecilere kadar hep böyle görünüyor.

Bir de nöroçeşitlerin öğretmenleri, özel eğitim alanında yıllarca emek veren, lisans eğitimi almış arkadaşlarımızın yerine, seksen saat eğitim alıp bir sertifika alanlar geçiriveriliyor. Bu, olacak bir iş değil. Türkiye genelinde 37.800 norm kadro açığı bulunmakta ve 6.508 özel eğitim alan öğretmen bekliyor. Yani yazık değil mi? Biz engelli bireylerin sorunlarını aylarca konuştuk, bu konuda Meclis iki yıldır bir rapor hazırlığı içinde ancak okullardaki vahim durum bu; eğitimciler, bu çok zor eğitimin eğitmenleri şu anda mutsuzlar.

Yine, bir veliden size bir mesaj okuyayım: "Yıllardır ücretli öğretmenlik yapan bir öğretmenim. Ders ders yılı sonuna dek ücretli öğretmen olarak resmî ve dinî tatillerde ders ücretlerimizin tam ödenmesini ve sigorta haklarımızın tam yatırılmasını istiyoruz. Örneğin, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'mızda ve 23 Nisanda görev alıyoruz ama ücret almıyoruz. Ara tatillerde ve şubat tatilinde hiçbir ücret almıyoruz. Biz resmî ve dinî tatillerde yaşamıyor muyuz? İhtiyaçlarımız olmuyor mu? Veya uzağa gidiyoruz, servis ücreti veriyoruz. Kadrolu arkadaşlarla aynı şartlarda çalışmamıza rağmen ders saati ücretini dahi aynı almıyoruz?" 100 bin ücretli öğretmen yerine 50 bin kadrolu öğretmen neden olmasın? Bütün öğretmen arkadaşlarımızın feryadı bu. Sayın Cevdet Yılmaz "Bütçede en büyük payı eğitime ayırdık." dedi ancak incelediğimiz zaman, geçen senenin bile gerisinde Millî Eğitimin bütçesi ve bunun da çoğu maaşlar, işte kendi harcamalarına gidiyor. Öğretmen atamaları çok az, bunu görüyoruz.

Yine, KHK'li öğretmenlerin durumu ne olacak? Legal fiilleri illegal kabul edilerek ihraç edilen 35 bin öğretmen var, 20 bin de okulu kapatıldığı için diploması iptal edilen... Böyle bir saçmalık dünyanın başka bir yerinde yok, Türkiye'de var, çalışma izni iptal edilen öğretmenler var. Bu kişiler takipsizlik veya beraat aldıkları hâlde iade edilmiyorlar veyahut da bir özel okulun servis şoförü bile olamıyorlar; bu, dünyanın neresinde var diye soruyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi de söz sırası Sayın Yüksel Arslan.

Buyurunuz lütfen.

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın değerli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığının 2027 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Bu bütçeyi görüşürken önce şu soruyu sormalıyız: Çocuklarımız önceki yıllara göre daha iyi şartlarda eğitim görüyor mu? Öğretmenlerimiz geleceğe daha güvenle bakabiliyor mu? Çünkü bütçenin başarısı, ayrılan paranın çocuklarımızın hayatında neyi

değiştirdiğiyle ölçülür. Bakanlığımıza yaklaşık 2 trilyon 459 milyar lira ödenek teklif ediliyor; 2026 başlangıç bütçesine göre artış yüzde 26.5; buna karşılık net merkezi bütçe yüzde 43,7 büyüyor. Bakanlığın bu kapsamdaki payı yüzde 10,24'ten yüzde 9,01'e geriliyor. Sayın Bakan, ihtiyaçlar artarken Bakanlığınızın bütçesindeki payı neden azalıyor? Hangi ihtiyaçtan vazgeçildiğini öğrenmek isteriz tabii. Kamunun eğitim harcamalarının millî gelire oranı 2015'te yüzde 4,1 iken 2023'te yüzde 3,2'ye gerilemişti. Sayın Bakan, bu farkı kapatacak somut planınız var mıdır? Yıllardır bakanlar değişiyor, sınavlar değişiyor, müfredatlar değişiyor ancak çocuklarımızın ve öğretmenlerimizin sorunları çözüm bekliyor; bu plansızlığın en ağır sonuçlarından birini atanmayı bekleyen öğretmenlerimiz yaşıyor. Bugün öğretmenlik diplomasıyla kuryelik yapan, zincir marketlerde çalışan, polislik gibi başka mesleklere yönelen gençlerimiz var. Kontenjanlar neden zamanında ihtiyaca göre düzenlenilmez? Hangi branşta kaç öğretmen alınacağını gösteren kamuoyuna açık bir istihdam planınız var mı? Bir tarafta atanmayan öğretmen, diğer tarafta öğretmen açığı ve kalabalık sınıflar var; bu çelişki daha ne kadar sürecek? Görevdeki öğretmenlerimiz de geçim, kira ve barınma sorunlarıyla mücadele ediyor. Maaşından memnun ortaokul öğretmenlerinin oranı Türkiye'de yüzde 21, dünya ortalaması da yüzde 39. Sayın Bakan, aynı okulda aynı işi yapan öğretmenlerimizin farklı hak ve güvencelerle çalıştırılması önemli bir sorunudur. Sözleşmeli öğretmenlerimiz özlük haklarında iyileştirme beklediği gibi kadrolu öğretmenlerimiz de tayin ve aile birliği konusunda güçlükler yaşayabiliyor. Öğretmenlerimizin aile birliğini sağlayacak, tayin sorunlarını çözecek ve istihdamdan kaynaklanan hak farklılıklarını giderecek kalıcı düzenlemeleri ne zaman yapacaksınız?

Sayın Bakanım, okul öncesi eğitime erişimde de hâlâ ciddi eksikliklerimiz var. Derslik ihtiyacı sürerken kalabalık sınıflar ve devamsızlık sorunu büyüyor. Kaç yeni derslik yapacaksınız? Hangi okuldaki öğretmen açığını kapatacaksınız? Bunun için ne kadar kaynak ayırdınız? Üstelik, çocuklarımızın eğitimde karşılaştığı engeller sınıfın kapısından başlamıyor. TÜİK'e göre 2025'te çocuklarının yüzde 36,8'i yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında. Bir çocuk özel derslerle sınava hazırlanırken diğeri kantinde yiyecek alamıyorsa fırsat eşitliğini nasıl sağlayacağız? Akran zorbalığına, şiddete ve bağımlılığa karşı da rehberlik hizmetlerini güçlendirmek zorundayız. Her okulda yeterli rehber öğretmen ve psikolojik danışmanı ne zaman görevlendireceksiniz? Yirmi beş yıllık bir iktidar var, Türkiye'nin her geçen gün büyüyen sorunları var: Ahlaki çöküşü görüyoruz; uyuşturucu ve kumar bağımlılığı ortada, şiddet hayatın her alanını sarmış; deizm, ateizm artmış; hırsızlık, dolandırıcılık almış başını gidiyor; saygının, hürmetin, fedakârlığın tozu kalmamış. Bu tablonun nedenini zaman zaman düşünüyorsunuzdur "Nerede hata yaptık? Bu olumsuzluklar neden devamlı büyüyor?" diye.

Benim mesela şöyle aklıma gelir: Siz 2014, 2015, 2016'da müsteşarlık yaptınız, gölge bakandınız yani öyle kudretli bir müsteşardınız. Her bakanlıkta oldu ama Millî Eğitimde çok acımasız oldu. Ne kadar milliyetçi, vatansever idareci var, görevden aldınız, yerine de yandaş sendikanın mensuplarını attınız. Hadi, boyunuz da göğe değmedi, Millî Eğitimde de çok farklı bir netice alamadık. Bu kadar tecrübeli insanlara nasıl kıydınız, bu kadar 25 bin kişiye birden? Tabii, beni en çok şaşırtan şu oldu: Bu yandaş sendika üyelerini atadınız, diğer sendikanın personelini görevden aldınız. Bu, sayısal olarak her şey açık ama yıllar sonra o sendikanın da kongresine gitmişsiniz, sosyal medyada gördüm, şaşırdım, Allah Allah dedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Birileri bunu unutmuş olabilir ama biz unutmadık. Ayazını biz yedik, kışı geçirdik ama o günler de gelecek.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz.

Şimdi de söz sırası Sayın Lütfi Kaşıkçı'ya ait.

Süreniz beş dakika.

Buyurunuz lütfen.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sözlerimin başında Malatya'da düşen helikopterde hayatını kaybeden askerlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesinin görüşüldüğü bugün ben sizlere 6 Şubat depremlerinden sonra deprem bölgesinde yaşadığımız bazı tecrübeleri paylaşıp geleceğe yönelik birkaç öneride bulunmak istiyorum.

6 Şubat depremleri yalnızca binalarımızı yıkmadı, şehirlerimizin sosyal ve ekonomik hayatını da derinden etkiledi. Deprem sonrasında çok sayıda ailemiz başka şehirlere gitmek zorunda kaldı. Bu ailelerin önemli bir kısmı çocuklarının eğitimlerini sürdürebilmek için memleketlerinden ayrıldı. İşte, bu süreçte çok önemli bir gerçeği gördük: Bir şehri yeniden inşa etmek ile o şehirde hayatı yeniden başlatmak aynı şey değildir. Siz istediğiniz kadar konut yapın, iş yerlerini yeniden inşa edin, eğer o şehirlerde okullar açılmamışsa, eğitim normal seyrine dönmemişse ailelerin memleketlerine dönmesini sağlayamazsınız çünkü aileler için çocukların eğitimi her şeyden önce gelir. Dolayısıyla afet sonrası yeniden yapılanmada eğitim yalnızca bir kamu hizmeti değil şehirlerin yeniden ayağa kalkmasının temel şartlarından biridir.

Sayın Bakanım, bu süreçte öğretmenlerimizin ve idarecilerimizin fedakârlıklarını özellikle ifade etmek istiyorum. Hatay başta olmak üzere birçok deprem bölgesinde birçok öğretmenimiz evini, yakınlarını ve çalışma ortamını kaybetti ancak bütün bu zorluklara rağmen çocuklarımızın eğitimden uzak kalmaması için büyük bir özveriyle görev yaptılar. Öğretmenlerimiz yalnızca çocuklarımıza ders anlatmadılar, bir şehrin yeniden hayata tutunmasına katkı sundular. Kendilerine yürekten teşekkür ediyorum. Diğer taraftan, Millî Eğitim Bakanlığımızın deprem sonrasında ortaya koyduğu çalışmaları da takdirle karşılıyoruz. Çok sayıda

okulumuzun kullanılamaz hâle geldiği Hatay'da Bakanlığımız hızlı bir şekilde harekete geçti, yeni okulların yapılması ve eğitim kapasitesinin artırılması için önemli yatırımlar gerçekleştirildi. Bugün şehrimizde deprem öncesindeki eğitim kapasitesinin üzerine çıkılmış olması bu çalışmaların önemli bir sonucudur. Başta Sayın Bakanımız olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, yaşadığımız depremler bize okul kampüslerinin planlanması konusunda da önemli dersler verdi. Geniş okul bahçeleri afet sonrasında vatandaşlarımızın toplandığı geçici barınma ve yardım faaliyetlerinin yürütüldüğü, kamu kurumlarımızın çeşitli hizmetler sunduğu alanlara dönüştü. Bu nedenle, yeni yapılacak okullarımızın kampüsleri planlanırken afet zamanlarında kullanılabilecek geniş, güvenli ve çok amaçlı açık alanlar oluşturulmasını önemsiyoruz. Bu alanların elektrik, su, tuvalet ve diğer temel altyapı ihtiyaçları da önceden düşünülmelidir. Böylece okullarımız normal zamanlarda eğitim yuvası, afet zamanlarında ise toplumun güvenli şekilde hizmet alabileceği merkezler olabilir.

Sayın Bakanım, üzerinde durmak istediğim bir diğer konu ise kırsal bölgelerde eğitim altyapısının güçlendirilmesidir. Biz bu dönemde kırsala dönüş meselesini çok önemsiyoruz çünkü şehirlerimizin nüfus yoğunluğu ve afet riskleri dikkate alındığında kırsal yaşamın desteklenmesi gerektiğine inanıyoruz ancak kırsalda yaşamak isteyen bir ailenin ilk sorduğu sorulardan biri şudur: "Çocuğum hangi okula gidecek, nasıl eğitim alacak?" Eğer kırsalda yeterli eğitim imkânı yoksa insanlarımızı yeniden köylerine ve kırsal mahallelerine döndürmekte zorlanırız. Bu nedenle, kırsal bölgelerde ihtiyaç duyulan okulların açılması, mevcut okulların güçlendirilmesi, öğretmen ihtiyacının karşılanması ve öğrencilerin güvenli ulaşımının sağlanması büyük önem taşımaktadır. Kırsala dönüşü yalnızca konut ve altyapı meselesi olarak görmemeliyiz. Kırsalda hayatı yeniden canlandırmak istiyorsak önce orada eğitimin sürdürülebilir olmasını sağlamalıyız.

Sayın Bakanım, tekrardan bugün Komisyonumuzda görüşülen bütçemizin, inşallah ileriki günlerde de Meclis Genel Kurulunda görüşülecek olan Bakanlık bütçemizin öncelikle Bakanlığımıza, milletimize ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyorum.

Hepinizi saygılarla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI NİLGÜN ÖK - Teşekkür ediyoruz.

Şimdi de söz sırası Sayın Sibel Suiçmez'de.

Buyurunuz lütfen.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Bakan, Bakan Yardımcıları, bürokratlar; Sayın Bakan, size kötü bir haberim var: Anayasa'yı ihlal, hukuka aykırı uygulamalar, Meclis ve milletvekiline yönelik davranışlar konusunda artık Adalet Bakanı Akın Gürlek gibi bir rakibiniz var. Aranızdaki rekabette başarılar diliyorum.

Sayın Bakan, sunumunuzda "Maarifi bir bakanlığın hizmet alanından ibaret görmedik, milletimizin istiklalini ve istikbalini teminat altına alan asli bir vazife olarak üstlendik." dediniz. Bir AKP milletvekili de sizin sadece bir Millî Eğitim Bakanı olmadığınızı belirtti. Biz bunu çok iyi biliyoruz zaten. Eğitim sistemini bilimsel, laik ve kamusal eğitimden hızla uzaklaştırma konusunda özel bir misyon üstlendiğinizi görmekteyiz. Siz de uygulamalarınız ve söylemlerinizle kendinizi Millî Eğitim Bakanından ziyade bazen Diyanet İşleri, bazen İçişleri, bazen de Dışişleri Bakanı olarak gördüğünüzü ortaya koyuyorsunuz.

Sayın Bakan, başarı olarak sunduğunuz rakamlara biz de inanmak isteriz ama maalesef gerçekler çok başka. Çeyrek asırlık iktidarınızda çocuklar ve gençler derin bir yoksulluk ve yoksunlukla mücadele edip geleceğinden umutsuz bir duruma gelmişlerdir. Bazen başarı yapılanlarla değil yapılmayanlarla ölçülür, Millî Eğitim Bakanlığında da böyledir. Mesele kaç çocuğun barınma ihtiyacı içinde olduğu, güvenli bir ailede ve okulda yaşamadığı, okula gidemediği, okula aç gittiği; kaç çocuğun suça sürüklendiği, mağdur olduğu; kaç çocuğun çetelerin ve uyuşturucu ağının içine düştüğüdür.

Sizin vermediğiniz rakamları biz verelim: Okul çağında olup hiçbir kademede okula kayıtlı olmayan çocuk sayısı yaklaşık 2 milyondur, bu rakama açık öğretim ve MESEM öğrencilerini de eklediğimizde örgün eğitimin dışında kalan çocuk sayısı yaklaşık 3,5 milyona çıkıyor. Öyleyse bu çocuklar nerede? 2025 yılında yaklaşık 610 bin çocuk güvenlik birimlerinde işlem görmüş, bunların bir kısmı SSÇ, bir kısmı mağdurdur; uyuşturucu kullandığı kayıt altına alınan çocuk sayısı 19 bin yani bu çocuklar ya adliyede ya cezaevinde ya sokakta suç çetelerinin elinde ya da uyuşturucu batağındadır. Yirmi dört yıllık politikalarınızla gençleri getirdiğiniz durum budur.

Sayın Bakan, Anayasa’nın 50'nci maddesi küçüklerin çalışma şartları bakımından özel olarak korunmasını emreder. 2025-2026 eğitim öğretim yılında MESEM'de yaklaşık 500 bin öğrenci özel koruma altında olması gerekiyorken politikalarınız sonucu ölüm, taciz ve istismara maruz kalıyor. Mecliste bile stajyer tacizi yaşanmışsa diğer işletmelerdeki taciz ve istismar vakalarını varın siz düşünün. Bakanlığınızın verilerine göre MESEM kapsamında iki yılda 9.950 iş kazasında 37 öğrenci hayatını kaybetmiştir. Biz MESEM çocuk katliamını soruyoruz, siz bize 34 binden fazla işletmenin sözleşmesini feshettiğinizi söylüyorsunuz; bundan da alkış bekliyorsunuz.

Soru şu: Siz gerekli şartları sağlamayan işletmelerle nasıl sözleşme imzalayarak çocukları Azrail'e teslim ediyorsunuz? Sözleşmeler feshedilmeden önce oralarda kaç çocuk çalıştırdınız? Ölüm veya yaralanma olmadan kaç işletmenin sözleşmesini sonlandırdınız, kaç kamu görevlisi hakkında idari ve adli işlem yaptınız?

Sayın Bakan, Suat Vekilimiz 6 Kasım 2026 tarihli basın açıklamasında Bakanlığınızdaki şimdilik 600 milyonluk skandalı açıkladı. Bu mesele bir siyasi polemik konusu olmaktan önce bir hukuk meselesidir. Sayıştay 7. Ceza Dairesi Bakanlığınızın 3 ihalesinde yaklaşık 600 milyonluk kamu zararı tespit ederek tazmin kararı vermiştir. Bu yargı kararı 17 Şubattan beri tebliğ edilmemiş,

ettirilmemiştir; yüz altmış iki yıllık Sayıştay tarihinde ilk. Vekilimiz bugün bu belgeleri önünüze getirdiğinde "Sen nasıl o belgeleri edindin?" dediniz. Mesele belgelerin nasıl alındığı değil bu belgelerle sizin ne yaptığınızdır? Bu bir hukuk devleti sorunudur.

Sayın Bakan, Zafer Şahin'e yazı yazdıracağınıza arkanıza dönün ve Destek Hizmetleri Genel Müdürünüzden affını istemesini isteyin; istemezseniz, siz bu işin neresinde olduğunuzu açıklayın, siz affınızı isteyin; üç maymunu oynamaya devam edemezsiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Sayın Gökçen'e ait.

Buyurun.

GÖKÇE GÖKÇEN (İzmir) - Teşekkür ederim.

Öncelikle Malatya'da şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine ve milletimize başsağlığı ve sabır diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; ben eski bir araştırma görevlisi olarak üniversitede biraz daha yakından takip etme fırsatı buluyorum, öğrencilerin ve üniversiteleri gezmeye gelen lise öğrencilerinin yıldan yıla daha çok hayat masrafı konuşması ve tercihlerini tamamen "Bu koşullarda yaşayabilir miyim, iş bulabilir miyim?" diye düşünerek yapması ve kendisinin ne istediğine odaklanamaması en büyük problemlerimizden biri. Yurt imkânları sınırlı, şanslı olup sıra gelenler içinde var olan yurtlarda yaşanan taciz, şiddet, güvenlik sorunları var. Okumak sadece hayata hazırlanmak için zorlu ve heyecanlı bir aşama değil başlı başına bir mücadeleye dönüşmüş durumda bugün. Akademisyenler içinde en güvencesiz olanlar araştırma görevlileri. Araştırma görevlilerinin hiçbir iş tanımı olmadığı için tamamen bir sömürüye feda edilen, akademik emeğini hep başkaları için kullanan ve hoşa gitmezse de asla kadro verilmeyecek, belli bir yaşından sonra da meslek değiştirmek zorunda bile kalan, bir hocasının iki dudağı arasında geleceğini bekleyen genç insanlardan bahsediyoruz. Akademik özgürlükler yerlerde, sansür, otosansür, keyfî kadro paylaşımları, adrese teslim kadro ilanları, idari soruşturma ve baskılar, iktidarla aynı düşünmeyen hiçbir akademisyene nefes aldırmamak üzere kurulu bir sistem var. Aynı örneği Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda da görüyoruz. Öğretmenler detaylı bir şekilde anlatıyorlar. Barış akademisyenleri Anayasa Mahkemesi kararına rağmen iade edilmedi. KHK'li öğretmenlere pazarlarda rastlıyorum, sosyal ölüye çevrildikleri için oralarda çalışmak zorunda kalıyorlar.

Üniversitelerde ve eğitim sistemimizde bunca sorun varken YÖK Başkanı Erol Özvar'ın son açıklaması gerçekten bir acayip. Kendisi Avrupa sistemini örnek gösteriyor sanki diğer her konuda Avrupa'daki sistemi esas alıyormuşuz gibi. Doğurganlığı arttırmak için üniversiteleri üç yıla indirecekmişiz. Nasıl bir modadır ki bu, ne yapsanız arkasında bir doğurganlık meselesi var. Genç kadınlar üniversiteden erken ayrılırlarsa çok çocuk doğurabilirlermiş, bu mantığın arkasında da bu var. Yani kusura bakmayın ama genç kadınlar sizin gözünüze "damızlık hayvan" gibi mi görünüyor? Aileleri korumak istiyorsanız neler yapılması gerektiği belli de... (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Dinleyin, dinleyin. O sizin işiniz değil YÖK Başkanı, buranın konusu da değil.

Sayın Bakan, aslında hep anlattığınızın aksine bu milletin değerlerine, bu halkın duygu dünyasına ve önceliklerine çok yabancısınız.(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Başkanım, uyarır mısınız? Başkanım, lütfen...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ne kadar da hassas oldunuz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın milletvekilleri, herkes kendi fikrini yansıtır.

GÖKÇE GÖKÇEN (İzmir) - Bu ülkenin insanı önce çocuğunun güvende olmasını, iyi eğitim almasını ister. Bunun için tüm birikimini feda etmeye bile hazırdır, varsa etmektedir de ama eğitim bir insan hakkı olarak herkes tarafından parasız, erişilebilir olmalıdır. Bu ülkenin insanı çocuğunun nerelerden etkilendiğini, nelerden etkilendiğini, nasıl bir ortamda büyüdüğünü bilmek, çevresine güvenebilmek ister; temiz bir okulda okusun ister, bütün gün karnı aç kalmasın ister.

Sabahki sunumunuzda dijital zorbalıktan da bahsediyorsunuz ya, onunla da gerçek ve etkili bir mücadele olmayınca, şiddete karşı tüm politikalardan geri adım atılınca çocuklara bir gelecek sunulmayınca, güvenlik içinde hiçbir öneri dikkate alınmayınca okul saldırılarını gördük. Şimdi, artık "bambaşka ülkelerin sorunu" dediğimiz bir mesele tam da içimizde. İnsanlar çocuklarına neredeyse çelik yelek giydirecek hâldeler. Tarikat ve cemaatleri okullara yerleştirmek için gösterdiğiniz çabanın onda 1'ini bu saldırıları önlemek için göstermediniz. Bu mu eğitimini verdiğiniz değerler? Okullarda bir öğün yemeğe hayır, içilebilir suya hayır, sabuna, tuvalet kâğıdına bile bütçe her nasılsa yetişmiyor, bir de bunlar yetmiyor gibi MESEM'lerde çocuklar iş cinayetlerinde katlediliyor. İskenderun'da Mahir Buğra Karagön 16 yaşında, emeğin bayramı 1 Mayısta çalıştırılıyor, elektrik akımına kapılıp ölüyor. Daha önce defalarca mesajlarında ne demiş biliyor musunuz? "Yarın okul günüm, usta işe çağırıyor, yok yazılır mıyım?" Başka bir gün yine aynısını söylemiş: "Yok yazılmayalım." Öğretmeni ne diyor: "Yok yazılmazsınız." Mahir'in dosyasında 2 tutuklu vardı, geçen ay 2'si de tahliye oldu, itiraz üzerine sadece tekrar tutuklandılar. Mahir keşke tek örnek olsaydı, 37 çocuk MESEM'lerde ölmüş. Siz ne yaptınız Yusuf Tekin? Ne yaptığınızı aslında biliyoruz. Bir tarafta bunlar olurken bir taraftan Sayıştay, diğer bir taraftan da Suat Özçağdaş açıkladı: Çocukların bir öğün yemeğinden, içeceği sudan, kapıdaki güvenliğinden tasarruf ettiniz de yolsuzluk yapılırken bunun sorumlularının kariyerini bile feda edemediniz mi? Söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Tahtasız, buyurun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Malatya'da 4 askerimizin şehit olduğunu derin bir üzüntüyle öğrendim. Şehitlerimize Allah'tan rahmet, acılı ailelerine, Türk Silahlı Kuvvetlerine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Sayın Bakan, atanmadığı için asgari ücretle özel okullarda, özel kreşlerde çalışan, atanmadığı için ücretli çalışmaya mahkûm edilen 100 bin öğretmenimizin ve atanmadığı için kasiyerlik, polislik, pazarcılık ve hatta inşaat işçiliği yapan milyonlarca öğretmenimizin çok selamı var sizlere. Aile bütünlüğü bozulan, yuvaları dağılan öğretmenlerin, geçinemediği için ek iş yapmak zorunda kalan, emekli ikramiyesiyle bir ev dahi alamayan öğretmenlerin selamı var. Bir öğün ücretsiz yemek vermediğiniz için aç karnına ders gören çocuklarımızın selamı var. Çocuklarını gönderdikleri okulda koruyamadığınız için vurulan, sahip çıkmadığınız için MESEM'lerde hayatını kaybeden çocuklarımızın ahı var. Çocuklarına harçlık veremediği için intihar eden babaların ahı var. Kumar ve uyuşturucu bataklığına düşen binlerce çocuğumuzun ailelerinin ahı var Sayın Bakan.

60 bin okulumuz var, 47 bin okulda temizlik personeli yok, okullarda öğrenciye bir öğün yemek yok, temiz içme suyu yok, güvenlik yok, tuvalet kâğıdı yok, okullarda sabun yok, sabun Sayın Bakan. Mülakatla hakları yenen gençlerimiz "Bize gelecek yoksa sana huzur yok Yusuf Tekin; istifa." diyor.

Sayın Bakan, 15 Eylül 1926 tarihinde İskilip ilçemizde yapılan Sakarya İlkokulu bugün kaderine ve çürümeye terk edilmiş durumda. Tarihi okulun restore edilmesi ve yeniden İskilip'e kazandırılmasını istiyoruz. 1913 yılında Genç Osman döneminde temeli atılan, 1922 yılında Cumhuriyet Dönemi'nin ilk okullarından olan İskilip ilçemizde taş mektep olarak bilinen Misakımillî Okulu da kütüphane olarak değerlendirilmelidir. Kargı ilçemizdeki Öğretmenevi ve Çok Programlı Lise ve Halk Eğitim Merkezi depreme dayanıksız olduğu için yıkıldı. İki yıldır sizlerin orayı yapmanız bekleniliyor. Mecitözü ilçemizde de aynı şartlarla Doğu İlkokulu, Çok Programlı İmam Hatip Lisesi de yıkıldı, yeniden yapılmayı bekliyor. Osmancık ilçemizde Fen Lisesi yıkıldı, öğrencilerimiz İmam Hatip Lisesinde eğitim görüyor. Burası da acilen planlanmalı. Sungurlu ilçemizde OSB'de çalışacak yetişmiş meslek sahibi insan kaynağına ihtiyaç var. OSB içine ya da küçük sanayi sitesine çıraklık eğitim merkezi ile Endüstri Meslek Lisesi iş birliğiyle mesleki ve teknik lise çok acil ihtiyaçtır. Sungurlu Bahçeler Mahallesi'nde de mesire alanı olan yere ilkokul yapılmasını talep ediyoruz. Sayın Bakan, yeni okul inşaatlarında sizlerden ricamızdır: Planlama yaparken şartnameye okullarımızda müzik, resim atölyeleri, spor salonu, kütüphane, konferans, tiyatro için çok amaçlı salon ve fen laboratuvarları yapılması şartı koymanız lazım.

Halk eğitimde görev yapan usta öğreticiler yıllarca emek vermelerine rağmen kadro veya kalıcı bir statüye sahip değiller. Kursların başlamasına, kapanmasına veya öğrenci sayısının düşmesine bağlı olarak yıl içinde sürekli işsiz kalma riski yaşıyorlar.

Sayın Bakan, özel eğitim öğretmeni ataması ve psikolojik danışman ve rehberlik öğretmeni olmayan okullara PDR öğretmeni ataması yapılmalı. Öğrenci sayısı 500'ün altındaki okullara PDR öğretmeni atanmıyor, bu sorun acil çözülmeli.

Çorum İl Millî Eğitim Müdürlüğünde 6 şube müdürlüğü kadrosu bulunmasına rağmen 10'dan fazla şube müdürünün görevlendirilmesi hangi hukuki gerekçeyle yapılmıştır, bunu inceleyin. Çorum'da öğretmenlerinin norm kadro hesaplamaları, ihtiyaç fazlası ilan edilmeleri ve resen atamaları konusunda yaşanan mağduriyetler giderilmeli. Yine, halk eğitim merkezinde okul müdürünün haberi olmadan İl Millî Eğitim Müdürünün norm kadro belirlediği ifade ediliyor. İlkokul ve ortaokullar bünyesinde faaliyet gösteren ana sınıflarında ciddi yardımcı personel eksiklikleri yaşanır Çorum'da. Yardımcı personel eksikliği giderilmeli, küçük çocuklarımızın güvenliği velilerden toplanan paralara bırakılmamalıdır.

Sayın Bakan, Fakir Baykurt'un sözleriyle tamamlayayım, şunu iyi bilin ki: "Öğretmenler, egemen sınıfların emir kulu ya da yönetici tabakalarının çocuk avutucuları değildirler. Öğretmenler, köylüler dâhil bütün ulusun öğretmenidirler; öğretmen yalvarmaz, öğretmen boyun eğmez, öğretmen el açmaz. Öğretmen ders verir." Gerekli zamanda sizlere de gereken dersi verecektir.

MEHMET MUŞ (Samsun) - Değerli milletvekilleri, şimdi son söz Sayın Mehmet Baykan'ın olacak.

Mehmet Baykan'ın mikrofonunu açtıktan sonra lütfen sisteme girin, on beş dakika soru alacağız, ondan sonra da Sayın Bakana ve YÖK Başkanımıza cevap hakkını kullanmaları için süre tanıyacağız.

Sayın Baykan, buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bu standart mı, hep son söz Sayın Baykan'a kalıyor?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şöyle yapıyoruz: En son yazdırıyor, AK PARTİ Grubundan çok fazla milletvekili gelmiyor, sıraya koyup sürekli dönerek isminizi dağıttığım için en sona o kalıyor.

Sayın Baykan, buyurun.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, bürokrat arkadaşlarım, Millî Eğitim Bakanlığımızın kıymetli bürokratları, milletvekili arkadaşlarım; hemen sözlerimin başında Sayın Tahtasız'ın Fakir Baykurt'tan aldığı sözlere katılıyorum ama Fakir Baykurt'un başına öğretmen sendikacılığında Cumhuriyet Halk Partisi döneminde neler geldiğini de bir araştırmasını istiyorum.

Efendim, şehitlerimize Allah'tan rahmet dileyerek başlıyorum ben de.

Ben Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin görüşülmeye başlandığı ilk andan itibaren mümkün olduğunca burada bulunmaya çalıştım. Sonrasındaki gelişmeleri de tutanaklardan takip ettim. Bu nedenle özellikle usul üzerinde durmak istiyorum. Özellikle Suat Bey'in hâl ve tavırlarına gerçekten şaşırıyorum.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Öyle mi?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bütçe görüşmeleri başladığından bu yana zaman zaman burada bulunuyorum, kendilerinde sürekli bir gerginlik, farklı bir tavır gözlemliyorum. Devletin Bakanları, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı, kendileri ona itinayla "siz"

diye hitap etmelerine rağmen, ısrarla "sen" diye hitap etme konusunda bu kadar ısrarcı olmasını gerçekten aklım almıyor. Beyefendinin mutlaka iyi bir aile terbiyesi aldığını, iyi bir eğitim gördüğünü düşünüyorum. Zira aksi hâlde bugün bulunduğu konumda olması mümkün olmazdı ama ancak bütün bunlara rağmen sergilediği tavırlara baktığımda, herhâlde kendisinde bir rahatsızlık olduğunu, bir sağlık sorunu olabileceğini düşünüyorum. Yalnızca bu bütçe görüşmelerinde değil çünkü Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinde de Adalet Bakanlığı bütçesinde de benzer tavırlar sergiliyor. Bu nedenle kendisine tavsiyem, lütfen biraz kendisini gözden geçirsin, bir öz değerlendirme yapsın.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Siz had bildirme makamı mısınız ya?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Siz galiba bu sözde gölge bakanlığa gerçekmiş gibi kendinizi fazla kaptırdınız. Allah aşkına, biz bu kadar ortalığa saçılmış, kamuoyuna yansımış olumsuzluğa rağmen ağzımızı açıp da kimseye "hırsız" falan demiyoruz. Siz bir Sayıştay sorgusu üzerinden insanları nasıl hırsızlıkla suçlayabiliyorsunuz?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bütçeyle ilgili bir şey söyle ya.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya mahkeme kararı var, daha ne olacak, anlamıyoruz ki.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Komisyon Başkanına, Sayın Bakana, Millî Eğitim Bakanlığında konuşma hakkı bulunmayan bir genel müdüre nasıl böyle suçlamalarda bulunabiliyorsunuz, gerçekten aklım almıyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Muhatap Bakandır.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bu mevzuya niye girdim? Damdan düşenlerden birisiyim, Sibel Hanım'ı da yanılttınız, açıklayacağı efendim. Biz kimseye "hırsız" demiyoruz.

GÖKÇE GÖKÇEN (İzmir) - Hiç, hiç!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ortaya saçılmış, kamuoyuna yansımış bu kadar hoş olmayan meseleye rağmen kimseyi utanmazlıkla da suçlamıyoruz. Dün de bu konuyu ifade etmeye çalıştım ancak insan sormadan edemiyor: Ne oluyor arkadaşlar? Vallahi bu kadar cesaret gerçekten hayret verici. Bakın, bizde böyle bir cesaret yok. Her tarafınızdan iddialar ve tartışmalar dökülürken burada insanları hırsızlıkla suçlayabiliyor, onlara "Utanmıyor musunuz?" diyebiliyorsunuz. İnsan biraz düşünür, biraz utanır. Bu noktada biraz daha dikkatli olmak gerekir.

Bakın kardeşim, bir genel müdür, bir kurum amiri, Devlet Malzeme Ofisinde bulunan bir malzemeyi dışarıdaki piyasa fiyatından daha uygun olmasa da mevzuat çerçevesinde Devlet Malzeme Ofisinden tedarik eder, edebilir. Piyasadan alım yapılması konusunu ben çok iyi biliyorum hatta bahsettiniz konuyla ilgili WhatsApp mesajları bana da geldi, Genel Müdürlüğüm sırasında aynı daire bizi denetlemişti. O WhatsApp gruplarında dolaşan mesajları burada gerçekmiş gibi gündeme getirerek insanları suçlamak aslında sizin de kendinizi gözden geçirmenizi gerektiren bir durumdur ve özel mesajları paylaşmak suçtur.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayıştay raporları gerçek, Sayıştay raporları.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ben Genel Müdürlüğüm sırasında damdan düştüm dedim. Bu konuyu da çok iyi biliyorum. Söz konusu WhatsApp mesajları bizlere geldiğinde hem Sayıştayda hem Bakanlık ta hem de DMO'da gerekli araştırmaları yaptım. Olayın aslı şudur: Bu alım yapılacağı sırada Devlet Malzeme Ofisinin kataloğunda ve stoklarında söz konusu malzeme bulunmamaktadır.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hangi sıfatla yaptınız bu araştırmayı, onu merak ettim.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Dolayısıyla, kurumun ihtiyacını karşılamak amacıyla piyasa araştırması ve alımı yapılması gündeme gelmiştir.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Karar niye tebliğ edilmemiş, onu soruyoruz.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ben şimdi burada ayrıntılara girip kimseyle tartışmayacağım.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hodri meydan! Biriniz gelin, televizyonda benim karşıma geçin. Cesur bir AKP'li, gel televizyonda karşıma! Bu masalları orada konuşuruz beraber, istediğiniz yerde.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ancak arzu ederseniz bağırıp çağırmak yerine ilgili genel müdürlükten, teftiş kurulundan ve Sayıştaydan gerekli bilgileri alabilirsiniz. Burada bir kumpas kurulmaya çalışılıyor.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Benim aleyhime konuşmak için gelmişsin.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayıştay mı kumpas kuruyor?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bunun neye, kime, hangi amaca yönelik olduğunu bilemem ancak Devlet Malzeme Ofisinde bulunmayan bir malzeme üzerinden konuyla ilgisi olmayan bir katalog bilgisi rapora dâhil ediliyor.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - İstediğin kanala gel, istediğin kanala, Bakan da gelsin.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Olay ortaya çıktıktan sonra, tartışmalar büyüdükten sonra Devlet Malzeme Ofisinin -iyi dinleyin- kendi bünyesinde yaptığı teftiş ve denetimler sonucunda bu iddiaların gerçeği yansıtmadığı ortaya çıkıyor, yeniden yargılama yolu açılıyor.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Tamam, "Karar niye tebliğ edilmedi?" diye soruyoruz zaten; belki itiraz edecek, aklanacak.

MEHMET BAYKAN (Konya) - "Sayıştay Başkanlığının fiyat bilgisi talep edilen 29 kalem ürünün hiçbirinin Genel Müdürlüğümüz kataloglarında bulunmadığı" ifadesi DMO'nun cevabi yazısından alınmıştır.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ya, niye tebliğ edilmedi diyoruz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - 17 Şubattan hazirana kadar... Birazdan Sayın Bakan da aynılarını yapacak.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Değerli arkadaşlar, biz de geçmişte böyle bir soruşturma geçirdik, aynı daire maddi eksiklik, suç oluşmadığı için beraatımıza karar verdi.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Beraat alamazsın, yargılamanın iadesi olmadan beraat olmaz.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Ya, avukat adam! Sen mi biliyorsun!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bilmediğin konuda konuşuyorsun. Yargılamanın iadesi olmadan beraat edemezsin.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Adam avukat!

CAVİT ARI (Antalya) - Kaç kere adliyeye gitti?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Şimdi soruyorum: Sayıştayda yargılama süreci henüz tamamlanmamış bir konuda nasıl fikir ifade edebiliyorsunuz diyor, herkesi saygılarımla selamlıyorum. (Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, cevap hakkım olacak mı, beş dakika benimle ilgili konuşan bu kişiye cevap verebilecek miyim? (Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, sükuneti tesis edelim.

CAVİT ARI (Antalya) - İsim vererek...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, tutanakları istedim, bakacağım.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, hastalıklı ve tedaviye muhtaç olduğunu ifade etti. Kişilik haklarına saldırı söz konusu, cevap hakkını kullanması gerekiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, ne söylediğine bakacağım. Sayın Arı, biliyorsunuz, ben, uygulamalarımı Genel Kuruldaki gibi yapmıyorum ancak burada sizin ifade ettiğiniz gibi yaralayıcı ifadeler varsa...

CAVİT ARI (Antalya) - Var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, bir dakika, bir yere kaçmıyoruz, buradayız.

Tutanaklara bakacağım, ona göre karar vereceğim.

CAVİT ARI (Antalya) - Tutanaklara değil hep beraber dinledik, ne gerek var!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben Sayın YÖK Başkanına sormak istiyorum: Şimdi, ülkemizde özellikle yani AK PARTİ hükûmetleri döneminde çok ciddi bir şekilde -çok ciddi sayıda daha doğrusu, sayı olarak ciddi- devlet üniversitesi kuruldu. Yani bunlarla ilgili geriye doğru bilimsel bir çalışma yaptınız mı? Yani bunun ekonomiye, Türk eğitim sistemine, gençlerimize ne kadar faydası oldu? Elbette bir maliyeti var bize, maliyetsiz olması mümkün değil. Bunun yerine bu para başka nasıl değerlendirilebilirdi? Mesela bizim birkaç yıldır sürekli gündeme getirdiğimiz bu ana sınıfı, kreş yapımında ve oraların yaşatılmasında değerlendirilmiş olsaydı daha iyi olur muydu? Özetle şunu soruyorum: İkinci kısmına cevap verirsiniz, vermezsiniz ama mutlaka bir bilimsel çalışma yapmış olmanız lazım, bunun bir etki analizini geriye doğru, nedir orada elde ettiğiniz sonuçlar; bizimle paylaşırsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kılıç...

AHMET KILIÇ (Bursa) - Sayın Bakanım, 28 Şubat sürecinde imam-hatiplerle mücadele edenlerin ülkemizdeki mesleki eğitime ne denli büyük bir zarar verdiklerini yaşayarak gördük: Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde eğitimdeki dışlayıcı ve ötekileştirici paradigmayla mücadele ederek katsayı ve başörtüsü konusundaki cesur adımlarınız için tüm çocuklarımızı, gençlerimizi ve bu memleketin kıymetli evlatları olarak benimseyen, yaklaşımınız için eğitimin kültür boyutunda da kendi kavramlarımızla kendi değerlendirmelerimizle var olabilmek adına çabalarınız için ve Türkiye Yüzyılı mücadeleniz için, bizatihi de seçim bölgem Bursa'da toplam proje bedeli 7 milyar 80 milyon lira olan 680 derslikle 30 okul, 250 öğrenci kapasiteli bir yurt, 3 meslek lisesi, 10 atölye, 4 lise, 4 kapalı spor salonunun yatırım programına alınmasını sağladığınız için şahsım ve yarınlarımızın teminatı öğrencilerimiz, Bursa eğitim camiamız ve halkımız adına en samimi duygularımla teşekkürlerimi sunarım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karabat...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sayın Bakan, 2025'te okul binaları için konan 63,8 milyar ödenekten neden yalnızca 11,7 milyar lira harcandı? MESEM'de ölen çocukların gerçek sayısıyla ilgili Meclisten sorulan farklı önergelere farklı cevaplar var, sayı 13 mü, 37 mi? Bu ölümlerle ilgili kaç işletme hakkında işlem yapıldı? Bütün öğrencilere bir öğün ücretsiz yemek için 2027 bütçesinde bir rakam yok, bu imkânsız mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Benim sorum şu: 11/2/2026 tarihinde ICBC Asya ve muhtelif kreditörlerden hazine garantisiyle sağlanan 161 milyon euro var. Bu, Afet Yeniden İmar Fonu'na kullandırılmış, oraya aktarılmış bu para daha doğrusu, deprem sonrası yürütülen projelerin finansmanı için kullandırılmak üzere. Millî Eğitim Bakanlığına bu Afet Yeniden İmar Fonu'ndan aktarılan bir tutar oldu mu? Bununla ilgili bilgi istiyoruz. Eğer aktarıldıysa hangi projeler için kullanılmıştır?

Diğer bir sorum da dernek ve vakıflarla yapılan protokoller kapsamında sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere ne kadar kaynak aktarıldı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kurt...

RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Bakanım, 6 Şubat depremlerinin ardından Adıyaman'da okul ve derslik yatırımlarında önemli mesafe alındı. İlimize bugüne kadar sağladığınız destekler için teşekkür ediyorum.

Devam eden ve planlama aşamasındaki projelerin tamamlanması, yeni yerleşim alanlarında eğitim ihtiyacının karşılanması büyük önem taşıyor. Bakanlığınızın 2027 bütçesinde Adıyaman'daki okul yapımı, güçlendirme ve bakım onarım çalışmaları için öngördüğü takvim nedir? Başta ilimizin simge eğitim kurumlarından biri olan Adıyaman Lisesi olmak üzere, devam eden projelerin hangi tarihte tamamlanması planlanmaktadır?

Ayrıca, Adıyaman'daki öğretmen ve rehber öğretmen ihtiyacının karşılanması için 2027 yılında ilimize yönelik özel bir atama veya kadro planlamanız bulunuyor mu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, seçim bölgem olan aynı zamanda 6 Şubat depremlerinde büyük hasar alan Osmaniye'mize göstermiş olduğunuz yakın ilgi alaka için teşekkür ediyorum.

Merkezimizde yapılan okul inşaatlarımız ve öğretmenevi inşaatımız inşallah yıl sonu tamamlanacak. Düziçi ilçemizdeki eski öğretmenevinin onarımı için -daha önce sizden talep etmiştik- bir sunum yapacağız en kısa zamanda.

Yine, Düziçi Halk Eğitim Merkezi ve ÇEAŞ Lisemizin inşaatı devam ediyor, ne zaman tamamlanacak?

Bahçe ilçemizin Endüstri Meslek Lisesinin atölye bölümleri hasar almıştı, onların onarımı ne zaman yapılacak?

Yine, Bahçe'ye kurulan MESEM'in binası yok, Bahçe'ye MESEM binası ne zaman yapılacak?

Diğer bir sorum da YÖK Başkanımıza, Osmaniye olarak tıp fakültesi talebimizi iletmiştik, bu konu ne aşamadadır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakana sormak istiyorum: Biraz önceki konuşmacı 28 Şubat sürecinden bahsederek o süreçle birlikte meslek eğitiminde bazı sorunlar yaşandığını ve bugüne kadar teknik elemanların yetişmesinde birtakım önleyici neden olarak ifade etmeye çalıştı. 28 Şubat süreci 1997 tarihinde gerçekleşmiş, şimdi baktım. İktidara da 2002'nin Kasım ayında, 3 Kasım seçimleriyle geldiniz, 2003 başı sayarsak tam yirmi dört sene olmuş. Yirmi dört yıldır iktidarda olan bir parti ve tek başına olan bir parti, bu mesleki eğitimle ilgili olan sorunu neden çözemedi; onu soruyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karaca...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Sayın Bakan, Kahramanmaraş Ayser Çalık Ortaokulunda yaşanan katliamda hayatını kaybeden Almina'nın anne ve babası, kendileri ve katliamda hayatını kaybeden tüm acılı anneler adına sormamı istedi: Bu katliamda sorumlu ya da ihmali olduğunu düşündüğünüz ya da olan İl Millî Eğitim Müdürü başta olmak üzere kamu görevlileri yargılanacak mıdır?

Yine, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerindeki eğitim destek ücretleri konusunda bu yılki tespitleriniz nedir? Talepleri bireyselde 1.900, grupta 1.100 lira. Bu eğitim destek ücreti bütçenizde var mıdır? Bunun belirlenmesindeki kriter nedir?

Yine, okullarda bir öğün ücretsiz yemek ve bir şişe temiz su verilmesi yönünde bir kararınız var mıdır ve önümüzdeki eğitim öğretim yılında bunu hayata geçirmeyi planlıyor musunuz?

Sayın Bakan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Erkan...

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Sayın Bakanım, öncelikle Kırşehir'imize vermiş olduğunuz hizmetler için teşekkür ediyorum.

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, şehrimizin bilim ve kültür hayatına yön veren bir kurum hâline gelmiştir. Neşet Ertaş Devlet Konservatuvarı bozkırın sesini dünyaya taşıyan büyük ustanın mirasını akademik bir zeminde yaşatmayı hak etmektedir. Bilgisayar ve bilişim teknolojileri fakültesi, turizm ve yabancı diller fakültesinin açılması konusunun hızlanılmasını talep ediyoruz.

Bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kaya...

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2025-2026 eğitim öğretim yılında 16 ilde 321 okulda toplam 86.064 öğrenci Kürtçe, Kurmanci, Zazaki seçmeli dersini tercih etmiştir. Ancak sahada bu dersi veren kadrolu öğretmen sayısı yalnızca 153'tür; bu, öğretmen başına 562 öğrenci anlamına gelmektedir. Bakanlığınızın kendi hesapladığı norm ihtiyacı 344 iken 2025 yılı atama döneminde Kürtçe alanı için yalnızca 6 kontenjan açılmıştır. Yıllık mezun sayısı yaklaşık 125 iken istihdam oranı 4,8'de kalmaktadır. Kürt Dili ve Edebiyatı bölümü yalnızca 4 üniversitede bulunmakta ve toplam 125 kontenjana sahiptir. 86 bin öğrenciye 153 öğretmenle eğitim verilmesi pedagojik esaslar göz önüne alındığında mümkün müdür? 2027 bütçesinde bu alan için kaç öğretmen ataması öngörülmektedir?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Erdem...

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Bakanım, AK PARTİ iktidarının sosyal devlet ve eğitimdeki anlayışının en önemli adımlarından biri de özel eğitim rehabilitasyon merkezleriydi. Benim de 2'nci dönemimde çok uğraştığım bir konuydu. 600-700 bin öğrencilik bir alana sahip ve bu çocukların yüzde 6-7'si de tamamen iyileşebiliyor. Bu noktada başka arkadaşlarımız da ifade etti, kurumların bir ekonomik sıkıntı içinde olduğu görülüyor, bu tek başına sizin konunuz değil, biz bunu Maliye, Cumhurbaşkanı Yardımcımız geldiğinde de ileteceğiz. Sizin de bu konudaki hassasiyetinizi biliyorum, ben de bunu hatırlatmak istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Biz bekliyoruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Biz bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben beklediğinizi görüyorum zaten, ekran maşallah, yemyeşil. Siz her gün bekliyorsunuz Sayın Türkoğlu.

Sayın Kısacık.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, 2015 ve 2016 yılında özel okullarda okuyan öğrenciler için vatandaşlarımıza bir devlet desteği söz konusuydu. Tekrar böyle bir çalışmanız var mı, böyle bir şey düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Sunat.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Özvar, rektörün kendisini üniversiteye değil atama makamına karşı sorumlu hissettiği bir düzende akademik özerklik nasıl korunur? Akademisyenin kadrosu, yükselmesi ve araştırma imkânları konusunda yönetime bağımlı olduğu yerde özgür eleştiri hangi güvenceyle yaşatılır? Üniversitelerin yönetiminde bilimsel liyakati, katılımı ve hesap verebilirliği güçlendirmek için hangi somut değişikliği öneriyorsunuz? Sahte diploma davasından sonra üniversite kayıtlarını taradınız mı, kaç sahte kayıt buldunuz, ihmali olanlara ne yaptınız? Usulsüz lise denklikleriyle üniversiteye kayıt yapıldığı iddialarını Millî Eğitim Bakanlığıyla araştırdınız mı, kaç usulsüz kayıt tespit ettiniz? "YÖK onaylı, denklik garantili" diye öğrenci toplayan aracılara karşı hangi işlemi yaptınız?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karaca.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Karma eğitim karşıtı Nurcu yapı ULUED'le bir protokol imzalamışsınız, "Muallimin Manevi Rehberi" diye bir tarikat broşürü öğretmenlere "Dersleri böyle işleyin." diye dağıtılmış. Matematik dersi için öneri şu: Çarpma işleminde sıfır yutan elemandır, küfür tıpkı bu yutan eleman gibidir. Küfür Allah'ın varlığını ve birliğini reddettiği için yapılan bütün iyiliklerin ve güzelliklerin ebedi değerini sıfırlar. Kimya dersi için: Elektronların hareketleri sonsuz ilim ve kudret sahibi olan Allah'ın emriyle maksatlı, hikmetli, çok faydalı bir şekilde gerçekleşmektedir. Fizik dersi için: Kâinattaki 4 temel kuvveti belirleyen, işlettiren de kainatın yaratıcısı Allah'tır. Neden bütün dersleri tarikatlar eliyle din dersine çeviriyorsunuz Yusuf Tekin? Şimdi bu eğitim biçimiyle, bu broşürle, tarikatların böylesi yönlendirmeleriyle çocuklardan bilimsel başarı beklemek mümkün mü sizce?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkoğlu.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Özvar, efendim, ben Uludağ Üniversitesi mezunuyum, hem Bursa mezunu olup hem de Bursa Milletvekili olan birkaç vekilden biriyim. İki yıldır yazı yazmama, defaten kendisine de söylememe rağmen Uludağ Üniversitesi Rektörü bizi ne akademik yıl açılışına, ne bir programa hususen çağırmıyor. Her defasında açılışı bu AK PARTİ'li milletvekilleriyle yapıyor. AKP il başkanı katılıyor, Efkan Ala katılıyor, açılış konuşması yapıyor. Ben o üniversitenin mezunuyum, şehrin milletvekiliyim. Üniversite mi orası yoksa AK PARTİ'nin bir şubesi mi? Allah aşkına, şu üniversiteleri uyarın, bu kadar eşitsiz bir yaklaşım olmaz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Suiçmez.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Bakan, Trabzon'un Yomra ilçesinde ki Kaşüstü İlkokulu binası depreme dayanıksız olduğu gerekçesiyle yıkılmış ancak aradan on bir ay geçmesine rağmen yerine yapılacak yeni okulun inşaatına neden hâlâ başlanmamıştır? Fiziki koşulları öğrencilerimizin sağlıklı ve güvenli eğitim alma hakkı açısından ciddi endişelere neden olan Trabzon'un Ortahisar ilçesindeki Şehit Pilot Yüzbaşı Burak Gençcelep İlk ve Ortaokulunda yaşanan bina yetersizliği ve rutubet sorunlarının giderilmesi için yeni bina yapımı ne zaman yatırım programına alınacak ve inşaata ne zaman başlanacaktır? MESEM'lerle ilgili ölümlerden sonra kaç kamu görevlisi hakkında adli ve idari işlem yaptınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Şimdi, bugün, tabii "puzzle"ın eksik bazı bölümlerini de tamamlamış olduk. Biraz önce iktidara çok yakın olan bir medya mensubu 20 Şubat tarihinde DMO'nun Millî Eğitim Bakanlığına yazı yazdığını, bu raporla ilgili bir sıkıntı olduğunu söylemiş, arkasından da 5 Haziranda da Sayıştaya yazı yazmış. 17 Şubat tarihinde alınan bir mahkeme kararı ilgili Bakanlığa tebliğ edilmeden DMO'ya nasıl bir bilgi nereden gelmiş de üç gün sonra size yazı yazmak durumunda kalmış? Sonra, bu da yetmeyince bir de

Sayıştaya yazı yazmış. Sayıştay -onu Sayıştay Başkanına ayrıca soracağım- 17 Şubatta almış olduğu kararı haziranda Sayıştaydan yazı gelene kadar nasıl olmuş da ilam etmemiş, hangi yasaya dayanarak? Buradan şunu anlıyorum: Siz de DMO'dan -önceden fark edememişsiniz meseleyi- 20 Şubatta gelen yazıyla fark etmiş olduysanız eğer dolayısıyla dokuz ay kadar da bütün bu yazılara rağmen gerekli işlemi de yapmamış olduğunuzu anlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - O konuda Bakandan cevap bekliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Gergerlioğlu...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Ücretli polis, ücretli doktor var mı ki ücretli öğretmen olsun? Atamalar ne zaman Sayın Bakan? YÖK genelgesiyle mahpusların Anayasa madde 42'deki eğitim hakkı çiğnendi. Bu Anayasa'yı çiğneme ne zaman bitecek? KHK zulmüyle ihraç edilmiş on binlerce öğretmene yapılan zulüm ne zaman bitecek, taş mi yesinler? Özel okulda öğretmenlik değil, servis şoförlüğü bile yaptırmıyorsunuz. Bu, insanlığa karşı bir suçtur. Çalıştığı okul nedeniyle bir öğretmenin çalışma belgesinin iptali ne zaman bitecek ve hukuk geldiğinde bunu yapanların yargılanacağını biliyor musunuz? Barış akademisyenleri ne zaman iade edilecek? Anayasa Mahkemesinin kararı neden dinlenmiyor? Barışla ilgili KHK ne zaman gelecek?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çiler...

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Sayın Bakan, Kocaeli, Türkiye'nin ve Avrupa'nın önemli sanayi ve üretim merkezlerinden biri ancak eğitim altyapısı alarm veriyor. Geçtiğimiz günlerde size bir soru önergesi verdim. Millî Eğitim Bakanlığının verdiği yanıta göre 2026 yılı yatırım programı kapsamında Kocaeli'de toplam 31 okulda 632 derslik yapılması planlanıyor. Yıkılan okulların yerine yapılması planlanan 17 okuldan 16'sının ihalesi gerçekleştirilmiş ancak bu okullardan yalnızca 1'inin 2026 sonunda, 15'inin ise 2027 yılı içerisinde tamamlanması öngörülüyor. Üstelik bu yatırımların tamamlanma tarihi 2029 olarak belirtiliyor. Diğer taraftan, Kocaeli genelinde 94 eğitim kurumunda ikili eğitim yapılıyor ve 60.633 öğrencimiz bu koşullarda eğitim görüyor. Siz yılda bir okul yapıyorsunuz. Kocaeli'de güçlendirilmesi gereken okullara ne zaman vakit ayıracaksınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Bir diğer konu da Çayırova ilçemizde bir öğretmenevi talebimiz var.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Son söz Sayın Taşcı'nın.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Namık Kemal Üniversitesinde terfilerde hak kaybına da yol açan kadro sorununu ne zaman çözeceksiniz? Eğer iddia edildiği gibi rektör değişimi bekleniyorsa kadro için bu üniversitelerdeki kadroların akademik liyakat, kurumsal devamlılık değil, kişisel, keyfî tercihle şekillendiği anlamına gelmez mi? Ve personel başarı belgesi verilecek kişiler belirlenirken okul yöneticilerinin ilk ilan kriterlerine göre yaptıkları tekliflerin Millî Eğitim Müdürlüklerinde başka kriterlerle elendiği iddiası doğru mudur? Bununla ilgili okul bazlı teklif, kabul ve ret incelemesi yapacak mısınız?

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Yükseköğretim Kurulu Başkanımıza bugünkü sorular için beş dakika söz vereceğim, sonra Sayın Bakanımıza 20 dakika vereceğim.

Buyurun Başkanım.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Plan ve Bütçe Komisyonunun çok kıymetli Başkanı, çok kıymetli vekiller; hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlarım.

Tabii, bütün soruları not ettik, bunları beş dakika içerisinde çok hızlı bir şekilde hazırladıklarımızı sizlerle paylaşmak istiyorum.

Erhan Bey'in hemen ilk konuşmasının başında kontenjanlarla alakalı bir sorusu vardı. 2021 yılı itibarıyla toplamda 1 milyon civarında olan kontenjan sayıları bugün itibarıyla 779 bine inmiş vaziyettedir yani toplamda böyle bir kontenjan düzenlemesi yaptığımızı ifade etmek isterim.

ERHAN USTA (Samsun) - Üniversite sayısı?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Onunla alakalı yani en son sorduğunuz soruyla alakalı da şunu söyleyeceğim...

ERHAN USTA (Samsun) - Esas sorun üniversite sayısı...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - 208 üniversitenin...

ERHAN USTA (Samsun) - Bir çalışma yaptınız mı? Ne faydası oldu bunun Türkiye'ye?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Var, isterseniz şöyle, üniversiteye erişilebilirlik bakımından fevkalade önemli bir katkı sağladığını ben bir üniversite hocası olarak düşünüyorum bunun. Bölgesel kalkınmayla olan temasını fevkalade önemsiyoruz. Türkiye'de bölgesel kalkınmayla üniversitelerin nispi rekabet gücü ürettikleri alanlarda bir iş birliği üretmeye çalışıyoruz. Bunu daha ayrıntılı olarak inşallah sizlerle tartışmak ve görüşmeyi arzu ederim.

CAVİT ARI (Antalya) - Bir çağıralım, gelsin.

ERHAN USTA (Samsun) - Çalışma varsa öğrenmek isteriz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Çok hızlı bir şekilde müsaadenizle, hemen... Vakit çok ilerliyor.

Bu kontenjan düzenlemeleri nasıl yapılıyor? İlgili bütün bakanlıklarla ve ilgili sivil ve diğer kamu kuruluşlarıyla birlikte istişareyle yapıldığını bilmenizi isterim.

İstihdamla alakası kesilen, programlar sistemin dışına çıkartılıyor, bunun yerine çağın gerektirdiği ve yeni beceriler konusunda bütün dünyada küresel ortamda tartışılan ve beklenen yetenekler belirli programlar dâhilinde üniversitelere entegre ediliyor. Bu bakımdan Türkiye genelinde kıymetli vekillerim, 80'e yakın farklı program türü üniversitelere yerleştirilmiştir, bunu ifade edebilirim.

Öğretim elemanları sayısı 190 bine yaklaşmış durumdadır. Bu açıdan aslına bakarsanız, yükseköğretimin kapasite artışını öğretim elemanları sayısının artmasına bir örnek olarak vermenin önemli olduğunu düşünüyorum.

Diğer taraftan, "Bu Suça Ortak Olmayacağız" adlı sözde barış bildirisini imzalayanların bildiğiniz gibi 401, iade edilenlerin sayısı 223'tür.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sözde barış bildirisi değil, Anayasa Mahkemesinin kararı var. Sayın Başkan, ne sözdesi ya! Anayasa Mahkemesi kararı var, Allah Allah! Ne sözdesi ya, hayret bir şey ya!

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Ne sözdesi?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Bunlardan 9'u Kanun Hükmünde Kararname, 22'si OHAL Komisyonu Kararı, 192'si ise mahkeme kararı doğrultusunda görevlerine iade edilmiştir. Bu kişilerin göreve iadesi ancak 7075 sayılı Kanun uyarınca Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu tarafından kabul edilmesi veya bu Komisyon tarafından verilen ret kararlarının mahkemelerce iptali hâlinde mümkündür. Bu kapsamdaki mahkeme kararlarına Yükseköğretim Kurulu ve üniversitelerimiz tarafından işlem yapılmaktadır.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Tamamı aynı suçla itham edilmiştir. Bunu neyle açıklıyorsunuz?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Şimdi, bir diğer konu, rektörlerin atanması konusu.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Bilmiyorsunuz bile, yanlış bilgi veriyorsunuz şu anda!

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Anayasa'nın 130'uncu maddesine göre rektör Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. Bununla alakalı olarak 2547 sayılı Kanun'da...

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Yüzde 95'inin hakkında başka bir değişiklik yok.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Ya, bir saniye susun ya!

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Yanlış bilgi veriyorsunuz!

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Lütfen anlatayım, birkaç dakika konuşacağım zaten ya! İstiyorsanız siz konuşun ya! Bu nasıl bir şey ya!

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Yanlış bilgi veriyorsunuz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çelenk, bir saniye müsaade eder misiniz!

Evet, Sayın Başkan, buyurun.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Yanlış bilgi veriyorsunuz! Bizim de tahammülümüzün bir sınırı var!

RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Başkanım, devam edin konuşmanıza.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - On yıl oldu, on yıldır bunları sıralıyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - O vekilin istediği şekilde cevap verir misiniz Başkanım, ne istiyorsa onu yapın yani onun istediği şekilde cevap verin.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Kendinize göre(!)

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Ben susayım isterseniz ya!

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Ya, bu ne ciddiyetsizlik ya!

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - On yıl olmuş, hicap duymuyorsunuz bundan.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Bu ne ciddiyetsizlik ya!

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Danıştay kararını hiçe sayıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - AYM kararını hiçe sayıyorsunuz, on yıl sonra da "Dinleyin." diyorsunuz. Neyi dinleyeceğiz biz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çelenk... Sayın milletvekilleri...

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - İnsanların hayatlarını darmadağın ettiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Üniversiteleri darmadağın ettiniz, on yıl oldu!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, böyle nasıl yapacağız ya! Böyle herkes cevap verirse olmaz ki!

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Yapmayın zaten, ne yaptınız ki yapmaya devam etmek istiyorsunuz?

(AK PARTİ sıralarından "Nasıl yani?" sesleri)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - E, nasıl yapacağız o zaman? Bana da bir yol gösterin de ben de ona göre hareket edeyim.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Siz yolunuzu bulursunuz, hep buldunuz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Anayasa Mahkemesinin kararı ayaklar altında ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Gergerlioğlu, hepiniz söz hakkınızı kullandınız, hele şurada sona yaklaştık, biraz daha sabır, işimizi bitirelim.

Hocam, bir dakika vereceğim, toparlayın lütfen.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Verdiğiniz somut bilgiler bile yanlış!

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Daha bir dakika oldu başlayalı; peki, hemen hızlı hızlanıyorum.

Rektörlük seçimi ve atamalarına gelince, bütün dünyada yükseköğretim sistemleri o ülkelerin kendi kanun ve mevzuatları dâhilinde belirlenir. Cumhurbaşkanlığından ta valiliğe kadar dünyada farklı rektör atamaları veya seçimleri vardır. Amerika'dan ta işte Endonezya'ya kadar, Afrika'dan Norveç'e kadar çok değişik rektörlük atamaları vardır, bunlar ülkelerin kendi mevzuatları dâhilinde belirlenir. Amerika'da nasıl bir devlet üniversitesine vali atanabiliyorsa ve bu valinin de rektörlük seçiminde seçimi yapan kurulları belirleme yetkisi varsa Türkiye'nin de kendine mahsus sistemi içerisinde Anayasa'nın kabul edildiği ettiği şekilde rektör atamaları yapılmaktadır. Bunu da hızlı bir şekilde geçiyorum. Rektör atamaları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Artık, diğerini yazılı olarak alacağız.

CAVİT ARI (Antalya) - Kaç tane eski milletvekili var rektör olarak...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Anayasa madde 42'yi nasıl çiğnediğinizi açıklamadınız. YÖK Genelgesi, YÖK; Anayasa madde 42...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, size de yirmi dakika.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Çok değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; ben de hepinize tekrar teşekkür ediyorum katkı ve desteklerinizi için.

Ben de konuşmama başlarken Malatya'daki üzücü olayda şehit olan askerlerimize ve Türk Silahlı Kuvvetlerimize başsağlığı diliyorum, mekânları cennet olsun.

Şimdi, Sayın Başkanım, burada, bugün en çok konuşulan konu Sayın Özçağdaş'ın dile getirdiği Sayıştayla ilgili yaşadığımız süreç. Müsaade ederseniz ben bu süreci detaylı bir biçimde anlatmak istiyorum çünkü hepimizin bildiği gibi, Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kamu bütçelerini, kamu hesaplarını denetleyen bir mekanizma. Bizim açımızdan da Sayıştay hem bir denetim mekanizması hem de kamu bütçesini harcarken bizim kendisinden danışmanlık anlamında faydalandığımız, rehberlik anlamında faydalandığımız çok saygın bir kamu otoritesi.

Şimdi, Sayın Özçağdaş şöyle başladı: "Altı gündür ölü taklidi yapıyor." Ölü taklidi falan yapmadım Suat Bey. Bir milletvekilinin saygınlığını zedelememek için, yüzlerce yıllık, yüz yıldan fazla geçmişi olan bir kamu otoritesinin saygınlığını zedelememek için bu konuyu kamuoyunda bir tartışma konusu yapmadım; bunu altını çizerek söylüyorum. Şimdi, ben size süreci detaylıca anlatayım, sonrasında da sizin ya da bizim bu konuyla ilgili düşüncelerinizi artık dışarıda da konuşabiliriz tekrar. Şimdi, değerli arkadaşlar, 2023 yılında bir ilimizdeki Millî Eğitim müdürünü görevden aldık, bir il Millî Eğitim müdürümüzü. 2024 yılında Sayıştay Başkanlığının bizim hesaplarımızı denetlemek üzere görevlendirdiği başdenetçi bu il Millî Eğitim müdürümüzün kardeşi. Bu arkadaşımız hem bizi hem Sayıştayı zan altında bırakacak, Suat Bey'in elindeki bilgileri de onu manipüle edecek şekilde kendisiyle paylaşmış bir pozisyonda. Neler oluyor? Bakın, ben beş buçuk yıl müsteşarlık yaptım. "Müsteşar" dediğiniz kişi bir kamu bütçesi harcarken Devlet Malzeme Ofisine sormadan iş yapmaz. Biz de Devlet Malzeme Ofisine 4 defa soru sormuşuz: "Bu malzemeler elinizde var mı, yok mu?" Devlet Malzeme ofisinin bize cevabı: "Bu malzemeler bizim elimizde yok." Bunun üzerine Sayıştay ilgili dairesi bizden... Sadece bakın, bizim haberimiz sorguyla ilgili olarak süreçte daireye gittiğimizde haberdar oluyoruz. Neyden haberdar oluyoruz? Bu bahsettiğimiz başdenetçi, eğer Suat Bey'in söylediği gibi, Devlet Malzeme Ofisine bir baskı yapıldıysa, elimdeki belgeler Devlet Malzeme Ofisinde açılmış soruşturmanın belgeleridir. Bu başdenetçi diyor ki: "Siz bize böyle yazmışsınız ama ya, tahminî de olsa elinizde bir fiyat yok mu?" Sonra -bakın, burada var hepsi- e-mailde diyor ki: "Ya, tahminî fiyatlar bizim işimizi görmez, sen bize ona göre referans fiyat olarak kullanabileceğimize dair bir yazı ver." Bunu kim yapıyor? Bunu Sayıştayın bizim dosyamızda görevli olan başdenetçisi... Ve Devlet Malzeme Ofisinden tarihinde olmayacak bir biçimde şube müdürü imzasıyla bir yazı alıyor. Bakın, bunlar hepsi ki Devlet Malzeme Ofisinde açılan soruşturma neticesinde burada kullanılan ifade şu şekilde... Devlet Malzeme Ofisinin tarihinde olmayan bir biçimde, e-mail üzerinden ve şunu söylüyor, diyor ki e-mailinde: "Herhangi bir yanlışlık veya bizim tarafımızdan kullanılmama ihtimaline karşılık önce yazıyı bana e-maille gönder, ben 'Tamam, bu olmuş.' diyeyim, siz ondan sonra imzalayıp gönderin." Suat Bey, bu bir tuzak.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Tezgâh, tezgâh.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bakın, bu bir tezgâh. Biz bundan nerede haberdar olduk? Sayıştayın ilgili dairesinde yargılama, bahsettiğiniz yargılama esnasında haberdar olduk. Sayıştay bize diyor ki: "Devlet Malzemeden fiyat almamışsınız veya aldığınız fiyatlar tutarsız." Biz de diyoruz ki: "A, bizdeki belgeler öyle değil." Biz Sayıştaya sormuşuz ve Sayıştay demiş ki: "Bu malzemeler benim elimde yok." Bunun üzerine Sayıştay -bakın, tekrar söyleyeyim- diyor ki: "Kendi onurunu kurtarmak..." Bakın, bu önemli. Bizim Sayıştayda yargılamanın yenilenmesi için herhangi bir başvurumuz yok ama bu bahsettiğim olay, bu tezgâh Devlet Malzeme Ofisini de Sayıştayı da Millî Eğitim Bakanlığını da zan altında bırakacak bir kişisel husumet

meselesidir. Dolayısıyla şu anda bahsi geçen sebeplerden, anlattığım sebeplerden dolayı Sayıştay yargılamanın yenilenmesi yönünde karar verdi çünkü bakın, burada Sayıştayın manipüle edildiği bir durum söz konusu. Kim tarafından? E-mailleri elimizde olan, resmî hiçbir yazışma usulünde olmayan, "Resmî yazıyı bana önceden gönder, ben e-maille onaylayayım, ondan sonra sen şube müdürü imzasıyla..." Bakın, Devlet Malzeme Ofisinin Genel Müdürünün imzası da yok.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Hangi tarihte verdin Sayın Bakan, bu yargılamanın yenilenmesini?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir dakika... Şu an devam ediyor süreç.

Dolayısıyla benim kastettiğim şey, bakın, bu süreç, yürüyen bir süreç. Neticelendiğinde Suat Bey... Benim liderim sizin gibi yolsuzların, hırsızların arkasından seçim meydanlarında miting yapmaz.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ne biçim konuşuyorsun!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ben ne diyeyim buna?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Benim liderim...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ne demek bu ya?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Dayanamadın değil mi? Dayanamadın değil mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben çok güzel söylüyorum.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bizim liderimiz ne yapmış ya?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hâlâ sükûnetle seni takip ediyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben, ben, ben...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ya, olur mu ya? Sayın Başkan, böyle bir şey olur mu ya?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Böyle bir Bakan konuşması var mı? Sayın Bakan, siz görev yaptınız, bana söyler misiniz, böyle bir Bakan konuşması var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Arkadaşlar, sabahtan beri burada bana "faşist" dediniz, "saray rejimi" dediniz, her şeyi dediniz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bunun dinlenecek bir tarafı da var mı?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Fon hırsızlarını söyle sen, fon hırsızlarını.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, bir dakika, müsaade edin o zaman.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ya, fondan dünyayı yutmuşsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet, yapmadınız mı? Yapmadınız mı miting? Miting yapmadınız mı?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ya, böyle bir şey konuşulur mu? Böyle bir üslup olur mu ya?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ya, Sayıştay diyor ki: "Yargılamanın yenileme kararını kendi kendine vermiş." Bunun cevabını ver.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yahu, sen konuşmamış olabilirsin, burada 60 kişiden fazla kişi konuştu.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Senin Özgür Özel takıntın nedir kardeşim?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Lastik patladı.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayıştay kararı niye tevdi edilmedi? Kendi kendine böyle bir şey olamaz. Siz hukuku...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ya, bir Genel Başkanı, bir Ana Muhalefet Partisinin Genel Başkanını kendi yaptığınız usulsüzlüklerle ilgili ağzına doluyorsun. Eğer böyle bile olsa...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, müsaade edin, o zaman bitireyim, anlatayım ya.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ya, sen Genel Başkanımla ne uğraşıyorsun?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sen kimsin ya! "Sen" ne demek? (Yeni Parti sıralarından gürültüler)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sen kimsin ya! Sen kimsin ya!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sen kimsin be! Atanmış.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sen ne anlatıyorsun ya! Biz seçilmişiz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - "Sen" ne demek ya! Ben sana hiç "sen" dedim mi? Ben sana "sen" demedim hiç, hep "Suat Bey" dedim.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sen kimsin ya!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Çok ayıp bir şey yani!

CAVİT ARI (Antalya) - Sen kimsin de bizim Genel Başkan hakkında ithamda bulunuyorsun!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Genel Başkan hakkında ithamda bulunmadım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Senin haddine mi be! Senin haddine mi! Sen kimsin!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, lütfen, müdahale edin. Bakın, böyle bir Bakan konuşması olmaz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Olayı provoke etmek için elinden geleni yaptın, bravo!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Bakan, burada atanmışların...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, yerinize oturun arkadaşlar. Lütfen, yerinize oturun.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Böyle bir şey olur mu ya? Böyle bir şey olur mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, konuşayım, anlatayım, bir bitireyim.
CAVİT ARI (Antalya) - Sen nasıl Genel Başkanı...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, siz...
CAVİT ARI (Antalya) - Herkes haddini bilecek.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı...
CAVİT ARI (Antalya) - Hem sen buraya ayar çekiyorsun, ondan sonra da Genel Başkana ayar veriyorsun burada.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, bir müsaade edin.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir dakika... Bir dakika...
İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sen kim oluyorsun!
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Burada saatlerdir bana "laiklik düşmanı" dediniz, "gerici" dediniz, "faşist" dediniz, ben bir şey dedim mi size?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, sakin olun.
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sizin uygulamalarınız...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Güneşhan...
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, ben "Hepsi yalan." diyorum size işte. Bana bakın, arkadaşlar...
CAVİT ARI (Antalya) - Bize söyle, bize.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı...
İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Genel Başkana laf söyleme hakkın var mı senin?
CAVİT ARI (Antalya) - Genel Başkanı ağzına alamazsın, haddin değil. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı...
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sizin de haddiniz değil, benim Cumhurbaşkanıma saray rejimi diyemezsiniz.
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yok öyle şey, yok öyle şey.
CAVİT ARI (Antalya) - Sen Genel Başkanı ağzına alamazsın, haddin değil.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sizin ne kadar haddinizse benim Cumhurbaşkanıma laf etmek, benim de sizin liderinize laf etmek o kadar hakkım.
İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sen ne konuşuyorsun!
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yok öyle bir dünya! Yok öyle bir dünya!
CAVİT ARI (Antalya) - Biz sizin uygulamalarınızı eleştirmek...
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir dakika ya... Siz burada Sayın Cumhurbaşkanımıza "saray rejimi" "faşizm" demediniz mi?
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sen hesap veremiyorsun, saldırıyorsun.
İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sen hesap ver.
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Siz buraya hesap vermeye geldiniz, hesap sormaya değil.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Siz hangi hakla benim Cumhurbaşkanıma bunu söylüyorsunuz?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...
CAVİT ARI (Antalya) - Sayıştay kararıyla...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı...
Yerimize oturalım.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Siz benim Cumhurbaşkanıma bu sözleri söyleme hakkı buluyorsanız eğer, ben de bunları söyleme hakkı bulurum.
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, bir mahkeme kendi kendine yargılamanın yenilemesi kararını veremez, aklımızla dalga geçmeyin.
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, siz Bakanlık yaptınız, böyle bir üslup var mı?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, yerinize oturun lütfen.
Sayın Suiçmez, Sayın Ocaklı; lütfen, yerinize oturun.
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ne "Sayın Suiçmez"i Başkanım yani?
İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sayıştayın mahkeme kararı var, Sayıştayın.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...
CAVİT ARI (Antalya) - Sözünü geri alacak.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı...
CAVİT ARI (Antalya) - Sözünü geri alacak. Burada bu terbiyesizliği biz kabul etmiyoruz.
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Bakan, bir mahkeme kendi kendine yargılamanın yenilemesi kararını veremez.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Kulakların duymuyor herhâlde senin, anlattım ya onları ben.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Lütfen, yerinize oturun.
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, siz Bakanlık yaptınız, böyle bir üslup var mı? Rica ederim, rica ederim...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Niye üstünüze alınıyorsunuz?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekili, bir saniye... Değerli arkadaşlar...
Sayın Ocaklı, lütfen oturun.
NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hayır, niye üstünüze alınıyorsunuz?
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Siz hukuku rezil ettiniz.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkanım...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez, lütfen, oturun yerinize.
CAVİT ARI (Antalya) - Saygısızlığa yer yok. Suat Bey'e yaptığınız...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, sayın milletvekilleri; bir saniye...
CAVİT ARI (Antalya) - Suat Bey'e cevap veremeyince Genel Başkanın adını buraya gündem yaparak konuyu...
NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sen niye üstüne alınıyorsun?
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben mi cevap veremedim?
CAVİT ARI (Antalya) - Evet, veremedin.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Kibarca "Yalan söylüyorsun." demedim adama, bir tek o kaldı, bir tek o kaldı.
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ya, niye yalan söylesin?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın milletvekilleri... Sayın Arı...
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bu kararın alınmasında yanlışlık varsa Sayıştay temyiz etmeliydi, siz temyiz etmeliydiniz, tekrar bu iddialarınızı orada dile getirmeliydiniz, Sayıştayın kararını bloke ettiniz.
(Gürültüler)
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkoğlu...
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayıştay kendi kendine yargılamanın yenilenmesi kararı veremez.
MEHMET BAYKAN (Konya) - Verir.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkan, müsaadenizle.
(Gürültüler)
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli arkadaşlar...
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Veremez, böyle bir şey olur mu? "Karar verdim, hata yaptım." Siz hukuku rezil ettiniz ya.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, bakın, Sayın Bakan...
MEHMET BAYKAN (Konya) - Verir, verir.
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Verir, başvuru üzerine verir.
MEHMET BAYKAN (Konya) - Verir, verir.
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Kendi kendine veremez.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, siz bitirince isterseniz şöyle yapalım...
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Siz hukuku katlettiniz bu ülkede be!
CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakanın bu tavrı nedeniyle kendisini dinlemek istemiyoruz Sayın Başkanım.
(Gürültüler)
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez, Sayın Ocaklı, Sayın Arı...
Şimdi, değerli arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz.
CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakanın bu tavrı nedeniyle kendisini dinlemek istemiyoruz, bu kadar basit.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı şöyle: Siz dinlemeyebilirsiniz, dinleyecek milletvekilleri var, lütfen.
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayıştay yanlış da karar verebilir, tebliğ eder, tebliğe karşı itiraz eder.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez...
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, bir tanesi kalktı hakaret etti, tutanaklara hâlâ bakmıyorsunuz, nasıl sabredelim bu kadar?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş, bir müsaade edin, bir saniye.
(Gürültüler)
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayıştay tebliğ eder, o da itiraz eder.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bakın, değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; bir saniye.
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Kendi kendinize aranızda şaka yapabilirsiniz ama devlet işleri şakaya gelmez, biraz ciddi olun.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, bu şekilde müzakere yapamayız. Oylamaya...
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Yapmayın da...
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Zaten Bakanın amacı o, müzekare olmasın istiyor, Bakanın amacı o.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlıoğlu, lütfen, lütfen.
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bakan millî eğitim konuşmak istemiyor mu, sürekli hakaret ediyor.
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bakanın amacı o, cevap vermek istemiyor, Bakanın amacı o.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, sizden istirham ediyorum...
CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakanın öyle cevap vermek gibi bir şeyi yok.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, lütfen sizden rica ediyorum.
Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan konuşmasını tamamlasın, oylamaya geçeceğim.
Sayın Bakan, buyurun.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkanım...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Lütfen devam edin.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Önce düzeltmesini yapsın. Düzeltmesini yapmazsa ben dinlemiyorum.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkanım...
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Biz sizin Cumhurbaşkanınıza "Hırsızlık yaptı." diyor muyuz ya? Hırsızları ortaya çıkarın diyoruz.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tahsin Bey...
ORHAN YEGİN (Ankara) - "Hırsızlık yaptı." demedi, "Hırsızların arkasında durdu." dedi.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bir Genel Başkan için onu nasıl kullanırsın ya? Böyle bir şey var mı ya?
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ekrem İmamoğlu sizi iddianemesinde rezil rüsva etti.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben sizin Genel Başkanınıza hırsız mı dedim?
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Siz "Hırsızları koruyor." dediniz.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Öyle de demedim, öyle de demedim, onu da demedim. Bakın, yine niyet okuyuculuğu yapıyorsunuz Suat Bey...
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Masumiyet karinesi var, senin genel müdürün için var ya, Ekrem İmamoğlu için de var mı masumiyet karinesi?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...
ORHAN YEGİN (Ankara) - Suat Bey, ya, konuştuğunuz yanlış, duyduğunuz da yanlış.
CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakan kendini çok akıllı zannediyor galiba, ağzından çıkanı kulağı duymuyor herhalde.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, bu şekilde...
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ekrem İmamoğlu'nun masumiyet karinesi yok mu?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Bakan, devam edelim.
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Yazıklar olsun.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Size yazıklar olsun, sana, sana yazıklar olsun...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - ... yalan konuştuğun için, iftira attığın için. Evet, Sayın Başkanım, şimdi...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Bakan, devam edin lütfen.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkanım, o cümleyi kurma sebebim şuydu..
CAVİT ARI (Antalya) - Sözünüzü düzeltin.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bakın, sözümü...
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ya, Sayın Bakan, Sayıştay kendi kendine iadeyi yargılama kararı verebilir mi bunu diyin ya?
CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakan her geldiğinde burada olay çıkarmak zorunda mı?
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Hukuku katlettiniz.
ORHAN YEGİN (Ankara) - Genel Başkanınıza "hırsız" demedi, "Hırsızların arkasında durdu." dedi.
SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ya, bırakın...
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - "Hırsız" diyemezsin! Neye göre "hırsız" diyorsun?
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet, Sayın Başkanım...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...
ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, siz Özkan Yalım'ı savunmadınız mı?
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ya, ne Özkan Yalım'ı? Ekrem İmamoğlu'nun masumiyet karinesi yok mu?
CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, Bakan ne zaman gelse aynı saygısızlıkları burada yapıyor, buradaki çalışmaları sabote ediyor, konuşmaları lütfen tamamlasın ve oylamaya geçilsin.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...
SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Böyle bir üslup yok, böyle bir üslup yok, kimseyi hırsız ilan edemezsiniz.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Arkadaşlar... Ya, Sayın Başkanım, ben sadece...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...
Sayın Bakanım, bir müsaade edin.
TAHSİN OCAKLI (Rize) - Hadi arkadaşlar, kendi kendilerine çalsınlar, oynasınlar.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, bir saniye, ben sürenin gördüm nerede olduğunu.
ORHAN YEGİN (Ankara) - Suat Bey, tezgâha gelmeyin.
AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ne tezgâhı ya! Allah aşkına ya, bırakın ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, değerli milletvekilleri, siz işi bitirince, tartışmayı bitirince ben Sayın Bakana söz vereyim o zaman.

Buyurun.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Tezgâh varsa onu kuran belli.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, siz rahatsızlığınızı belli ettiniz, Sayın Bakanım, siz devam edin, konuşmanızı sürdürün, bitirelim şu işi.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Biz rahatsızlığımızı belli ettik de Bakan...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir saniye ama.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez, tamam, yeter.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Değerli arkadaşlar, kastettiğim şey, bir karşılaştırma yapacaktım ve şunu söyleyecektim: Ya, Sayın Cumhurbaşkanımız böyle bir şeyin arkasında asla durmaz, bu bir. İki, başka bir şey daha söylüyorum: Bakın, burada yani ismen şimdi hatırlamıyorum ama Sayın Cumhurbaşkanımıza "saray rejimi" "faşizm" bir sürü laflar söylendi. Ben, bunları söylerken sizin içerinizden de siz nasıl kendi liderinize sahip çıkan bir refleks gösteriyorsanız benim de Sayın Cumhurbaşkanımıza bu şekilde hitap edenlere bir cevap vermem gerekiyor ve ben, Sayın Cumhurbaşkanımızın bu anlamdaki tutumunu ortaya koymak için bir cümle kurdum, dedim ki: Sayın Cumhurbaşkanımız böyle bir şey kesinleşirse arkasında durmaz, biz de arkasında durmayız ve gereğini yaparız.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Öyle demedin! Öyle demedin!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hayır "Hırsızlar için miting yapmaz." dedin! Tutanaklara baksınlar bakalım, "Hırsızlar için miting yapmaz." dedin!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bunu ben burada...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bir Bakan doğruları söylemeli!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sakin olun milletvekilleri...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bir Bakan burada doğruları söyleyecek!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, sakin olun...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bir Bakan doğruları söyleyecek, böyle konuşmayın! İşine gelmeyince böyle söylemeyecek!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Doğruları söylemediği için ben gidiyorum!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, devam edin.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, bir diğer soruya geçiyorum.

Sayın Başkanım, ben bu bütçeye sürekli katıldığımda burada vakıflarla yaptığımız protokol üzerinden defalarca açıklamama rağmen bugün yine aynı şey dile getirildi. Cemaat vakıflarına, tarikatlara ya da protokol yaptığımız diğer vakıflara kamu kaynakları aktardığımıza dair yanlış bilgiler paylaşıldı ve "Bu 9 milyar TL nereye aktarılacak, hangi cemaate, hangi tarikata ya da hangi sivil toplum örgütüne aktaracaksınız?" diye soru soruldu.

Değerli arkadaşlar, bakın, ben şunu açık yüreklilikle bir kez daha söylüyorum: Bırakın sizin bahsettiğiniz bu vakıfları ve dernekleri, biz kamuda protokol yaptığımız hiçbir sivil toplum örgütüne tek bir kuruş kamu kaynağı aktarmayız.

CEVDET AKAY (Karabük) - Yer tahsisi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, yer tahsisi de yapmayız.

CAVİT ARI (Antalya) - "Sivil toplum örgütü" diyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Anlatayım arkadaşlar...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - TÜGVA'ya yapmıyor musunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, o para değil.

CAVİT ARI (Antalya) - Menfaat sağlamak parayla olmuş ya da başka türlü olmuş ne fark eder!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - TÜGVA'ya yapmıyor musunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yapmıyoruz tabii.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - TÜGVA'ya yer tahsisi yapmıyor musunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yer tahsisi isteyen herkese yapıyoruz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - TÜGVA'nın bütün yaz okullarına siz yer tahsisi vermiyor musunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Suat Bey, bakın, protokol yaptığımız...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Yer tahsisi yaptığınızı söylediniz de o yüzden söylüyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, ben söylüyorum zaten. Protokol yaptığımız bütün sivil toplum örgütleri -hangisi olursa olsun- bizim mekânlarımızda birlikte yaptığımız ya da onların yapmak istediği etkinlikleri kullanabilirler; TOBB da yapar bunu, diğer sivil toplum örgütleri de çünkü bizim tip protokollerimiz var, bunların hepsi standarttır. Hiçbir sivil toplum örgütüne, ne Ülkü Ocaklarına ne TÜGVA'ya ne Yeşilaya ne Kızılaya, hiçbirine farklı davranmayız, hiçbirine tek bir kuruş kamu kaynağı aktarmadık, aktarmayız; bunun altını çizerek söyleyeyim.

Peki, bu 9 milyar ne? Bu 9 milyar... Değerli arkadaşlar, Türkiye Maarif Vakfı Başkanımız burada, Türkiye Maarif Vakfı için, vakfın yurt dışındaki okul binalarının yapımı ve personel giderleri için ayrılan kaynak 9 milyar TL; artı, bu kapsamda, UNESCO başta

olmak üzere Türkiye Millî Komisyonu gibi uluslararası kuruluşlara yani bizim uhdemizde yürüyen kuruluşlara resmî olarak uluslararası sözleşmeler gereği aktarmak durumunda olduğumuz kaynaklar var, bunların hepsinin rakamları belli; toplam 429 milyon 393 bin TL de bu kapsamda oralara aktarılan kaynaktır. Dolayısıyla, 9,5 milyar TL'nin içerisinden hiçbir sivil toplum örgütüne -bakın, bunun altını çizerek söylüyorum- tek bir kuruş kaynak aktarılmamıştır. Ben bunu her bütçede anlatıyorum, her geldiğimizde yine bir milletvekilimiz çıkıp "Cemaat ve tarikatların vakıflarına kaynak aktardınız, 9 milyar aktardınız." deyince doğal olarak benim buna tepki vermem normal değil mi arkadaşlar?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - "Ayırmadık." dersiniz, olur biter.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Peki, yer tahsisi, çocukların onlara sınıflarda... Bunlar kamu kaynağını kullanmak değil mi? Bunlara neden cevap vermiyorsunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sivil toplum ile Millî Eğitim ortak proje yapıyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Niye onlarla yapıyor?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hayır, sivil toplum sizin düşüncenize göre böyle sosyal, demokrat... Ne var? TÜGVA'nın nesinden rahatsızlık duyuyorsunuz ya!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Değerli arkadaşlar, burada başka konular da konuşuldu; bunlardan bir tanesi PISA'yla örneklem tespiti meselesi... Bakın, burada Erhan Bey de sorarak dile getirdi, başka arkadaşlar da söyledi.

Değerli arkadaşlar, PISA, uluslararası örgütün yani OECD'nin bünyesinde kurulmuş bir yapıdır; bunu en iyi DPT'deki yıllarından Erhan Bey bilir. Bizim bütün ilişkilerimiz resmî prosedürlere uygun olur; PISA yönetimi bizden Türkiye'deki okullardaki öğrenci oranlarını alır. Yani örneklem kapsamında, bu sınav kapsamındaki öğrencilerin sayısını alır. Biz kendilerine vermişiz, demişiz ki: "Bizim ortaöğretimdeki öğrencilerimizin yüzde 46'sı Anadolu liselerinde okuyor, yüzde 32'si meslek liselerinde okuyor -o sınıf grubu için söylüyorum- yüzde 9,5'i imam-hatip liselerinde, yüzde 5..." böyle vermişiz örneklemimizi. PISA, bunun dışında başka bir veriyi de TÜİK'ten alır. TÜİK'ten de bölgesel kalkınmışlık endekslerini alır ve bizim verdiğimiz örneklem ile onu "..."[1] eder. Oradan kalkınmışlık durumlarına göre, bölgesel endekslere göre ve okul türlerimize göre bir örneklem tespit eder. Nitekim, bizim için tespit ettiği 7.702 kişi -bizim nüfusumuz, çağ nüfusumuza oranla tespit ettiği rakam- bunun yüzde 47'si Anadolu lisesi öğrencisi, yaklaşık yüzde 30'u meslek lisesi öğrencisi, yüzde 10'u imam hatip lisesi öğrencisi. Yani bizim, kendileriyle paylaştığımız örneklemle bire bir aynı.

Şimdi, gelelim şu soruya: "Okul idarecileriyle oturup PISA'yla ilgili onları çalıştırmışsınız." Bu da bir yanlış algılama, yanlış anlaşılma var burada. O da şu: PISA, elektronik ortamda yapılan bir sınav ve okullar tespit edildikten sonra öğrenci listelerine bizim erişimimiz yok. Sadece bize PISA yönetimi, okullarda ihtiyaç duyulan teknik altyapının hazırlanması için okul listelerini gönderir. Biz de okul müdürlerimizi aldık, dedik ki: "PISA bizden şunları istiyor, şu teknik aksaklıkları istiyor. Bu anlamda okulunuz bu ihtiyaçları karşılayacak durumda mıdır? İnternet erişiminden bilgisayar laboratuvarlarına kadar, teknik olarak bunu karşılayabilir misiniz?" Çünkü toplamda yaklaşık üç buçuk saat süren bir sınavdan bahsediyoruz. Okulun internet erişiminin kesilmesi, başka, elektrik kesintisi ve benzeri şeyler anında sınavla ilgili sorunlar ortaya çıkaracaktır. Dolayısıyla, OECD'nin PISA yönetimi bizden okullarla ilgili fiziki ve teknik altyapı konusunda okul müdürlerimizden... Ve o toplantıyı da PISA yönetim kurulunun yani PISA sorumlularının gözetiminde yaptık. Dolayısıyla, burada ne örneklem tespitine ne öğrencilere ne de başka bir şeye Bakanlığımızın müdahalesi yoktur. Olsaydı bu zaten ilgili PISA sorumluları tarafından tespit edilir ve gereği yapılırdı. Bunu da böylece söylemiş olayım.

Ne kadar sürem kaldı?

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - MESEM'e gelin, MESEM'e!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - MESEM'lere geleyim, pardon.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada MESEM'lerle ilgili dile getirilen eleştirilerden bir kısmı kategorik bir biçimde, MESEM'lere karşı olanlar. Saygı duyuyorum, MESEM'lere karşı olabilirsiniz, bu da bizim politikamızdır. MESEM'lere, ki bu taraftan da MESEM'lerin sağlıklı bir proje olduğuna dair öneriler...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yorumlar...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - ...yorumlar da geldi.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Ölümler üzerine biz...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, kategorik olarak MESEM'lere karşı çıkanlara saygı duyuyorum.

Tamam, siz karşısınız.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Ben saygı duymuyorum MESEM'lere.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ama bu da bizim politikamız. Biz MESEM'leri uygulayacağız.

Şu eleştirilere de sonuna kadar saygı duyuyorum ve hak veriyorum: Bakın, ben, bizzat kendim, MESEM'lerle ilgili yapılan bütün protokolleri il müdürlerimizle defaaten konuştum. Ve her seferinde en önemli söylediğimiz şey, iş sağlığı ve iş güvenliği konusunda gerekli tedbirlerin alınması. Bakın, bununla ilgili ne tedbirler aldık -biraz önce orada vekillerimizden birisi de saydı- önce bu MESEM kapsamına aldığımız iş yerlerinde bir kişiyle ilgili yani ilgili sorumluyla iş sağlığı ve iş güvenliği eğitimi yaptık. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın iş sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığına dair müfettiş raporları ve

1. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

denetim raporlarına baktık. Sonra, bizim meslek liselerimiz yani protokolü yapacak öğretmen arkadaşlarımız gittiler, iş sağlığı ve iş güvenliği konusunda gerekli incelemeleri yaptılar, ondan sonra protokol aşamasına gelinmiştir. Protokol aşamasına gelindikten sonra da şikâyet üzerine sürekli, her an, şikâyet olmaksızın da koordinatör öğretmenimiz -burada biraz önce bir vekilimiz de söyledi- her bir öğrencimiz için koordinatör yani okuduğu okulda, MESEM'de bir koordinatör öğretmen tayin edilmiştir. O koordinatör öğretmenimiz rutin aralıklarla iş yerine gider iş yerinde çocuğun kendisi için tanımlanan işi yapıp yapmadığına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, süreniz doldu. Bir dakikada toparlayın, ondan sonra önergelere geçiyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hemen toparlıyorum.

Ve biz de buna göre denetimlerimizi yaparız.

Burada hayatını kaybeden çocuklarımız aileleriyle, birçoğuyla, siz belki benim irtibata geçmediklerimle irtibata geçtiniz, ben de irtibata geçiyorum. Gerçekten, bir baba olarak bundan üzüntümü kendileriyle paylaşıyorum. Gerekli tedbirleri almaya çalışıyorum. Burada biraz önce şu söylendi, 28 Şubatla ilgili olarak: 28 Şubat öncesi, bakın, Türkiye'de meslek liselerindeki öğrenci oranları yaklaşık yüzde 45'ler civarında idi, 28 Şubatla beraber yüzde 17'ye düştü. Şimdi yeniden yüzde 40'ların üzerine çıkardık. Bu yıl ilk defa LGS sınavından sonra, yani 9'uncu sınıfa geçen çocuklardan yüzde 45'i meslek liselerini tercih etti. Biz bu anlamda çalışmaya devam ediyoruz.

Ben, burada süre açısından kendisine cevap veremediğim milletvekili arkadaşlarımızın hepsinden özür diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - En kısa zamanda kendilerine -ben burada kendim de not aldım, arkadaşlar da not aldı- yazılı olarak cevap vereceğiz.

Ben tekrar katkı ve destekleri için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, gündemimizdeki kurumların bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

İlk olarak Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2027 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 15 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2027

ÖDENEK: (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Yönetim ve Destek Progragramı (98)	13.4	01	03.02	284.166.946.305
Yönetim ve Destek Programı (98)	13.67	01	03.02	35.290.752.500

Tahsin Ocaklı
Rize
Özgür Karabat
İstanbul

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

Ümit Özlale
İzmir
Cavit Arı
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karabat, buyurun.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sayın Başkan, önergemizle eğitimin kamusal ve parasız niteliğinin güvence altına alınması, veliler üzerindeki kayıt dışı mali yüklerin tamamen kaldırılması ve çocukların sağlıklı gelişimlerinin desteklemesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, kamu okullarındaki tüm öğrencilere günlük bir öğün ücretsiz yemek verilmesiyle, okulların temel ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla öğrenci başına doğrudan destek ödeneğinin tahsil edilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Güneşhan, sizin oyunuzu saymadım.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - O Cavit Bey'in yerine kaldırdı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL: 2027
ÖDENEK: (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	03.02	50.000.000.000
37	13.69	01	03.02	50.000.000.000
37	13.70	01	03.02	50.000.000.000
37	13.71	01	03.02	50.000.000.000
40	13.68	01	03.02	50.000.000.000
40	13.71	01	03.02	50.000.000.000

Adalet Kaya
Diyarbakır

Kamuran Tanhan
Mardin

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gerekçe.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, buyurun.

Gerekçe:

Okul çağı, çocukları için zihinsel ve fiziksel aktivitelerin yoğun olduğu dönemlerin başında gelmektedir. Bu sebeple okul çağındaki çocukların dengeli ve yeterli beslenmeleri büyük önem arz etmektedir. Çocukların 3 ana ve en az 2 ara öğün şeklinde beslenmeleri gerektiği uzmanlarca önerilmektedir. TÜİK verilerine göre, Türkiye'de 7 milyon çocuk yoksulluk sınırının altında yaşam mücadelesi vermektedir. Türkiye'de bugün her 5 çocuktan biri derin yoksulluk sorunlarıyla karşı karşıyayken her 4 çocuktan birisi okula aç gitmektedir. Bu derin yoksulluk sorunun bir parçası olarak çocuklar yeterli ve besleyici gıdaya ulaşamamaktadır. Türkiye, OECD ülkeleri arasında çocuk yoksulluğuna ikinci sırada yer almaktadır. Bugün Türkiye'de yaklaşık 18 milyon çocuk eğitimin her kademesinde eğitim görmektedir. Zorunlu eğitim çağındaki çocukların önemli bir kısmı okula kahvaltı yapmadan gitmekte, yine birçok öğrenci okulda yemek yemeden okul günü tamamlamaktadır.

Derinleşen yoksulluk şartlarında, özellikle yoksul ailelerin çocukları için ücretsiz okul yemeği sağlanması, çocukların okula devamlılığını teşvik edebilir, okul başarısını arttırabilir, bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimi destekleyip sağlık maliyetlerini azaltabilir. Bu sebeple Millî Eğitim Bakanlığının çocukların gelişimi konusunda devlete düşen sorumlulukları yerine getirmesi için bütün kademelerde bir öğün ücretsiz yemek vermesi gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL: 2027
ÖDENEK: (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR(TL)
Yönetim ve Destek	13.4	01	03.02	371.000.000.000

Programı (98)				
Yönetim ve Destek Programı (98)	13.4	01	01.02	250.000.000.000

Cevdet Akay
Karabük

Gülizar Biçer Karaca
Denizli

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Az önce konuşmamda da ifade etmiştim. Veliler, anneler, babalar evlatlarını okula gönderirken dörtte 1'i bu okulda aç kalıyor, beslenme çantalarını dolduramıyorlar ve çocuklarımız bodur kalıyorlar. Çocuk nüfusuna göre yüzde 10 ciddi bir oran ve yükselmeye de devam ediyor. Bu açıdan, örgün eğitimdeki öğrencilerimizin, evlatlarımızın 1 öğün ücretsiz yemek yiyebilmesi ve sağlıklı beslenebilmesi açısından 371 milyar TL'lik bir ödenek teklif ediyoruz bu önergemizle.

Ayrıca, yine Yönetim ve Destek Programı'nda 100 bin temizlik görevlisi 65 bin güvenlik görevlisi, 75 bin okul sağlığı hemşiresine ihtiyaç bulunmakta. Bu da en düşük memur maaşıyla ilgili olarak hesapladığımız 250 milyarlık bir kaynağı denk geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamamlayın.

CEVDET AKAY (Karabük) - Önergemiz 371 milyarlık ve 250 milyarlık ödeneğin tarafınızdan kabul edilmesi. Ben AK PARTİ ve MHP'li Komisyon Milletvekillerinden bu önergeye destek vermelerini bekliyorum, biz komple destekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2027

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	03.02	350.000.000
37	13.69	01	03.02	40.000.000.000
37	13.70	01	03.02	20.000.000.000
37	13.71	01	03.02	5.000.000.000
40	13.68	01	03.02	100.000.000.000
40	13.71	01	03.02	10.000.000.000

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bizim önergemiz de bu okullarda ücretsiz yemek verilmesiyle ilgili, bu gerçekten artık bir zaruret hâline geldi. Bakın, Türkiye hep bunu konuşuyor. Tamam, bunun bir maliyeti var ama bütçe dediğimiz şey bir tercihler manzumesidir. Bütçedeki tercihlerimizi bu yönde kullanmamız lazım Sayın Bakan yani şimdi çalışanların çok önemli bir kısmı açlık sınırının altında. 28 bin lira bugün asgari ücret, açlık sınırının 10 bin lira altında ve çalışanların yüzde 40'ıysa açlık sınırında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Çabuk bitti süre.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, otuz saniyede kalmış, bir dakikaya çıkardım.

ERHAN USTA (Samsun) - Asgari ücretten ücret alıyor Dolayısıyla, çocuklarımız zihnen, bedenen gelişemiyor, bodurluk meselesi var, yoksulluk had safhada. Dolayısıyla, gerçekten bu yemek meselesini halletmemiz lazım okullarda. Bunun hem yerel

ekonomiye de faydası olacak. Ya, şöyle düşünelim: Yani, kendi çocuğumuz okulda gün boyunca veya günün önemli bir kısmında aç kalsa buna vicdanımız razı gelir mi? Dolayısıyla, buna iktidar milletvekillerinin özellikle kayıtsız kalmamalarını... Tabii, burada hemen önergemize destek verilmesi suretiyle olacak bir şey değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Ama Sayın Bakan, bunu halletmeniz lazım. Yani, bunu halletmeniz lazım, ben sizin de şahsen böyle bir şeyi desteklediğinizi tahmin ediyorum ama "Bütçede para yok." mesesi... Bulsun Maliye Bakanlığı para ya! Bulsun! Bulsun Maliye Bakanlığı para. Böyle bakmamız lazım bu meseleye.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL: 2027
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN KODU	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR (TL)
40	13.67	01	03.05	170.000.000.000
37	13.67	01	03.05	130.000.000.000
Toplam				300.000.000.000

Sadullah Kısacık
Adana

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kısacık...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar; eğitimin sağlanmasının birinci şartı ilk önce fizyolojik ihtiyaçların karşılanmasıdır yani siz fizyolojik ihtiyacı karşılanmayan bir öğrenciye eğitim veremezsiniz, öğretim veremezsiniz. Şu anda da ekonomik krizin had safhaya ulaştığı, durgunluğun had safhaya ulaştığı, öğrencilerin okula beslenme çantası boş gittiği bir ülkede eğitimin kalitesinden bahsedemeyiz. Bu nedenle, Sayın Bakanım, gelin şu öğrencilerimize yemek verelim. Okul, hatta öğretmenevleri birçok ilde var, bunu karşılayabilecek kapasitede; güzel bir şekilde öğrencilerimize en azından 1 öğün yemek verelim diyorum.

Bu anlamda 300 milyar TL'lik ödeneği Komisyonun takdirlerine sunuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler.. Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL: 2027
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Temel Eğitim Programı (40)	13.68	01	01.01	356.944.232.434
Temel Eğitim Programı (40)	13.68	01	02.01	44.116.702.885
Orta Öğretim Programı (37)	13.69	01	01.01	25.844.129.857
Orta Öğretim Programı (37)	13.69	01	02.01	3.194.218.297

Orta Öğretim Programı (37)	13.70	01	01.01	28.167.911.963
Orta Öğretim Programı (37)	13.70	01	02.01	3.481.427.321
Orta Öğretim Programı (37)	13.71	01	01.01	12.226.342.931
Orta Öğretim Programı (37)	13.71	01	02.01	1.511.121.036
Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim Programı (6)	13.43	01	01.01	5.396.432.012
Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim Programı (6)	13.43	01	02.01	666.974.743

Tahsin Ocaklı
Rize
Özgür Karabat
İstanbul

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa
Cavit Arı
Antalya

Ümit Özlale
İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, 100 bin öğretmen, 100 bin temizlik görevlisi ve 65 bin güvenlik görevlisi temini ve sosyal hizmet uzmanı, psikolog temini açısından; Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin Temel Eğitim Programı'nda yer alan okul öncesi ve ilköğretim okulları bütçesinin ilgili alt tertibinde yer alan ödeneğin, Ortaöğretim Programı'nda yer alan genel ortaöğretim okulları bütçesinin ilgili alt tertibinde yer alan ödeneğin, Ortaöğretim Programı'nda yer alan mesleki ve teknik eğitim okulları bütçesinin ilgili alt tertibinde yer alan ödeneğin, Ortaöğretim Programı'nda yer alan din öğretimi okulları bütçesinin ilgili alt tertibinde yer alan ödeneğin ve Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim Programı'nda yer alan Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü merkez bütçesinin ilgili alt tertibinde yer alan ödeneğin yetersiz olduğu tarafımızca değerlendirmekte ve bu ödeneklerin toplam 482 milyar 865 milyon 252 bin 620 TL artırılması amacıyla bu önerge verilmiştir. 100 bin öğretmen başta olmak üzere, tüm talep ettiğimiz konularda destek olmak üzere başta iktidar partisinin desteklerini talep ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önerge geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL: 2027
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	01.02	45.000.000.000
37	13.69	01	01.02	20.000.000.000
37	13.70	01	01.02	20.000.000.000
37	13.71	01	01.02	20.000.000.000
40	13.68	01	01.02	20.000.000.000

40	13.71	01	01.02	20.000.000.000

Adalet Kaya
Diyarbakır

Kamuran Tanhan
Mardin

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Tanhan...
KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkürler Sayın Başkan.
Okullarda hijyen koşullarının sağlanması büyük önem taşımaktadır. Gerekli temizliğin yapılması için, her okula kadrolu istihdam olanağının sağlanması için bütçenin artırılmasını talep ediyoruz.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.
Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL: 2027
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN KODU	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR (TL)
40	13.68	01	03.02	7.900.000.000
37	13.69	01	03.02	1.930.000.000
37	13.70	01	03.02	1.100.000.000
37	13.71	01	03.02	300.000.000
Toplam				11.230.000.000

Sadullah Kısacık
Adana

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kısacık, buyurun.
SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.
Şimdi, 2026 yılında temizlik ve hijyen malzemeleri için ayrılan miktar 5 milyar 377 milyon 989 bin lira. Bu tutar 59.336 devlet okulu için okul başına yaklaşık 90 bin TL'ye geliyor. 15 milyondan fazla öğrenciyi de böldüğümüz zaman öğrenci başına 1,9 TL; 2 TL bile değil. Onun için bu ödenek son derece az. Biraz önce Adalet Hanım'ın da söylediği gibi okullarda sabun bu nedenle olmuyor. Onun için bu ödeneği artıralım, artıralım yani. Bu anlamda ödeneğin 11 milyar 230 milyon artırılmasını Komisyonun onayına sunuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.
Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Mili Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM : MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL : 2027
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR(TL)
Temel Eğitim Programı (40)	13.68	01	01.02	50.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.69	01	01.02	100.000.000.000

Ortaöğretim Programı (37)	13.70	01	01.02	50.000.000.000

Cevdet Akay
Karabük

Gülizar Biçer Karaca
Denizli

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karaca, buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Türkiye'de ataması yapılmayan öğretmenler sorunu gündemdeki yerini korumaya devam ediyor. Eğitim fakültesini bitiren öğretmenler, genç öğretmenlerimiz öğrencilerine kavuşmayı bekliyor. Millî Eğitim Bakanlığında da öğretmen açığının olduğu aşikâr ki 2025-2026 eğitim öğretim yılında 30 ilde yaklaşık 49 bin civarında ücretli öğretmen çalıştırılmıştır. Bu nedenle, gerekli eğitimleri alan 1 milyon civarındaki öğretmen adayımızın atamasının yapılması için, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerinde yer alan personel ödeneklerinin toplam 200 milyar lira artırılması için bu önergeyi verdik. Önergenin kabulü hâlinde 100 bin civarında her branştan öğretmen adayı, rehber öğretmenler ve 500 civarında ataması yapılmayan engelli öğretmen adayının işe kavuşması ve öğrencilerine kavuşması sağlanmış olacaktır. Önergemize destek bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM : MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL : 2027
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
37	13.69	01	01.02	50.000.000.000 TL
37	13.69	01	02.02	10.000.000.000 TL
40	13.68	01	01.02	80.000.000.000 TL
40	13.68	01	02.02	15.000.000.000 TL

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bizim bu önergemiz de yine, yıl içerisinde ilave 50 bin öğretmen atanmasına ilişkin 155 milyar liralık ödenek ilavesidir.

Şimdi, gerçekten şöyle bir durum var: Öğretmenimiz var değil mi atanamayan öğretmenimiz var, okul var, okulda da ihtiyacımız var fakat bunları yan yana getiremiyoruz. Niye? Ödenek yok çünkü bütçe tercihini bundan yana kullanmıyor yeteri kadar. Yani böyle bir şey olmaz. Kimi ülke vardır öğretmen ihtiyacı vardır, yetişmiş öğretmeni yoktur veya yetişmiş öğretmeniniz vardır, fazlasıyla öğretmeniniz vardır ama... Yani bunların ikisini yan yana getirmemiz lazım. Yapılması gereken tek şey bütçenin buna göre tanzim edilmesi. Yani bu kadar büyük bütçemizin içerisinde bunlar çok paralar falan değil. Gerçekten yani artık bunu yapmak lazım. Türkiye'de bütçe faiz bütçesi hâline geldi. Çetelere bütçe var, 5'li çeteye bütçe var, faize bütçe var, başka şeye bütçe var, devletin harcamalarında çok ciddi bir artış var; buraları kısalım bunlara verelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum.

Biz sizin tarafınızdayız. Elbette sizin burada oy hakkınız yok, siz de bunun muhtemelen mücadelesini veriyorsunuz ama ben yıllarca bütçe yapmış bir kurumda yani devletin bütçesini yapmış bir kurumda çalışan birisi olarak söylüyorum, bunun için mücadele etmek gerekir, bunun için daha fazla mücadele etmek gerekir. Hazine ve Maliye Bakanlığının bu konuda ikna edilmesi lazım ki bu sorun çözülsün, hem çocuklarımıza, insanlarımıza iş bulalım hem de öğrencilerimiz öğretmensiz kalmasın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM : MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL : 2027
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Temel Eğitim Programı (40)	13.68	01	01.01	135.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.69	01	01.01	32.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.70	01	01.01	32.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.71	01	01.01	12.000.000.000

Tahsin Ocaklı
Rize
Özgür Karabat
İstanbul

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa
Cavit Arı
Antalya

Ümit Özlale
İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karabat, buyurun.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sayın Bakan, hepimizin bildiği gibi 2002 yılında 1 öğretmen maaşının 32,4'ü eğitim ve öğretim yılına hazırlık ödeneğine denk geliyordu, 2026'da bu oran yüzde 12,1'e geldi yani üçte 1'i kadar azaldı. Dolayısıyla, biz bu önergeyle Millî Eğitim Bakanlığı istatistiklerine göre sayıları da 1 milyonu aşan cefakâr, vefakâr öğretmenlerimize 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde 1 maaş ikramiye verilmesini öneriyor. Aynı zamanda öğretim yılına hazırlık ödeneğinin 1 maaş tutarına çıkarılması amacıyla -bütün Millî Eğitim çalışanlarına ve öğretmenlere- böyle bir ek önerge veriyoruz. Bunun yaklaşık tutarı da 211 milyar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM : MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL : 2027
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Ortaöğretim Programı (37)	13.69	01	01.01	25.000.000.000

Ortaöğretim Programı (37)	13.69	01	01.02	25.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.70	01	01.01	25.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.70	01	01.02	25.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.71	01	01.01	25.000.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.71	01	01.02	25.000.000.000
Temel Eğitim Programı (40)	13.68	01	01.01	25.000.000.000
Temel Eğitim Programı (40)	13.68	01	01.02	25.000.000.000

Cevdet Akay
Karabük

Gülizar Biçer Karaca
Denizli

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karaca, buyurun lütfen.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Biz de öğretmenlerimizin öğretim yılı başındaki öğretim yılına hazırlık ödeneği için bu önergeyi verdik. Yine, Sayın Karabat'ın da ifade ettiği gibi, 2002 yılında verilen öğretim yılına hazırlık ödeneği ile 2026 yılında verilen ödenek arasında gerçekten uçurum var. Sayın Bakanın da ifade ettiği gibi, ülkenin mukadderatını omuzlayacak çocukları yetiştiren öğretmenlerimize öğretim yılı başında verilen öğretim yılına hazırlık ödeneğinin biz de 1 maaş ödenmesi için 2027 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibinde yer alan personel ödeneklerinin toplam olarak 200 milyar lira artırılması için bu önergeyi verdik.

Bütün milletvekili arkadaşlarımızdan destek bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL: 2027
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	01.01	55.000.000.000
6	13.73	01	01.02	30.000.000.000
6	13.73	01	06.05	30.000.000.000

Adalet Kaya
Diyarbakır

Kamuran Tanhan
Mardin

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Tanhan...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Özel eğitime muhtaç çocuklar için yeterli sayıda öğretmen, rehberlik uzmanı, psikolojik danışman ve yardımcı hizmet personeli kadrosu açılması gerektiğini düşünüyoruz. Ayrıca, personel her yıl hizmet içi eğitimden geçirilmeli, bunun için Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden her bir öğrenci için aylık asgari ücretin yarısına denk gelecek şekilde bütçe ayrılması gerektiğini düşünüyoruz. Bütçenin bu konuda artırılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL: 2027
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN KODU	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.42	01	03.05	59.903.617.000 TL

Sadullah Kısacık
Adana

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kısacık...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Millî Eğitim Bakanlığımızın önemli bir paydaşı olan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin yaptıkları hizmetleri daha kaliteli, verimli ve sürdürülebilir bir şekilde yapması için artırılan miktarın 59 milyar 903 milyon 617 bin TL olmasını Komisyonun takdirlerine sunuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YIL: 2027
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	05.04	500.000.000
37	13.69	01	05.04	20.000.000.000
37	13.71	01	05.04	6.000.000.000
40	13.68	01	05.04	10.000.000.000

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bizim bu önergemiz, ihtiyaç duyan çocuklarımız için okul kıyafeti, ayakkabı, mont, bot, çanta ve kırtasiye malzemeleri alımına yönelik bir önergedir; 36,5 milyar lira civarındadır.

Geçmişte -ben baktırdım, arkadaşlara da sordum- mesela bu tür önergeleri biz hiç vermemişiz. Şimdi, arkadaşlar, memlekette gerçekten yoksulluk, fakirlik o kadar çok arttı ki... Bilmiyorum yani sizleri de arayan oluyordur, bizi çok arayan var. Yani "Çocuğuma çanta alacağım." "Mont alacağım, kış geliyor." "Bize yardım edin." türü şeylerle çok karşılaşıyoruz. Dolayısıyla, ihtiyaç sahibi çocuklarımızın diğer çocuklar karşısında kendisini kötü hissetmemesi açısından da bu önemli, onun fizyolojik olarak korunması açısından da önemli; morali, motivasyonu açısından da önemli. Bu tür ihtiyaç duyan çocuklarımıza desteğin daha fazla verilmesi... Bununla ilgili destekler var ama orada yetersizliğin olduğu da çok belli. Dolayısıyla buraya, farklı kalemlere 36,5 milyar lira civarında bir ödenek ilavesine ilişkin önergedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini oylarınıza sunuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2027 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2025 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yükseköğretim Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2027 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2025 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2027 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2025 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2027 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2025 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, üniversitelerin bütçelerini sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin (B) cetvellerini sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aynı şekilde, üniversitelerin kesin hesaplarını sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin kesin hesap (B) cetvellerini sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, gündemimizde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Gündemimize göre 16 Kasım Pazartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.23